

Daniel Silva

Utolsó esély

A mű eredeti címe: A Death in Vienna

Copyright © 2004 by Daniel Silva

Fordította Reiclienberger Andrea

Szerkesztette Walter Béla

Kiadási és fordítási jogok fenntartva! ©2004, Jokerex Kiadó

Minden jog fenntartva!/All rights reserved!

Főszerkesztő Laux József

ISBN 963 936 835 0

Belív nyomdai előkészítése: Szinesztézia Bt., Budapest

Készült a debreceni Kinizsi Nyomdában Felelős vezető: Bördős János

Daniel Silva

Utolsó esély

JOKEREX KIADÓ

Ajánlom e könyvet azoknak, akik nem hagyják nyugodni a gyilkosokat és társaikat.
Barátomnak és szerkesztőmnek, Niel Nyrennek, és mint mindig, feleségemnek, Jamie-nek és
gyerekeimnek, Lilynek és Nicholasnak.

Ahol fát vágnak, forgácsok is hullanak.
Ez elkerülhetetlen.
SS GRUPPENFÜHRER HEINRICH MÜLLER, A GESTAPO FŐNÖKE

Nem vagyunk cserkészek. Ha azok akartunk volna lenni, akkor cserkészek lennénk.

RICHARD HELMS, A CIA VOLT IGAZGATÓJA

1 BÉCS

A HIVATALT nehezen lehet megtalálni, és ez így van jól. Bécsnek ezt a környékét inkább az élénk éjszakai életéről, semmint a tragikus múlt emlékei miatt ismerik, és a Hivatal bejáratát mindössze egy apró bronztábla jelzi, rajta a HÁBORÚS KÁRTÉRÍTÉSI ÜGYEK felirattal. A kiváló minőségű, feltűnően elhelyezett biztonsági rendszert egy Tel Aviv-i székhelyű cég szerelte fel, és az ajtó fölötti kamera, fenyegetően figyel a látogatókat. Előzetes megbeszélés vagy ajánlólevél nélkül lehetetlen bejutni, és odabenn egy érzékeny mágneses érzékelőt követően Reveka vagy Sarah, a két feltűnően csinos lány komoran és igen hatékonyan vizsgálják át a táskákat.

Ezután egy szürke iratszekrényekkel szegélyezett, szűk folyosón kell áthaladni, ahonnan egy magas mennyezetű, világos tölgyfapadlójú, klasszikusan bécsi helyiségbe lépünk. A könyvszekrények polcai roskadoznak a könyvektől és dossziéktól. A kopár udvarra néző, zöldes színű, golyóálló ablakoktól eltekintve, a helyiségben otthonos rendetlenség honol.

Az ott dolgozó férfi szinte beleolvad a környezetébe. Ez az ő különleges adottsága. Néha a könyvtári létra tetején fogadja a látogatóit, amint éppen valami könyv után böngészget, de rendszerint az íróasztalánál üldögél, ahol cigarettafüstbe burkolva tanulmányozza az iratokat és dossziékat, amelyek mintha sohasem akarnának elfogyni. Beletelik egy-két pillanatba, míg befejez egy-egy mondatot, majd apró kezét kinyújtja, és fúrge pillantással végigméri a látogatót. „Eli Lavon”, mondja szerényen a kézfogás közben, bár Bécsben mindenki tisztában van azzal, hogy ki vezeti a Háborús Kártérítési Ügyek hivatalát.

Ha nem lenne ennyire híres, Lavon külseje - a lehamuzott ingmell, a burgundi vörös, könyökén foltozott, foszladozó ujjú kardigán - nyugtalanító benyomást keltene. Egyesek szerint nincs elég pénze, mások aszkétának vagy enyhén őrülnék hiszik. Egy asszony, aki azért fordult a Hivatalhoz, hogy segítsenek neki visszaigényelni a pénzét egy svájci banktól, azt állította, hogy Lavont szerelmi csalódás érthette. Mi mással magyarázható, hogy sohasem nősült meg? Vagy a gyászos arckifejezést, amikor azt hiszi, senki sem látja? Ettől függetlenül az apró férfi rendszerint olyan benyomást kelt, mintha bele kellene kapaszkodni, nehogy elrepüljön.

Lavon egy kényelmes kanapéra mutat. Megkéri a lányokat, hogy ne kapcsoljanak be senkit, majd begörbített mutatóujját és a hüvelykujját a szájához emeli. Kávét, kérem. Odakinn azonnal elkezdnek vitatkozni, hogy ki készítse el. A kreolbőrű, fekete szemű, makacs és szenvedélyes Reveka haifai zsidó lány. Sarah pedig egy jómódú amerikai zsidó családból származik, és a Bostoni Egyetem holokauszt tanulmányok programjának hallgatója. Intellektuális típus, ezért sokkal nyugodtabb is, mint Reveka. A hazugságot sem veti meg, ha ezáltal megmenekülhet a méltóságán aluli feladatoktól. Reveka becsületes és temperamentumos, könnyen kezelhető, tehát rendszerint ő az, aki komoran az asztalra csapja az ezüstdálcát, majd mogorva hallgatásba burkolózik.

Lavon a vendégeire bízta a beszélgetés irányítását. Nem bánja, ha önmagáról kell beszélnie, és némi noszogató után azt is elmagyarázza, mi vette rá Izrael egyik legtehetségesebb fiatal archeológusát, hogy végül a holokauszt befejezetlen ügyeivel kezdjen el foglalkozni. A múltjáról nem is hajlandó többet elárulni. Nem meséli el a vendégeinek, hogy az 1970-es években egy rövid ideig a hírhedt izraeli titkosszolgálatnak dolgozott. Vagy hogy még mindig az egyik legjobb utcai megfigyelőművészként tartják számon. Vagy hogy évente kétszer, amikor visszatér Izraelbe, hogy meglátogassa idős édesanyját, egyúttal betér a Tel Avibtól északra található szigorúan biztonságos létesítménybe, hogy megossza tapasztalatait a következő nemzedékkel. A szolgálaton belül még mindig „a szellem”-ként emlegetik. Ari Shamron, a mentora azt szokta mondani, hogy Eli Lavon akkor is képes eltűnni, amikor kezét fog az emberrel, ami nem is áll távol az igazságtól.

Láncdohányos, de ha a vendégeit zavarja a füst, nem gyújt rá. Soknyelvű, és a látogatóira bízta, hogy milyen nyelven beszélgessenek. A tekintete rokonszenves és kitartó. Csak akkor kérdez, ha a látogatója már végzett a mondanivalójával. Az ideje értékes, és gyors döntéseket szokott hozni. Tudja, mikor nem szabad háborgatni a múltat.

Amennyiben elvállal egy ügyet, kér egy kis pénzt a nyomozás elindításához. Látszik rajta, hogy zavarban van miatta, és ha valaki nem tud fizetni, teljes mértékben eltekint a díjazástól. A működéshez szükséges pénz nagy részét adományokból szerzi meg, de a Háborús Kártérítési Ügyek hivatalát aligha nevezhetnénk nyereséges vállalkozásnak, és Lavon állandóan krónikus pénzhiányban szenved. Bizonyos bécsi körök ellentmondásos véleményrel vannak a forrásait illetően, és a nemzetközi zsidóság által

finanszírozott bajkeverő kívülállónak tekintik, aki mindig olyan ügyek után szaglászik, amelyekhez semmi köze. Ausztriában sokan vannak, akik azt szeretnék, ha a Hivatal egyszer s mindenkorra bezárná kapuit. Miattuk tölti Eli Lavon golyóálló ablakok mögött a napjait.

Egy hófűvásos, kora januári estén Lavon egyedül tartózkodott az irodájában, és egy aktacsomó felett görnyedt. Aznap nem voltak látogatói. Tulajdonképpen már napok óta nem fogadott senkit, mivel kizárólag egy ügyre koncentrált. Hét órakor Reveka benézett hozzá.

- Éhesek vagyunk - mondta az izraeliekre jellemző nyersességgel. - Hozhatnál valami ennivalót. - Lavon hihetetlen memóriája már nem terjedt ki az ennivalóra. Fel sem pillantott a munkájából, csak meglengette a tollát, mintha azt írná: Készíts nekem egy listát, Reveka.

Egy pillanat múlva becsukta a dossziét és felállt. Kinézett az ablakon, és a fekete kockaköves udvarra szállingózó havat figyelte. Aztán felvette a kabátját, nyaka köré tekert egy sálát, és egy sapkát is húzott a fejére a hideg ellen. Végigment a folyosón, és belépett a lányok irodájába. Reveka asztalán német katonai iratokkal teli dossziék tornyosultak; Sarah, az örök diák egy halom könyv mögé rejtőzött. Szokás szerint most is veszekedtek: Reveka indiai vacsorát akart a Duna-csatorna másik oldatáról; Sarah pedig a Kärtnnerstrassén található olasz kávézó tésztáját részesítette előnyben. Lavon mintha meg sem hallotta volna őket, Sarah új számítógépét tanulmányozta.

- Ez meg mikor érkezett? - szakította félbe a vitát.

- Ma reggel.

- Miért van új számítógépünk?

- Mert a másikat még a Habsburg uralom alatt vehetted.

- Jóváhagytam egy új számítógép vásárlását?

A kérdésben nem volt semmi fenyegető, mivel az irodát a lányok vezették, ő pedig mindent aláírt, amit eléje tettek.

- Nem, Eli. Nem hagyhattad jóvá a vásárlást, mert a számítógépet az apám fizette ki.

Lavon mosolygott.

- Édesapád nagylelkű ember. Kérlek, köszönd meg neki a nevemben.

A lányok folytatták a vitát, ami most is Sarah javára dőlt el. Reveka megírta a listát, és azzal fenyegetőzött, hogy Lavon kabátujjára tűzi. Végül a papírt a kabátzsebébe tette, és kissé meglökte, hogy induljon már.

- És ne állj meg kávézni - mondta. - Éhen halunk.

A Hivatalt majdnem ugyanolyan nehéz volt elhagyni, mint oda bejutni. Az ajtó melletti falnál Lavon beütött egy sor gombot, majd amikor megszólalt a berregő, kinyitotta a belső ajtót és belépett a biztonsági helyiségbe. A külső ajtó csak tíz másodperccel a másik ajtó bezárása után nyílt ki. Lavon nekinyomta az arcát a golyóálló üvegnek, és kinézett.

Az utca túloldalán, egy szűk sikátor bejáratának árnyékában egy széles vállú férfi álldogált. Puhakalapot és esőkabátot viselt. Eli Lavon képtelen volt végigmenni Bécs vagy a világ bármely városán anélkül, hogy előbb rituálisan ne ellenőrizte volna le az utat, és rögtön megjegyezte az olyan arcokat, amelyeket túl sokszor és túlságosan eltérő körülmények között látott. Ez amolyan szakmai ártalom volt nála. A távolság és a gyenge fény ellenére is tudta, hogy az utóbbi években már több alkalommal is látta ezt az alakot.

Úgy kutatott az emlékezetében, akár egy könyvtáros a kartotékjai között, míg rá nem bukkant arra, amit keresett. Igen, megvan. A Judenplatz, két nappal ezelőtt. Te követtél, miután azzal az amerikai újságíróval kávéztam. Tovább keresgélt, és akkor beugrott egy másik emlék is. Egy bár ablaka a Sterngassén. Ugyanaz a férfi, a puhakalapja nélkül, és a sőre felett figyel, ahogy Lavon egy szerencsétlenül sikerült hivatali nap után elrohan valahová. A harmadik alkalmat kissé tovább tartott felidézni, de végül sikerült. Az esti csúcsforgalomban, a kettes villamoson látta. Egy pirospozsgás, kolbász- és barackpálinka szagú bécsi az ajtónak szorította Lavont. A puhakalaposnak valahogy sikerült leülni, és a jegyével nyugodtan tisztogatta a körmeit. Lavon akkor arra gondolt, hogy ez az ember a tisztaság megszállottja lehet. Talán ebből él.

Lavon megfordult, és megnyomta a kaputelefon gombját. Semmi válasz. Gyerünk, lányok. Újra megnyomta, majd a válla fölött hátranézett, de a férfi már eltűnt a sötétben.

Akkor meghallotta Reveka hangját.

- Máris elvesztetted a listát, Eli?

Lavon benyomta a gombot.

- Kifelé! Azonnal!

Néhány másodperc múlva Lavon már hallotta is a folyosón végigtrappoló lépteket. Meglátta az üvegfal másik oldalán a lányokat. Reveka nyugodtan beütötte a kódot. Sarah csendesen állt mellette, Lavon szemébe nézett, a keze az üvegen.

Később Lavon képtelen volt felidézni a robbanást. Revekát és Sarah-t elnyelte a tűzgolyó, majd a következő tűzshullám elsöpörte őket. Az ajtó kirepült a tokjából. Lavon felemelt karokkal úgy repült a levegőbe, mint egy játékszer, a karjait széttárta, a háta meghajlott, akár egy tornászé. Felrepült a levegőbe, és érezte, amint újra meg újra megpördül. Az esésre már nem emlékezett. Csak annyit érzett, hogy a hátán fekszik a hóban, körülötte üvegcserepek.

- A lányaim - suttogta. A gyönyörű lányaim.

2 VELENCE

A KIS TERRAKOTTA templomot Cannaregio szegény sestiere-je számára építették. A restaurátor megállt a tökéletesen arányos íves ablak alatti portálnál, majd kihalászta a kulcsosomóját az olajzöld kabátjának a zsebéből. Kinyitotta a díszes tölgyfaajtót, és belépett. A levegő hűvös volt, és az arcát megcsapta penész és a régi viaszgyertyák nehéz illata. Egy pillanatig mozdulatlanul állt a félhomályban, aztán a meghitt hangulatot árasztó templomhajón át a jobb oldalon található Szent Jeromos kápolna irányába indult.

Átlagos magasságú férfi volt, sima járása minden erőfeszítés nélkül repítette előre, ahogy átvágott a templomhajón. Arca hosszúkas, az állánál elkeskenyedő, finom vonalú orrát mintha fából faragták volna ki. Pofacsontja széles volt, és a nyugtalan zöld szemek az orosz sztyeppékét idézték. A halántékánál enyhén ősülő, fekete haját rövidre nyírta. Egy ilyen arc többféle lehetséges eredetre is utal, és a restaurátor a széleskörű nyelvismeretének a birtokában hasznát is vette ennek az adottságának. Velencében Mario Delvecchio néven ismerték, de nem ez volt az igazi neve.

Az oltárt egy ponyvafüggöny rejtette el a kíváncsi tekintetek elől. A férfi csendesen felmászott az alumíniumállvány tetejére. Az ecseteit és a palettáját, a festékeit és a pigmentjeit pontosan úgy találta, ahogy egy nappal korábban hagyta. Felkapcsolta a fluoreszkáló lámpákat. Az erős megvilágításban felragyogott Giovanni Bellini utolsó oltárképe. A kép bal oldalán Szent Kristóf látható, vállán a gyermek Krisztussal, velük szemben pedig Toulouse-i Szent Lajos, kezében a pásztorbottal, fején püspöksüveggel, vállán egy vörös- és aranybrokát paláttal. A második oltárkép Szent Jeromost ábrázolja, amint egy nyitott zoltároskönyv előtt ül. A háttérben szürkésbarna felhőkkel tarkított ragyogó kék égbolt. A festő külön-külön ábrázolta a szenteket, akik egyedül állnak Isten színe előtt, annyira elszigetelten, hogy már nézni is fájdalmas. A nyolcvanas éveit taposó Bellini döbbenetesen gyönyörűt alkotott.

A restaurátor mozdulatlanul állt a fölé tornyosuló kép előtt, akárcsak az oltárkép negyedik alakja, és hagyta, hogy a gondolatai bejárják a tájat. Aztán kiöntött egy adag közepes árnyalatú mowolith 20-ast a palettájára, tett hozzá némi pigmentet, majd a keveréket felhígította egy kis arcsolve-val, míg kellő intenzitású és sűrűségű festéket kapott.

Ismét felnézett a festményre, A színek annyira melegek és gazdagok voltak, hogy Raimond Van Marle művészettörténész kijelentette, hogy szerinte Tizian is közreműködött az alkotásban. A restaurátor minden tisztelete ellenére meg volt győződve, hogy Van Marle sajnálatos tévedésnek az áldozata. Úgy ismerte a két művész ecsetvonásait, akár a saját tenyerét, és biztos volt benne, hogy a San Giovanni Crisostomo templom oltárképe kizárólag Bellini keze munkája. Ráadásul abban az időben, amikor megfestette, Tizian éppen Bellini velencei helyére pályázott, és a restaurátor őszintén kételkedett benne, hogy Giovanni felkérte volna az ifjú és makacs Tiziant, hogy egy ilyen fontos kompozícióban segítkezzen. Van Marle alaposan melléfogott ezzel a véleménnyel.

A restaurátor felhúzott egy pár binomagot, majd Szent Kristóf rózsaszínű tunikájára koncentrált. A festményt több évtizede elhanyagolták, és láthatóan megviselte a szélsőséges hőmérsékletváltozás meg a füstölő- és gyertyafüst. Kristóf öltözkékének eredeti fénye megkopott, és számtalan penészfolt csúfította el. A restaurátort felhatalmazták, hogy agresszív javításokat eszközöljön, és tegyen meg mindent, hogy a festmény újra az eredeti szépségében tündököljön.

Két órán keresztül egyedül dolgozott, a csendet csupán az utcán elhaladó léptek koppanása vagy az alumínium állványzat reccsenése törte meg. Tízkor megérkezett a velencei Adrianna Zinetti, aki oltártisztítási módszeréről volt nevezetes. Bedugta a fejét a ponyva nyílásán, és kellemes reggelt kívánt a restaurátornak. A férfi bosszúsan felemelte a nagyítószemüvegét, és lepillantott az állványon. Adrianna úgy helyezkedett el, hogy képtelenség volt nem észrevenni a tökéletes melleket kivillantó dekoltázsát. A restaurátor komoran bólintott, majd figyelte, ahogy a nő macskaügyességgel felmászik az állványzaton.

Adrianna tudta, hogy a férfi egy zsidó nővel él a régi gettóból, de ennek ellenére minden alkalommal kitartóan flörtölt vele, mintha egy újabb sokatmondó pillantással, vagy egy „véletlen” érintéssel esetleg mégis meghódíthatná a férfit. Irigylésre méltóan egyszerűen szemlélte a világot. Imádta a képzőművészetet, a jó ételeket, és szerette, ha megcsodálják a férfiak. Más nem is számított.

Aztán megérkezett Antonio Politi, egy fiatal restaurátor. Napszemüveget viselt és másnaposnak tűnt - akár egy rocksztár, aki a legszívesebben lemondaná az újabb interjút. Antonio annyi fáradságot sem vett magának, hogy odaköszönjön a restaurátornak. Kölcsönös ellenszenvvel viseltettek egymás iránt. A Crisostomo-projekt keretén belül Antonionak Sebastiano del Piombo fő oltárképét kellett helyrehoznia. A restaurátor meg volt győződve, hogy a fiú még nem áll készen a festményre, és estenként, mielőtt távozott volna a templomból, titokban átmászott Antonio állványára és megvizsgálta a munkáját.

Utoljára Francesco Tiepolo, a San Giovanni Crisostomo-projekt vezetője érkezett: egy csoszogó, szakállas alak, lebegő fehér ingben, vastag nyakán selyemsállal. A Velence utcáin sétáló turisták általában összetévesztették Luciano Pavarottival. A velenceiek ritkán vétettek ekkora hibát, mivel Francesco Tiepolo vezette a legsikeresebb restaurálási céget a környéken, és ő maga is valóságos intézménynek számított.

- Buon giorno - énekelte Tiepolo, és zengő hangja még a központi dómban is visszhangzott. Hatalmas kezével megragadta az állványt, és alaposan megrázta. A restaurátor kihajolt, és úgy nézett kifelé, akár egy vízköpő szobor.

- Kis híján tönkretetted a ma reggeli munkámat, Francesco.

- Ezért alkalmazunk izoláló réteget - mondta Tiepolo, és felemelt egy fehér papírzacskót. -

Cornettot?

- Gyere fel.

Tiepolo felmászott az állványzatra. A restaurátor hallotta, ahogy a férfi hatalmas súlya alatt recsegnek ropognak az alumíniumcsövek. Tiepolo kinyitotta a zacskót, odaadott a restaurátornak egy mandulás cornettot, aztán ő is kivett egyet magának. A felét egy harapással eltüntette. A restaurátor leült az állvány szélére, és lelógatta a lábát. Tiepolo megállt az oltárkép előtt, és szemügyre vette a munkáját.

- Ha nem tudnám, meg mernék esküdni, hogy az öreg Giovanni idesettenkedett az éjszaka.

- Ez benne a pláne, Francesco.

- Igen, de csak nagyon keveseknek adatott meg, hogy meg is valósítsák az elképzelésüket. - Azzal eltüntette a cornetto másik felét is, majd letörölte a szakálláról a porcukrot. - Mikor lesz kész?

- Három hónap, talán négy.

- Nekem tökéletesen megfelelne a három hónap. De isten ments, hogy a nagy Mario Delvecchiot sürgessem. Utazási tervek?

A restaurátor a cornettoja felett rápillantott Tiepolora, és lassan megrázta a fejét. Egy évvel ezelőtt kénytelen volt elárulni neki a valódi nevét és foglalkozását. Az olasz nem élt vissza a bizalmával, és soha senkinek nem árulta el a titkát, bár időnként, amikor kettesben voltak, megkérte, hogy mondjon valamit héberül, csakhogy emlékeztesse magát, hogy a legendás Mario Delvecchio valójában egy Gabriel Allon nevezetű izraeli.

Hirtelen eleredt az eső. Az állványzat tetején hangosan kopogtak az esőcseppek. Tiepolo esdekelve az égnek emelte kezeit.

- Újabb vihar. Isten segítsen meg bennünket. Azt mondják, az aqua alta eléri az öt láb magasságot, pedig még a múltkori esőzés sem száradt fel. Imádom ezt a helyet, de nem tudom, meddig bírom ki.

A magas vízállás mindenkinek megkeserítette az életét.

A víz már több mint ötven alkalommal árasztotta el Velencét, és még mindig hátravan három hónap a télből. Gabriel házát már olyan sokszor elöntötte az ár, hogy a földszintet teljesen kiürítette, és az ajtók és ablakok elé vízálló torlaszokat helyezett el.

- Te is Velencében fogsz meghalni, akárcsak Bellini mondta Gabriel. - És a San Michele egyik ciprusfája alá temetlek, egy hozzád méltó, hatalmas kriptába.

Tiepolo elégedetten vette tudomásul az ötletet, bár tudta, hogy a modern velenceiekhez hasonlóan neki is abban a megaláztatásban lesz része, hogy a szárazföldön temetik el.

- És te, Mario? Te hol fogsz meghalni?

- Egy kis szerencsével én magam választom meg a helyét és az idejét. Ennél jobbat nem is remélhetek.

- Előbb tégy meg nekem egy szívességet.

- Éspedig?

Tiepolo a tönkrement festményre nézett.

- Fejezd be az oltárképet, mielőtt meghalnál. Ennyivel tartozol Giovanninak.

***

NÉGY ÓRA UTÁN pár perccel megszólaltak a Szent Mark-bazilika árvízjelző szirénái. Gabriel sietve megtisztította az ecsetjeit és a palettáját, de mire lejutott az állványzatról és a templomhajón át a főbejáráshoz érkezett, az utcán már több centiméteres víz folyt.

Visszament a templomba. A legtöbb velenceihez hasonlóan neki is több pár gumicsizmája volt, és mindenhol tartott belőlük, ahol gyakran megfordult, hogy szükség esetén a közelében legyenek. Az a pár, amit a templomban tartott, még Umberto Contitól, a velencei restaurátormestertől származott, akinél Gabriel az inaséveit töltötte. Gabriel többször is megpróbálta visszajuttatni neki, de Umberto nem akarta visszavenni a csizmáit. Tartsd meg, Mario a tudással együtt, ígérem, mindkettőnek jó hasznát veszed majd.

Gabriel előhúzta a kopott, régi csizmákat és magára kanyarította a vízálló zöld ponchót. Egy pillanat múlva már olajzöld kísértetként gázolt át a Salizzada San Giovanni Crisostomo térdig érő vizében. A város köztisztasági alkalmazottai már lefektették a Strada Nován a passerelle néven ismert deszkákat, ami rosszat jelentett, és Gabriel tudta, hogy erős áradásra számíthatnak.

Mire a Rio Terra San Leonardóhoz ért, a víz már combközépig ért. Befordult egy sikátorba, ahol a csendet csupán a víz csobogása törte meg, majd a Rio di Ghetto Nuovóba vezető ideiglenes fahíd felé vette az útját. Egy sor kivilágítatlan bérházat látott, melyek azért voltak feltűnőek, mert kimagaslottak a velencei épületek közül. Áthaladt az egyik elárasztott átjárón, és egy tágas térre érkezett. Előtte két szakállas jesiva tanuló a zsinagóga felé igyekezett, a kaftánjuk szegélye a nadrágjuk szárát csapkodta. Gabriel balra fordult, és a 2899. számú házhoz lépett. A bejáratnál egy apró bronztáblán a következő felirat állt: **COMUNITA EBRAICA DI VENEZIA: VELENCEI ZSIDÓ KÖZÖSSÉG.**

A csengetésre egy idős női hang válaszolt.

- Mario vagyok - szólt bele a kaputelefonba.

- Ő nincs itt.

- Hol van?

- A könyvesboltban segít. Az egyik lány megbetegedett.

Gabriel belépett egy üvegajtón, tett néhány lépést, majd levette a kapucniját. Balra a gettó szerény múzeumának az ajtaja, jobbra pedig egy barátságos kis könyvesbolt volt. A pénztár mögött egy rövid, szőke hajú lány a pénztárzárással foglalkozott. Sietett, mert naplemente után már nem foglalkozhatott a pénzzel. A lányt Valentinának hívták, Gabrielre mosolygott, és a ceruzájával a csatornára néző hatalmas ablakra mutatott. Egy asszony négykézláb igyekezett felitatni az ablakszigetelésen beszivárgó vizet. Döbbenetesen gyönyörű volt.

- Mondtam nekik, hogy az a szigetelés nem lesz jó mondta Gabriel. - Csak a pénzüket pocskélták.

Chiara éles pillantást vetett rá. Vállig érő haja sötét és göndör volt, némi arany- és gesztenyebarna árnyalattal. Karamell színű szemében aranypöttyök csillogtak. Általában a hangulata szerint változott a színe.

- Ne álldogálj ott, mint egy idióta. Gyere ide, és segíts.

- Ugye nem várod el, hogy az én tehetségemmel...

A meglepő erővel elhajított csuromvizes fehér törölköző egyenesen a mellkasán találta el. Gabriel kicsavarta a vödörmél, és a lány mellé térdelt.

- Robbantás volt Bécsben - suttopta Chiara Gabriel nyakába. - Itt van. Látni akar.

***

A VÍZ A CSATORNA melletti ház bejáratát nyaldosta. Amikor Gabriel kinyitotta az ajtót, a víz beáramlott a márvány folyosóra. Gabriel szemügyre vette a kárt, majd fáradt léptekkel Chiara után eredt. Felment a lépcsőkhöz, és belépett a sötét nappaliba. A csatornára néző, esőáztatta ablak előtt egy öregember álldogált, olyan mozdulatlanul, akár Bellini alakjai. Sötét öltönyt és ezüstszínű nyakkendőt viselt. Kopasz feje sima volt, akár egy biliárdgolyó, naptól és szélről cserzett arcát mintha egy sivatagi sziklából faragták volna. Gabriel odament az öreg mellé, de ő tudomást sem vett róla. Fatalista arckifejezéssel bámulta a csatorna vizét, mintha az emberi gonoszsgot elárasztó bibliai özönvizet látná. Gabriel tudta, hogy Ari Shamron beszámolója a halálról fog szólni. A kapcsolatukat mindvégig meghatározta a halál.

3 VELENCE

Az izraeli titkosszolgálat folyosóin és konferenciatermeiben Ari Shamront legendaként emlegették. Sikerült belopóznia a királyok udvaraiba, ellopta a zsarnokok titkait, és néha pusztá kézzel ölte meg Izrael

ellenségeit. 1960 májusában egy esős éjszakán minden addigi tettét felülmúlta, amikor Buenos Aiestől északra, egy koszos külvárosi területben kiugrott egy autóból, és elfogta Adolf Eichmann.

1972 szeptemberében Golda Meir miniszterelnök asszony utasította, hogy kutassa fel és ölje meg azokat a palesztin terroristákat, akik a müncheni olimpián elraboltak és meggyilkoltak tizenegy izraeli sportolót. Gabriel, aki akkoriban a jeruzsálemi Bezalel Képzőművészeti Akadémia ígéretes hallgatója volt, vonakodva csatlakozott Shamron akciójához, melyet találóan az „Isten haragjának” neveztek el. A művelet végrehajtóit a héber ábécé betűivel jelölték, és Gabriel az Alef betűt kapta. Egy 22 milliméteres Berettával hat embert ölt meg.

Élete során Shamront is érték kudarcok, és ő is követett el hibákat. Köztudott volt, hogy előbb lőtt, és csak később foglalkozott a következményekkel. Barátok és ellenségek egyaránt félelemmel vegyes tisztelettel emlegették. Egyes politikusok nem igazán értékelték egyet a módszereivel. Rabin gyakran letagadtatta magát a telefonban, mert félt attól, amit esetleg hallana. Perez primitívnek tartotta, és nyugdíjas éveire a júdeai pusztaságba száműzte. Amikor a Hivatal egymás után érték a kudarcok, Barak rehabilitálta Shamront, és visszahívta, hogy helyrehozza a dolgokat.

Hivatalosan nyugdíjasnak számított, és hőn szeretett Hivatala most egy Lev nevű modern szemléletű technokratának a kezében volt. Ennek ellenére Shamron még számos helyen memunának, azaz vezetőnek számított. A jelenlegi miniszterelnök régi barátja és útítársa volt. A Saul király sugárúti épületben egyesek meg mertek volna esküdni rá, hogy Lev titokban Shamron gyors eltávolításáért imádkozik - és a makacs, vasakarátú Shamron pusztán az ő bosszantása miatt maradt még életben.

Az ablak előtt álló Shamron most nyugodtan beszámolt Gabrielnek a bécsi eseményekről. Előző este bomba robbant a Háborús Kártérítési Ügyek hivatalában. Eli Lavon kómában feküdt a bécsi városi kórházban, és alig van némi esélye a felépülésre. A két kutatóasszisztens, Reveka Gazit és Sarah Greenberg azonnal szörnyethalt. A robbantásért Bin-Laden szervezetének, az al-Kaidának az egyik ága, az Iszlám Harcos Sejt vállalta a felelősséget. Shamron borzasztó angolsággal beszélt, mivel a velencei házban tilos volt héberül beszélni.

Chiara kávé és süteményt hozott, majd leült a két férfi közé. Hármuk közül ő volt az egyetlen, aki aktív állományban volt. A beosztása szerint bat leveyha, vagyis egy tiszt szeretője vagy házastársaként szerepelt, és a Hivatal többi alkalmazottjához hasonlóan őt is kiképezték a fegyverhasználatra és a fizikai küzdelemre. A tény, hogy az utolsó lögyakorlaton még a nagy Gabriel Allont is túlszárnyalta, nem kis feszültséget keltett köztük. A lány szerepe gyakran megkívánta, hogy bizonyos intimitást mutasson a partnere iránt, például az éttermekben és az éjszakai szórakozóhelyeken vonzalmat kellett mutasson a partnere iránt, és a szállodai szobában vagy a biztonsági lakásokban még az ágyat is meg kellett oszták egymással. Az ügynökök és partnerük közötti romantikus kapcsolat hivatalosan tilos volt ugyan, de Gabriel tudta, hogy a harctéri feszültség és az összezárttság gyakran közel hozta őket egymáshoz. Egy tunéziai bevetés alkalmával neki is volt viszonya a bat leveyhájával. Jacqueline Delacroix gyönyörű marseilles-i zsidó lány volt, és a viszony kis híján tönkretette a házasságát. Chiara távollétében Gabriel gyakran elképzelte, milyen lehet a lány egy másik férfivel. Nem volt féltékeny, de titokban nagyon várta már a napot, amikor a Saul király sugárúton végre alkalmatlannak nyilvánítják a lányt a terepmunkára.

- Pontosan kik is azok az iszlám harcosok? - kérdezte.

Shamron elfintorodott.

- Jelentéktelen alakok, és általában Franciaországban és más európai országokban működnek. Fő területük a zsinagógák felgyújtása és a zsidó temetők meggyalázása, és Párizsból arról is értesítettek, hogy megverték néhány zsidó gyerekeket az utcán.

- Volt valami használható elem a nyilatkozatukban? Shamron megrázta a fejét.

- Csak a palesztinüldözésről és a cionisták kiirtásáról szóló szokásos badarság. Palesztina felszabadítását követelik, addig is folyamatosan támadják az európai zsidó célpontokat.

- Lavon Hivatala olyan volt, akár egy erődítmény. Hogyan történhetett meg, hogy egy molotov-koktélokra és festékszórókra szakosodott csoport bombát helyezhetett el a Háborús Kártérítési Ügyek épületében?

Shamron elvette Chiarától a csészét.

- Az osztrák Staatspolizei szerint valószínűleg egy számítógépben rejtették el, amit aznap szállítottak az egyik irodába.

- Szerinted mióta képes egy ilyen sejt elrejtetni egy bombát egy számítógépben, majd becsempészni egy biztonságos bécsi épületbe? - Shamron jó sok cukrot öntött a kávéjába, majd lassan megrázta a fejét. - Akkor ki tette?

- Igen, erre én is szeretném tudni a választ - mondta Shamron.

Shamron levette a zakóját, majd feltúrta az ingujját. Gabriel tudta, mi következik. Eszébe jutott az utolsó alkalom, amikor az öreg Bécsbe küldte. 1991 januárja volt. A Hivatal kiderítette, hogy a városban egy iraki ügynök az Öbölháborúval egy időben egy sor terroristatámadást tervez az izraeli célpontok ellen. Shamron utasította Gabrielt, hogy figyelje az irakit, és ha kell, tegye meg a szükséges lépéseket. Gabriel képtelen volt elviselni, hogy ismét elvágjon a családjától, és magával vitte a feleségét, Leaht és a kisfiukat, Danit. Ezzel önkéntelenül is belesétált Tariq al-Hurani palesztin terrorista csapdjába.

Végül Gabriel felpillantott Shamronra.

- Elfelejtetted, hogy számomra Bécs tiltott területnek számít?

Shamron rágyújtott egy büdös török cigarettára, és a gyufát a teáscsészébe rakta. A szemüvegét a homlokára tolta, és összefonta a karjait. A leburnult, vékony bőr alatt még mindig látszottak az acélos izmok. Gabriel már sokszor látta ezt a mozdulatot. Shamron, a tántoríthatatlan. Shamron, a legyőzhetetlen. Ugyanúgy állt, mint amikor első alkalommal Rómába küldte Gabrielt, hogy megöljön valakit. Már akkor is benne járt a korban. Tulajdonképpen sohasem volt fiatal. Ahelyett, hogy a netanyai tengerparton a lányokat kergette volna, Palmachban volt egységparancsnok, és Izrael végtelen háborújának első csatáját vívta. Megfosztották a fiatalságától, ő pedig cserébe ellopta Gabriel ifjúságát.

- Felajánlottam, hogy magam megyek Bécsbe, de Lev hallani sem akar róla. Tudja, hogy a múltbéli sajnálatos események miatt az ottaniak páriának tekintenek. Szerinte a Staatspolizei is sokkal készségesebb lenne, ha egy kevésbé közismert alakkal képviseltetnénk magunkat.

- Tehát engem akarsz odaküldeni?

- Természetesen nem hivatalosan. - Ezekben a napokban Shamron semmit sem tett hivatalos minőségben. De sokkal nyugodtabb lennék, ha valaki, akiben megbízom, rajta tartaná a szemét a dolgokon.

- A Hivatalnak Bécsben is vannak emberei.

- Igen, de Levnek tartoznak elszámolással.

- Mivel ő a főnök.

Shamron becsukta a szemét, mintha fájdalmasan érintené a téma.

- Pillanatnyilag Levnek túl sok problémája van ahhoz, hogy kellő figyelmet szenteljen ennek az ügynek. A damaszkuszi gyermekcsászár aggasztó hangokat hallat. Az iráni mullahok Allah bombáján fáradoznak, a Hamasz lbidig gyerekekből készít élő bombákat, amiket Tel Aviv és Jeruzsálem utcáin robbantanak fel. Ezekhez képest a bécsi robbantás jelentéktelen ügynek számít, még akkor is, ha Eli Lavon volt a célpont. - Shamron együttérző pillantást vetett Gabrielre. - Tudom, hogy nem vágysz Bécsbe, különösen egy újabb robbantás után nem, de a barátod kórházban van, és az életéért küzd! Talán te is tudni szeretnéd, hogy ki juttatta oda.

Gabriel a befejezetlen Bellini-oltárképre gondolt, és érezte, hogy máris fényévekre került tőle. Chiara elfordult Shamrontól, és kitarotán bámolt rá. Gabriel elkapta róla a pillantását.

- Ha elmennék Bécsbe, lenne egy-két apróság, mint például a fedőtörténetem. - Gabriel biztos volt benne, hogy Shamron felkészült erre a válaszra, és kinyújtotta a kezét.

Shamron kinyitotta a táskáját, és átadott neki egy manilaborítékot. Gabriel kibontotta, és a tartalmát a kávézóasztalra borította. Szemügyre vette a repülőjegyeket, a bőr pénztárcát, az izraeli útlevelet, melyen látszott, hogy sokat utaztak vele. Kinyitotta az útlevelet, és meglátta a saját fényképét. Az új neve Gideon Argov volt. Mindig is szerette a Gideon nevet.

- Mivel foglalkozik ez a Gideon?

Shamron a fejével a pénztárca felé intett. A hitelkártyák, jogosítvány, egészségklub- és videotéka tagsági kártyák mellett egy névjegykártyát is talált. Elolvasta:

GIDEON ARGOV

HÁBORÚS KÁRTÉRÍTÉSI ÜGYEK

MENDELE U. 17.

JERUZSÁLEM 92147

5427618

Gabriel felnézett Shamronra.

- Nem tudtam, hogy Elinek Jeruzsálemben is van irodája.

- Most már van. Próbáld ki a számot.

Gabriel nemet intett.

- Hiszek neked. Lev tud róla?

- Még nem, de ha már biztonságban leszel Bécsben, elmondom neki.

- Tehát most már az osztrákokat és a Hivatalt is félrevezetjük. Megleptél, Ari.

Shamron zavartan mosolygott. Gabriel kinyitotta a repülőjegy borítékját és megnézte az útvonalat.

- Nem hinném, hogy jó ötlet lenne közvetlenül Bécsbe utazni. Reggel visszakísérlek Tel Avivba - természetesen nem ülhetünk egymás mellett. Te majd a délutáni járáttal visszatérsz Bécsbe.

Gabriel felnézett, és kételkedve bámult Shamronra.

- És mi van akkor, ha az osztrákok felismernek a repülőtéren, és kitüntetnek a figyelmükkel?

- Ez a lehetőség mindig fennáll, de azóta már tizenhárom év telt el. Ráadásul nemrég voltál Bécsben. Még nem felejtettem el a tavalyi találkozót Eli irodájában, amikor Őszentségét, hetedik Pál pápát életveszélyesen megfenyegették.

- Jártam Bécsben - felelte Gabriel, kezében a hamis útlevelem -, de nem így, és sohasem utaztam repülővel. - Hosszan, szakértő szemekkel tanulmányozta az útlevelet, majd becsukta és zsebre vágta. Chiara felállt és kiment a szobából. Shamron Gabrielre nézett.

- Úgy látom, ismét sikerült felbolygatni az életed.

- Miért lenne ez alkalommal másképp?

- Akarod, hogy beszéljek veled?

Gabriel nemet intett.

- Majd megbékél - mondta. - Profi.

***

GABRIEL ÉLETÉBEN voltak olyan pillanatok, melyeket a tudatalattija legrejtettebb zugaiba száműzött. Ide került az a pillanat is, ahogyan Chiarát látta: a lány szorosan mellette ült, a kinti világítás rembrandti fényben fürdette testét, csípőjét betakarta a szaténpaplannal, mellei fedetlenek voltak. Shamronnak sikerült felkavarnia az emlékeket, és Gabriel most is védtelennek bizonyult velük szemben. Megjelent előtte Wadal Adel Zwaiter, a kockás zakós, sovány értelmiségi, akit egy római bérház halljában ölt meg. Ott volt még Ali Abdel Hamidi, aki egy zürichi sikátorban lelte halálát, és Mahmud al-Hurani, Tariq al-Hurani bátyja, akit Gabriel a szeretője karjaiban lőtt szemén Kölnben.

Egy hajtincs Chiara arcához ért. Gabriel finoman odébb simította, mire a lány ránézett. Ahhoz túlságosan sötét volt, hogy láthassa a szeme színét, de Gabriel megérezte, mire gondol. Shamron kiképzésének köszönhetően megtanulta érzékelni az emberek érzelmeit, és Gabriel még a szeretője karjaiban is folyton az árulás jeleit kereste.

- Nem akarom, hogy elmenj Bécsbe - mondta Chiara, és a férfi mellkasára tette a kezét. Gabriel a lány hűvös kezén érezte a szívverését. - Nem biztonságos ott neked, és ezt Shamron tudhatná a legjobban.

- Shamronnak igaza van. Régen történt.

- Igen, de ha odautazol és elkezded kérdezősködni a robbantásról, az osztrák rendőrség és a biztonságiak azonnal felfigyelnek rád. Shamronnak csak arra kellesz, hogy ne essen ki a játékból. Nem érdeklí, mi lesz veled.

- Úgy beszélsz, mint Lev emberei.

- Mert nekem számít, hogy mi történik veled. - Chiara a férfi fölé hajolt, és megcsókolta a száját. Az ajkainak virágíze volt. - Nem akarom, hogy elmenj Bécsbe, és belevezzél a múltba. - Egy pillanatnyi habozás után így folytatta: - Nem akarlak elveszíteni.

- Ugyan, ki vehetne el tőled?

A lány felhúzta a paplant és betakarta a melleit. Leah árnyéka közéjük állt. Chiara szándékosan engedte be őt a hálószobába. Csak az ágyban beszélt Leahról, ahol biztos volt benne, hogy Gabriel nem hazudna róla. A férfi egész élete csupa hazugság volt, de a szeretőivel mindig brutálisan őszinte volt. Csak akkor tudott szeretkezni egy nővel, ha elmondta neki, hogy embereket ölt a hazájáért. Leahról sose hazudott. Úgy érezte, tartozik neki annyival, hogy őszinte legyen vele kapcsolatban, még azokkal a nőkkel szemben is, akik valójában átvették a helyét az ágyban.

- Van fogalmad róla, milyen nehéz ez nekem? - kérdezte Chiara. - Mindenki tud Leahról.

Ugyanolyan legenda a Hivatalban, akárcsak Shamron. Mégis, meddig kell együtt élnem azzal a félelemmel, hogy egy nap azt mondd, már nem bírod folytatni?

- Mit akarsz, mit tegyek?

- Vegyél el, Gabriel. Maradj Velencében, és restauráld a festményeket. Mondd meg Shamronnak, hogy hagyjon békében. Tettől talpig tele vagy sebhelyekkel. Nem adtál még eleget a hazádnak?

A férfi lehunyta a szemét, mire azonnal megjelentek a múlt árnyai. Látta magát a régi bécsi zsidónegyedben, mellette Leah és Dani. Éppen megvacsoráztak, és odakinn esett a hó. Leah teljesen kiborult. Az étterem báljában bekapcsolták a tévét, és egész idő alatt a Tel Avivot bombázó iraki rakétákat nézték. Leah aggódott és haza akart menni, hogy telefonáljon az anyjának. Sürgette Gabrielt, aki mint mindig, most is meg akarta vizsgálni az autó alvázát. Gyerünk, Gabriel. Siess. Beszélni akarok az anyámmal. Hallani akarom a hangját. Ő akkor felállt, bekötötte Danit az ülésbe, és megcsókolta Leaht. Még most is érzi az ajkain az olajbogyó ízét. Megfordult, és elindult a katedrális felé, ahol a fedőtevékenysége részeként a Szent István vértanúhalálát ábrázoló oltárképet restaurálta. Leah megfordította az indítókulcsot.

A motor nem indult be azonnal. Gabriel megpördült, és ráordított, hogy azonnal hagyja abba, de a behavazott szélvédő miatt Leah nem vette észre. Újra megfordította a kulcsot...

Megvárta, míg a tűz és vér felszívódik a sötétségben, majd azt mondta Chiarának, amit a lány hallani akart. Amikor visszatér Bécsből, meglátogatja Leaht a kórházban, és elmondja neki, hogy beleszeretett valakibe.

Chiara arca elsötétült.

- Bárcsak lenne valami más kiút - mondta.

- Meg kell mondanom neki az igazat - mondta Gabriel.

- Ennyit megérdemel.

- Meg fogja érteni?

Gabriel vállat vont. Leah pszichotikus depresszióban szenvedett. Az orvosok szerint egyfolytában a robbantás éjszakájának eseményeit látta maga előtt, mintha egy végtelenített szalagot nézne. Gabriel gyakran eltűnődött azon, hogy vajon mit láthatott Leah. Vajon látta, ahogy a katedrális felé indul, vagy érezte, ahogy kihúzta elfeketedett testét a tűzből? Egy dologban biztos volt: Leah nem állt szóba vele. Tizenhárom év alatt egyetlen szót sem szólt hozzá.

- Meg kell tennem - mondta. - Ki kell mondanom. El kell mondanom neki az igazat veled kapcsolatban. Nincs miért szégyenkeznem, miattad pedig végképp nincs okom szégyellni magam.

Chiara leengedte a paplant, és hevesen megcsókolta a férfit. Gabriel érezte a lány testét átjáró feszültséget, és megérezte a mellén az izgalmat. Később csendesen feküdt mellette és a haját simogatta. Az utazás előtti éjszaka képtelen volt elaludni. De volt még valami: úgy érezte, mintha szexuálisan elárult volna valakit. Mintha egy másik férfi asszonyával szeretkezett volna. Aztán rájött, hogy ő máris beleélte magát Gideon Argov szerepébe, és abban a pillanatban Chiara egy idegen volt a számára.

4 BÉCS

KÉREM AZ ÚTLEVELÉT! Gabriel odacsúsztotta, mire a tisztviselő fáradtan a kopott borítóra pillantott, majd belelapozott és megkereste a vízumot. Lepecsételte - Gabriel szerint a kelleténél erősebben -, és szó nélkül visszaadta. Gabriel a kabátzsebébe ejtette az útlevelet, aztán a bőröndjét maga után húzva átvágott a várótermen.

Odakinn megkereste a taxiállomást, és beállt a sorba. Hideg volt, és a szél a szemébe fújta a havat. A fülét megütötte a bécsies német beszéd, de, a honfitársaitól eltérően, őt nem zavarta a német nyelv. Ez volt az anyanyelve, és ezen a nyelven álmodott.

Mielőtt beszállt volna a fehér Mercedesbe, megnézte a rendszámát. A táskáját maga mellé tette a hátsó ülésre, és a sofőrnek megadta a címet, ami valójában többutványra volt a szállodájától.

A taxi átrobogott az autópályán, egy gyárakkal, erőművekkel és gázművekkel teli, csúnya ipari területen, és Gabriel rövidesen megpillantotta a belváros felett fényárban úszó Szent István-katedrális. Az európai városok többségétől eltérően Bécs nem tette tönkre az urbanizáció, és az utóbbi száz évben alig változott valamit. A belvárosban ajánlatos villamossal közlekedni, és érdemes megcsodálni a kivilágított sétálóutcákban található barokk és gótikus építészeti remekműveket meg az exkluzív boltokat. A férfiak még mindig lóden öltönyben és tollas, tiroli kalapban járnak; a nők dirndlit hordanak. Annak idején Brahms azt mondta, azért lakik Bécsben, mert szereti a falusi környezetet.

A városközpontot szegélyező széles körútra, a Ringstrasséra érkeztek. A lámpaoszlopokról Peter Metzler, a szélsőjobboldali Osztrák Néppárt jóképű kancellárjelöltje vigyorgott Gabrielre. A választások közeledtével egyre több plakát virított a körúton. Metzler kampányán meglátszott, hogy nem kímélik a költségeket - az arca mindenütt jelen volt, akárcsak a jelszava: EINE NEUE ORDNUNG FÜR EIN NEUES ÖSTERREICH! - ÚJ RENDET EGY ÚJ AUSZTRIÁNAK! Gabriel arra gondolt, hogy az osztrákok képtelenek a finom árnyalatokra.

Az Állami Operaház közelében kiszállt a taxiból, és a Weihburgstrasse felé indult. Nem érezte, hogy követték volna, bár tapasztalatból tudta, hogy a jó megfigyelőket szinte lehetetlen észrevenni. Belépett a kis szállodába, ahol az izraeli útlevél láttán a recepciósz kifejezte részvétét „a zsidónegyed elleni rettenetes robbantások miatt”. „Gideon Argov” pár percig még elcseverészett vele, mielőtt felment volna a második emeleti szobájába. Gabriel körülnézett: a szobában mézszínű parketta volt, és a teraszablakok a sötét belső udvarra néztek. Elhúzta a függönyöket és a táskáját az ágyon hagyta.

Visszament a hallba, ahol a recepciós úgy mosolygott rá, mintha öt éve nem találkoztak volna. Odakinn újra eleredt a hő. Gabriel a belváros sötét utcáin barangolt, és meggyőződött róla, hogy nincs „árnyéka”. Megállt egy kirakat előtt, és a válla fölött visszatekintett, majd egy nyilvános telefonfülkében úgy tett, mintha telefonálna, miközben megfigyelte a környéket. Egy újságosstandnál vett egy Die Pressét, amit száz méterrel odébb egy szemetesbe ejtett. Amikor végül meggyőződött róla, hogy senki sem követi, bement a stephanplatzi metróállomásra.

Az automatánál vett egy menetjegyet, majd átment a forgóajtón, és lesietett a peronhoz. Beszállt az egyik kocsiba, és útközben megjegyezte a körülötte lévő arcokat. Öt megálló után leszállt a Westbahnhofnál, és átszállt az U6-os metróra. A bécsi közpórháznak saját megállója volt. Felment a lassan vánszorgó mozgólépcsőn, és a bejáratától pár lépésnyire egy behavazott térre, a Währiger Gürtel 18-20. szám alatti főbejáráthoz érkezett.

A kórház már több mint háromszáz éve építették Bécs nyugati részén. 1693-ban I. Leopold császár, akit aggasztott a város szegényeinek a sorsa, elrendelte a szegények és rokkantak otthonának az építését, amit száz év múlva II. József császár közpórháznak nevezett el. Az Alserstrassén még mindig állt a régi épület, de körülötte korszerű egyetemi kórházi komplexumot emeltek, ami több háztömbnyi területet foglalt el. Gabriel nagyon jól ismerte ezt a helyet.

A követség embere az oszlopos előcsarnokban, a SALUTI ET SOLATIO AEGORUM (GYÓGYÍTANI ÉS VIGASZT NYÚJTANI A BETEGEKNEK) felirat alatt húzódott meg. Az apró termetű, ideges tekintetű diplomata kezét fogott Gabriellel, majd miután megtekintette az útlevelet és a névjegykártyáját, kifejezte a két kollégája elvesztése miatti részvétét.

A hall kihalt volt, és csak egy gyér szakállú, idős férfi üldögélt az egyik kanapé szélén - bokáit összezárta, a kalapja a térdén nyugodott, és olyan benyomást keltett, mintha egy hosszan késlekedő vonatra várt volna. Valamit motyogott magában. Ahogy Gabriel elhaladt mellette, az öreg felpillantott, és a tekintetük egy pillanatra összefonódott, aztán Gabriel beszállt az egyik liftbe, és az öreg eltűnt az egyik ajtó mögött.

Amikor a liftajtó kinyílt a nyolcadik emeleten, Gabriel megkönnyebbülve észlelte a magas, szőke, öltönyös, fülhallgatót viselő izraelit. Egy másik biztonsági őr az intenzív osztály ajtajában őrködött, Eli szobája előtt pedig alacsony, sötét bőrű férfi állt. Amikor a látogatók odaértek, félreállt, hogy beengedje őket. Gabriel megállt, és megkérdezte, miért nem motozza meg.

- Mert Zvivel van, tehát a maga esetében nem szükséges a motozás.

Gabriel feltartotta a kezét.

- Motozzon meg.

A biztonsági ember felszegte a fejét, és engedelmeskedett. Gabriel felismerte a szabályszerű módszert, ami az ágyéka körül talán a kelletténél tolaodóbb is volt, de szóltanul tűrte. Amikor az őr végzett, Gabriel kiadta az utasítást:

- Motozzon meg mindenkit, aki belép ebbe a szobába.

A követség embere végignézte a jelenetet, és látszott rajta, hogy egy percig sem hiszi el, hogy a jeruzsálemi férfit Gideon Argovnak hívják, vagy a Háborús Kártérítési Ügyeknél dolgozik. Gabrielt nem érdekelt. A barátja tehetetlenül fekszik az ajtó másik oldalán, és nem hagyja hogy valakinek a hanyagsága okozza a halálát.

Eli az üveg válaszfal mögötti ágyban feküdt. A szemét és a fejét kötés borította, és ami kilátszott az arcából és az állából, tele volt az üvegszilánkok nyomaival.

Egy rövid, fekete hajú, ragyogó kék szemű nővér az infúziót ellenőrizte. Kinézett a látogatókra, és elkapta Gabriel tekintetét, majd nyugodtan folytatta a munkáját.

Zvi az üvegfalhoz lépett, és tájékoztatta Gabrielt a kollégája állapotáról. A pontos megfogalmazásból ítélve talán túl sok kórházi sorozatot láthatott már a tévében. Gabriel tekintete Eli szemébe fűródott, és a diplomata szavai alig hatoltak el a tudatáig - de annyit megértett belőle, hogy a barátjának nem sok esélye van a gyógyulásra, és ha életben marad, akkor sem lesz már a régi.

- Pillanatnyilag - vont a Zvi a következtetéseket csak a gépek tartják életben.

- Miért kötözték be a szemét?

- Az üvegszilánkok miatt. A legtöbbet sikerült eltávolítani, de körülbelül féltucatnyi még mindig benne maradt.

- Elképzelhető, hogy megvakul?

- Ezt csak akkor lehet megállapítani, ha magához tér mondta Zvi. Aztán borúlátó hangon hozzátette:

- Ha egyáltalán magához tér.

Megjelent egy orvos, aki kurtán odabiccentett a látogatóknak, majd kinyitotta az üvegajtót és belépett a kórterembe. A nővér odaengedte az ágy mellé, aztán egy pillanatra Gabriel szemébe nézett, majd határozott mozdulattal összehúzta a függönyöket. A két férfi kiment a folyosóra.

- Jól vagy? - kérdezte Zvi.

- Rendbe jövök. Egy perc, és összeszedem magam.

A diplomata visszament a kórterembe. Gabriel összekulcsolta a kezét a háta mögött, és lassan végigballagott az ismerős folyosón. A nővérpult melletti falon ugyanaz a bécsi tájkép lógott, és a levegőben az ismerős fertőtlenítő és a halál szaga terjengett.

Gabriel finoman belökte a 2602-C kórterem félig nyitott ajtaját, ami csendesen kitérült. Gabriel hátranézett, és megnyugodva tapasztalta, hogy egyetlen nővér sincs a közelben. Besurrant, és becsukta maga mögött az ajtót.

Várt, míg a szeme hozzá szokott a sötéthez, majd szemügyre vette az üres ágyat, a kikapcsolt monitorokat, a műanyag ülőkéjű széket - Bécs legkényelmetlenebb székét, amin tíz álmatlan éjszakát töltött. Leah csak egyszer tért magához. Daniról kérdezte, és Gabriel meggondolatlanul elmondta az igazat. Leah összeroncsolt arcán végigcsorogtak a könnyek, és soha többé nem szólt hozzá.

- Nem lenne szabad itt lennie.

Gabriel meglepetten megpördült: az Eli szobájában látott nővér volt az.

- Sajnálom. Én csak...

- Tudom, miért van itt - mondta a nővér. - Emlékszem magára.

Az ajtónak támaszkodott, és összefonta a karjait.

- A maga felesége volt az, akinek néhány évvel ezelőtt felrobbantották a kocsiját. Kezdő ápolónő voltam akkoriban, és éjszakánként én vigyáztam rá. Nem emlékszik?

Gabriel egy ideig némán figyelte.

- Összetéveszt valakivel - felelte végül. - Most vagyok először Bécsben, és még sohasem voltam nő. Sajnálom tette hozzá, majd elindult az ajtó felé nem lett volna szabad idejönnöm. Csak félre akartam vonulni, hogy összeszedjem a gondolataimat.

Elhaladt a nő mellett, aki a karjára tette a kezét.

- Kérem - mondta. - Életben van?

- Kicsoda?

- A felesége.

- Sajnálom - válaszolta Gabriel határozottan -, de összetéveszt valakivel.

A nő bólintott.

- Ahogy óhajtja - felelte. A szeme nedvesen csillogott a félhomályban. - Eli Lavon a barátja?

- Igen. Nagyon közeli barátom. Együtt dolgozunk. Jeruzsálemben élek.

- Jeruzsálemben - visszhangozta a nő éneklő hangon.

- Egyszer el szeretnék menni Jeruzsálembe. A barátaim szerint elment az eszem. Tudja, azok az öngyilkos merénylők, meg minden... - A hangja elhalt. - Ennek ellenére mégis el szeretnék menni.

- Igaza van - mondta Gabriel. - Csodálatos város.

A nő másodszor is megérintette a karját.

- A barátja súlyosan megsérült - mondta gyengéden. Még sok szenvedés vár rá.

- Életben marad?

- Erre a kérdésre nem felelhetek. Csak az orvosok bocsátkozhatnak feltételezésekbe. De ha a véleményemre kíváncsi, maradjon mellette egy ideig. Beszéljen hozzá. Lehet, hogy hallja magát.

***

EGY ÓRÁN KERESZTÜL bámulta Eli mozdulatlan arcát az üvegen keresztül. A nővér visszatért, ellenőrizte Eli életjeleit, majd biztatta Gabrielt, hogy menjen be hozzá.

- Ezt nem lenne szabad - mondta összeesküvő hangon de majd örködöm.

Gabriel nem beszélt Elivel, csak megfogta a barátja sérült kezét. Képtelen volt szavakba önteni mindazt a fájdalmat, amit egy újabb szeretett személy szenvedése láttán érzett. Öt perc múlva a nővér visszatért, megfogta Gabriel vállát és szólt, hogy ideje távozni. A folyosón elárulta, hogy Marguerite-nek hívják.

- Holnap éjszaka lesznek - mondta. - Remélem, ismét találkozunk.

Zvi már elment, és az őrköt is felváltották. Gabriel lement a lifttel a földszintre, majd elhagyta az épületet. Odakinn nagyon lehűlt a levegő. Zsebre vágta a kezét, és szaporán lépkedett. Már a metró mozgólépcsőjénél járt, amikor valaki megérintette a karját. Azt hitte, Marguerite lesz az, de akkor szembetalálta magát a hallban motyogó öregemberrel.

- Hallottam, amikor héberül beszél azzal a követségi emberrel. - A férfi bécsies akcentussal beszélt, a tekintete olyan volt, akár egy űzött vadé. - Maga izraeli, ugye? És Eli Lavon barátja? - Meg sem várta a választ, máris folytatta: - Max Klein vagyok, és én tehetek erről az egészből. Higgyen nekem, kérem. Az én hibám.

5 BÉCS

MAX KLEIN a Ringstrasse melletti bájos, régi kerületben egy szép, biedermeier bérházban lakott. Ahogy beléptek a kapun, átvágtak egy folyosón, és egy nagy, belső udvarra érkeztek, amelyet csak a lakásokból kiszűrődő fények világítottak meg. Egy másik folyosón keresztül egy apró, tiszta előcsarnokba léptek. Gabriel rásandított a lakók listájára, és középen meg is találta, amit keresett: M. KLEIN - 3B. A házban nem volt lift. Klein a kopott korlátba kapaszkodva nehézkesen felvándorolt a harmadik emeletre, ahol mindössze két ajtó volt. Klein a jobb oldali bejáratához lépett, és remegő kézzel kivette zsebéből a kulcsokat.

Kinyitotta az ajtót, és belépett a lakásba. A küszöbön Gabriel megtorpant egy pillanatra. Már a villamoson megfordult a fejében, hogy nem lenne szabad ilyen körülmények között elmenni egy ismeretlennel, hiszen még egy nyolcvanéves zsidó ember is veszélyes lehetett, de aggodalma azonnal elszállt, amikor meglátta, hogy Klein gyakorlatilag minden villanyt felkapcsol a lakásban. Már tudta, hogy az öreg nem akarja csapdába csalni. Max Klein nagyon félt.

Gabriel belépett a lakásba, és becsukta maga mögött az ajtót. A lámpafénynél végre alaposan szemügyre vette az öreget, akinek a vastag, fekete keretes szemüveg mögött lázasan és vörösén csillogott a szeme, és hófehér szakálla alatt sötét májfoltok borították az arcát. Gabriel már sejtette, hogy Klein igazi túlélő, hiszen az éhezés kitörölhetetlen nyomokat hagyott rajta.

- Főzök teát - jelentette ki Klein, és azzal kiment a konyhába.

Éjféli teázás, gondolta Gabriel. Hosszú éjszaka lesz. Az ablakhoz lépett, és elhúzta a sötétítőfüggönyöket. Már nem havazott, és az utca kihalt volt. A szoba Eli irodájára emlékeztette: a biedermeier mennyezet, a szanaszét heverő könyvek elegáns, értelmiségi környezetet teremtettek.

Klein behozta az ezüstitálcát, rajta a teáskészlettel, és egy alacsony asztalkára helyezte, majd leült a Gabriellel szemközt székre, és egy ideig csendben figyelte a vendégét.

- Nagyon jól beszél németül - mondta végül. - Tulajdonképpen úgy beszél, mint a berliniek.

- Az édesanyám berlini volt - mondta Gabriel az igazságnak megfelelően -, de én már Izraelben születtem.

Klein hosszan nézegette, mintha a túlélés jeleit kutatta volna.

- Berlinben laktak, és végül deportálták őket - mondta Gabriel. - A nagyapám eléggé ismert festő volt. Nem akarta elhinni, hogy a németek, akiket addig a világ legcivilizáltabb népének tartott, ilyen messzire elmennének.

- Hogy hívták a nagyapját?

- Frankelnek - felelte Gabriel, és most is igazat mondott. - Viktor Frankelnek.

Klein lassan bólintott - a név ismerős volt számára.

- Láttam a munkáit - mondta. - Max Beckmann tanítványa volt, ugye? Nagyon tehetséges festő volt.

- Igen. A náci degeneráltnak tartották a műveit, és a képei java részét megsemmisítették. A berlini képzőművészeti intézetben tanított, de aztán az állását is elveszítette.

- De maradt. - Klein megcsóválta a fejét. - Senki sem hitte volna, hogy megtörténik. - Egy pillanatra elhallgatott, a gondolatai elkalandoztak. - És mi történt velük?

- Auschwitzba deportálták őket. Anyám a birkenauai női táborba került, ahol több mint két évet töltött el, de sikerült túlélnie.

- És a nagyszülei?

- Ahogy megérkeztek, azonnal elgázosították őket.

- Emlékszik a dátumra?

- Úgy tudom, 1943 januárja volt - mondta Gabriel. Klein eltakarta a szemét.

- Van valami jelentősége ennek a napnak, Herr Klein?

- Igen - felelte Klein, de a gondolatai máshol jártak. Ott voltam azon az éjszakán, amikor azok a berlini transzportok megérkeztek. Nagyon jól emlékszem rájuk. Tudja, Argov úr, az auschwitzi tábori zenekarban hegedültem. Az átkozottak sátáni zenekarában, miközben azokat a nyomorultakat a gázkamrába vonszolták.

Gabriel arca nyugodt maradt. Max Kleint nyilvánvalóan rettenetes büntudat gyötörte, és úgy érezte, ő is felelős azokért, akiket önkéntelenül is a halálba kísért. Ez persze örökség. Semmivel sem volt bűnösebb

azoknál a zsidóknál, akik rabszolgaként dolgoztak a gyárakban vagy a földeken, hogy legalább egy nappal meghosszabbítsák az életüket.

- De ez még nem ok arra, hogy megszólítson a kórházban. Csak nem a Háborús Kártérítési Ügyek irodájával kapcsolatban akar valamit mondani?

Klein bólintott.

- Mint mondtam, én tehetek az egészből. Én vagyok a felelős annak a két gyönyörű lánynak a haláláért, és Eli Lavon is miattam haldoklik.

- Azt akarja mondani, hogy maga helyezte el a bombát? - hitetlenkedett Gabriel, aki szándékosan ostobának akart mutatkozni.

- Persze hogy nem! - csattant fel Klein.

- Mi lenne, ha most szépen elmondana nekem mindent, amit tud, Herr Klein? Talán meg tudnám ítélni, ki a bűnös.

- Ezt csak az Isten ítélheti meg - felelte Klein.

- Talán, de néha még Istennek is jól jön egy kis segítség.

Klein elmosolyodott, és kitöltötte a teát. Aztán elkezdett mesélni, és Gabriel csendben hallgatta. Eli Lavon is ezt tette volna. „Az öregek emlékezete olyan, akár egy rakás porcelán”, szokta mondani Lavon. „Ha ki akarsz húzni valamit a közepéről, az egészet leborítod, és mindent összetörsz.”

***

A LAKÁS AZ APJÁÉ volt. A háború előtt Klein a szüleivel és a két húgával együtt élt ott. Az apja, Solomon sikeres textilkereskedő volt, és a család kellemes felső-középosztálybeli életet élt: délutánonként, a legfinomabb bécsi kávéházakban strudelt ettek, esténként színházba vagy operába mentek, a nyarakat a szerény családi villában töltötték az ország déli részén. Az ifjú Max Klein ígéretes hegedűs volt. - Azért még nem álltam készen a szimfonikus zenekarra vagy az operára, Argov úr, de a kisebb bécsi kamarazenekarokban elég jól elboldogultam.

- Az apám nagyon ritkán mulasztotta el az előadásaimat, és egy-egy fáradtságos munkanap után is meghallgatott. - Klein most először mosolygott. - Nagyon büszke volt arra, hogy a fiából bécsi muzsikusi lett.

1938. március 1-én az osztrákok ünneplése közepette a Wehrmacht csapatok átvonultak Bécs utcáin, és ezzel vége szakadt az idilli életnek. A zsidók számára, Argov úr... Nekünk ez maga volt a borzalom. A közösség legszörnyűbb félelmei egyik pillanatról a másikra valóra váltak. Németországban a zsidóellenes támadások fokozatosan következtek be, de Ausztriában mindez hirtelen és kegyetlenül történt. Néhány nap alatt az összes zsidó tulajdonú boltot vörös festékkel mázolták össze. A barnaingesek és az SS-katonák mindenkit összeverték, aki nem zsidó létezésre bemerészkedett ezekbe a boltokba. Ezekre az emberekre *Én, árja disznó, zsidó boltban vásároltam* feliratú táblákat kényszerítettek. A zsidóknak nem lehettek ingatlanok, állásuk, alkalmazottaik, nem mehettek be az éttermekbe vagy a kávéházakba, de még a bécsi parkokba sem. A zsidóknak nem lehetett írógépük vagy rádiójuk, mert azzal kommunikálhattak volna a külvilággal. Elhurcolták őket az otthonaikból és a zsinagógákból, és összeverték őket az utcán.

- Március 14-én a Gestapo betörte ennek a lakásnak az ajtaját, és minden értékünket ellopták: a szőnyegeinket, az ezüstöt, a festményeket, még a sábeszkor használatos gyertyatartóinkat is. Az apámmal együtt azonnal őrizetbe vettek, és forró vízzel meg fogkefével kellett a járdát pucolnunk. A rabbinkat kiráncigálták az utcára, ahol az osztrákok gúnyolódása közepette kitépték a szakállát. Megpróbáltam a segítségére sietni, de kis híján agyonverték. Az új zsidóellenes törvények miatt persze kórházba sem mehettem.

Alig egy héten belül Ausztria teljes zsidó közössége Európa egyik legbefolyásosabb és legtevékenyebb közössége - darabokra szakadt: a közösségi központokat és a zsidó társaságokat megsemmisítették, a vezetőket bebörtönözték, a zsinagógákat bezárták, az imakönyveket máglyára vetették. Április 1-én száz tekintélyes közéleti személyiséget és üzletembert Dachauban deportáltak. Egy hónapon belül ötszáz zsidó követett el öngyilkosságot. A Klein család szomszédságában élő négytagú család is ezt tette.

- Egyenként végeztek magukkal - mesélte Klein. - Az ágyamban feküdtem, és végighallgattam az egészet. Egy lövés, majd sírás. Újabb lövés, még több sírás. A negyedik lövés után már csak én sírtam.

A közösség több mint fele elhatározta, hogy elhagyja Ausztriát. Max Klein is közöttük volt. Sikertelenül szert tennie egy holland vízumra, és 1939-ben elutazott, de egy éven belül újabb náci elnyomás alatt találta magát.

- Az apám Bécsben akart maradni - mondta Klein. Tudja, ő hitt a törvényben. Azt hitte, ha betartja a törvényeket, minden rendben lesz, és elmúlik a vihar. Persze, csak rosszabb lett, és amikor végre a távozás mellett döntött, már túl késő volt.

Klein megpróbált tölteni magának egy kis teát, de a keze túlságosan remegett. Gabriel kivette a kezéből a kannát, majd szelíden megkérdezte tőle, hogy mi történt a szüleivel és a húgaival.

- 1941 őszén Lengyelországba, a lodzi zsidó gettóba deportálták őket. 1942 januárjában pedig a chelmnói megsemmisítő táborba kerültek.

- És maga?

Klein lehajtotta a fejét. - És én? Ugyanaz a sors, csak a vége más. 1942 júniusában Amszterdamban letartóztatták, a westerborki tranzit táborba vitték, ahonnan keletre, Auschwitzba szállították. A peronon, amikor már félholt volt az éhségtől és szomjúságtól, meghallotta, hogy valaki zenészeket keres. Klein úgy kapaszkodott ebbe a hangba, mint a fuldokló a mentőkötélbe. Hegedűs vagyok, mondta a csikos ruhás embernek. Van hegedűje? Klein feltartotta az ütött-kopott tokot, az egyetlen dolgot, amit magával vitt Westerborkból. Jöjjön velem. Szerencsés napja van.

- Szerencsés napom - ismételte meg Klein komolyan. A következő két és fél évben, mialatt több mint egymillió ember füstté vált, a társaimmal együtt muzsikáltam. Egy emelvényen játszottunk, ahol a náci kiválogatták a foglyokat, és egy békés hely illúziójával ámitottuk az újonnan érkezőket. Zenéltünk, amikor a halálra szánt embereket beterelték a vetkőző helyiségekbe. Zenéltünk az udvaron, a végtelen névsorolvasás közben. Zenéltünk reggel, amikor a rabszolgák munkába indultak, és délután, amikor visszavánszorogtak a barakkokba. Még a kivégzések előtt, is zenéltünk. Vasárnaponként a Kommandantnak és az embereinek muzsikáltunk. A társaim közül egyre többen lettek öngyilkosok. Hamarosan már én voltam az, aki zenészeket keresett az üres székekbe.

Egy vasárnap délután - valamikor 1942 nyarán volt, sajnálom, Argov úr, nem emlékszem pontosan, melyik napon - a koncert után Klein hátrament a barakkokhoz, amikor felbukkant mögötte egy SS tiszt, és leütötte. Klein feltápászkodott és igyekezett kikerülni a férfi pillantását, de éppen eleget látott, hogy rádöbbenjen: már látta ezt az embert. Bécsben volt, a Zsidó Kivándorlási Központi Hivatalban, de akkor finom szürke öltönyt viselt, és a hírhedt Adolf Eichmann társaságában volt.

- A Sturmbannführer azt mondta, szeretne elvégezni egy kísérletet - mondta Klein. - Megparancsolta, hogy játsszam el Brahms első G-dúr szonátáját. Elővettem a hegedűmet, és elkezdtem játszani. Arra jött egy társam, és a Sturmbannführer rászólt, hogy nevezze meg a darabot. A társam nem tudta, mire a Sturmbannführer kinyújtotta a karját, és föbe lőtte. És így ment ez egy órán keresztül. Akik nem tudtak válaszolni, golyót kaptak a fejükbe. Már tizenöt holttest hevert a lábam előtt. Amikor végre kielégítette vérszomját, a feketeruhás férfi elmosolyodott és elsétált. Én a halottak mellé feküdtem, és kádist mondtam értük.

***

KLEIN HOSSZÚ hallgatásba burkolózott. Az utcán elhaladt egy autó, mire felkapta a fejét, és folytatta. Még nem derült ki, mi köze az auschwitzi szörnyűségeknek a bécsi merényletkez, de Gabriel már sejtette a folytatást.

A férfi időrendben folytatta, egyszerre csak egy porcelántányérral, ahogyan Lavon mondaná. Túlélte Auschwitzot, majd a felszabadulás után visszatért Bécsbe...

Elmondta, hogy a háború előtt a közösségnek 185000 tagja volt, és a holokauszt idején hatvanötezer ember veszítette életét. 1945-ben ezerhétszáz megtört lélek tért vissza Bécsbe, akiket leplezetlen gyűlölet, és az antiszemitizmus újabb hulláma fogadott. Akik a németek elől menekültek külföldre, nem mertek visszatérni. A kártérítési igények megválaszolatlanul maradtak, vagy Berlinbe irányították őket. Amikor Klein visszatért a második kerületi otthonába, a lakásban egy osztrák családot talált, és tíz évbe telt, mire sikerült kitenni őket. Az apja textilüzlete örökre odalett, és sohasem kapott érte kártérítést. A barátai azt tanácsolták, menjen Izraelbe vagy Amerikába, de Klein megesküdött rá, hogy Bécsben marad, és minden lélegzetével és lépésével a haláltáborokban meggyilkolt társaira emlékezteti a bécsieket. A hegedűjét Auschwitzban hagyta, és soha többé nem muzsikált. Egy szárazáru üzletben dolgozott, majd biztosítási ügynökként kereste kenyerét. 1995-ben a kormány fejenként körülbelül hatezer dollárt fizetett a túlélő osztrák zsidóknak. Klein megmutatta Gabrielnek a csekket. Sose váltotta be.

- Nem kellett a pénzük - mondta. - Hatezer dollár? Mégis, mire? Az apámért és az anyámért? A húgaimért? Az otthonomért? Az értékeimért?

A csekket az asztalra dobta. Gabriel a karórájára sandított, és látta, hogy hajnali fél három van. Klein lassan a befejezéshez közeledett. Gabriel ellenállt a késztetésnek, és nem sűrgette.

- Két hónappal ezelőtt betértem a Café Centrálba egy kávéra. Nagyon jó asztalt kaptam, egy oszlop mellett. Rendeltem egy Pharisäert. - Elhallgatott, majd felvonta a szemöldökét. - Tudja, mi az a Pharisäer, Argov úr? Tejszínhabos kávé, mellé egy pohárka rum. - Elnézést kért az alkohol miatt. - Tudja, késő délután volt, és hideg volt.

Jól öltözött férfi érkezik, alig pár évvel idősebb, mint Klein. Egy régi vágású osztrák, ha érti, mire gondolkodok, Argov úr. A járása olyan gögös, hogy Klein leteszi az újságját. Egy pincér odarohan és üdvözlö a férfit. Hadonászik, és úgy ugrabugrál, mint egy iskolásfiú, akinek ki kell menni a vécére. Jó estét, Herr Vogel. Azt hittem, ma már nem tisztel meg bennünket. A szokásos asztalát? Kitalálom: egy Einspännert? És mit szólna valami édességhez? A Sacher tortánk állítólag nagyon finom ma, Herr Vogel...

Aztán az idős férfi mondott pár szót, és Max Klein hátán végigfutott a hideg. Ugyanaz az auschwitz hang, a férfi, aki Brahms dallamaira egymás után végezte ki a társait. És az a gyilkos most gazdagon és egészségesen Einspännert és Sacher tortát rendel a Centrálban.

- Úgy éreztem, menten rosszul leszek - mondta Klein.

- Az asztalra tettem a pénzt és kibotorkáltam az utcára. Az ablakon keresztül még visszanéztem és láttam, ahogy ez a Herr Vogel nevezetű szörnyeteg az újságját olvassa. Mintha sose találkoztunk volna. Hogy Kleinnek igaza volt vagy sem, már nem is volt annyira fontos, mint az, ami azután történt.

- És mit tett akkor, Herr Klein? - kérdezte Gabriel.

- A Café Central törzsvendége lettem, és a pincérek hamarosan a nevemen szólítottak. A törzsasztalom a tiszteletreméltó Herr Vogel mellett volt, és egy idő után már köszönőviszonyban voltunk. Újságolvasás közben néha politikáról és a világ dolgairól beszélgettünk. A kora ellenére jól vágott az esze. Azt mondta, üzletember, befektető vagy valami ilyesmi.

- És amikor már mindent megtudott róla, amit kávézás közben ki lehetett deríteni, elment Eli Lavonhoz.

Klein lassan bólintott.

- Meghallgatta a történetemet, és megígérte, hogy utánanéz. Megkért, hogy ne menjek többé a Café Centrálba.

- És aztán?

- Pár hét múlva felhívott az egyik lány a hivatalból, az amerikai, akit Sarah-nak hívnak. Azt mondta, Eli Lavon kiderített valamit, és megkért, hogy másnap reggel tízre menjek be az irodába. Azt mondtam, ott leszek, majd letettem a telefont.

- Ez mikor volt?

- A robbantás napján.

- A rendőrség tud róla?

Klein megrázta a fejét.

- Gondolhatja, hogy nem szeretem az osztrák egyenruhásokat. Azt is tudom, hogyan járnak el a hazámban a háborús bűnösökkel szemben, tehát csendben maradtam. Elmentem a központi kórházba, és figyeltem az izraeli hivatalos személyeket. Amikor megláttam a nagykövetet, megpróbáltam beszélni vele, de a biztonsági őrök nem engedtek a közelébe. Vártam és reménykedtem, hogy felbukkan a megfelelő ember. Maga annak látszott. Ugye, maga az én emberem, Argov úr?

***

A SZEMKÖZTI BÉRHÁZ majdnem ugyanolyan volt, mint az a ház, ahol Max Klein lakott. A második emeleten egy férfi a sötét ablaknál ráirányította a teleobjektívet arra a férfire, aki éppen akkor lépett ki a házból. Készített néhány fényképét, majd leengedte a gépet, és leült a magnó elé. A sötétben eltartott egy kis ideig, míg megtalálta a lejátszó gombot.

- Tehát vártam és reménykedtem, hogy felbukkan a megfelelő ember. Maga annak látszott. Ugye, maga az én emberem, Argov úr?

- Igen, Herr Klein. A megfelelő ember vagyok. Ne aggódjon, segítek magának.

- Miattam történt ez az egész. Azok a lányok miattam haltak meg, és Eli Lavon is miattam került kórházba.

- Ez nem igaz. Nem tett semmi rosszat. De a történetek után aggódom a biztonsága miatt.

- Én is.

- Nem követte valaki?

- Én nem láttam senkit, de nem biztos, hogy észrevettem volna, ha követnek.

- Nem fenyegették meg telefonon?

- Nem.

- A robbantás óta senki sem akarta felvenni önnel a kapcsolatot?

- Csak egy személy, egy Renate Hoffmann nevű nő.

STOP. VISSZATEKER. ÚJRA.

- Csak egy személy, egy Renate Hoffmann nevű nő.

- Ismeri?

- Nem, sose hallottam róla.

- Beszélt vele?

- Nem, de hagyott egy üzenetet a rögzítőn.
- Mit akart?
- Beszélgetni.
- Meghagyta a számát?
- Igen, leírtam. Egy pillanat... megvan: Renate Hoffmann, öt-három-három-egy-kilenc-nulla-hét.
STOP VISSZATEKER. ÚJRA.
- Renate Hoffmann, öt-három-három-egy-kilenc-nulla-hét
STOP

6 BÉCS

A KOALÍCIÓ EGY JOBB AUSZTRIAÉRT nemes, de reménytelen ügynek számított. Irodája a huszadik kerület egyik lerobbant raktárépületének a második emeletén volt, kormos ablakai egy vasúti udvarra néztek. Mindenki egyetlen nagy, jéghideg helyiségben dolgozott. A zömével fiatalokból álló személyzet tagjai vastag pulóvert és gyapjúsapkát viseltek.

Renate Hoffmann a csoport jogászaként tevékenykedett. Gabriel már korábban felhívta, és Gideon Argovként mutatkozott be, Jeruzsálemből, és beszámolt a Max Kleinnel való beszélgetéséről. Renate Hoffmann azonnal beleegyezett a találkozóba, majd letette a telefont. Nyilvánvaló volt, hogy nem akart telefonon keresztül beszélni az ügyről.

Amikor Gabrielt bekísérték az apró irodába, a lány éppen telefonált, és egy megrágott végű tollal egy üres székre mutatott. Sietve befejezte a telefonálást, majd felállt, és üdvözölte vendégét. Magas volt, és jobban öltözött, mint a többiek: fekete pulóvert és szoknyát, fekete harisnyát és fekete lapos sarkú cipőt viselt. Oldalt elválasztott, lencsés haja szögletes, sportos válla fölé ért, és időnként az arcába hullott. Miközben jobb kézzel határozottan kezelt, rázott Gabriellel, a bal kezével kisimította az arcából egy rakoncátlan hajtincset. Nem hordott gyűrűt, nem volt kisminkelve és a cigarettán kívül semmilyen illatot nem lehetett érezni rajta. Gabriel szerint harmincöt év alatti lehetett.

Leültek, majd a lány határozott hangon kikérdezte. Mióta ismeri Eli Lavont? Hogyan találta meg Max Kleint? Mennyit mondott el magának? Mikor érkezett Bécsbe? Beszél már az ügyről az osztrák hatóságoknak? És az izraeli követség embereinek? Gabriel kissé úgy érezte magát, mintha a vádlottak padján ülne, de udvariasan és nagyon pontosan felelt a kérdésekre. A keresztkérdések után Renate Hoffmann egy pillanatra szkeptikusan vizsgálta, majd hirtelen felállt, és egy hosszú, szürke kabátot kanyarított a vállára.

- Járjunk egyet - mondta. Gabriel kinézett a koszos ablakon, és látta, hogy odakinn ónos eső esik. Renate Hoffmann kinyitotta a bőrtáskáját, belerakott pár aktát, majd a válla fölé azt mondta: - Bízson bennem. Jobb, ha sétálunk.

***

AZ AUGARTEN jeges ösvényein Renate Hoffmann elmagyarázta Gabrielnek, hogyan lett belőle Eli Lavon legfontosabb bécsi embere. Miután évfolyamelsőként végzett a Bécsi Egyetemen, az osztrák államügyészi hivatalban kezdett el dolgozni, ahol hét éven keresztül szolgálta a törvényt. Aztán öt évvel ezelőtt kilépett onnan, és a barátainak és a kollégáinak azt mondta, hogy magánpraxisba akar kezdeni. Valójában azért jutott erre az elhatározásra, mert úgy érezte, nem képes egy olyan kormánynak dolgozni, amely az igazság helyett az állam és a befolyásos polgárok érdekeit szolgálja.

A Weller-üggyel aztán végképp betelt a pohár. Weller a Staatspolizei nyomozója volt, aki abban lelte örömét, hogy kínzással bírja vallomásra a rabokat, és ha a törvényes tárgyalás túlságosan kellemetlen lett volna, inkább személyesen szolgáltatott igazságot. Amikor egy nigériai menekült életét vesztette az őrizet ideje alatt, Renate Hoffmann megpróbálta vád alá helyezni. Kiderült, hogy a nigériait megkötözték és felleckelték a száját, és látszott rajta, hogy többször is megverték és fojtogatták. Renate felettesei Weller mellé álltak, és ejtették az ügyet.

Renate Hoffmann belefáradt a belső harcokba, és úgy érezte, máshol kell küzdenie. Ügyvédi irodát alapított, hogy legyen miből megélnie, de minden idejét és energiáját a Koalíció egy jobb Ausztriáért szervezetnek szentelte. Ez a reformpárti csoport fel akarta rázni a nemzetet a náci múlttal kapcsolatos kollektív amnéziájából. Ezzel egy időben szövetséget kötött Eli Lavon Háborús Kártérítési Ügyek hivatalával. Renate Hoffmannnak még mindig megvoltak a barátai a hivatalokban, akik hajlandók segíteni neki, és rajtuk

keresztül olyan fontos kormányadatokhoz és archívumokhoz jutott hozzá, amelyek Eli Lavon számára elérhetetlennek bizonyultak.

- Miért ez a titokzatoskodás? - kérdezte Gabriel. - Miért vonakodott a telefonálástól? Most meg ez a séta, ráadásul ebben a rettenetes időben.

- Mert ez itt Ausztria, Argov úr. Mondanom sem kell, hogy osztrákok nem díjazták a tevékenységünket, ahogy Eliét sem. A szélsőjobboldali körök nem szeretnek bennünket, és sok emberük van a rendőrségen, valamint a biztonsági szolgálatoknál. - Az egyik padról lesöpört néhány levelet, és leültek. - Eli körülbelül két hónappal ezelőtt keresett meg. Mesélt Max Kleinről és arról a férfiről, akit a Café Centrálban látott, Herr Vogelről. Enyhén szólva szkeptikus voltam, de arra gondoltam, hogy Eli kedvéért utánajárok a dolgoknak.

- Mit talált?

- A neve Ludwig Vogel. Egy bizonyos Duna-völgyi Kereskedelmi és Befektetési Részvénytársaság elnöke. A céget az ötvenes évek elején alapították, néhány évvel az után, hogy Ausztria megszabadult a háborút követő megszállástól. Külföldi termékeket importált, és a német és amerikai cégek osztrák összekötőjeként szerepelt, akiknek segített az itteni üzleti életben. Az 1970-es években az osztrák gazdaság virágzott, és Vogel tökéletes pozícióban volt ahhoz, hogy kihasználja a helyzetét.

- Hány éves?

- 1925-ben született egy felső-ausztriai kis faluban, és a helyi katolikus templomban keresztelték meg. Az apja munkásember volt, és a család elég szegényen élt. Az egyik öccse belehalt a tüdőgyulladásba, amikor Ludwig tizenkét éves volt. Az édesanyja két évvel később skarlát miatt vesztette életét.

- Ezerkilencszázhuszonötben? De hiszen akkor mindössze tizenkilenc éves volt 1942-ben, és nem lehetett Sturmbannführer az SS-ben.

- Úgy van. És a háborús múltjával kapcsolatos információim szerint nem volt SS-tag.

- Miféle információkról beszél?

A lány lehalkította a hangját, és közelebb hajolt Gabrielhez. A férfi megérezte a lehetetlen a reggeli kávé illatát.

- Ügyész koromban előfordult, hogy az osztrák levéltárban is utána kellett néznem bizonyos adatoknak. Még mindig megvannak az ottani kapcsolataim, akik hajlandók segíteni nekem. Felhívtam valakit, és ez a személy volt olyan kedves, hogy lemásolja nekem Ludwig Vogel Wehrmacht-aktáit.

- Wehrmacht?

A nő bólintott.

- A Staatsarchiv aktái szerint Vogelt 1944 végén, tizenkilenc éves korában sorozták be, és Németországba küldték a Reich védelmében. A berlini csatában harcolt az oroszok ellen, és sikerült életben maradnia. A háború végén kiszökött nyugatra, és megadta magát az amerikaiaknak. Egy amerikai katonai táborba internálták Berlintonól délre, de megszökött, és visszatért Ausztriába. A tény, hogy megszökött az amerikaiaktól, nem szólt ellene, mivel 1946-tól az 1955-ös Állami Egyezményig Vogel az amerikai megszállt területek civil alkalmazottjaként szerepelt.

Gabriel éles tekintetet vetett a nőre.

- Mit csinált az amerikaiaknál?

- Hivatalnokként dolgozott a központban, majd az amerikaiak és az újdonsült osztrák kormány összekötő tisztje lett.

- Feleség? Gyerekek?

- Megrögzött agglegény - mondta Renate, és megrázta a tejét.

- Nem került összeütközésbe a törvénnyel? Szabálytalan pénzügyi műveletek? Polgári perek?

Bármí?

- Makulátlanul tiszta. Egy barátom a Statspolizeinél dolgozik, és megkértem, nézzen utána. Semmit sem talált, ami kissé különös. Tudja a Staatspolizei Ausztria minden egyes prominens polgáráról nyilvántartást vezet. De Ludwig Vogelről semmit sem találtunk.

- Mit tud a politikai kapcsolatairól?

Renate Hoffmann előbb alaposan körülnézett, és csak utána válaszolt.

- Én is feltettem ezt a kérdést néhány kapcsolatomnak, akik a bátrabb bécsi lapoknál dolgoznak. Kiderült, hogy Ludwig Vogel az Osztrák Néppárt egyik legjelentősebb támogatója. Gyakorlatilag ő pénzeli Peter Metzler kampányát. - Egy pillanatra elhallgatott, és rágyújtott egy cigarettára. A keze remegett a hidegtől. - Nem tudom, követte-e az itteni eseményeket, de ha a következő három hét során nem lesz valami drámai változás, Peter Metzler lesz a következő osztrák kancellár.

Gabriel nem szólt, és megpróbálta megemészteni a hallottakat. Renate Hoffmann beleszippantott a cigarettájába, majd egy piszkos hókupacba hajította.

- Azt kérdezte, miért kell kijönni az utcára egy ilyen időben. Most már tudja, Argov úr.

***

RENATE HOFFMANN hirtelen felállt és elindult. Gabriel utánaeredt. Csak nyugalom, gondolta. Az elmélet érdekes, és a körülmények is megdöbbentők, de bizonyíték híján semmit sem ér. A Staatsarchiv és a Staatspolizei aktái szerint Ludwig Vogel nem azonos azzal az emberrel, akiről Max Klein beszélt.

- Elképzelhető, hogy Vogel tudomást szerzett arról, hogy Eli a múltja iránt érdeklődik?

- Erre én is gondoltam - mondta Renate Hoffmann. - Gyanítom, hogy valaki a levéltárból vagy a rendőrségről értesítette a kutatásomról.

- Tegyük fel, hogy Ludwig Vogel valóban azonos azzal az emberrel, akit Max Klein Auschwitzban látott. Mire számíthat most, több mint hatvan évvel a bűncselekmény elkövetése után?

- Ausztriában? Kétlem, hogy elítélnék. Ausztria szégyenletesen elnéző a háborús bűnösökkel.

Véleményem szerint ez az ország a náci gyilkosok paradicsoma. Hallott valaha doktor Heinrich Grossról?

Gabriel nemet intett. Renate elmondta, hogy a férfi a Spiegelgrund klinika orvosa volt, ahol fogyatékos gyerekeket kezeltek. A háború alatt a klinika eutanázia-központként működött, ahol a náci gyakorlatban is kipróbálták a „patologikus egyedek” megsemmisítéséről szóló elméletüket. Közel nyolcszáz gyereket gyilkoltak meg. A háború után Gross ragyogó gyermek-neurológusi karriert futott be. Kutatásainak nagy részét a Spiegelgrund áldozataitól származó agyszöveteken végezte, melyeket egy modem „agykönyvtárban” tárolt. 2000-ben az osztrák szövetségi ügyész végül úgy elöntött, hogy ideje igazságot tenni Gross ügyében. Kilenc, a Spiegelgrundban elkövetett gyilkosságban vádolták meg bűnrészességgel, és bíróság elé állították.

- A tárgyalás első órájában a bíró kijelentette, hogy Gross a dementia korai fázisában szenved, és nem áll módjában megvédeni magát - mondta Renate. - A bíró határozatlan időre felfüggesztette az ügyet. Gross felállt, az ügyvédre mosolygott, majd kísért a tárgyalóteremből. A bíróság lépcsőjén beszámolt a sajtónak az ügyről. Mindenki láthatta, hogy szellemi képességei teljes birtokában van.

- Magának mi a véleménye?

- A németek szeretik azt hangoztatni, hogy csak Ausztria volt képes meggyőzni a világot arról, hogy Beethoven osztrák, Hitler pedig német volt. Előszeretettel hangoztatjuk, hogy mi voltunk Hitler első áldozata, pedig az osztrákok önként csatlakoztak Hitlerhez. Szándékosan megfélemlítettünk arról a tényről, hogy ugyanannyi osztrák lépett be a náci pártba, mint német rokonaink, vagy hogy Ausztria aránytalanul nagy számban képviseltette magát az SS-ben. Elfelejtettük, hogy Adolf Eichmann és a személyzetének a nyolcvan százaléka osztrák volt, hogy a haláltáborainak a parancsnokai hetvenöt százalékban osztrákok voltak. - Lehalkította a hangját. - Dr. Gross több évtizede az osztrák politikai elit és az igazságszolgáltatás védelmét élvezte. Tagja volt a Szociáldemokrata Pártnak, sőt igazságügyi elmeorvos-szakértőként is dolgozott. A bécsi orvostársadalom minden tagja tisztában volt a jó doki úgynevezett agykönyvtárának az eredetével, és mindenki tudta, mivel foglalkozott a háború idején. Ludwig Vogel, még ha rá is bizonyítják a hazugságait, ugyanilyen elbánásra számíthat. Egyszerűen semmi esély arra, hogy Ausztriában bíróság elé állítsák a bűneiért.

- Tegyük fel, hogy tudott Eli nyomozásáról. Mitől kellett tartania?

- A leleplezés kínos helyzetbe hozta volna, de valójában semmitől.

- Tudja, hol lakik?

Renate Hoffmann kisimította a haját az arcából, és Gabriel szemébe nézett.

- Ugye, nem akar találkozni vele, Argov úr? A jelen körülmények között ez igen nagy ostobaság lenne.

- Csak kíváncsi vagyok, hol lakik.

- Van egy háza az első kerületben, egy másik pedig a bécsi erdőben. A Földhivatal adatai szerint Felső-Ausztriában is van pár hold birtoka és egy nyaralója.

Gabriel előbb körbenézett, majd megkérdezte Renatét, hogy kaphatna-e másolatot azokból az iratokból, amiket összegyűjtött. A lány nem nézett rá, de látszott rajta, hogy a kérdés nem érte váratlanul.

- Tudja, Argov úr, évek óta dolgozom Elivel, és egyetlenegyszer sem említette, hogy a hivatalnak Jeruzsálemben is lett volna irodája.

- Csak rövid ideje hozták létre.

- Milyen kényelmes - mondta gúnyosan. - Azok a dokumentumok szabálytalan módon kerültek a birtokomba. Ha átadom őket egy külföldi kormány ügynökének, csak tovább rontok a helyzetemen.

Gabriel látta, hogy Renate Hoffmann kivételesen intelligens és okos nő.

- Egy barátnak adná oda őket, Hoffmann kisasszony. Egy olyan barátnak, aki a legcsekélyebb mértékben sem kompromittálná.

- Van fogalma arról, hogy mi történne, ha a Staatspolizei letartóztatná, és megtalálnák magánál ezeket a bizalmas Staatsarchiv-aktákat? Hosszú időre rács mögé kerülne. - Renate a férfi szemébe nézett. - Velem együtt, ha kiderítik, kitől szerezte meg.

- Nem áll szándékomban börtönbe vonulni.

- Ez nem akarat kérdése, de ez Ausztria. A mi rendőrségünk más szabályok szerint játszik. Belenyúlt a táskájába, kivett belőle egy manilaborítékot, és odaadta Gabrielnek. A boríték azonnal eltűnt a kabátja belső zsebében, és tovább sétáltak.

- Nem hiszem, hogy Gideon Argovnak hívják. Ezért adtam oda az aktát. Már nem sokat tehetek vele, legalábbis itt nem. Igéje meg, hogy óvatos lesz. Nem akarom, hogy a Koalíció és a munkatársaim is Lavonék sorsára jussanak. - A lány megállt, és Gabriel szemébe nézett. - És még valami, Argov úr. Kérem, ne telefonáljon többé.

***

A MEGFIGYELŐKOC SI az Augarten szélén, a Wasnergassén parkolt. A fényképész hátul, az elsőtétített szélvédő mögött ült. Amikor a célszemélyek elváltak, még készített egy utolsó fényképet, majd letöltötte a képeket a laptopjára, és átnézte őket. A boríték átadásáról készült kép hátulról ábrázolta őket. Tiszta, tökéletes darab.

7 BÉCS

A FÉNYKÉP EGY ÓRA MÚLVA már a Ringstrasse egyik névtelen neobarokk épületében egy Manfred Kruz nevű férfi irodájában volt. Kruz vonzó titkárnője szó nélkül nyújtotta át a címzés nélküli borítékot. A férfi szokás szerint sötét öltönyt és fehér inget viselt. Az arckifejezése nyugalmat sugárzott, de volt benne valami, ami elbátortalanította a beosztottait. Mediterrán külseje miatt - fekete haj, kreol bőr és kávészínű szemek - a hivatalon belül azt suttozták, hogy cigány vagy zsidó vér is csörgedezik az ereiben. Ezt a pletykát az ellenfelei terjesztették - akiknek nem volt szűkében -, és Kruz cseppet sem találta viccesnek. A társai nem kedvelték, de nem érdekelte. Kruz jó kapcsolatokkal rendelkezett: hetente egyszer a miniszterrel ebédelt, vagyonos barátai pedig a politikai elit tagjai voltak. Kruz ellenségei pillanatokon belül Karintiában találhatták magukat, ahol legfeljebb parkolási bírságot osztogathattak.

Az egysége hivatalos elnevezése az Ötös Ügyosztály volt, de a Staatspolizei felső vezetése és a Belügyminisztérium csak „Kruz bandája”-ként emlegette őket. Kruz hajlamos volt a saját személye bálványozására, és gyakran tetszelgett az osztrákok védelmezőjének a szerepében. Az volt a feladata, hogy megakadályozza, hogy a külvilág problémái valamilyen módon beszivároghassanak a békés Österreichbe. Az Ötös Ügyosztály terrorelhárítással, a szélsőséges elemek kiszűrésével és kémelhárítással foglalkozott. Manfred Kruznak hatalmában állt bepoloskázni az irodákat, lehallgatni a telefonokat, felnyitni mások leveleit, vagy elrendelni valakinek a megfigyelését. Azok a külföldiek, akik bajba keveredtek Ausztriában, vagy az előírástól eltérő politikai nézeteket valló osztrákok biztosan számíthattak Kruz valamelyik emberének a látogatására. Gyakorlatilag semmi sem kerülte el a figyelmét, ahogy Eli Lavon állítólagos munkatársának a felbukkanása sem.

Kruz ösztönös bizalmatlansága a saját titkárnőjére is kiterjedt. Csak akkor nyitotta ki a borítékot, amikor a nő már elhagyta az irodáját, és a tartalmát kirázta az íróasztalára. Megfordította a papírt, és a halogén lámpája éles fényében szemügyre vette. Nem érdekelte Renate Hoffmann, aki már eleve az Ötös Ügyosztály megfigyelése alatt állt.

Felállt, majd az íróasztala mögötti faliszéfhöz lépett. Az akták és egy csomó illatosított szerelmes levél között egy kihallgatásról készült videokazettát talált. Megnézte a címkén szereplő dátumot - 1991 JANUÁR -, majd berakta a kazettát a lejátszó készülékbe, és megnyomta a gombot.

Néhány másodpercnyi szürke kocka után megjelent a kép. A kamerát a kihallgató szoba felső sarkába szerelték fel, így a felvétel ferdeszögben látszott. A kép szemcsés volt, a technológia kissé elavult. Megjelent rajta a pár évvel fiatalabb Kruz, aki fenyegető lassúsággal járkált a helyiségben. Az asztalnál ott ült az izraeli férfi, kezét megpörkölte a tűz, a tekintete olyan volt, mint aki megtapasztalta a halál közelségét. Kruz biztos volt benne, hogy a férfi és a Gideon Argov nevű alak egy és ugyanaz a személy. Kruzt most is meglepte, milyen választékosan és tökéletesen beszél a német nyelvet, melyen érezhető volt a berlini akcentus.

- Hol a fiam?
- Attól tartok, meghalt.
- És a feleségem? Vele mi van?
- A felesége súlyosan megsérült. Sürgős orvosi ellátásra van szüksége.
- Akkor meg miért nem látják el?
- Előbb ki kell derítenünk egy-két dolgot.

- Miért nem látják el? Most hol van?
- Ne aggódjon, jó kezekben van. Csak szeretnénk feltenni néhány kérdést.
- Miféle kérdéseket?
- Például elmondhatná nekünk, kicsoda valójában. És kérem, hagyja abba a hazudozást. A feleségének nincs sok ideje.
- Már százszor is megkérdezte a nevem! Tudja a nevem! Istenem, segítsenek már rajta.
- Segítünk, de előbb árulja el a nevét. A valódi nevét. Nem akarok álnevet vagy fedőnevet. Erre most nincs időnk, feltéve ha azt akarja, hogy megmentjük a felesége életét.
- A nevem Gabriel, maga disznó!
- Ez a keresztnéve, vagy a vezetéknéve?
- A keresztnévem.
- És a vezetéknéve?
- Allon.
- Allon? Ez héber név, ugye? Maga zsidó. És gondolom, izraeli.
- Igen, izraeli vagyok.
- Ha izraeli, akkor mit keres Bécsben egy olasz útlevelemmel? Nyilván az izraeli titkosszolgálatnak dolgozik. Kinek dolgozik, Allon úr? Mit keres itt?
- Hívja fel a nagykövetet. Ő majd megmondja, kit keressen.
- Majd felhívjuk a nagykövetet. És a külügyminiszterét is. De most, ha azt akarja, hogy a feleségét ellássák az orvosok, azonnal elmondja, kinek dolgozik, és miért jött Bécsbe.
- Hívja fel a nagykövetet! Segítsenek a feleségemnek, az isten verje meg!
- Kinek dolgozik?
- Tudja, kinek dolgozom! Segítsenek a feleségemnek. Ne hagyják, hogy meghaljon!
- Az élete az ön kezében van, Allon úr.
- Megöllek, te rohadék! Ha a feleségem meghal ma este, halott vagy. Megértettél? Kinyírlak!

A felvétel véget ért. Kruz képtelen volt levenni a szemét a képernyőről. Végül megnyomta a telefonján a biztonsági gombot, és tárcsázott egy számot. Azonnal megismerte a hangot, és üdvözölte a vonal másik végén lévő személyt. A hangjában nyoma sem volt udvariaskodásnak.

- Attól tartok, akadt egy kis probléma.
- Hallgatom. - Kruz elmesélte. - Miért nem tartóztatja le? Illegálisan, hamis útlevelemmel tartózkodik az országban, és ezzel megsértette a két ország közötti egyezményt.
- És akkor mi van? Adjuk át az államügyésznek, aki majd tárgyalást akar? Valami azt súgja, hogy ő is éppen ezt akarja.
- Akkor mit javasol?
- Valami ravaszabb megoldásra lenne szükségünk.
- Tegyen a belátása szerint, Manfred. Oldja meg.
- És Max Kleinnel mi legyen?

A telefon már süket volt, mire Kruz is letette.

***

A STEPHANS DOM NEGYED egyik eldugott részén, a katedrális északi tornyának az árnyékában egy elhagyatott, szűk kis sikátor található. A sikátor elején, egy régi, barokk stílusban épült ház földszintjén egy aprócska bolt kizárólag gyűjtők számára értékesít antik órákat. A bolt felett látható felirat homályos, a nyitvatartási idő kiszámíthatatlan. Előfordul, hogy napokig nincs nyitva, és a tulajdonost leszámítva senki más nem dolgozik itt. Válogatott ügyfelei Herr Gruber néven ismerik, de a többi vásárló egyszerűen csak órásmesterként szólítja.

Az alacsony és izmos férfi általában pulóvert és bő tweedzakót hord, mert az elegáns ing és nyakkendő nem áll jól rajta. A feje tetején kopasz, kétoldalt őszül a haja, a szemöldöke vastag és sötét. Kerek, teknőckeretes szemüveget visel. A keze nagy, de ügyes és kiválóan ért a finom munkákhoz.

A műhelye olyan tiszta és rendes, akár egy kórházi műtő. A munkapadon, a lámpa fényében, egy kétszáz éves Neuchatel falióra látható. A háromrészes, virág alakú kámeákkal díszített doboz és a zománcozott római számok tökéletes állapotban vannak. Az órásmesternek már csak az utolsó simításokat kell elvégeznie, és a kész darabért majdnem tízezer dollárt kap majd egy lyoni gyűjtőtől, aki türelmetlenül várja, hogy elkészüljön vele.

A csengetésre a férfi abbahagyja a munkát. Az ajtó előtt egy motoros futár álldogál, nedves bőrdzsekije úgy fénylik, akár a fókabőr. A hóna alatt egy csomagot szorongat. Az óras ajtót nyit, mire a futár szó nélkül átadja neki a csomagot, majd felpattan a motorjára, és elviharzik.

A férfi újra bezárja az ajtót, és a csomagot a munkapadra teszi. Lassan kicsomagolja - tulajdonképpen majdnem mindent nagyon lassan csinál -, és felemeli a kartondoboz tetejét. A dobozban egy XV. Lajos-korabeli francia faliórát talált. Szép munka. Leveszi a tokot, majd bevilágít: a belsejében egy dossziét és egy fényképet talál. Gyorsan átnézi az iratokat, majd egy Viktória-korabeli órákról szóló terjedelmes könyvbe rejti.

Az órát a mester legfontosabb ügyfele küldte, akinek nem tudja a nevét, de nyilvánvaló, hogy gazdag és jelentős politikai kapcsolatokkal rendelkezik. Ami azt illeti, a legtöbb ügyfele birtokában van ennek a két tulajdonságnak, de ő valahogy más. Egy évvel ezelőtt átadott neki egy listát - rajta Európától a Közel-Keletig és Dél-Amerikáig szereplő nevekkel. A mester egyenként utánajárt a neveknek. Egy férfit Damaszkuszban, egy másikat Kairóban ölt meg, majd egy franciát Bordeaux-ban, egy spanyolt Madridban. Átkelt az Atlanti-óceánon, hogy megöljön két gazdag argentint. A listán már csak egyetlen szerepelt: egy svájci bankár Zürichben, és a mester cselekvésre készen várt a jelre. A ma esti akta egy új nevet tartalmazott, a helyszín közelebb volt, mint szeretne volna, de egyébként nem számított nehéz feladatnak. Úgy döntött, elfogadja a megbízást.

Felvette a telefont, és tárcsázott.

- Megkaptam az órát. Mennyire sürgős a munka?
- Tekintse sürgős javításnak.
- Az ilyen javításokért felárat szoktam kérni. Feltételezem, hajlandó megfizetni.
- Mennyi az a felár?
- A szokásos díjam, plusz a fele.
- Ezért a munkáért?
- Akarja, hogy elvégezzem, vagy sem?
- Reggel elküldöm az első részletet.
- Nem, még ma este küldje el.
- Ha ragaszkodik hozzá...

Az órasmester letette a telefont, és az órák négyet ütöttek.

8 BÉCS

GABRIEL NEM szerette a bécsi kávéházakat az állott cigarettafüst, a kávé és alkohol szagát kifejezetten visszataszítóknak találta. Bár természetéből adódóan csendes és nyugodt volt, a hosszas üldögélést felesleges időpocsékolásnak tekintette. Nem olvasott nyilvános helyen, mert félt, hogy a régi ellenségei esetleg követik, és nem veszi észre őket. Kávét csak reggel fogyasztott, hogy felébredjen, a bőséges desszertektől pedig rosszul lett. Bosszantották az elmés beszélgetések, az álértelmiségiek fecsegése az örületbe kergette.

Több mint harminc éve nem járt a Café Centrálban. Annak idején a kávéházat a Shamronnál töltött tanulóideje utolsó szakaszában ismerte meg, mielőtt végleg a Hivatal munkatársa lett volna. A tanulóidejének a végén Shamron még egy utolsó próbának vetette alá Gabrielt, hogy lássa, készen áll-e az első feladatára. Éjfélkor papírok és egy árva fillér nélkül kidobták egy brüsszeli külvárosban, és az utasítás szerint másnap reggel az amszterdami Leidsepleinben kellett találkoznia egy ügynökkel. Ellopta egy amerikai turista pénzét és útlevelét, és a másnap reggeli vonattal odaért a találkozóra. Az a bizonyos ügynök Shamron volt. Megszabadította Gabrielt az útlevéltől és a maradék pénztől, majd kiadta a következő utasítást: másnap délutánra legyen Bécsben. A Stadtpark egyik padjánál találkoztak, és a Centrálba mentek. A magas ablak melletti asztalnál Shamron átadott neki egy Rómába szóló repülőjegyet és egy repülőtéri csomagmegőrző kulcsát, ahol egy Berettát talál majd. Két nappal később, a Piazza Annabaliano egyik bérházának a halljában Gabriel életében először megölt valakit.

Esett az eső, akárcsak most, amikor belépett a Café Centralba. Leült egy bőrpadra, és egy rakás német nyelvű újságot helyezett az alacsony, kerek asztalkára. Rendelt egy Schlagoberst - tejszínhabos feketekávét, amit ezüsttálcán, jeges víz kíséretében szolgáltak fel neki. Kinyitotta a Die Presse-t és elkezdett olvasni. A vezércikk a Háborús Kártérítési Ügyek hivatalában történt robbantással foglalkozott. A belügyminiszter, gyors letartóztatásokat ígért. A jobboldali politikai körök szigorúbb bevándorlási törvényeket követeltek, hogy kiszűrjék az arab terroristákat és a többi bajkeverő elemet.

Gabriel kiolvasta az első újságot. Rendelt még egy Schilagoberst, majd nekilátott a Profilnak. A helyiség tele volt a munkából hazatérő hivatalnokokkal, de sajnos egyikük sem hasonlított Ludwig Vogelra.

Öt órára Gabriel már három kávét is megivott. Már arra gondolt, hogy talán sose látja Vogelt, amikor észrevette a pincér izgatott hadonászását. Követte a tekintetét, és az ajtóban meglátta az idős úriembert - Egy régi vágású osztrák, ha érti, mire gondolok, Argov úr. Igen, értem, gondolta Gabriel. Jó napot, Herr Vogel.

***

A HAJA MAJDNEM teljesen fehér és gyér volt, szorosan a koponyájára fésülte. A szája kicsi, ajkai keskenyek, ruházata drága és elegáns: sötét flanel nadrág, kétsoros blézer, burgundi vörös sál. A pincér lesegítette a kabátját, majd az asztalához kísért, ami alig pár méterre volt Gabrieltől.

- Egy Einspännert, Karl. Mást nem kérek.

A magabiztos baritonon érezhető volt, hogy parancsoláshoz szokott.

- Nem tudnám rábeszélni egy Sacher tortára? Vagy esetleg egy almás rétesre? Nagyon friss ma este.

Vogel határozottan nemet intett a fejével.

- Ma nem, Karl. Csak kávét kérek.

- Ahogy óhajja, Herr Vogel.

Vogel leült. Abban a pillanatban, két asztallal odébb a testőre is leült. Klein nem említette a testőrt, de az is lehet, hogy nem vette észre. Gabriel ellenállt a kísértésnek, és nem nézett fel az újságjából.

Sajnos Vogel egyenesen Gabrielre látott, aki így nem tudta feltűnésmentesen megfigyelni a férfit. Ráadásul a testőr pontosan Vogel mögött helyezkedett el, és a zakója dudorodásából könnyen kitalálhatta, hogy fegyvert visel. Gabriel arra gondolt, hogy átül egy másik asztalhoz, de azonnal elvetette az ötletet, mivel ezzel felkeltené Vogel gyanakvását, így inkább ülve maradt. Időnként felpillantott az újságjából.

Így ment ez körülbelül negyven percig. Gabriel kiolvasta a lapot, és ismét nekilátott a Die Presse-nek. Rendelt egy negyedik kávét. Egy idő múlva észrevette, hogy figyelik - nem a testőr, hanem maga Vogel volt az. Akkor már a hangját is hallotta.

- Átkozottul hideg van ma este, Karl - mondta Vogel.

- Kaphatnék egy pohárka brandyt, mielőtt elmennék?

- Természetesen, Herr Vogel.

- És hozzon egyet annak az úrnak is, annál az asztalnál, Karl.

Gabriel felnézett, és szembetalálta magát a pincér, valamint Vogel tekintetével. A férfi keskeny ajkai komor mosolyra húzódtak. Gabriel nem igazán tudta, mit tegyen, és Ludwig Vogel láthatóan élvezte, hogy kínos helyzetbe hozta.

- Éppen indulni készültem - mondta Gabriel németül -, de azért köszönöm.

- Ahogy óhajta - mondta Vogel, és a pincérre nézett.

- Meggondoltam magam, Karl. Azt hiszem, én is távozom.

Vogel hirtelen felállt. Odaadott a pincérnek néhány bankjegyet, majd Gabriel asztalához lépett.

- Azért hívtam meg egy italra, mert észrevettem, hogy figyel - mondta Vogel. - Nem találkoztunk már valahol?

- Nem hinném - mondta Gabriel. - És ha önre néztem volna, nem volt szándékos. Csak szeretem figyelni az embereket a bécsi kávéházakban. - Habozott, majd azt mondta: - Az ember sose tudhatja, kivel hozza össze a sors.

- Egyetértek. - Újabb komor mosoly. - Biztos benne, hogy még sose találkoztunk? Az arca nagyon ismerősnek tűnik.

- Ebben őszintén kételkedem.

- Meg sose láttam a Centrálban - jelentette ki Vogel határozottan - Minden délután eljövök ide. Karl legjobb vendége vagyok. Tudja, még sose láttam önt itt azelőtt.

- Általában a Sperlben kávézom.

- Á, a Sperl. A rétesük jó, de a biliárd miatt képtelen vagyok koncentrálni. Nekem a Centrál a kedvencem. Talán még találkozunk.

- Talán - felelte Gabriel.

- Sokszor találkoztam itt egy öregemberrel. Úgy velem egykorú lehetett, és kellemesen elbeszélgettünk. Remélem, jól van. Ebben a korban könnyen rosszra fordulnak a dolgok.

Gabriel vállat vont.

- Talán másik kávéházba jár.

- Elképzelhető - mondta Vogel.

Aztán kellemes estét kívánt Gabrielnek, és távozott. A testőr diszkréten követte. Az ablakon keresztül Gabriel látta, ahogy egy Mercedes szedán a bejárat elé hajt. Vogel még egyszer visszanézett Gabriel irányába, majd beült a hátsó ülésre. Becsukta az ajtót, és az autó elhajtott.

Gabriel ott maradt, és gondolatban újrajátszotta a váratlan találkozó részleteit. Végül rendezte a számláját, és kilépett a fagyos éjszakába. Tudta, hogy figyelmeztetésben részesült, és azt is tudta, hogy már nem maradhat sokáig Ausztriában.

***

AZ AMERIKAI távozott utoljára a Centrálból. Az ajtóban megállt egy pillanatra, és felhajtotta a Burberry-kabátja gallérját. Mindent elkövetett, hogy ne nézzen ki úgy, mint egy kém, és figyelte, ahogy az izraeli eltűnik a sötétben. Megfordult, és az ellenkező irányba vette lépteit. Érdekes délután volt. Merész húzás volt ez Vogel részéről, de ebben nincs semmi meglepő.

A követség a kilencedik kerületben volt, tehát jókora utat kellett megtennie, de az amerikai nem bánta. Szeretett sétálni ebben a városban. Egész életében egy kémekkel teli városban szeretett volna dolgozni, és ifjúkorát arra áldozta, hogy kellőképpen felkészüljön erre a feladatra. A nagymama ölében németül tanult, a Harvardon pedig a legragyogóbb elmék oktatták a szovjet politikára. Az egyetem után az Ügynökség tárt karokkal várta, de aztán a birodalom összeomlott, és a Közel-Kelet homokjában új fenyegetés ütötte fel a fejét. A tökéletes némettudás és a harvardi diploma már nem sokat nyomott a latban. Az új sztárok az olyan akcióhősök lettek, akik hernyón és lárván is képesek elélgni, és száz mérföldet is megtesznek a törzsi emberek nyomában anélkül, hogy némi vízhólyag miatt panaszkodnának. Az amerikaiak Bécs jutott, de az a Bécs, amire annyira vágyott, már elvesztette a jelentőségét. Ez a város is csak egy újabb európai zsákutca volt, ahol az ember már csak a karrierje végére, nem pedig annak fellendülésére számíthat.

Szerencsére a Vogel-ügy miatt kissé felporzott az élet, bár tudta, hogy ez csak ideiglenes állapot.

Az amerikai befordult a Boltzmann-gasszra, és megállt a pompás biztonsági kapunál. A tengerészgyalogos kapuőr ellenőrizte az igazolványát, majd beengedte. Az amerikai hivatalos minőségben dolgozott a követség kulturális részlegén, ami csak igazolta azt az érzését, hogy mennyire felesleges a munkája. Egy kém, aki kulturális fedőtevékenységet folytat Bécsben. Milyen tökéletesen avítt.

A lifttel felment a negyedik emeletre, majd megállt egy kombinációs zárral ellátott ajtó előtt. A helyiség az Ügynökség bécsi központjának az „agya” volt. Az amerikai leült egy számítógép elé, bejelentkezett, majd egy rövid üzenetet küldött a Központnak. Az üzenet egy bizonyos Carter nevű férfinak szólt, aki a műveletek helyettes igazgatója volt. Carter nem szerette a hosszú üzeneteket, és az amerikai engedelmeskedett az utasításának. Más sem hiányzott, minthogy hosszasan ecsetelje Carternek a Café Centrálban tapasztalt eseményeket.

Az üzenet mindössze négy szóból állt: Ábrahám beszállt a játékba, és a biztonsági vonalon keresztül kiküldte az éterbe. Miközben a válasza várt, a közelgő választásokon elmélkedett.

Megérkezett a válasz: Kövesse Éliást. Az amerikai újabb üzenetet küldött: Mi van, ha Éliás elhagyja a várost? Két perccel később: Kövesse Éliást.

Az amerikai kijelentkezett. Félretette a választásokról szóló beszámolót. Egy időre újra játékban van.

***

AZ ESTE további részét Gabriel a kórházban töltötte. Marguerite, az éjszakás nővér egy órával utána érkezett. Amikor az orvos befejezte az esti vizitét, a nővér megengedte neki, hogy Eli mellé üljön. Másodszor is javasolta neki, hogy beszélgessen a barátjával, majd magukra hagyta őket. Gabriel nem tudta, mit mondhatna, így lehajolt, és héberül Eli fülébe suttogta, mi történt az ügyben: mesélt Max Kleinről, Renate Hoffmannról, Ludwig Vogelről... Eli mozdulatlanul feküdt, a feje bekötözve, a szeme letakarva. Később, a folyosón Marguerite bevallotta Gabrielnek, hogy Eli állapotában nem tapasztalt javulást. Gabriel a szomszédos városházában még: elüldögélt egy órácskát, és az ablakon keresztül figyelte Eli-t, majd taxit hívott, és visszament a szállodájába.

A szobájában leült az asztalhoz, és felkapcsolta a lámpát. A felső fiókban talált néhány levélpapírt a szálloda fejlécével és egy ceruzát. Egy pillanatra lehunyta a szemét, és felidézte Vogel vonásait, ahogyan a délután látta.

- Biztos benne, hogy még sose találkoztunk? Az arca nagyon ismerősnek tűnik.

- Ebben őszintén kételkedem.

Gabriel kinyitotta a szemét, és elkezdett rajzolni. Öt perc múlva a lapról Vogel arca bámult vissza rá. Vajon hogy nézhetett ki fiatal korában? Újra megrajzolta az arcát, de ez alkalommal sűrűbb hajjal, és a szeme körüli szarkalábak nélkül ábrázolta. Kisímitotta a homlokán a ráncokat, az arcán és az állján feszesebb lett a bőr, és kihagyta az orra körül húzódó mély ráncokat.

Elégedetten tette az első vázlat mellé a rajzot, aztán belefogott egy harmadik változatba is. Most az SS tisztek magas gallérú zubbonyában és csúcsos sapkában rajzolta le.

Kinyitotta a Renate Hoffmantól kapott dossziét, és megkereste annak a falunak a nevét, ahol Vogel vidéki háza található. A fiókban talált egy turistatérképet, amin megkereste a falut, majd felhívott egy autókölcsönzőt és bérelt egy autót másnap reggelre.

A vázlatokat magával vitte az ágyba, majd a fejét megtámasztotta egy párnával, és úgy bámult a három különböző Vogelre. Az utolsó, az SS-egyenruhás halványan ismerős volt számára. Úgy érezte, mintha már látta volna valahol ezt a férfit. Egy óra múlva felült, és a vázlatokat a fürdőszobába vitte. A mosdónál elégette a képeket, pontosan abban a sorrendben, ahogy megrajzolta őket: Vogelt, a sikeres bécsi úriembert; az ötven évvel fiatalabb Vogelt; majd az SS-gyilkos Vogelt...

9 BÉCS

Másnap reggel Gabriel elment vásárolni a Kartnerstrasséra. Az ég alabástromcsíkokkal tarkított halványkék színű volt. Ahogy áthaladt a Stephansplatzon, kis híján feldöntötte a jeges sarki szél, ami a norvég fjordok és gleccserek, valamint a lengyel puszták jeges fuvallatával barbár hordaként támadt a városra.

Bement egy áruházba, körülnézett, majd a mozgólépcsőn felment a felsőruházatot árusító emeletre, ahol kiválasztott egy sötétkék sídzsakit, egy vastag gyapjúpulóvert és egy pár vízhatlan hegymászó bakancsot. Fizetett, majd kezében a csomagokkal kiment a Kärtnerstrasséra, és közben állandóan figyelte, nem követi-e valaki.

Az autókölcsönző mindössze pár utcányira volt a szállodától. Egy ezüstsínű Opel kombi várta. A csomagokat a hátsó ülésre pakolta, aláírta a szükséges papírokat, és elindult. Félóráig körbe-körbe autózott, és alaposan körülnézett, majd rákanyarodott az A1-es autópályára, és nyugati irányba indult.

A felhőtakaró egyre vastagodott, a reggeli napnak már nyoma sem volt. Mire Linzbe ért, vastag pelyhekben hullt a hó. Egy benzinkútnál megállt, és átöltözött a Bécsben vásárolt ruhákba, aztán az A1-en továbbhajtott Salzburg irányába.

Délutánra már oda is ért. Az Opelt egy parkolóban hagyta, és a délután további részét az óváros utcáin töltötte, akár egy turista. Felmászott a Mönchsberg felé vezető faragott lépcsőkön, és a magasból megcsodálta a várost. Utána átsétált az Universitätsplatzra, hogy megnézzze Fischer von Erlach barokk mesterműveit. Amikor besötétedett, visszatért az óvárosba, és egy csendes, sötét fa burkolatú, vadásztróféákkal díszített étteremben tiroli raviolit vacsorázott.

Nyolc órára ismét az Opelben ült, és Salzburgtól keletre, Salzkammergut felé hajtott. Ahogy egyre feljebb haladt a hegyekben, úgy erősödött a havazás is. Áthajtott egy Hof nevű falun, majd pár kilométer után a Wolfgangsee-hez ért. A város - Szent Wolfgangról nevezték el - a tó túlsó partján terült el, és Gabriel még ki tudta venni a zarándokok templomának a körvonalait. Eszébe jutott, hogy itt vannak Ausztria legszebb oltárképei.

Az álmos Zichenbach falucskában jobbra kanyarodott egy keskeny útra, ami meredeken haladt felfelé a hegyen. A települést már maga mögött hagyta. Az út mentén hófedte házak sorakoztak, a kémények füstöltek. Az egyik udvarból kiszaladt egy kutya, és megugatta Gabriel autóját.

Áthajtott egy keskeny hídon, majd megállt. Az út kimerítette. Egy ösvény, amin éppen hogy elfért egy autó, egy nyírfá erdőbe vezetett. Harminc méterrel odébb meglátott egy kaput, és leállította a motort. Az erdő már-már ellensége csendbe burkolózott.

A kesztyű tartóból kivette az elemlámpát, és kiszállt az autóból. A fakapu a válláig ért, és a deszkákra erősített tábla felhívta a figyelmét, hogy a birtok magánterület, valamint a vadászat és a túrázás szigorúan tilos, és pénzbírságot vagy börtönbüntetést von maga után. Gabriel felmászott a középső lécre, felhúzódkodott, majd átvette magát a másik oldalra.

Felkapcsolta az elemlámpát és megvilágította az ösvényt, ami élesen jobbra kanyarodott, és eltűnt egy nyírfasor mögött. Nem látott láb- vagy keréknyomokat. Gabriel kikapcsolta a lámpát, és várt, míg a szeme hozzászokott a sötétbe, majd újra nekieredt.

Öt perc múlva egy tágas tisztáson találta magát, amelynek a másik oldalán, úgy száz méterrel távolabb meglátta a hagyományos, nagyméretű alpesi faházat. Egy pillanatra megállt, és hallgatózott, majd elégedetten a fák mentén körbejárta a tisztást. A ház teljesen sötét volt, és autót sem látott a közelben.

Egy pillanatra megtorpant, és azon morfondírozott, hogy osztrák földön van, és ha betör a házba, bűncselekményt követ el. Az üres ház viszont jó lehetőséget kínált, hogy bepillantson Vogel életébe, és a közeljövőben nem kap még egy ilyen esélyt.

Átment a tisztáson, és ahogy a válla fölött visszapillantott, meggyőződött arról, amit már amúgy is sejtett: a fáktól a ház végéig világos nyomokat hagyott maga után. Ha nem havazik hamarosan, bárki felfedezheti a nyomait.

A ház végébe ért. A külső fal teljes hosszában tűzifa sorakozott, a farakás végén pedig meglátta az ajtót. Gabriel megpróbált benyitni, de persze zárva volt. Levette a kesztyűjét, és elővette a vékony fémlémezt, amit állandóan a tárcájában tartott. A kulcslyukba illesztette, és finoman addig forgatta, míg a szerkezet kinyílt. Aztán lenyomta a kilincset és belépett a házba.

***

FELKAPCSOLTA AZ ELEMLÁMPÁT, és látta, hogy az előszobában van. A fal mellett három pár gumicsizma sorakozott, a fogason pedig egy lódenkabát lógott. Gabriel megnézte a zsebeket: némi aprópénzt és egy piszkos zsebkendőt talált benne.

Kinyitotta az ajtót, és kezében az elemlámpával gyorsan felment a lépcsőn, míg egy másik ajtóhoz ért. Ez már nem volt bezárva, és amikor kinyitotta, a száraz sarokvasak hangosan nyikorogtak.

Egy kamrában találta magát - a polcok üresek voltak, és finom porréteg borította őket. A szomszédos konyha a hagyományos és a modern keveréke volt: rozsdamentes acéltetejű, német gyártmányú háztartási gépek, a hatalmas, nyitott tűzhely fölött öntöttvas edények lógtak. Kinyitotta a hűtőt: egy félig üres üveg osztrák fehérbor, egy darab sajt, rajta vastag, zöld penésztakaró, néhány üveg ősrégi fűszer. Az ebédlőn keresztül bement a nagyméretű nappaliba. A lámpával körbevilágította a helyiséget, majd odalépett az antik íróasztalhoz. Csak egyetlen fiók volt, ami a hideg miatt teljesen beragadt. Gabriel olyan erősen húzta ki, hogy kis híján kiszakította. Bevilágított a lámpával: tollak és ceruzák, rozsdás gemkapcsok, egy csomó hivatalos levélpapír a Duna-völgyi Kereskedelmi és Befektetési Társaság fejlécével, személyes levélpapír, rajta a Ludwig Vogel íróasztaláról felirattal...

Gabriel visszatolta a fiókot, és megvilágította az íróasztal tetejét. Egy fatálcán egy csomó levelet talált. Átnézte őket: néhány magánlevél, Vogel üzleti ügyeivel kapcsolatos iratok. Egyes lapokhoz emlékeztetőt csatoltak, mindegyiken ugyanazok a hosszúkás betűk. Felvette a papírokat, kettéhajtotta és a dzsekije belsejébe süllyesztette őket.

A telefon beépített üzenetrögzítővel és digitális lejátszóval volt felszerelve. Az órát rosszul állították be. Gabriel felemelte a tetejét, és meglátta a két minikazettát. Tapasztalatból tudta, hogy a telefonkészülékek sose törlik le teljesen a szalagokat, és egy megfelelő felszereléssel rendelkező szakember könnyen hozzáférhet a tartalmukhoz. Kivette a kazettákat, és a zsebébe csúsztatta őket. Aztán lecsukta az üzenetrögzítő tetejét, és megnyomta a visszahívó gombot. Meghallotta az automata visszahívó disszonáns hangját, és a kijelzőn megjelent a hívott szám: 5124124. Bécsi szám. Gabriel elraktározta az emlékezetében.

Utána az automata egy osztrák számot hívott. Mielőtt harmadszor is kicsengett volna, egy férfi felvette.

- Halló... halló... Ki van ott? Ludwig, te vagy az? Ki van ott?
Gabriel megszakította a vonalat.

***

FELMENT A FŐLÉPCSŐN. Vajon a vonal végén lévő férfi mennyi idő múlva fedezi fel, mi történt? Mennyi időre van szüksége, hogy ellentámadásba lendüljön? Gabriel szinte hallotta az óra ketyegését.

A lépcső tetején egy alkóvszerű apró társalgót talált. A szék mellett egy rakás könyv hevert, a könyvek tetején egy üres likőröspohár. Az alkóv mindkét oldalán egy-egy hálószoza - Gabriel belépett a jobb oldali ajtón.

A vetetlen ágy felett lógó kereszt kivételével a falak csupaszok voltak. Az éjjeliszekrényen villogott az ébresztőóra: 12:00... 12:00... 12:00... Az óra előtt egy fekete rózsafüzér, az ágy végében egy állványon egy televízió. Gabriel végighúzta a kesztyűbe bújtatott ujját a képernyőn, és sötét csíkot húzott a porba.

Talált egy Edward-stílusú ruhásszekrényt. Kinyitotta, és a lámpával körbepásztázta a tartalmát: takarosan összehajtogatott pulóverek, a vállfákról pedig zakók, ingek és nadrágok lógtak. Kihúzta az egyik fiókot, és egy filcdobozban mandzsettagombokat, pecsétgyűrűket, egy kopott, fekete bőrszíjas antik órát talált. Megnézte az óra hátlapját: Erichnek tisztelettel, Monica. Felvette az egyik gyűrűt - súlyos aranygyűrű volt, rajta egy sassal. Ennek a belsejébe apró betűkkel a következő szöveget vésték: 1005, gratulálok, Heinrich.

Gabriel zsebre vágta az órát és a pecsétgyűrűt.

Kiment a hálósobából, és megállt az alkóvban. Kinézett az ablakon, de nem látott mozgást. Aztán bement a rózs- és levendula illatú hálósobába. A padlót halványszínű, puha szőnyeg borította, az ágyon virágos takaró. Az Edward-stílusú szekrény ugyanolyan volt, mint a másik hálósobában, azzal a különbséggel, hogy ennek tükrös ajtaja volt. A szekrényben női ruhák voltak. Renate Hoffmann azt mondta, Vogel nem nő. Akkor kié ez a sok női ruha?

Gabriel az ágy melletti asztalhoz lépett. A csipketerítőn egy bibliát talált. Felvette, és alaposan átnézte az agyonolvasott lapokat. Egy fénykép a padlóra esett. Nyáron készült, egy asszonyt, egy tizenéves fiút és egy középkorú férfit ábrázolt, akik egy alpesi mezőn üdögélnek egy takarón. Mindannyian belemosolyognak a fényképezőgép lenscéjébe. A nő átkarolja a férfi vállát. Bár a kép harminc vagy negyven évvel ezelőtt készült, nyilvánvaló volt, hogy a férfi Ludwig Vogel. És a nő? Erichnek, tisztelettel. Monica. A jóképű és jól öltözött fiú különösen ismerősnek tűnt.

Zajt hallott, mire az ablakhoz sietett. Széthúzta a függönyt, és meglátta a fák között lassan közeledő autó fényszóróit.

Gabriel a zsebébe csúsztatta a fényképeket, és lesietett a lépcsőkön. A gépkocsi fényszórói megvilágították a nagyszobát. Átszaladt a konyhán, és a kamrán keresztül lerohant a hátsó lépcsőkön. A feje felett meghallotta a lépteket; valaki volt a házban. Kinyitotta az ajtót, és kisurrant.

Az eresz alatt a ház elejéhez ment. A négykerék-meghajtású sportautó pár méterrel a bejárati ajtó előtt állt. A fényszórók be voltak kapcsolva, és a vezetőülés felőli ajtó tárva-nyitva állt. Gabriel hallotta a riasztó csipogását. Az indítókulcsot sem vették ki. Gabriel lassan odakúszott, kivette a kulcsokat és elhajította őket.

Átment a tisztáson, és elindult lefelé a hegyen. A nehéz bakancsban és a vastag hóban valóságos rémálom volt. A hideg levegő kaparta a torkát. Ahogy az ösvény utolsó kanyarulatához ért, látta, hogy a kapu nyitva áll, és egy férfi az autója mellett álldogál, és az elemlámpa fényénél a kocsi belsejét vizslatja.

Ha csak egy emberről volt szó, Gabriel nem félt szembeszállni vele, de két férfivel már aligha bírt volna el. Úgy döntött, támadni fog, mielőtt még a térsége odaérne a házból. Németül odakiáltott:

- Hé, maga! Mit művel az autómmal?

A férfi megfordult, és a lámpával Gabrielre világított. A mozdulata nem volt fenyegető. Gabriel tovább futott, mint egy dühös autós, akit felháborít a tény, hogy bámulják a kocsiját. Aztán kikapta a zsebéből az elemlámpát és a férfi arca felé lendítette.

A férfi védekezően felemelte a karját, és a vastag kabát elnyelte az ütés erejét. Gabriel elengedte a lámpát, és térdén rúgta. A férfi felnyögött fájdalomában, és vadul feléje ütött. Gabriel kikerülte az ütest, de óvatosan lépett, nehogy megcsússzon a hóban. Ellenfele, nagydarab férfi volt, legalább húsz centivel magasabb és tizenöt kilóval súlyosabb, és ha birkózásra kerülne sor, a végeredmény igen kétséges lenne Gabriel számára.

A férfi következő ütése állon találta Gabrielt, de közben elvesztette az egyensúlyát, balra dőlt, és leengedte a jobb karját. Gabriel elkapta a karját és előre lépett. A könyökével kétszer arcon vágta a férfit, de

vigyázott, nehogy halálosan megsérüljön. A férfi a hóba zuhant. A biztonság kedvéért Gabriel még az elemlámpa végével fejbe vágta, mire a férfi elvesztette az eszméletét.

Gabriel körülnézett, de senkit sem látott a közelben. Lehúzta a férfi dzsekijének a zipzártját, és megkereste a tárcáját. A belső zsebben megtalálta az igazolványát. A név nem érdekelte. A hóban heverő eszméletlen férfi a Staatspolizei embere volt.

Gabriel folytatta a kutatást, és a dzseki belső zsebében egy bőrfedelű, kis rendőrségi jegyzetömböt talált. Az első oldalára gyerekes, nyomtatott nagybetűkkel Gabriel bérelt kocsijának a rendszámát írták fel.

10 BÉCS

AHOGY BÉCSBE érkezett, másnap reggel Gabriel elintézett két telefonhívást. Az egyik az izraeli követség száma volt. Kluge néven jelentkezett be, ami egyike volt a számos telefonos nevének, és azt mondta, azért telefonál, hogy visszaigazoljon egy találkozót Rubin úrral, a konzuli osztályról. Egy pillanat múlva a vonal másik végén megkérdezték:

- Tudja, hol van az Opernpassage?

Gabriel ingerülten azt felelte, hogy tudja. Az Opernpassage a Karsplatz mögötti gyalogos út volt.

- Északról menjen be az átjáróba - mondta a hang. Félúton talál egy kalapboltot. Pontosan tíz órakor menjen el a bolt előtt.

Gabriel megszakította a vonalat, majd Max Klein második kerületi lakását hívta. Hiába. Letette a telefont, és egy ideig azon töprengett, vajon hol lehet az öreg.

A találkozóig másfél órája volt, és arra gondolt, addig megszabadul a bérelt autótól. Óvatosan kellett cselekedni. A Staatspolizei emberétől elvette ugyan a füzetet, de ha a rendőrnek netán mégis eszébe jutna az autó rendszáma, percek alatt megtalálják a bécsi autókölcsönzőt, majd a Gideon Argov nevezetű izraelit.

Gabriel áthajtott a Dunán, és a modern ENSZ komplexum közelében keresett egy helyet, ahol leparkolhatott.

A metrómegállótól ötpercnnyire talált is egy helyet. Felnyitotta a motorháztetőt, és meglazította az akkumulátor kábeleit, majd visszaült és beindította a motort. Nem indult be, mire visszacsukta a motorháztetőt és otthagya a kocsit.

A metróállomásnál egy telefonfülkéből felhívta az autókölcsönzőt, és némi felháborodással a hangjában tájékoztatta őket, hogy az Opel lerobbant, és menjenek érte. A kölcsönző alkalmazottja elnézést kért a kellemetlenség miatt.

Az állomásra befutott egy szerelvény. Gabriel letette a telefont, és beszállt az utolsó kocsiba. Tizenöt perc múlva már az Opernpassegen járt - északról, ahogy a követség embere utasította. Tele volt a karlsplatzi metróból kiáramló utasokkal, a levegő gyorsétel- és cigarettafüst szagától volt sűrű. Egy kábítószertől homályos szemű albán, egy eurót kért Gabrieltől ennivalóra. Gabriel szó nélkül kikerülte, és folytatta útját a kalapos felé.

Gabriel közeledtére a követség embere is kilépett a boltból. A szőke, kékszemű férfi esőkabátot és a nyakára tekert sálát viselt. Jobb kezében a kalapos nevével ellátott szatyrot vitt. Gabriel felismerte Ben-Avrahamot.

Egymás mellett mentek az átjáró másik irányába. Gabriel átadta neki a borítékot, benne a Renate Hoffmantól származó dossziéval, a Ludwig Vogel házából elemelt órával és pecsétgyűrűvel, a bibliába rejtett fényképpel. Ben-Avraham a szatyorba ejtette a borítékot.

- Küldje haza - mondta Gabriel. - Sürgősen.

Ben-Avraham bólintott.

- És a fogadó fél a Saul király úton? - kérdezte.

- Nem a Saul király útra kell küldeni.

Ben-Avraham értetlenül felemelte a szemöldökét.

- Ismeri a szabályokat. Minden a Központba megy.

- Ez nem - mondta Gabriel, és fejével a műanyag szatyor felé intett. - Közvetlenül az Öregnek küldöm.

Amikor az átjáró végéhez értek, Gabriel megfordult, és az ellenkező irányba ment. Ben-Avraham követte. Gabriel látta rajta, mi jár a fejében: szegje meg a hivatal kicsinyes szabályait, és kockáztassa, hogy Lev rajtakapja, vagy tegyen egy szívességet Gabriel Allonnak és Ari Shamronnak? Nem gondolkodott

sokáig, de Gabriel nem is számított rá. Lev nem váltott ki különösebb odaadást az embereiből, és csak ideiglenes vezetőnek tekintették, de valójában Shamron volt a Memuneh, és a Memuneh mindig az marad.

Gabriel a tekintetével útjára engedte Ben-Avrahamot. Tíz percig még az Operngassén sétálgatott, közben figyelte, van-e „árnyéka”, majd visszament az utcára. Egy telefonfülkéből másodszor is megpróbálta felhívni Max Kleint, de az öreg most sem vette fel a telefont.

Felszállt egy arra haladó villamosra, és a belvároson keresztül a második kerületbe ment. Beletelt némi időbe, míg megtalálta Klein címét. A bejáratnál megnyomta a lakásához tartozó kapucsengőt, de senki sem válaszolt. A házmaster, egy virágos otthonkát viselő középkorú asszony kidugta a fejét az ajtón, és gyanakvó tekintettel méregette Gabrielt.

- Kit keres? - Gabriel megmondta neki. - Reggelenként általában elmegy a zsinagógába. Ott már kereste?

A zsidónegyed a Duna-csatorna másik oldalán, csupán tízpercnyi járásra volt a háztól. A zsinagógára szokás szerint most is biztonsági őrök vigyáztak. Gabrielnek az útlevele ellenére előbb át kellett mennie a fémkereső kapun.

A kosárból kivett egy kipát, és a fejére tette, mielőtt belépett volna a szentélybe. A bima közelében néhány idősebb férfi imádkozott. Max Klein nem volt közöttük. A bejáratnál megkérdezte a biztonsági ört, hogy látta-e Kleint aznap reggel. Az őr megrázta a fejét, és azt javasolta, nézzen körül a közösségi házban.

Gabriel átment a szomszédba, ahol egy Natalia nevű orosz zsidó lány nyitott ajtót. Igen, mondta neki, Max Klein gyakran bejár a központba reggelenként, de ma még nem látta.

- Az öregek néha a Café Schottenringben kávéznak mondta. - A tizenkilences szám alatt van. Lehet, hogy ott van.

A Schottenringben valóban talált egy csoport idős bécsi zsidót, de Klein nem volt közöttük. Amikor megkérdezte tőlük, hogy látták-e aznap reggel az öreget, a hat ősz hajú fej egyszerre intett nemet.

Komoran visszament a második kerületbe, és megállt a ház előtt. Ismét megnyomta a kapucsengőt, de hiába. Akkor bekopogott a házmaster ajtaján. Amikor az asszony másodszor is meglátta Gabrielt, az arca hirtelen elborult.

- Várjon - mondta. - Hozom a kulcsot.

***

A HÁZMESTERNŐ kinyitotta az ajtót, és mielőtt belépett volna a lakásba, még bekiáltott Kleinnek. Mivel nem kapott választ, bement. A függönyök be voltak húzva, a nappaliban sötét volt.

- Herr Kleint - kiáltotta újra. - Itt van? Herr Klein? Gabriel kinyitotta a konyhába vezető ajtót, és benézett. Max Klein vacsorája érintetlenül állt a kis asztalon. Végigment a folyosón, közben benézett az üres fürdőszobába. A hálószoba ajtaja zárva volt. Gabriel ököllel dörömbölt és Klein nevét kiáltozta. Semmi válasz.

A házmaster nő mellette állt. Egymásra néztek, és a nő bólintott. Gabriel két kézzel megragadta a kilincset, és a vállával befeszítette az ajtót. A fa megreccsent, és ők bebotorkáltak a hálószobába.

A nappalihoz hasonlóan itt is be voltak húzva a függönyök. Gabriel végighúzta a kezét a falon, és kitapogatta a villanykapcsolót. Egy kislámpa fénye megvilágította az ágyon heverő alakot.

A házmaster nő felsóhajtott.

Gabriel előrelépett. Max Klein fejét egy átlátszó műanyag szatyor borította, a nyaka köré egy aranyszegélyű zsinór tekeredett. A szeme a homályos műanyagon keresztül Gabrielre meredt.

- Hívom a rendőrséget - mondta az asszony.

Gabriel leült az ágy végébe, és az arcát a kezébe temette.

***

AZ ELSŐ RENDŐR húsz perc múlva érkezett meg, és közömbös viselkedése azt sugallta, öngyilkosság történt. Bizonyos szempontból ez jól is jött Gabrielnek, mivel így még véletlenül sem terelődött rá a gyanú. Kétszer is kihallgatták, egyszer az egyenruhás rendőr, majd a Staatspolizei nyomozója, egy

bizonyos Greiner. Gabriel azt mondta, Gideon Argovnak hívják, és a Háborús Kártérítési Ügyek jeruzsálemi irodájának az alkalmazottja. Elmondta, hogy a robbantás után jött Bécsbe, hogy a barátja, Eli Lavon mellett lehessen. Max Klein az édesapja barátja volt, és azért látogatta meg, mert az apja megkérte, hogy keresse meg és nézze meg, mi van vele. Nem említette a két nappal azelőtti találkozásukat, és arról sem tájékoztatta a rendőröket, hogy mit állított Klein Ludwig Vogelgel kapcsolatban. Ellenőrizték az útlevelét és a névjegykártyáját, majd a kis fekete füzetekbe felírták a telefonszámait. A rendőr kifejezte részvétét, a házmesternő teát készített. Mindenki nagyon udvarias volt.

Tizenkét óra után pár perccel megérkezett a mentő, és elvitték a holttestet. A nyomozó odaadott Gabrielnek egy kártyát, és azt mondta, elmehet. Gabriel kiment az utcára, és a sarok felé sétált. Egy árnyékos sikátorban a havas téglákra borult és becsukta a szemét. Öngyilkosság? Nem, Auschwitz borzalmai után senki sem lesz öngyilkos. Meggyilkolták, és Gabriel önmagát vádolta miatta. Elment az esze, hogy védelem nélkül hagyta Kleint.

Visszament a szállodába. Az egész ügy olyan volt, akár egy befejezetlen festmény: Eli Lavon a kórházi ágyon, Ludwig Vogel a Café Centrálban, a Staadtpolizei embere Salzkammergutban, a halott Max Klein egy műanyag zsákkal a fején. Mintha minden egyes esemény egy-egy súly lett volna a mérlegen, és Gabriel úgy érezte, ő lesz a következő áldozat. Ideje elmenni Ausztriából, amíg még megteheti.

Bement a szállodába, és megkérte a recepcióst, hogy készítse el a számláját, majd felment a szobájába. Az ajtaja a NE ZAVARJANAK tábla ellenére tárva-nyitva állt, és odabenn hangokat hallott. Finoman kinyitotta az ajtót. Két civil ruhás rendőr éppen a matracot emelte fel az ágyról. Egy harmadik férfi, akin látszott, hogy a felesük lehet, az asztalnál ült, és úgy figyelte őket, mint egy unatkozó szurkoló a meccset. Amikor észrevette az ajtóban álldogáló Gabrielt, lassan felállt, és csípőre tette a kezét. Az utolsó súly is felkerült a mérleg tányérjára. - Jó napot, Allon - mondta Manfréd Kruz.

11 BÉCS

HA A SZÖKÉSEN gondolkodik, nem árt, ha tudja, hogy a lépcsők alján minden egyes kijáratot egy nagyon nagydarab ember őriz, aki azonnal megállítja. Beszéd közben Kruz enyhén meghajolt, és egyenesen Gabriel szemébe nézett, az egyik kezét békítőleg felemelte. - Semmi szükség arra, hogy elszabaduljanak a dolgok. Jöjjön, és csukja be az ajtót. A hangja nem változott - halkan és természetellenesen nyugodtan beszélt, akár egy temetkezési vállalkozó, aki a gyászoló rokonoknak segít kiválasztani egy koporsót. Az elmúlt tizenhárom év felette sem múlt el nyomtalanul - akaratos szája körül még több ránc, karcsú testén egy-két felesleges kiló -, és jól szabott öltönyét és arrogáns viselkedését tekintve valószínűleg elő is léptették. Gabriel Kruz sötét szemébe fúrta a tekintetét. Érezte, hogy valaki megáll mögötte. Átlépett a küszöbön, és becsapta az ajtót. Hatalmas csattanást hallott, majd valaki németül káromkodott. Kruz ismét felemelte a kezét, de ez alkalommal megálljt parancsolt. - Van fegyver magánál? - Gabriel fáradtan nemet intett. - Nem bánja, ha pihentetem egy kicsit az agyam? Magának aztán félelmetesen jó a híre. Gabriel felemelte a kezét. A férfi, aki a folyosón mögötte állt, belépett a szobába, és megmotozta. Szakszerűen és rendkívül alaposan végezte a feladatát, a nyakánál kezdte, és a bokáig mindent megvizsgált. Kruz kissé csalódottan látszott. - Vegye le a kabátját, és ürítse ki a zsebeit. Gabriel habozott, de hirtelen fájdalmas ütest kapott a veséjére. Lehúzta a kabátja zipzártját, és odaadta Kruznak, aki átnézte a zsebeket. - Fordítsa ki a nadrágzsebeit. Gabriel engedelmeskedett. Az eredmény: némi aprópénz és egy villamosjegy. Kruz a matracot tartó két rendőrré nézett, és szólt, hogy rakják rendbe az ágyat. - Allon úr profi - mondta. - Semmit sem fogunk találni. A rendőrök visszarakták a matracot a keretbe. Kruz intett nekik, hogy menjenek ki a szobából, majd visszaült az asztalhoz, és az ágyra mutatott. - Helyezze magát kényelembe. Gabriel állva maradt.

- Mennyi ideje van Bécsben?

- Mondja meg maga.

Kruz fagyos mosollyal fogadta a szakmabélinek kijáró bókot.

- Két nappal ezelőtt érkezett a Ben-Gurion repülőtérre. Miután bejelentkezett a szállodába, elment a bécsi központi kórházba, ahol több órát töltött a barátja, Eli Lavon mellett. Kruz elhallgatott. Gabriel azon töprengett, vajon mennyit tud Kruz a bécsi tevékenységéről. Max Levinről és Renate Hoffmannról is tud? Vagy a Ludwig Vogelgel való beszélgetéséről és a salzkammerguti kirándulásáról? Ha így is van, nem valószínű, hogy elmondja neki. Nem az a típus, aki minden ok nélkül cselekedne. Gabriel hideg és érzelmentes játékosnak képzelte. - Miért nem tartóztatott le már korábban? - Most sem tartóztatam le - mondta Kruz és rágyújtott egy cigarettára. - Elnéztük, hogy megszegte a megállapodásunkat, mert arra gondoltunk, a beteg barátja mellett akar lenni. Azonban hamarosan nyilvánvalóvá vált, hogy egyedül akarta kinyomozni az elkövetőket, amit persze nem engedhetek meg. - Igen - értett egyet Gabriel. - Persze hogy

nem. Kruz egy ideig a füstöt bámulta. - Volt egy megállapodásunk, Allon úr. Semmilyen körülmények között nem jöhetett volna be az országba. Nem látjuk szívesen, és nem kellene itt lennie. Nem érdekel, hogy el van keseredve a barátja miatt. Ez a mi nyomozásunk, és nem kérünk az önök cégének a segítségéből. - Kruz az órájára nézett. - Három óra múlva indul egy El-Al gép, maga pedig rajta lesz. Megvárom, míg összecsomagol. Gabriel körülnézett, és látta, hogy a ruháit szanaszét szórták a szobában. Felemelte a bőröndje tetejét, és látta, hogy a varrás mentén felvágták. Kruz vállat vont. - Mire számított? - Gabriel lehajolt, és összeszedte a holmiját. Közben Kruz az ablak mellett dohányzott. Egy idő múlva megkérdezte: - Még életben van? Gabriel lassan megfordult, és Kruz apró, sötét szemébe nézett. - Mármost a feleségem? - Igen. Gabriel lassan megrázta a fejét. - Ne emlegesse a feleségemet, Kruz. - Kruz komoran mosolygott. - Ugye nem akar fenyegetőzni, Allon? Lehet, hogy kísértésbe esem, és őrizetbe veszem, hogy kissé alaposabban kikérdezzem az itteni tevékenységéről. Gabriel csendben maradt. Kruz elnyomta a cigarettáját. - Csomagoljon össze, Allon. Ne akarja lekésni a gépét.

MÁSODIK RÉSZ

A NEVEK CSARNOKA

12 JERUZSÁLEM

A BEN-GURION repülőtér fényei megvilágították a tájat. Gabriel az ablaknak támasztotta a fejét, és nézte a feléje siető kifutópályát. Az aszfalt csillogott az éjszakai esőben. Ahogy a repülő lassított, a lépcsők aljánál egy esernyő alatt Gabriel észrevett egy férfit a Saul király sugárúti irodából. Ő volt az utolsó utas, aki elhagyta a fedélzetet.

A kormánytisztviselők és jeles vendégek számára fenntartott bejáraton léptek be az épületbe. A férfi Lev tanítványa volt, akinek szent meggyőződése volt, hogy a terepre küldött emberek kizárólag felsőbb utasításra cselekedhetnek. Gabriel odalépett hozzá.

- A főnök látni akarja - mondta a férfi.
- Ebben biztos vagyok, de már két napja nem aludtam, és fáradt vagyok.
- A főnököt nem érdekli, hogy fáradt. Ki a fenének képzele magát, Allon?

Gabriel még a Ben-Gurion repülőtér biztonságos fedele alatt sem vette jó néven, ha az igazi nevén szólították meg. Megpördült, mire a férfi védekezően felemelte a kezét. Gabriel megfordult, és továbbment. A férfinak volt annyi esze, hogy ne eredjen utána.

Odakinn erősen esett az eső. Gabriel behúzódott egy taxiállomás mellé, és azon gondolkodott, hová menjen. Izraelben nem volt lakása, a Hivatal volt az otthona. Általában egy biztonságos lakásban, vagy Shamron villájában lakott, Tiberiasban.

Egy fekete páncélozott Peugeot közeledett, majd megállt Gabriel előtt, és valaki leengedte a golyóálló hátsó ablakot. Gabriel orrát megcsapta a török cigaretta ismerős, kesernyős illata. Aztán meglátta a májfoltos, kék eres kezét, amint odaint neki.

***

GABRIEL MÉG BE SEM csukta az ajtót, az autó máris elindult. Shamron sose szeretett várakozni. Gabriel kedvéért elnyomta a cigarettáját, és pár másodpercre leengedte az ablakokat, hogy kisszellőztesse a kocsit. Amikor már visszazárták az ablakokat, Gabriel elmesélte az öregnek, milyen ellenséges fogadtatásban részesült. Először angolul beszélt, majd amikor rájött, hol van, héberre váltott.

- Gondolom, beszélni akar velem.
- Igen, tudom - mondta Shamron. - Velem is.
- Hogyan szerzett tudomást Bécsről?
- Úgy látszik, Manfred Kruz felhívta a követséget, miután téged felraktak a gépre, és enyhén szólva dühös volt. Nem volt túl kedves. A külügyminisztérium dühöng, és a Saul király út legfelső emeletén a fejemet követelik - na meg a tiédet.
- És mit tehetnek velem?
- Semmit, ezért is vagy tökéletes társam - a tehetségéről már nem is szólva.

Az autó kihajtott a repülőtérrel, és az autópályára kanyarodott. Gabriel fejében megfordult, hogy vajon miért mennek Jeruzsálem irányába, de ahhoz már túlságosan kimerült volt, hogy eltöprengjen rajta. Egy idő után felkapaszkodtak az eukaliptusz és nedves fenyő illatát árasztó júdeai hegyekbe. Gabriel kinézett az esőáztatta ablakon, és megpróbálta felidézni, milyen volt, amikor utoljára próbálta megvetni a lábát ebben az országban. Ez több mint három évvel ezelőtt történt, amikor sikerült végezni Tariq al-Huranival. Egy hónapot töltött az óváros melletti biztonságos lakásban, és a mellkasát ért lövésből lábadozott. Rájött, hogy már alig köti valami ehhez a helyhez. Talán Francesco Tiepolóhoz hasonlóan őt is Velencében éri a halál, és abban a kétes megtiszteltetésben lesz része, hogy a szárazföldön fogják eltemetni.

- Valami azt súgja, hogy Lev és a külügyminisztérium nem lesznek annyira dühösek, ha meglátják ennek a tartalmát - mondta Shamron, és feltartott egy borítékot. Úgy tűnik, rövidke bécsi tartózkodásod alatt igencsak elfoglalt voltál. Ki az a Ludwig Vogel?

Gabriel beszámolt Max Kleinről, és a Manfred Kruzzal való incidenst sem hagyta ki. Shamron újra rágyújtott, és bár a limuzin félhomályában Gabriel nem láthatta az arcát, az öreg mosolygott. Lehet, hogy Umberto Conti nagyszerű restaurátort faragott Gabrielből, de a kiváló memóriáját Shamron fejlesztette ki.

- Nem csoda, hogy Kruz minél előbb ki akart pakolni Ausztriából - mondta Shamron. - Még hogy Iszlám Harcos Sejteket! - Az öreg gúnyosan felnevetett. - Mi tagadás, kapóra jött nekik az a bejelentés. A kormány elfogadja a felelősségvállalást, és az egész ügyet a szőnyeg alá lehet söpörni, így a nyomok nem vezetnek az osztrákokhoz - vagy Vogelhez és Metzlerhez, különösen most, a választások közeledtével.

- De mi van azokkal a levéltári dokumentumokkal? Azok szerint Ludwig Vogel tiszta, mint a harmat.

- Akkor meg miért kellett bombát helyezni Eli hivatalába, és miért ölték meg Max Kleint?

- Egyikre sincs bizonyíték, hogy ő tette.

- Igaz, de a tények tükrében ez is egy lehetőség. A bíróságon talán nem tudnánk bebizonyítani, de a sajtó kapva kapva a történeten.

- Azt mondd, szívárogtassuk ki az információt?

- Mi lenne, ha alágyújtánánk Vogelnek, hogy lássuk, miként reagál?

- Rossz ötlet - felelte Gabriel. - Emlékszel, amikor megszellőztették Waldheim náci múltját? Senki sem foglalkozott vele, és külföldi manipulációnak, valamint az ország belügyeibe való beavatkozásnak állították be. Ráadásul a közhangulat is a zsidók ellen fordult. A kiszivárogtatást nagyon rossz ötletnek tartom, Ari.

- Akkor mit tegyünk?

- Max Klein meg volt győződve, hogy Ludwig Vogel SS-tiszt volt, és bűncselekményt követett el Auschwitzban. A Staatsarchiv aktái szerint Ludwig Vogel túlságosan fiatal volt, hogy azonos legyen azzal az emberrel - és a Wehrmacht, nem pedig az SS kötelékébe tartozott. De a vita kedvéért tegyük fel, hogy mégis igaza volt.

- Akkor ez azt jelenti, hogy Ludwig Vogel valaki más volt.

- Pontosan - mondta Gabriel. - Akkor derítsük ki kicsoda valójában.

- Mik a terveid?

- Nem vagyok benne biztos - mondta Gabriel de a boríték tartalma megfelelő kezekben értékes bizonyíték lehetne.

Shamron elgondolkodott, és bólintott.

- A Yad Vashem van valaki, akit érdemes lenne megkeresni. Lehet, hogy tud segítem. Reggel az lesz az első dolgom, hogy megbeszélék neked egy időpontot.

- Még valami, Ari. Ki kell hozni Elit Bécsből.

- Erre én is gondoltam. - Shamron levette a telefont a konzolról, és megnyomott egy gyors hívó gombot. - Itt Shamron. A miniszterelnökkel szeretnék beszélni.

***

A NYUGAT- JERUZSÁLEMI Herzel-hegyen található Yad Vashem a soá idején elpusztult hatmillió zsidónak állít emléket. Ugyanakkor ez a legelső holokauszttal kapcsolatos kutatási és dokumentációs központ is, és a több mint százezer kötetes könyvtár a holokauszt-irodalom legnagyobb és legteljesebb gyűjteménye az egész világon. Az archívumban több mint ötvennyolcmillió oldal eredeti dokumentum található, egyebek között több ezer személyes tanúvallomás is, melyet a soá túlélői írtak, diktáltak vagy vettek fel videóra Izraelben és a világ többi országában.

Moshe Rivlin már várta Gabrielt. A kerek, szakállas tudós erőteljes brooklyni akcentussal beszélt héberül. A szakterülete nem a holokauszt áldozatai, hanem maguk az elkövetők voltak - a náci halálgépezetet kiszolgáló németek, valamint azok az ezrek, akik ugyan nem voltak németek. ennek ellenére önként és lelkesen segédkeztek az európai zsidók kiirtásában. Az amerikai Igazságügyi Minisztérium Különleges Vizsgálóhivatalának a tanácsadójaként a náci háborús bűnösök elleni vádak során írásos bizonyítékokat állított össze ellenük, valamint élő tanúkat kutatott fel a perekhez. A Yad Vashem levéltári munkáján kívül Rivlin általában a túlélőket kereste, azokat, akik emlékeznek a múltra.

Rivlin az épület levéltárába, majd a központi olvasóterembe vezette Gabrielt. A helyiség meglepően zsúfolt volt. A nyitott könyvek felett két tudós görnyedezett, egy másik kutató a mikrofilm-leolvasó képernyőjére meredt. Amikor Gabriel közölte vele, hogy a mondanivalója bizalmas jellegű, Rivlin egy kis szobába kísért, majd becsukta a vastag üvegajtót maga után. Akkor Gabriel röviden és tömören beszámolt a bécsi eseményekről, majd megmutatta neki mindazt, amit sikerült összegyűjtenie: a Staatsarchiv aktáit, a fényképet, a karórát és a gyűrűt. Amikor Gabriel felhívta a figyelmét a gyűrű belsejébe vésett szavakra, Rivlin elolvasta, majd metsző tekintettel méregette.

- Döbbenetes - suttopta.

- Mit jelent?

- Ki kell keresnem néhány aktát a levéltárból - mondta Rivlin, és felállt. - Eltart egy ideig.
- Meddig?
- A levéltáros vállat vont.
- Egy óra, talán kevesebb. Láta már az emlékművet?
- Csak iskoláskoromban.
- Sétáljon egyet - mondta Rivlin, és vállon veregette Gabrielt. - Jöjjön vissza egy óra múlva.

***

GABRIEL VÉGIMENT a fenyőfák közötti ösvényen, majd a kikövezett átjárón lement a Gyerekek Emlékművéhez. Odabenn a tükrök előtt öt gyertya égett, ami a végtelen galaxisra hasonlított, miközben egy végtelenített szalagról a halottak neveit lehetett hallani.

Visszament a napsütésbe, és belépett az Emlékezés Csarnokába, ahol mozdulatlanul álldogált az örökmécses előtt. A fekete bazalttömbbe a történelem leggyalázatosabb emlékü neveit vésték bele: Treblinka, Sobibor, Majdanek, Bergen-Belsen, Chelmo, Auschwitz...

A Nevek Csarnokában már nem voltak mécsesek vagy szobrok, csak számtalan irattartó, bennük a tanúságok lapjaival, melyek egy-egy mártír történetét és adatait tartalmazták: név, születési hely és idő, a szülők neve, lakcím, foglalkozás, az elhalálozás helye. A számítógépes adatbázisban egy Shoshanna nevű kedves asszony kikereste Gabriel nagyszüleit, Viktor és Sarah Frankelt. Kinyomtatta, és szomorúan átadta a lapokat Gabrielnek. A lapok alján feltüntették annak a személynek a nevét, akitől az információ származott. Gabriel elolvasta: Irene Allon, az édesanyja volt az.

Laponként két sékelt fizetett a nyomtatásért, majd átment a Yad Vashem Művészeti Múzeumba, a világ legnagyobb holokauszt gyűjteményéhez. Ahogy végigjárta a galériákat, azon töprengett, hogyan is voltak képesek ezek az emberek az éhezésre, a rabszolgaságra és a kimondhatatlan brutalitásra ellenére is alkotni. A saját munkája hirtelen értelmetlennek tűnt, és Mario Delvecchio, az arrogáns, önző Mario Delvecchio már teljesen lényegtelen volt.

Az utolsó teremben gyerekrajzok voltak. Az egyik kép, egy aprócska gyerek mellett álldogáló SS-tiszt, szíven ütötte.

A csuklójára pillantott. Már egy órája itt volt. Kiment a múzeumból, és visszasietett a levéltárba.

***

RIVLIN IZGATOTTAN járkált fel-alá a levéltár előtti udvaron. Megragadta Gabriel karját, és bekísérte a kis szobába, ahol egy órával azelőtt beszéltek. Az asztalán két vastag dosszié hevert. Rivlin kinyitotta az egyiket, és átadott Gabrielnek egy fényképet, ami az egyenruhás Ludwig Vogel, SS Sturmbannführert ábrázolta.

- Ez Radek - suttopta Rivlin izgatottan. - Azt hiszem, megtalálta Erich Radeket!

13 BÉCS

UGYANAZON A REGGELEN Herr Konrad Becker, a zürichi székhelyű Becker & Puhltól Bécsbe érkezett. Áthaladt az útlevelel-ellenőrzésen, majd az érkezési csarnokba ment, ahol észrevette az egyenruhás sofőrt, kezében a HERR BECKER feliratú táblával. Az ügyfél ragaszkodott az elővigyázatossághoz. Becker nem kedvelte az ügyfelet - a bankszámla forrását illetően sem voltak illúziói de a svájci magánbankok már csak ilyenek, és Herr Konrad Becker hívó ember volt. Ha a kapitalizmus vallás lenne, bizonyára Becker lenne az egyik vezetője. Véleménye szerint az embernek isteni joga, hogy a kormány ellenőrzése nélkül keressen pénzt, és oda rejtse, ahová jól esik. Erkölcsi kötelességének tartotta az adózás kikerülését. A titokzatoskodó zürichi bankvilágban a végtelen diszkréciójáról volt ismert, és ezért is esett rá a választás, amikor megbízták a bankszámlával.

Húsz perccel később az autó megállt egy szürke kövekből épült, első kerületi palota előtt. Becker utasításának megfelelően a sofőr kétszer dudált, mire a vaskapu lassan kinyílt. Ahogy az autó a kocsifelhajtóra ért, a főbejáratnál megjelent egy férfi, és lement a lépcsőn. Klaus Halder a negyvenes éveinek végén járt, a mozdulatai és testfelépítése olyanok voltak, akár egy távfutóé.

Halder kinyitotta a kocsiját, és a bejáratához kísérté Beckert. Megkérte a bankárt, hogy nyissa ki a táskáját, majd egy kézi fémdetektorral alaposan megvizsgálta.

Végül bekísérték a tipikus bécsi társalgóba. A hatalmas szoba falait sárgára festették, és a színes brokáttal kárpitozott barokk bútorok igen előkelő hangulatot árasztottak. A kandallópárkányon halkan ketyegett egy aranyozott óra. A tökéletesen berendezett szobában minden egyes bútordarab, minden lámpa és dísz tárgy tökéletesen kiegészítette egymást, és látszott rajtuk, hogy a tulajdonos sem ízlésben, sem pénzben nem szenved hiányt.

Herr Vogel egy portré alatt foglalt helyet, amit Becker szerint az idősebb Lucas Cranach festett. A férfi lassan felállt, és kezét nyújtott. A magas, germán külsejű, ragyogó kék szemű és fehér hajú Vogel meg az alacsony, kopasz Becker furcsán hatottak egymás mellett. Vogel elengedte a bankár kezét, majd az egyik üres székre mutatott. Becker leült, majd az aktatáskájából előhúzott egy főkönyvet. Az ügyfél komoran bólintott. Nem volt híve az udvarias fecsegésnek.

- A ma reggeli adatok szerint - mondta Becker - összesen két és félmilliárd dollár van a számlán. Ebből úgy egymillió készpénzben - dollárban és euróban, a többit pedig kötvényekbe, értékpapírokba, valamint jelentős mennyiségű ingatlanba fektettük. Figyelembe véve a világgazdaság jelenlegi helyzetét, tovább fog tartani, mint reméltük.

- Mikor lesz készen?

- A hónap végére, de még ha nem is érjük el teljes mértékben a célunkat, a kancellár levelének kézhezvételekor azonnal szétküldjük a pénzt. Ezzel kapcsolatban határozott utasítást kaptunk. A levelet személyesen kell kézbesíteni a zürichi irodámba, legfeljebb egy héttel azután, hogy a kancellár leteszi az esküjét. A levelet a kancellária hivatalos borítékjában küldjük, és a levélben szerepeljen a kancellár aláírása.

- Biztosíthatom, hogy meg fogja kapni a kancellár levelét.

- Megelőlegeztem Herr Metzler győzelmét, és nekiláttam lenyomozni azokat, akiknek esedékes a kifizetése. Mint tudja, Európától a Közel-Keletig, Dél-Amerikától az Egyesült Államokig mindenütt szét vannak szóródva. A Vatikáni Bankkal is felvettem a kapcsolatot. A Szent-szék jelenlegi pénzügyi helyzetét tekintve örömmel fogadták a jelentkezésemet.

- És miért ne tették volna? Negyedmilliárd dollár elég sok pénz.

A bankár óvatosan elmosolyodott.

- Igen, de még a Szentatya sem tudhatja meg, honnan is származik az a pénz. A Vatikánnal csak annyit közölnek, hogy egy gazdag adományozó küldi, aki névtelen szeretne maradni.

- És még hátravan az ön részesedése - mondta Vogel.

- A bank részesedése százmillió dollár, amit a pénzek szétosztását követően kell kifizetni.

- Százmillió dollár, plusz mindaz az ügyintézési díj, amit az évek során kifizettünk, meg az éves nyereségből származó százalék. A számlánk igen gazdag emberré tette önt.

- Az ön társai nagylelkűek voltak azokkal, akik segítettek ebben a vállalkozásban. - A bankár összecuska a főkönyvet, majd összekulcsolta a kezét. Rövid hallgatás után megszólalt: - De attól tartok, váratlan... komplikációk merültek fel.

- Miféle komplikációk?

- Úgy tűnik, mostanában többen is titokzatos módon haltak meg azok közül, akiknek pénzt kellett volna kapniuk. A szíriai volt az utolsó. Egy isztambuli klubban gyilkolták meg, egy orosz prostituált karjaiban. A lányt is megölték. Borzasztó látvány volt.

Vogel szomorúan ingatta a fejét.

- A szíriaiak megmondták, hogy kerülje az efféle helyeket.

- A számlaszám és a jelszó birtokosaként természetesen továbbra is ön rendelkezik azon összegek felett, melyeket nem lehet kiutalni. Ez áll az utasításban.

- Milyen szerencsés vagyok.

- Reméljük, hogy a Szentatyát elkerülik az ehhez hasonló balesetek. - A bankár levette a szemüvegét és a lencsét bámulta. - Kötelességem emlékeztetni önt, Herr Vogel, hogy én vagyok az egyetlen személy, aki a pénz kiutalására jogosult. A halálom esetén ez a jogosultság a társamra, Herr Puhla száll. Amennyiben erőszakos vagy titokzatos körülmények között veszténém életemet, a számlát befagyasztják, és a halálom körülményeinek tisztázásáig senki sem férhet hozzá a számlához. És tudja, mi történik az alvó számlákkal Svájcban?

- Végül a bank tulajdonába kerülnek.

- Pontosan. Ó, és gondolom, könnyen megbirkózna egy perrel, de ebben az esetben igen kínos kérdések merülnének fel a pénz eredetével kapcsolatban - olyan kérdések, melyeket sem a svájci bankok, sem a kormány nem szeretne megszéllőztetni. Gondolhatja, hogy ez az összes érdekelt felet kínosan érintené.

- Akkor tegye meg a kedvemért, hogy vigyáz magára, Herr Becker. Az ön egészsége és biztonsága rendkívül fontos a számomra.
- Ezt örömmel hallom. Nagyon várom a kancellár levelét.

A bankár visszatette a főkönyvet az aktatáskájába, és becsukta.

- Elnézést, de megfeledeztem egy formáságról. Ha a számláról beszélünk, önnek meg kell mondania a számát. Csak a rend kedvéért, Herr Vogel, szíveskedne megmondani a számot?
- Igen, persze - felelte Vogel, majd németes alapossággal felmondta a számokat: - Hat, kettő, kilenc, hét, négy, három, öt.
- És a jelszó?
- Egy, nulla, nulla, öt.
- Köszönöm, Herr Vogel.

***

TÍZ PERCCEL KÉSŐBB Becker autója megállt az Ambassador Hotel előtt.

- Itt várjon - mondta a bankár a sofőrnek. - Csak néhány percig maradok.

Átment a hallon, majd lifttel felment a negyedik emeletre. Egy gyűrött zakót és csíkos nyakkendőt viselő magas amerikai beengedte a 417-es szobába. Itallal, majd cigarettával kínálta Beckert, amit a bankár visszautasított. Becker sose dohányzott.

Az amerikai az aktatáska felé nyújtotta a kezét. Becker odaadta. A férfi kinyitotta, majd meglazította a bőrt, és kivette a miniatűr magnót. Kivette belőle a kazettát, amit egy apró lejátszókészülékbe helyezett. Visszatekerte a szalagot, aztán megnyomta a START gombot. A felvétel kiváló minőségű volt.

- Csak a rend kedvéért, Herr Vogel, szíveskedne megmondani a számot?
- Igen, persze. Hat, kettő, kilenc, hét, négy, három, öt.
- És a jelszó?
- Egy, nulla, nulla, öt.
- Köszönöm, Herr Vogel.

STOP

Az amerikai felnézett és mosolygott. A bankár úgy nézett rá, mintha éppen akkor kapta volna rajta a feleségét, amint a legjobb barátjával csalja meg.

- Nagyon jól csinálta, Herr Becker. Hálásak vagyunk érte.
- Nem is tudom, hányszor szegtem meg a svájci banktitokra vonatkozó törvényeket.
- Igen, de azok buta törvények. Mellesleg még mindig megkapja a százmillió dollárját. És a bankja is.
- Csakhogy ez már nem az én bankom, hanem a magáé.

Az amerikai visszaült és összefonta a karjait. Nem akarta megsérteni Beckert a tagadással.

14 JERUZSÁLEM

GABRIELNEK fogalma sem volt róla, hogy ki lehetett Erich Radek. Rivlin felvilágosította. Erich Wilhelm Radek 1917-ben született Alberndorfbán, Béctől negyvenöt kilométerre. Édesapja rendőr volt, és Radek a helyi gimnáziumba járt, ahol kiváló eredményeket ért el matematikából és fizikából. Ösztöndíjat kapott a bécsi egyetemre, ahol építészmérnöknek tanult. Az egyetemi feljegyzések szerint Radek tehetséges és jeles tanuló volt, aki aktív szerepet vállalt a jobboldali katolikus politikában.

1937-ben az 579844567-es számon belépett a Náci Pártba. Kapcsolatban állt az Osztrák Légióval, egy illegális félkatonai náci szervezettel is. 1938 márciusában, az Anschluss idején kérvényezte az SS-tagságot. Az SS Faji Bizottsága kijelentette, hogy a szőke, kék szemű, vékony és sportos Radek a „tiszta északi” típust képviseli, és miután az alapos vizsgálat szerint árjának bizonyult, az elit testvériség tagja lett.

- Itt egy másolat Radek pártaktájáról és azokról a kérdőívekről, melyeket a jelentkezés alkalmával töltött ki. A Berliini Dokumentációs Központból kaptuk meg, ami a világ legnagyobb náci- és SS akta gyűjteménye. - Rivlin felvett két fényképet, az egyik szemből, a másik profilból ábrázolt egy férfit. - Ezek a hivatalos SS-fényképek. Ugye hasonlít az emberünkre?

Gabriel bólintott. Rivlin visszatette a fényképeket az aktába, és folytatta a történelemórát:

1938 novemberére Radek abbahagyta a tanulmányait, és a Zsidó Kivándorlási Központi Hivatalban dolgozott, abban a náci intézményben, amely megfélemlítéssel és gazdasági megszorításokkal Ausztria „önkéntes” elhagyására kényszerítette a zsidókat. Radek kedvező benyomást tett a Központi Hivatal vezetőjére, aki nem más, mint Adolf Eichmann. Amikor kijelentette, hogy Berlinbe szeretne menni, Eichmann segített neki. Abban az időben Eichmann bécsi asszisztense egy Alois Brunner nevezetű fiatal

osztrák náci volt, aki később jelentős szerepet vállalt 128000 görög, francia, román és magyar zsidó deportálásában és kivégzésében. 1939 májusában Eichmann ajánlására, Radeket a Birodalmi Biztonsági Központba vezényelték Berlinbe, ahol a náci biztonsági szolgálat, a Sicherheitsdienst, azaz az SD tagja lett. Hamarosan már az SD hírhedt vezetőjének, Reinhard Heydrichnek a közvetlen beosztottja.

1941 júniusában Hitler megkezdte a Barbarossa hadműveletként ismert szovjet megszállást. Erich Radek az ukrain Reichskommissariat, egy jókora ukrán terület parancsnoka lett, és többek között: Volhinia, Zsitomir, Kijev, Nvokolajev, Tauria és Dnyepropetrovszk is a fennhatósága alá tartozott. Megalapította a kollaboráns Ukrán Kiegészítő Parancsnokságot.

A Barbarossa előkészítésekor Hitler titokban megparancsolta Heinrich Himmlernek, hogy szabaduljon meg a Szovjetunió zsidó lakosságától. Ahogy a Wehrmacht átgázolt a szovjet területeken, két Einsatzgruppen mobil gyilkoló egység szorosan a nyomukban haladt. A zsidókat összehajtották és egy félreeső helyen - rendszerint lövészárkokban, elhagyatott homokbányákban vagy mély vízmocsásokban - géppuskatűzzel végeztek velük, majd otthagyták őket a hevenyészett tömegsírokban.

- Erich Radek pontosan tudta, milyen szerepet játszanak a Reichskommissariat Einsatzgruppen egységei mondta Rivlin. - Tulajdonképpen ő maga irányította őket. És nem az íróasztala mellől tette. Mindenesetre Radek kifejezetten élvezte, ahogy ezrével gyilkolják le a zsidókat. De a legjelentősebb hozzájárulása a soáig eddig még homályban maradt.

- Mi volt az?

- A válasz a zsebében van. Belevésték abba a gyűrűbe, amit a felső-ausztriai házból hozott el. Gabriel előhúzta a gyűrűt, és elolvasta a feliratot: 1005, gratulálok, Heinrich.

- Gondolom, ez a bizonyos Heinrich nem más, mint Heinrich Müller, a Gestapo főnöke. De számunkra sokkal fontosabb az a négy szám: egy, nulla, nulla, öt.

- Mit jelentenek?

Rivlin kinyitotta a második dossziét, ami az AKTION 1005 címet viselte.

***

KÜLÖNÖS MÓDON a környékeliek kezdtek először panaszkodni.

1942 elején a tavaszi olvadás egy sor tömegsírt hozott felszínre a nyugat-lengyelországi Warthegau körzetben, a Ner folyó mentén. A víz ezer meg ezer tetemet sodort magával, és a borzalmas bűz több kilométeres körzetben fertőzte meg a levegőt. A környék egyik német lakosa névtelen levélben értesítette a berlini külügyminisztériumot, mire az illetékesek a fejükhöz kaptak. A sírok több ezer zsidó tetemét rejtették, és most a náci Németország szigorúan őrzött titkát a tavaszi olvadás fogja felszínre hozni.

Egy szovjet diplomáciai vonalon már kezdtek kiszivárogni a zsidók tömeges kivégzéséről szóló első beszámolók, és így módon a szövetségesek is tudomást szereztek a német hadsereg lengyel és szovjet területen elkövetett borzalmas tetteiről. Martin Luther, a német külügy „zsidó ügyeinek” irányítója tudta, hogy a Chelmno közelében felszínre került sírok komoly fenyegetést jelentenek a „Végő megoldás” számára. A névtelen levél egy másolatát elküldte Heinrich Müllernek a Gestapóhoz, és azonnali intézkedést követelt.

Rivlin előhúzta Müller válaszát. Letette az asztalra, Gabriel felé fordította, majd a vonatkozó részre mutatott:

„1942. február 6-án kaptam kézhez a Külügyminisztériumnak címzett, a warthegau körzet zsidókérdésével kapcsolatos névtelen levelet, és azonnal intézkedtem az ügyben. Az eredményeket hamarosan ön is láthatja. Ahol fát vágnak, forgácsok is hullanak. Ez elkerülhetetlen.”

Akkor Rivlin rámutatott a bal felső sarokban látható emlékeztetőre: IV B4 43/42 gRs [1005].

- Majdnem biztos, hogy Adolf Eichmann is kapott egy másolatot Müller leveléből. Tudja, a levelet Eichmann Birodalmi Biztonsági Központjának címezték. A „43/42” a dátumot jelöli: 1942 negyvenharmadik napja, vagyis február tizenkettedike. A „g-R-s” azt jelenti, hogy az ügy Gebéimé Reichssache, tehát szigorúan titkos birodalmi ügyről van szó. És itt, zárójelben láthatja azt a négy számot, ami a szigorúan titkos Aktion kódneve volt: egy, nulla, nulla, öt.

Rivlin visszatette az emlékeztetőt az aktába.

- Röviddel azután, hogy Müller elküldte a levelet Martin Luthernek, Erich Radeket felmentették az ukrain parancsnoki tisztségéből, és visszaküldték a berlini Birodalmi Biztonsági Központba. Eichmann részlegéhez került, ahol egy intenzív tanulmányi és tervezési időszak következett. Mint látja, nem is volt olyan egyszerű titokban tartani a történelem legnagyobb tömeggyilkossági műveletét. Júniusban visszatért keletre, és közvetlenül Müller irányítása alatt dolgozott, majd munkához látott.

A lengyelországi Lodzban, a chelmnói haláltáboroktól úgy hetvenöt kilométerre Radek létrehozta a saját, 1005-as számú Sonderkommandóját. A pontos elnevezése a Geheime Reichssache volt, és az SS felsőbb vezetésén kívül senki sem tudott róla, és még a levelezést is Eichmann berlini részlegén keresztül bonyolították le.

Radek nekilátott a hamvasztásnak, ami a leghatékonyabb módja volt annak, hogy megszabaduljanak a holttestektől. Az égetéssel már korábban is próbálkoztak, általában lángszórókkal, de az eredmény nem volt kielégítő. Radek most hasznát vette mérnöki tudásának, és kifejlesztett egy módszert, melynek segítségével egyszerre kétezer holttestet lehetett elégetni egyemeletes, aerodinamikus máglyán. Hét-nyolc méter hosszú, vastag fa gerendákat benzinbe áztattak, és cementtömbökre helyeztek, majd a holttesteket a gerendák közé fektették - hullák, gerendák, hullák, gerendák, hullák... A szerkezet legaljára benzinbe áztatott aprófát tettek, és meggyújtották. Amikor a tűz leégett, az elszenesedett csontokat egy erős gépezet segítségével összetörték, és a port szétszórták.

A piszkos munkát a zsidókkal végeztették el. Radek három csapatba osztotta őket: az egyik felnyitotta a meszesgödöröket. A másik felrakta a holttesteket a máglyára, egy harmadik csoport pedig kikutorta a hamuból a csontokat és egyéb értékeket. A területet minden művelet végén elegyengették és beültették valami növényzettel, hogy elrejtse a nyomokat. Aztán a rabszolgákat megölték, a holttestektől pedig megszabadultak. Így sikerült megőrizni az Aktion 1005 titkát.

Amikor Chelmnóban végeztek, Radek és a Sonderkommandója Auschwitzba mentek, hogy ott is kiürítsék a temetkezési árkokat. 1942 végére Belzecben, Sobiborban és Treblinkában komoly járvány- és egészségügyi problémák keletkeztek. A tömegsírok megfertőzték a táborok közelében található kutakat, melyek az örök és a környék Wehrmacht egységei számára biztosították az ivóvizet. Előfordult, hogy a vékony talajréteg felszakadt, és iszonyatos bűzzel árasztotta el a levegőt. Treblinkában az SS és az ukrán gyilkosok még azzal sem törődtek, hogy minden holttestet eltemessenek. Amikor Franz Stangl táborparancsnok megérkezett, hogy átvegye a posztját, már harminc kilométer távolságban megérezte Treblinka szagát.

A táborhoz vezető úton szanaszét hevertek a hullák, és a pályaudvar peronján halomban álltak a rothadó tetemek. Stangl kijelentette, hogy képtelen munkához látni Treblinkában, ha nem takarítják el a szemetet, mire Radek megparancsolta, hogy nyissák meg a gödöröket, és elégették a tetemeiket.

1943 tavaszán a Vöröshadsereg miatt Radek kénytelen volt a keletebbre fekvő, lengyelországi megsemmisítő táborokra figyelni, melyek a megszállt szovjet területen helyezkedtek el. Hamarosan visszatért Ukrajnába, ami ismerős terep volt számára. Tudta, hová temették el a holttesteket, mert két évvel azelőtt személyesen irányította az Einsatzgruppen gyilkoló egységeket. Nyár végén az 1005-ös Sonderkommando Ukrajnából Fehér-Oroszországba ment, és szeptemberre már a teljes litván és lett zsidó lakosságot kiirtották. Rivlin becsukta az aktát, és undorodva odébb lökte.

- Sose tudjuk meg, hány embert pusztított el Radek és az emberei. Az Aktion 1005 túlságosan nagyméretű volt ahhoz, hogy teljesen titokban lehessen tartani, de a legtöbb bizonyítékot megsemmisítették, és a háború végén gyakorlatilag lehetetlen volt megbecsülni a halottak számát. Radek olyan alapos munkát végzett, hogy a szovjet és a lengyel soá-bizottságok nyomát sem találták a tömegsíroknak. Babijarban annyira eltakarította a nyomokat, hogy a háború után a szovjetek parkot létesítettek a helyére. Most pedig, a fizikai bizonyítékok és a holttestek hiányában egyesek merő kitalációnak állítják be a holokausztot. Radek cselekedetei a mai napig kísértenek bennünket.

Gabrielnek eszébe jutottak a múzeumban látott tanúsítványok. Már csak így állíthattak emléket annak a sokmillió áldozatnak.

- Max Klein megesküdtött, hogy 1942 őszén Ludwig Vogel láta Auschwitzban - mondta Gabriel. - Annak alapján, amit itt hallottam, ez igenis, lehetséges.

- Valóban, feltéve, hogy Vogel és Radek ugyanaz az ember. 1942-ben Radek Sonderkommando 1005-je kétségtelenül működött Auschwitzban. Azt már lehetetlen lenne bebizonyítani, hogy egy bizonyos napon Radek is ott tartózkodott-e.

- Mennyit tudunk Radek életéről a háború után?

- Sajnos nem sokat. Wehrmacht tizedesi egyenruhában megpróbált megszökni Berlinből. Letartóztatták, mert gyanították, hogy az SS-hez tartozik, majd a mannheimi hadifogolytáborba vitték. Valamikor 1946 elején megszökött onnan. Utána már semmit sem tudunk róla. Látszólag sikerült kijutnia Európából. Állítólag Szíriában, Egyiptomban, Argentínában és Paraguayba is látták, de erre nem volt bizonyíték. Az embereink inkább az olyan nagyhalakat keresték, mint Eichmann, Bormann, Mengele és Müller, és Radeknek sikerült átjutnia a hálón. Rádásul az Aktion 1005 titka sem derült ki, így ez a kérdés a nürnbergi per során sem merült fel.

- Ki volt a mannheimi tábor parancsnoka?
- Amerikai tábor volt.
- Nem tudjuk, hogyan sikerült megszöknie Európából?
- Nem, de feltételezéseink szerint valaki segített neki. -Az ODESSA?
- Talán az ODESSA, talán egy másik titkos náci szervezet. - Rivlin habozott, majd folytatta: - Vagy egy rendkívül nyilvános, igen régi római intézmény, ami a legsikeresebb háború utáni menedékvonalat működtette.
- A Vatikán?
- Rivlin bólintott.
- Az ODESSA eltörpült a Vatikán mellett, amikor az európai menekülési útvonalakat kellett szervezni és finanszírozni. Mivel Radek osztrák volt, szinte biztos, hogy Hudal püspök segítette.
- Ki az a Hudal?
- Alois Hudal osztrák születésű, antiszemita és lelkes náci volt. A Szentszék Santa Maria dell'Animában, a római német szemináriumban betöltött tisztsége által több száz SS-tisztnek, többek között Treblinka parancsnokának, Franz Sanglnak is segített megszökni az igazságszolgáltatás elől.
- Miféle segítségről volt szó?
- Induláskor egy új névre szóló vöröskeresztes útlevelet és egy távoli országba szóló vízumot szerzett nekik. Ezenkívül ellátta őket némi zsebpénzzel és útiköltséggel.
- Nem készített feljegyzéseket?
- De igen, csak hogy azokhoz a papírokhoz lehetetlen hozzáférni, mert az Animán Őrzik.
- Mindent tudni akarok Alois Hudalról.
- Összeállítok önnek egy listát.
- Gabriel felvette Radek fényképét, és alaposan megnézte. Az arca ismerősnek tűnt, és egész idő alatt nem hagyta nyugodni. Aztán eszébe jutottak a Holokauszt Múzeumban látott szénrajzok - az SS-szörnyeteg előtt kuporgó kisgyerek -, és akkor már tudta, hol látta Radek arcát.
- Hátralökte a székét és felpattant.
- Mi történt? - kérdezte Rivlin.
- Ismerem ezt az embert - mondta Gabriel, és a fényképre mutatott.
- Hogyan?
- Gabriel mintha meg sem hallotta volna a kérdését.
- Ezt magammal viszem - mondta.
- Mire Rivlin megszólalt volna, Gabriel felkapta a képet és eltűnt.

15 JERUZSÁLEM

PÁNCÉLOZOTT jármű és kíséret nélkül nem ajánlatos Ramallahon, Nabluson és Jeninen keresztül utazni északra, ezért Gabriel inkább vonattal ment a Názárettől keletre található Ramat Davidba, egy mezőgazdasággal foglalkozó városkába.

Beletelt pár percbe, míg megtalálta a házat. Az Allon család bungalóját már lebontották, és a helyére egy kaliforniai stílusú homokkő házat építettek. A ház előtt parkoló kisbusz láttára Gabrielnek eszébe jutott az a meleg, júniusi este, amikor utoljára látta az édesapját.

A szomszéd házra pillantott, és a szanaszét heverő játékokból már tudta, hogy Tziona már nem lakik ott. Ennek ellenére biztos volt benne, hogy az új tulajdonosok meg tudják mondani, hol találja.

Becsengetett, és az orosz akcentussal beszélő kövérkés fiatalasszony valóban nem okozott csalódást. Tziona Safedben lakott, és a címét is meghagyta.

***

SAFEDBEN MÁR az ókorban is éltek zsidók. Később, az 1492-es spanyolországi kiűzetésüket követően a törökök egyre több zsidónak engedélyezték a letelepedést, és a város a zsidó miszticizmus, tudomány és művészet fellegvára lett. A függetlenségi háború után kishíján az arabok kezébe került, de akkor egy Palmach-harcosokból álló szakasz a segítségükre sietett. A szakaszparancsnok, Ari Shamron meggyőzte a rabbikat, hogy erősítsék meg a város védelmét.

Tziona lakása a művésznegyedben volt. Hatalmas termetű fehér kaftán borította, ősz haja vadul lebegett. Amikor átölelte Gabrielt, karjain megcsörrentek a karkötői. A vendégét bekísérte a nappaliba, ami fazekasműhelyként is funkcionált, majd leültek a kikövezett teraszra, és megcsodálták a naplementét. A levegőben levendulaolaj illata terjengett.

Tziona hozott egy tányér humust és kenyeret, valamint olajbogyót és egy üveg goláni bort. Gabrielt máris átjárta a nyugalom. Tziona Lenn olyan volt számára, mint egy nővér. Ő viselte gondját, amikor az anyja dolgozott, vagy túlságosan depressziós volt, hogy kikeljen az ágyból. Éjszakánként kilopózott az ágyából, és átsurrant Tzionához, aki átölelte és megvigasztalta. Amikor a júniusi háborúban meghalt az édesapja, Tziona volt az, aki letörölgette a könnyeit.

A szomszédos zsinagógából felhallatszott a ritmikus, hipnotikus ima. Tziona öntött még egy kis levendulaolajat a lámpába, majd beszámolt a matsávról, vagyis a helyzetről. A harcokról, és a Tel Aviv-i és jeruzsálemi borzalmakról. A sáhidban elvesztett barátokról és azokról, akik Amerikába menekültek az izraeli munkanélküliség elől.

Gabriel megitta a borát, és nézte, ahogy a nap eltűnik a galileai hegyek mögött. Hallotta Tziona szavait, de közben az anyjára gondolt, aki már majdnem húsz éve halott volt. Az utóbbi időben egyre ritkábban jutott eszébe. Az arca mind jobban elhomályosodott, és már csak a halotti maszkját tudta felidézni. A testét meggyötörte a rák, és a végén úgy tűnt, mintha várná a halált.

Vajon szerette a fiát? Igen, gondolta Gabriel, de olyan magas falat húzott maga köré, amit gyerekként sose bírt ledönteni. Az anyja hajlamos volt a melankóliára, éjszaka nem bírt aludni, nem lelte örömeit az ünnepi alkalmakban, és nem vett részt a bőséges lakomákon. Állandóan kötést viselt a bal karjára tetovált halványodó számokon, melyeket a zsidó zsengesség jeleként, zsidó szegyenbélyegként emlegetett.

Gabriel azért kezdett el festeni, hogy közelebb kerüljön az anyjához, aki csak hosszú idő elteltével barátkozott meg a gondolattal, hogy betolakodott a világába.

Gabriel az iskolában hallott először Birkenauról. Akkor rákérdezett az anyja karját borító kötésre, melyet sose vett le a bal karjáról, és a hosszú ujjú blúzokra, melyektől még a kemenceforróságú Jezreel-völgyben sem volt hajlandó megválni. Megkérdezte, mi történt vele és a nagyszüleivel a háborúban? Az anyja először kitért a válaszok elől, de Gabriel nem tágított, és végül megadta magát. Röviden és vonakodva beszélt, és Gabriel még fiatal kora ellenére is megérezte benne a büntudatot. Igen, volt Birkenauban. A szüleit az érkezésük napján megölték. Dolgozott. Túlélte. Ennyi. Gabriel több részletet akart, és mindent ki akart deríteni a túléléssel kapcsolatban, mígnem ő is tele lett szegyenkezéssel és büntudattal. Úgy áradtak bele az anyja érzései, akár egy örökletes betegség.

Soha többé nem beszéltek róla. Mintha becsaptak volna egy acélajtót, mintha a holokauszt sose létezett volna. Az anyja egyre depressziósabb lett, és napokig nem bírt kikelni az ágyából. Amikor végre kimozdult, bevette magát a stúdiójába, és éjjel-nappal festett. Gabriel egyszer belesett a résnyire nyitott ajtón, és egy vászon előtt talált rá a remegő, festékes anyjára. Most pedig az a bizonyos festmény hozta Safedbe.

A nap már lenyugodott, és lehült a levegő. Tziona egy sálat kanyarított a vállára, és megkérdezte Gabrielt, hogy gondolt-e már a hazatérésre. Gabriel motyogott valamit a munkáról, meg a többiekről, akik Amerikába mentek dolgozni.

- És mostanában kinek dolgozol?

Gabriel nem akart belemenni a játékba.

- A régi mesterek festményeit restaurálom, és ott kell lennem, ahol a festmények. Ez esetben Velencében.

- Velencében - mondta gúnyosan. - Velence egy múzeum. - Gabrielre emelte poharát. - Ez az igazi élet. Ez a művészet. Nem gondolod, hogy a saját munkáddal kellene foglalkoznod?

- Nekem már régóta nincs saját munkám. A világ egyik legjobb restaurátora vagyok, és kész.

Tziona olyan hirtelen emelte fel a kezét, hogy a karkötői vadul megcsörrentek a karján.

- Ez hazugság. Te is egy hazugság vagy. Művész vagy, Gabriel. Gyere vissza Safedbe, és keresd meg a művészetedet. Keresd meg önmagadat.

Gabriel kényelmetlenül fészkelődött. Arra gondolt, hogy bevallja Tzionának, hogy van egy nő az életében, de akkor újabb kérdésáradattal kellett volna megbirkózni, amihez nem érezte elég erősnek magát, és inkább a hallgatást választotta.

- Mit keresel Safedben? - kérdezte végül Tziona. - Csak azt ne mondd, hogy hiányzott neked doda Tziona zsörtölődése.

Gabriel megkérdezte tőle, hogy megvannak-e még az anyja festményei és vázlatai.

- Hát persze, Gabriel. Egész idő alatt rád vártak.
- Csak meg szeretném nézni őket.
Tziona az arcába világított egy gyertyával.
- Valamit eltitkolsz előlem, Gabriel. Én vagyok az egyetlen, aki észreveszi rajtad, ha titkolsz valamit, és ezt te is jól tudod.
Gabriel öntött magának egy pohár bort, és elmesélte, mi történt Bécsben.

***

TZIONA KINYITOTTA a kamra ajtaját, és felkapcsolta a villanyt. Odabenn a padlótól a plafonig mindent elborítottak a vásznak és a vázlatok. Gabriel egymás után átnézte őket. Már kezdte elfelejteni, milyen kiváló tehetség volt az anyja, akinek a műveiben felfedezte Beckmann, Picasso, Egon Schiele, és természetesen az édesapja, Viktor Frankel hatását is.

Tziona odébb lökte, és kicipelt egy halom vásznat meg két hatalmas, vázlatokkal teli borítékot. Gabriel lekuporodott, és úgy vizsgálta át őket, miközben Tziona a válla fölött figyelte.

A képek a táborokat ábrázolták - az összeterezt gyerekeket, a gyárakban rabszolga mód dolgozó asszonyokat, a halomba dobált holttesteket, a gázkamrában egymásba kapaszkodó családokat.

Az utolsó kép egy magányos alakot ábrázolt, egy tetőtől talpig feketébe öltözött SS-tisztet. Azon a bizonyos napon is ezt a képet látta az anyja stúdiójában. Míg a többi munkája sötét és absztrakt volt, ez igen realistának tűnt. Gabriel megcsodálta a kiváló ecsetkezelést, majd a tekintete a férfi arcára esett. Erich Radek volt az.

***

MÁSNAP HAJNALBAN Gabriel búcsú nélkül hagyta el Tziona lakását. Hóna alatt a Radeket ábrázoló portréval lecsattogott a macskaköves utcákon. Egy ortodox zsidó, aki a reggeli imára igyekezett, örültnék nézte, és dühösen megrázta az öklét. Gabriel bepakolta a festményt a csomagtartóba, és elhagyta Safedet.

Afulában megreggelizett, és hagyott egy üzenetet Moshe Rivlin üzenetrögzítőjén, miszerint úton van Yad Vashemba. Késő délelőtt már meg is érkezett, és azonnal megmutatta Rivlinnek a vásznat.

- Ki festette?
- Az anyám.
- Hogy hívták?
- Irene Allon, de a német neve Frankel.
- Hol volt?
- A birkenau-i női táborban, 1943 januárjától, egészen a végéig.
- A halálmenet?
Gabriel bólintott. Rivlin megragadta Gabriel karját, és azt mondta:
- Jöjjön velem.

***

RIVLIN BEKÍSÉRTÉ Gabrielt a levéltár központi olvasótermébe, és leültette egy számítógép elé. Belépett az adatbázisba és bepötyögte az „Irene Allon” nevet, majd várakozás közben türelmetlenül dobolt az ujjával. Néhány másodperc múlva felírt öt számot egy darab papírra, és szó nélkül eltűnt a levéltár raktárába vezető ajtón. Húsz perc múlva visszatért, és egy aktát helyezett az asztalra. Az átlátszó műanyagborítón héber és angol nyelven a YAD VASHEM LEVÉLTÁRA felirat, valamint az akta száma - 03/812 - volt olvasható. Gabriel óvatosan felemelte a műanyagborítót, és az első oldalra lapozott. A címezéstől hirtelen kirázta a hideg: IRENE ALLON TANÚSÁGA, 1957. MÁRCIUS 19. Rivlin finoman megveregette a vállát, és kiment a teremből. Gabriel egy pillanatig habozott, majd elkezdett olvasni.

16 IRENE ALLON TANÚSÁGA:

1957. MÁRCIUS 19.

Nem fogok elmesélni mindent abból, amit láttam. Nem tudok. Ennyivel tartozom a halottaknak. Nem beszélek arról az elmondhatatlan kegyetlenségről, amit ettől az úgynevezett felsőbbrendű fajtól kellett elszenvedni, és arról sem beszélek, amit egyesek azért tettek meg, hogy legalább egy nappal meghosszabbítsák az életüket. Ezt csak azok érthetik meg, akik maguk is átélték, és nem fogom még egyszer megalázni a holtakat. Csak azt mesélem el, amit én tettem, vagy velem történtek meg. Két évet töltöttem Auschwitz Birkenauban, két teljes évet. A nevem Irene Allon. Azelőtt Irene Frankel voltam. 1945 januárjában a következőket tapasztaltam a birkenau-i halálmenetben.

A halálmenet szörnyűségét csak az előzmények ismeretében lehet megérteni, de ezt a történetet már mások is elmesélték, és én sem mondhatok mást. A többiekhez hasonlóan mi is vonattal érkeztünk. A mi szerelvényünk Berlinből indult, az éjszaka közepén. Azt mondták, keletre visznek dolgozni, és mi elhittük. Azt mondták, a vonaton ülések is lesznek. Biztosítottak felőle, hogy kapunk élelmet és vizet. Elhittük. Az apám, a festőművész Viktor Frankel még vázlatfüzetét és néhány ceruzát is csomagolt. A tanári munkáját elvesztette, mert a náci „degeneráltnak” minősítették a művészetét, és a festményei többségét elkobozták és elégették. Bízott benne, hogy keleten majd megengedik, hogy folytassa a munkáját.

A vonaton természetesen szó sem volt ülésekről, és élelem vagy víz sem volt. Nem emlékszem pontosan, mennyi ideig tartott az út. Már nem emlékszem, hányszor kelt fel a nap és hányszor nyugodott le, hányszor keltünk át a fényből a sötétségbe. Mosdó nem volt, csak egy vödör egyetlen vödör hatvan személynek. Elképzelték, milyen állapotok uralkodtak. Elképzelték az elviselhetetlen bűzt. Elképzelték, mihez folyamodtak a társaim, amikor a szomszagtól kis híján eszüket veszítették. A második napon a mellettem álló idős asszony meghalt. Lezártam a szemét, és imádkoztam érte. Néztam az anyámat, Hannah Frankelt, és vártam, hogy ő is meghaljon. Mire a vonatunk végre megállt, az utasok fele meghalt a vagonunkban. Néhányan imádkoztak. Mások hálát adtak istennek, hogy véget ért az utazás.

Tíz éven keresztül Hitler uralma alatt éltünk. Elviseltük a nürnbergi törvényeket. Túléljük a Kristályéjszaka rémálma. Láttuk, ahogyan felégetik a zsinagógáinkat, és még ekkor sem voltunk felkészülve arra a látványra, amikor kinyitották a vagonok ajtaját. Egy hatalmas, vöröstéglás kéményt láttam, amiből vastagon szállt a füst.

A kémény alatt egy épületben dühödő lángokkal égett a tűz. A levegőben rettenetes bűz terjengett. Felismertük. A mai napig nem felejtettem el. A peronon egy tábla állt. Auschwitz. Akkor már biztos voltam benne, hogy a pokolba érkeztünk.

- Juden, raus, raus! - Egy SS-katona korbáccsal a combomra ütött. - Szálljatok le, Juden.

Leugrottam a hóval borított peronra. A lábam gyenge volt a többnapos álldogálástól, és megrogyantam. Az SS-katona ismét megütött, ez alkalommal a vállamat találta el. Még soha életemben nem éreztem ekkora fájdalmat. Feltápaszkodtam. Valahogy sikerült visszafojtani a könnyeimet. Az SS-katona odébb lökött. Az apám leugrott a peronra és összerogyott. Az anyám is. Őket is addig ütötték, míg végül talpraálltak.

Néhány csikos pizsamába bűjtatott férfi felmászott a vonatra, és ledobálták a csomagjainkat. Arra gondoltam, ki az az örült, aki el akarja lopni a szegényes kis holminkat. Borotvált fejükkel, beesett arcukkal, elrohadt fogukkal úgy néztek ki, mintha az örültek házából szöktek volna ki. Az apám az SS-katonához fordult, és azt mondta: - Nézze, azok az emberek el akarják venni a holminkat! - - Állítsa meg őket!

Az SS-katona nyugodtan annyit mondott, hogy senki sem lopja el a csomagjainkat, csak elviszik kiválogatni. Majd utánunk küldik, ha már kijelölik a szállásunkat. Az apám megköszönte a tájékoztatást.

Botokkal és ostorral szétválasztották a férfiakat és a nőket, és felszólítottak, hogy álljunk ötös sorokba. Akkor még nem tudtam, de a következő két év nagy részét ötös sorokban állva vagy menetelve töltöttem. Valahogy sikerült anyám mellé furakodni. Megpróbáltam megfogni a kezét, de egy SS-katona a botjával a karomra csapott. Zeneszót hallottam. Egy kamarazenekar Schubertet játszott.

A sor elején néhány SS-tiszt állt egy asztalnál. Felfigyeltem az egyikre. A haja fekete, a bőre olyan, akár az alabástrom. Kellemesen mosolygott, az arca kifejezetten jóképű volt. Az egyenruhája pedánsan kivasalva, a lovaglósizmján megcsillantak a vasút fényei. A kezén patyolatfehér kecskebőr kesztyű. A „Kék-Duna keringőt” füttyörszte. Azóta ki nem állhatom ezt a dallamot. Később megtudtam a nevét - Mengele, Auschwitz főorvosa volt. Mengele volt az, aki eldöntötte, ki munkaképes, és ki kerül azonnal a gázkamrába. Jobb és bal, élet és halál.

Az apám előrelép. Mengele füttyörszve rápillant, majd kedvesen azt mondja:

- Balra, kérem.

- Nekem azt mondták, családi táborba kerülök mondta az apám. - A feleségem is velem jön?

- Ezt óhajtja?

- Igen, természetesen.
- Melyik az ön felesége?

Az apám az anyámra mutat. Mengele azt mondja:

- Maga ott, jöjjön ide és álljon ide balra, a férje mellé. Siessen, kérem, nem állhatunk itt egész este.

Néztem, ahogy a szüleim elmennek balra, a többiek után. Az öregek és a gyerekek - ők kerültek a bal oldalra. A fiatalokat és egészségeseket a jobb oldali sorba állítják.

Előrelépek, és ott áll velem szemben ez a szép férfi, a makulátlan egyenruhájában. Tetőtől talpig végigmér, elégedettnek látszik, majd szó nélkül jobbra mutat.

- De a szüleim balra mentek.

A sátán mosolyog. Az első fogai között egy hézag látható.

- Hamarosan maga is mellettük lesz, de bízson bennem, most jobb magának, ha beáll a jobb oldali sorba.

Annyira kedvesnek látszik, hogy hiszek neki. Jobbra lépek. A vállai fölött a szüleimet keresem, de már elnyelte őket a piszkos és kimerült tömeg, és csendesen, ötös sorokban igyekeznek a gázkamra felé.

Képtelen vagyok elmondani mindent, ami a következő két évben történt. Van, amire már nem emlékszem, és van, amit szándékosan felejtettem el. Birkenaunak könyörtelen ritmusa volt, monoton és kegyetlen ritmusa, és a halál - igen, még a halál is monotonná vált.

Leborotváltak, nemcsak a fejünket, hanem mindenhol, a karjainkat, a lábunkat, még a fanszőrzetünket is. Nem érdekelte őket, hogy közben megvágják a borotvával. Meg sem hallották a jajgatásunkat. Kaptunk egy-egy számot, amit a bal karunkra, pontosabban a könyökünk alá tetováltak. Megszüntem Irene Frankel lenni. Most már a Reich 29395-ös számú eszköze vagyok. Bepermeteztek fertőtlenítővel, és vastag, durva gyapjúból készült rabruhát kaptunk. Az enyém izzadságtól és vértől bűzlött, és igyekeztem aprókat lélegezni, hogy ne érezzem a szagot. A „cipőnk” bőrpánttal ellátott fatalpából állt, és járni sem lehetett benne. Kaptunk egy fémtálat, és megparancsolták, hogy azt mindenhová vigyük magunkkal. Azt mondták, ha elveszítjük, azonnal főbe lőnek. Elhittük.

A barakkjainkból még az állatok is elmenekültek volna.

Az asszonyok szinte nem is voltak emberiek. Az éhezés mély nyomokat hagyott rajtuk, a tekintetük üveges, a mozdulataik lassúak és céltalanok voltak. Azon gondolkodtam, vajon mennyi idő múlva leszek én is hozzájuk hasonló. Az egyikük egy üres fekhelyre mutatott. Őt lány zsúfolódott össze az ágnak nevezett apró, bogaraktól hemzsegető szalmán. Bemutakoztunk. Volt két testvér, Róza és Regina, a másik két lányt Lenének és Rachelnek hívták. Mindannyian németek voltunk, és mind az ötven elvesztettük a szüleinket a válogató rámpánál. Azon az éjszakán kis családba tömörültünk. Átkaroltuk egymást és imádkoztunk. Egyikünk sem tudott elaludni.

Másnap reggel négykor ébresztettek. A következő két évben minden reggel négykor keltem, kivéve azokon az éjjeleken, amikor különleges éjszakai sorakozót rendeltek el, és végtelen órákon keresztül álldogáltunk a dermesztő hidegben. Csapatokba osztottak bennünket, és kiküldtek dolgozni. Általában a környező földeken ástunk és homokot szitáltunk a tábor mezőgazdasági területein folyó munkálatain. Máskor utakat építettünk, és egyik helyről a másikra cipeltük a köveket. Egyetlen nap sem telt el verés nélkül: megütöttek a bottal, ostorral a hátamra csaptak, vagy a bordáimba rúgtak. Ehhez elég volt leejteni egy követ, vagy a kelleténél tovább pihenni a lapát nyelén. A telek rettenetesen hidegek voltak, és nem kaptunk ruhát, hogy megvédjük magunkat a hideg ellen. Nyáron elviselhetetlenül nagy volt a forróság, és mindannyian maláriások lettünk. A szúnyogok nem tettek különbséget a német urak és a zsidó rabszolgák között, és még Mengele is megbetegedett.

Az ennivaló nem volt elegendő a túléléshez, csupán arra volt jó, hogy lassan éhen haljunk, de addig is szolgáljuk a Birodalmat. A menstruációm elmaradt, majd a melleim is eltűntek. Hamarosan én is úgy néztem ki, mint azok a félig ember, félig állati lények, akikkel a megérkezésem első napján találkoztam. Reggelire „teának” nevezett szürke vizet kaptunk. Ebédre valami zavaros lőrét, amit a munkahelyünkön fogyasztottunk el. Néha még egy falatka húst is kaptunk. Néhány lány nem volt hajlandó megenni, mert nem volt kóser, de én úgy döntöttem, Auschwitz-Birkenauban nem veszem figyelembe az étkezési szabályokat. A haláltáborokban nincs Isten, és gyűlöltem Istent, hogy cserbenhagyott bennünket. Ha találtam egy darab húst az edényemben, megettem. Ebédre kenyeret is kaptunk, ami legtöbbször olyan volt, akár a fűrészpor. Egy idő után megtanultuk, hogy félretegyük, és a felét este, a másik felét pedig reggelire együk meg, hogy legyen valami a gyomrunkban, mielőtt kimennénk a földekre dolgozni. Ha valaki összeesett munka közben, megverték. Ha nem bírta felkelni, az egyik kocsni végébe lökték, és elvitték a gázkamrába.

Ilyen volt az életünk a birkenau-i női táborban. Felkeltünk. Kiszedtük a holttesteket a fekhelyükről, azokat a szerencséseket, akiket álmukban érte a halál. Megittuk a szürke teánkat, majd kimentünk a sorakozóra. Rendezett ötös sorokban kimentünk dolgozni. Megettük az ebédet. Megvertek. Visszajöttünk a táborba. Beálltunk a sorba. Megettük a kenyérünket, és vártuk, hogy kezdődjön minden előlről. Szombaton is dolgozni kellett. Vasárnap, a németek szent napján nem kellett dolgozni. Minden harmadik vasárnap megborotváltak bennünket. Minden menetrend szerint zajlott. Kivéve a válogatásokat.

Egy idő után már megéreztük, mikor lesz válogatás. Olyanok lettünk, akár az állatok, és kiválóan működtek a túlélési ösztöneink. Ha a tábor túlságosan teli volt, biztosan lehetett számítani a válogatásra. Sose figyelmeztettek bennünket. A sorakozó után megparancsolták, hogy álljunk sorba a Lagerstrasséra, és várjunk a sorunkra, míg Mengele és csapata eldönti, hogy képesek vagyunk-e még dolgozni, érdemes-e még életben tartani bennünket.

A válogatás egy egész napot vett igénybe, és aznap nem kaptunk enni és inni. Egyesek már sose jutottak el ahhoz az asztalhoz, ahol Mengele istent játszott, mert őket már jóval azelőtt „kiválogatták” a szadista SS-katonák. Egy Taube nevezetű vadállat abban lelte örömét, hogy „megtornáztatott” bennünket, hogy elég erősek legyünk a válogatásra. Fekvőtámaszokat kellett végeznünk, majd megparancsolták, hogy az arcunkat nyomják a sárba, és ne mozduljunk. Taube úgy büntette meg azokat a lányokat, akik megmozdultak, hogy teljes súlyával a fejükre nehezedett és összeroppantotta a koponyájukat.

Végre a bíránk elé kerültünk. Mengele tetőtől talpig végigmustrált, majd feljegyezte a számunkat: Nyisd ki a szád, zsidó. Emeld fel a karodat. Igyekeztünk megőrizni az egészségünket ebben a pokolban, de lehetetlen volt. Egy torokgyulladás egyenlő volt a gázkamrával. A gyógyszerek és kötszerek túlságosan értékesek voltak ahhoz, hogy zsidókra pazarolják, tehát egy vágás a karon azonnali elgázosítást jelentett a következő válogatáson.

Ha átmentünk a szemrevételezésen, a bíránk még egy utolsó feladatot tartogatott számunkra. „Ugorj, zsidó”, mondta, és a mellette lévő árokra mutatott. Megálltam az árok előtt, és összegyűjtöttem a maradék erőmet. Ha sikerül átugrani, életben maradok, legalábbis a következő válogatásig. Ha beleesek, azonnal bezsuppolnak a kocsiba, és elgázosítanak. Amikor először jártam végig ezt az örületet, arra gondoltam, hogy egy jó családból való, német-zsidó berlini lány vagyok. Az apám ismert festőművész. Miért ugrálok keresztül ezen az árkon? Utána már csak arra tudtam gondolni, hogy átjussak a másik oldalra, és talpra álljak.

Új családunkból Rózsát választották ki először, balszerencséjére éppen egy nagy válogatás előtt lett maláriás, és Mengele előtt semmi sem maradhatott titokban. Regina könyörgött neki, hogy küldje el őt is a testvérével, de Mengele csak mosolygott. „Hamarosan te is sorra kerülsz, de addig még dolgozhatsz az erdőben. Menj jobbra.” Életemben ekkor örültem először annak, hogy nincsenek nővéreim.

Regina nem akart enni. A veréseket meg sem érezte. Már halott volt. A következő nagy válogatáson türelmesen várakozott a végtelen sorban. Kibírta Taube tornáját, és az arcát a sárban tartotta, nehogy összetörje a koponyáját. Amikor végre odaért az asztalhoz, Mengeléhez rohant, és a kanala nyelével megpróbálta kiszűrni a szemét. Egy SS-katona gyomron lőtte.

Az eset megrémítette Mengelét.

- Ne pazarolják rá a gázt! - kiáltotta. - Élve dobják be a tűzbe! Vigyék a kéményhez!

Reginát egy taligába vetették. Néztük, ahogy elviszik, és imádkoztunk, hogy haljon meg, mielőtt a kéményhez érne.

1944 őszén már hallottuk az orosz fegyvereket. Szeptemberben első alkalommal jeleztek légiriadót a tábor szirénái. Három héttel később ismét megszólaltak, és a léghátrítás leadta az első lövéseket. Aznap fellázadt a Sonderkommando a IV. krematóriumban. Fejszéssel támadtak neki az öröknek, és mielőtt még lelőtték őket, sikerült felgyújtaniuk a barakkjaikat és a krematóriumokat. Egy hét múlva már a táborokat is bombázták. A gazdáink megijedtek, és már nem látszottak legyőzhetetlennek. Néha kifejezetten rémültnek tündek, és ez elégedettséggel és reménnyel töltött el bennünket. A gázosítás szünetelt. Még mindig megölték a rabokat, de most már nekik kellett elvégezni a munkát. A kiválasztott rabokat az V. krematórium közelében lőtték le. Hamarosan lebontották a krematóriumokat. Egyre jobban reménykedtünk a túlélésben.

Ősszel és télen tovább rosszabbodott a helyzet. A fejadagok nagyon szűkösek voltak. Minden nap asszonyok sokasága esett össze az éhezés és a kimerültség miatt. A tifusz válogatás nélkül szedte az áldozatait. Decemberben a szövetségeseik lebombázták az I. G. Farben szintetikus üzemanyag- és

gumitelepet. Pár nappal később a szövetségesek ismét lecsaptak, de ez alkalommal számos bombatalálat érte az SS birkenai kórházi barakkjait. Öt SS katona meghalt. Az örök egyre ingerültebbek, egyre kiszámíthatatlanabbak lettek. Kerültem őket. Igyekeztem láthatatlanná lenni.

Közeledett az újév, az 1945-ös esztendő. Éreztük, ahogy egész Auschwitz haldoklik. Imádkoztunk, hogy minél hamarabb elérkezzen az idő. Azon vitatkoztunk, mit tegyünk. Várjuk meg az orosz felszabadítókat? Vagy szökjünk meg? És ha sikerül átjutni a szögesdróton? Hová menjünk? A lengyel parasztok ugyanúgy gyűlöltek bennünket, mint a németek. Vártunk. Mi mást tehettünk volna?

Január közepén füstöt éreztem, és kinéztem a barakk ajtaján. Az egész táborban égtek a máglyák, de most más volt a szag. Most először történt meg, hogy nem embereket, hanem papírt égettek. Elégették a bizonyítékokat. A hamu hópelyhekként szállt Birkenau felett. Két éve most először mosolyogtam.

Január 17-én Mengele elment. Közelgett a vég. Éjfél után sorakozó. Azt mondták, az egész auschwitzi tábor ki fogják üríteni. A Reichnek még mindig szüksége volt a testünkre. Az egészségesek gyalogosan távoznak, a betegeket pedig sorsukra hagyták. Ötös sorokba álltunk, és elindultunk.

Hajnali egy órakor utoljára léptem ki a pokol kapuján. Pontosan két évet töltöttem itt, de még várt rám egy utolsó próbatétel.

Sűrűn és kitartóan havazott. A távolban a léghárítás ágyúit hallottuk. A végtelen, csíkos pizsamába bújtatott emberfolyam útnak eredt. A lövöldözés folytatódott. Megpróbáltuk számolni. Száz... kétszáz... három... négy... öt...

Aztán már nem számoltuk. Minden egyes lövés egy újabb kioltott életet jelentett. Induláskor több ezren voltunk, de attól féltek, mindannyian meghalunk, mire elérjük az úticélunkat.

Lene a bal, Rachel a jobb oldalamon vánszorgott. Nem mertünk összekapaszkodni. Akik összekapaszkodnak, azonnal lelőtték, és egy árokba lökték. Az út tele volt hullákkal. Átléptünk rajtuk, és imádkoztunk, hogy ne essünk össze. A szomjunkat hóval csillapítottuk, de a dermesztő hideg ellen már semmit sem tehettünk. Egy asszony megsajnál, és néhány főtt krumplit dobott felénk. Akik eléggé ostobák voltak, hogy felvegyék, azonnal meghaltak.

Csűrökben és elhagyatott barakkokban aludtunk. Akik nem voltak képesek elég gyorsan felkelni, golyót kaptak a fejükbe. Az éhség valósággal lyukat égetett a gyomromba. Ez még a birkenai éhségnél is rosszabb volt. Valahogy sikerült összeszedni az erőt a meneteléshez. Igen, túl akartam élni, de dacos is voltam. Azt akarták, hogy összeessek, hogy aztán lelőhessenek, de én látni akartam az ezeréves birodalmuk összeomlását. Örülni akartam a pusztulásának, ahogy ők is örültek a miénknek. Reginára gondoltam, ahogy a válogatáson Mengelére rontott, hogy a kanálával ölje meg. Regina bátorsága erőt adott. Minden léptemmel fellázadtam ellenük.

A harmadik napon, este, a férfi értem jött. Lóháton volt. Az út szélén ültünk a hóban, pihentünk. Lene mellettem feküdt. A szeme csukva volt. Félttem, hogy vége van. Rachel hóval dörgölte az ajkait, hogy magához térítse. Rachel a legerősebb. Gyakorlatilag egész délután a hátán cipelte Lenét. A férfi rám pillantott. Sturmbannführer volt az SS-ben. Tizenkét évnyi náci uralom alatt megtanultam megkülönböztetni a rangjelzéseiket. Igyekeztem láthatatlanná válni. Elfordultam, és Lenére néztem. A férfi úgy fordította a lovát, hogy jobban láthasson. Nem értettem, mit néz rajtam. Igen, valaha valóban csinos voltam, de most rettenetesen néztem ki, kimerült, koszos és beteg voltam, valóságos két lábon járó csontváz. Tudtam, hogy rossz vége lesz, ha közelebb jön hozzám. A fejem a térdemre fektettem, és alvást színleltem, de a férfi túlságosan okos volt, hogy elhiggye.

- Te, ott - kiáltotta. Felnéztem. A lovas férfi egyenesen rám mutatott. - Igen, te. Állj fel. Gyere velem.

Felálltam. Halott voltam. Tudtam. Rachel is tudta, láttam a szemén. Már nem voltak könnyei, hogy megsirasson.

- Ne felejs el - suttoztam, ahogy bementem a fák közé a férfi után.

Szerencsére nem kell messzire mennem, csupán egy kis tisztásra, ami pár méterre volt az úttól. Leszállt, majd kikötötte a lovát. Leült az egyik kidőlt fára, és megparancsolta, hogy üljek mellé. Haboztam. Eddig még egyetlen SS-tiszt sem kért tőlem ilyesmit. A kezével megveregette a fát. Leültem, de megpróbáltam, távolabb ülni, mint ahogyan mutatta. Félttem, de a saját szagomtól is szenvedtem. A férfi közelebb csúszott. Búzlott az alkoholtól. Végem volt. Már csak idő kérdése.

Egyenesen előre néztem. Levette a kesztyűjét, majd megérintette az arcomat. A két év alatt egyetlen SS-tiszt sem érintett meg. Akkor most miért érintett meg ez a Sturmbannführer? Sok szenvedést kellett elviselnem, de ez mindent túlszárnyalt. Egyenesen előre néztem. Az arcom lángolt.

- Milyen kár - mondta. - Ugye nagyon szép voltál?

Semmi sem jutott eszembe. A két év alatt megtanultam, hogy ilyen helyzetben nem létezik helyes válasz. Ha igent mondok, zsidó arroganciával fog vádolni, és megöl. Ha nemet mondok, a hazugság miatt öl meg.

- Elárulok egy titkot - mondta. - Mindig vonzottak a zsidó nők. Ha engem kérdezel, meg kellett volna ölni a férfiakat, a nőket pedig a saját szórakoztatásunkra kellett volna felhasználni. Gyereked volt?

Azokra a gyerekekre gondoltam, akiket elgázosítottak Birkenauban. Megszorította az arcomat, hogy válaszra bírjon. Becsuktam a szemem, és összeszorítottam a fogaimat, hogy ne kiáltsak fel. Megismételte a kérdést. Megráztam a fejem, mire elengedte az arcom.

- Ha túléled a következő néhány órát, egy nap még lehet gyereked. Elmondod majd neki, mi történt a háborúban? Vagy túlságosan szégyelled majd magad?

Gyerekem? Az én helyzetemben egyetlen lány sem gondolhat gyerekekre. Az elmúlt két évben kizárólag a túléléssel foglalkoztam.

- Felelj, zsidó!

A hangja hirtelen megkeményedett. Úgy éreztem, a helyzet irányíthatatlanná vált. Ismét megragadta az arcom, és maga felé fordította. Megpróbáltam elfordítani a tekintetem, de megrázott, és kényszerített, hogy a szemébe nézzek. Nem volt erőm, hogy ellenálljak. Az arca az emlékezetembe vésődött, ahogy a hangja, az osztrák kiejtésű beszéde is. Még mindig a fülemben cseng.

- Mit mondasz majd a gyerekednek a háborúról?

Mit akar hallani? Mit kellene mondanom?

Megszorította az arcom.

- Beszélj, zsidó! Mit mondasz majd a gyerekednek a háborúról?

- Az igazat, Herr Sturmbannführer. Az igazat mondom majd el a gyerekemnek.

Magam sem tudtam, honnan jöttek ezek a szavak. Csak azt tudtam, hogy ha meg kell halnom, méltósággal akarok meghalni. Eszembe jutott Regina, ahogy egy kanálnyéllel felfegyverkezve Mengelére támadt.

Elengedte az arcom. Az első krízis elmúlt. Nehezen lélegzett, mintha hosszú megerőltető munkát végzett volna, majd a kabátzsebéből elővett egy flaskát, és hosszan ivott belőle. Szerencsére nem kínált meg. A flaskát visszatette a zsebébe, és rágyújtott egy cigarettára. Engem nem kínált meg. Nekem dohányom és italom van, mondta. Neked meg semmid sincs.

- Az igazat? Mi az igazság, zsidó, te hogyan látod?

- Birkenau az igazság, Herr Sturmbannführer.

- Nem, kedvesem, Birkenau nem az igazság. Birkenau csak egy pletyka. Birkenaut a Birodalom és a kereszténység ellenségei találták ki. Egy sztálinista, ateista propaganda.

- És a gázkamrák? A krematóriumok?

- Ezek a dolgok nem léteztek Birkenauban.

- Láttam őket, Herr Sturmbannführer. Mindannyian láttuk őket.

- Senki sem fogja elhinni. Senki sem fogja elhinni, hogy ilyen sok embert, meg lehet ölni. Ezeket?

Na igen, ki lehet végezni pár ezer embert, hiszen háború van. Talán. De milliókat? - Előhúz egy cigarettát. - Az igazat megvallva még én sem hiszem el, pedig a saját szememmel láttam.

Hirtelen lövések dörrentek. Két újabb halott lány. A Sturmbannführer hosszan ivott a flaskájából. Miért iszik? Talán fel akar melegedni? Vagy csak erőt gyűjtött, hogy végezzen velem?

- Majd én megmondom, mit fogsz mesélni a háborúról. Azt fogod mondani, hogy keletre költöztettek. Hogy dolgozni kellett. Hogy bőségesen elláttak ennivalóval, és megfelelő orvosi ellátásban részesültek. Hogy jól és emberségesen bántunk veletek.

- Ha ez az igazság, Herr Sturmbannführer, akkor miért nézek ki úgy, mint egy csontváz?

Nem válaszolt, csak elővette a pisztolyát, és a halántékomnak nyomta.

- Mondd utánam, mi történt veled a háborúban, zsidó. Keletre költöztettek. Bőségesen volt ennivaló, és megfelelő orvosi ellátásban részesültek. A gázkamrák és a krematóriumok zsidó-bolsevik kitaláció. Mondjad, zsidó.

Tudtam, hogy nem úszom meg élve ezt a helyzetet. Még ha ki is mondom ezeket a szavakat, halott vagyok. Akkor hát nem mondtam semmit. Nem akartam megadni neki ezt az örömet. Becsuktam a szemem, és vártam, hogy a golyó lyukat üssön az agyamban és megszabadítson ettől a szenvedéstől. Leengedte a fegyvert, és elkiáltotta magát. Egy másik SS-katona szaladt hozzánk. A Sturmbannführer megparancsolta neki, hogy vigyázzon rám. A fák között visszament az útra. Két nővel tért vissza. Az egyik Rachel, a másik

pedig Lene. Az SS-katonát elküldte, majd a fegyvert Lene homlokára fogta. Lene egyenesen a szemembe nézett. Az élete a kezemben volt.

- Mondd már, zsidó! Keletre költöztettek. Bőségesen volt ennivaló, és megfelelő orvosi ellátásban részesültek.

A gázkamrák és a krematóriumok zsidó-bolsevik hazugság.

Nem hagyhattam, hogy Lene a hallgatásom miatt haljon meg. Kinyitottam a szám, de mielőtt megszólaltam volna. Rachel felkiáltott:

- Ne mondj semmit, Irene. Mindenképpen meg fog ölni. Ne szerezd meg neki ezt az örömet.

A Sturmbannführer elvette a fegyvert Lene fejéről, és Rachel re irányította.

- Akkor mondd te, zsidó szuka.

Rachel egyenesen a szemébe nézett, és egyetlen szót sem szólt.

A Sturmbannführer meghúzta a ravaszt, és Rachel a hóba zuhant. Aztán a fegyvert Lene fejéhez nyomta, és ismét megparancsolta, hogy beszéljek. Lene lassan megrázta a fejét. A tekintetünkkel búcsút vettünk egymástól. Újabb lövés, és Lene Rachel mellé esett.

Én következtem.

A Sturmbannführer rám szegezte a pisztolyt. Az út felől kiabálás hallatszott. Raus! Raus! Az SS-katonák talpra ráncigálták a lányokat. Már tudtam, hogy a menetelés véget ért. Tudtam, hogy nem hagyom el élve ezt a helyet. Itt fogok meghalni, egy lengyel mellékúton, és itt fognak eltemetni, és még csak egy mazevot sem jelzi majd a síromat.

- Mit mesélsz majd a gyerekeknek a háborúról, zsidó?

- Az igazat, Herr Sturmbannführer. Az igazat mondom majd a gyerekeknek.

- Senki sem hisz neked. - A pisztollyal hadonászott. A csoportod elmegy. Csatlakozz hozzájuk.

Tudod, mi történik azokkal, akik lemaradnak.

Felszállt a lovára, és megsarkantyúzta. Belerogytam a hóba, a két holttest mellé. Imádkoztam értük, és a bocsánatukért esedeztem. Közeledett a sor vége. Kivánszorogtam a fák közül, és beálltam közéjük. Egész éjszaka meneteltünk. A könnyeim jéggőzökre fagytak az arcomon.

Öt napig gyalogoltunk, mire megérkeztünk egy vonatállomásra a sziléziai faluba, Wodzislawba. Felmásztunk a nyitott szenesvagonokba, és egész éjszaka utaztunk a kegyetlen januári hidegben. A németek már nem pazarolták ránk az értékes lőszert. Csak az én vagonomban a társaim fele fagyott halálra.

Megérkeztünk a ravensbrücki táborba, de ott már nem volt elegendő élelem az új rabok számára. Pár nap múlva néhányunkat elvittek onnan, de ez alkalommal már egy teherautó-platón utaztunk. Neünstadt Glewében kötöttem ki. 1945. május 2-án arra ébredtem, hogy az SS-katonák elmenekültek a táborból. Később az amerikai és orosz katonák szabadítottak fel bennünket.

Tizenkét év telt el azóta, és egyetlen nap sem múlt el anélkül, hogy ne láttam volna magam előtt Rachel és Lene és a gyilkosuk arcát. A haláluk súlyos teherként nehezedett rám. Ha elismételtem volna a Sturmbannführer szavait, talán még most is élnének, és én egy jeltelen sírban hevernék valamelyik lengyel út mentén. A haláluk évfordulóján mindig kádist mondok értük. Megszokásból teszem, nem hitből. Birkenauban elvesztettem az Istenbe vetett hitem.

A nevem Irene Allon. Azelőtt Irene Frankel voltam. A táborban a 29395-ös számú rab voltam, és 1945 januárjában a következőket tapasztaltam a birkenauai halálmenetben.

17 Tiberias, Izrael

SZOMBAT ESTE VOLT. Shamron meghívta Gabrielt vacsorára Tiberiasba. Ahogy Gabriel lassan lefelé haladt a meredek kocsibehajtón, felpillantott Shamron teraszára, és észrevette a teraszon járkáló Shamront, az örök őrszemet. Mielőtt felszolgált volna a vacsorát, Gilah meggyújtott egy pár gyertyát az ebédlőben, és elmondta az áldást. Gabriel nem részesült vallásos neveltetésben, de abban a pillanatban, ahogy elnézte Shamron feleségét, aki csukott szemmel az arca felé legyezte a gyertyafényét, úgy érezte, soha életében nem látott még szebbet.

Shamron zárkózott volt, és nem volt kedve csevegni. Még annyi év után sem beszélt a munkájáról a felesége előtt, nem azért, mert nem bízott meg benne, hanem attól félt, nem fogja többé szeretni, ha megtudja, mit művelt a férje. Gilah a lánykáról beszélt, aki Új-Zélandba költözött az apja elől, és egy csirkefarmon élt egy férjével. Tudta, hogy Gabriel bizonyos értelemben kapcsolatban áll a Hivatallal, de

semmit sem sejtett a munkájáról. Azt hitte, irodai alkalmazott, aki rengeteget dolgozik külföldön, és szereti a képzőművészetet.

Felszolgálta a kávé, és behozott egy tál süteményt és szárított gyümölcsöt, majd kiment a konyhába mosogatni. Gabriel tájékoztatta Shamront a fejleményekről. Halkan beszéltek, a sábeszgyertyák megvilágították az arcukat. Gabriel megmutatta Erich Radek és az Aktion 1005 aktáit. Shamron a gyertyafénybe tartotta a fényképet, majd az olvasószemüvegét a kopasz fejére tolta, és újra keményen Gabriel szemébe nézett.

- Mit tudsz arról, ami az anyámmal történt a háborúban?

Shamron óvatos tekintetéből máris kiolvashatta, hogy mindent tud az életéről, és ez alól az anyja háborús élményei sem képeznek kivételt.

- Berlinben született - mondta Shamron. - 1943-ban deportálták Auschwitzba, és két évet töltött a birkenai női táborban. Részt vett a halálmenetben. Több ezren haltak meg, de ő túlélte, és az amerikai és orosz csapatok szabadították fel Neünstadt Glewében. Elfelejtettem valamit?

- Valami történt vele a halálmenetben, valami, amiről sose beszélt velem - mondta Gabriel, és felemelte Erich Radek fényképét. - Amikor Rivlin megmutatta ezt a Yad Vashemben, tudtam, hogy már láttam valahol ezt az arcot. Beletelt egy kis időbe, míg eszembe jutott, de végül sikerült. Gyerekkoromban láttam, az anyám stúdiójában.

- Ezért mentél el Safedbe, hogy találkozz Tziona Levinnel.

- Honnan tudod?

Shamron sóhajtott, és belekortyolt a kávéjába. Gabriel nyugodt hangon beszámolt neki a második Yad Vashem-i látogatásról. Amikor az asztalra tette az anyja tanúvallomását, Shamron hosszan figyelte az arcát. Gabriel akkor döbbsen rá, hogy Shamron már olvasta. A Memuneh mindent tudott.

- Te voltál az egyik legfontosabb feladatomban, amióta a Hivatalban vagyok - mondta Shamron. A hangja nyugodtan csengett. - Mindent tudni akartam rólad, amit csak lehetett. A hadsereg pszichológiai jellemzésében az állt, hogy magányos farkas vagy, a született gyilkosok érzelmi hidegségével. Az első látogatásom alkalmával meg is bizonyosodtam erről, bár elviselhetetlenül arrogánsnak és reménytelenül féltékenynek találalak. Tudni akartam, mitől lettél ilyen. Arra gondoltam, az anyáddal kezdem.

- És akkor megkeresed a tanúságát?

A férfi becsukta a szemét és bólintott.

- Akkor miért nem beszéltél róla?

- Ez nem az én dolgom - felelte Shamron. - Ilyesmit csak az anyád mondhatott volna el.

Nyilvánvalóan rettenetes terhet cipelt magával, és sose bírt megszabadulni a bűntudatától. Nem akarta, hogy te is tudd, de ezzel nem volt egyedül. Az anyádhoz hasonlóan sok túlélő van, aki sohasem békélt meg az emlékeivel. A háború után, mielőtt még megszülettél, olyan volt ez az ország, mintha falat építettek volna a hallgatásból. A holokauszt? Folyton erről beszéltek. De azok, akik valójában átéltek, kétségbeesetten igyekeztek eltemetni az emlékeiket. Bizonyos értelemben ez is túlélés. Sajnos a fájdalmuk a következő nemzedékre, a túlélők fiaira és lányaira is átszállt. Az olyan emberekre, mint Gabriel Allon.

Akkor Gilah bedugta a fejét az ajtón, és megkérdezte, kérnek-e még kávé. Shamron felemelte a kezét. Gilah megértette, hogy a munkáról beszélnek, és visszament a konyhába. Shamron összefonta a karjait, és előrehajolt.

- Szerintem te is sejtetted, hogy elmondta a tanúságát. Miért nem engedted a természetes kíváncsiságodnak, és néztél utána? - Mivel Gabriel nem válaszolt, Shamron folytatta: - Mert a többi túlélő gyerekéhez hasonlóan te is mindig vigyáztál az anyád törekény lelkiállapotára. Féltél, hogy ha túlságosan tolatkod vagy, olyan mély depresszióba esik, amiből talán sose gyógyul ki. - Szünetet tartott. - Vagy attól féltél, amit esetleg találtál volna? Az igazság ijesztett meg?

Gabriel felnézett, de nem felelt. Shamron megkavarta a kávéját, majd így folytatta:

- Őszinte leszek veled, Gabriel. Amikor elolvastam az anyád tanúságát, tudtam, hogy tökéletes vagy. Miatta dolgozol nekem. Képtelen volt arra, hogy teljes szívvel szeressen. Hogyan is tehetne volna? Félt, hogy elveszít téged. A szüleit a válogatás során veszítette el, aztán azokat a lányokat, akikkel összebarátkozott Birkenauban, azért veszítette el, mert nem volt hajlandó kimondani azokat a szavakat.

- Biztosan megértetted volna, csak el kellett volna mesélnie.

Shamron csak a fejét ingatta.

- Nem Gabriel, ezt senki sem értheti meg. A bűntudatot, a szégyent. Az anyádnak sikerült talpra állnia, de az élete azon a lengyel úton ért véget. - A tenyerével az asztalra csapott. - És akkor mit tegyünk? Merüljünk el az önsajnálatban, vagy folytassuk a munkát, és lássuk, ez az ember valóban Erich Radek?

- Szerintem tudod a választ.

- Moshe Rivlin szerint lehetséges, hogy Radek részt vett az auschwitzi evakuálásban?

Gabriel bólintott.

- 1945 januárjára az Aktion 1005 már majdnem elkészült, mivel a meghódított keleti területek szovjet kézbe kerültek. Lehetséges, hogy Auschwitzba ment, hogy lerombolja a gázkamrákat és a krematóriumokat, és hogy a többi rabot felkészítse az evakuálásra. Tulajdonképpen mindannyian egy bűncselekmény tanúi voltak.

- Nem tudjuk, hogy ennek a szemétnak hogyan sikerült kiszöknie Európából a háború után?

Gabriel elmondta neki Rivlin elméletét, miszerint az osztrák katolikus Radeket a római Alois Hudal püspök segítette.

- Akkor miért nem követjük ezt az útvonalat - kérdezte Shamron -, és nézzük meg, talán visszavezet Ausztriába.

- Én is pontosan erre jutottam. Arra gondoltam, Rómában fogok neki. Szeretnék belepillantani Hudal papírjaiba.

- Ezzel nem vagy egyedül.

- Csakhogy nekik nincs meg annak az embernek a magántelefonszáma, aki az Apostoli Palota legfelső emeletén lakik.

Shamron vállat vont.

- Ez igaz - mondta.

- Szükségem lenne egy tiszta útlevele.

- Nem probléma. Van egy nagyon jó kanadai útlevelem, amit máris a rendelkezésedre bocsátok.

Hogy állsz a francia nyelvvel?

- Pas mal, mais je dois pratiquer l'accent d'un Québécois.

- Néha még engem is megijesztesz.

- Ez már valami.

- Az éjszakát itt töltöd, és holnap indulhatsz Rómába. Én majd elviszlek Lodba. Útközben megállunk az amerikai nagykövetségen, és elbeszélgetünk a helyi főnökkel.

- Miről?

- A Staatsarchiv aktái szerint a megszállás ideje alatt Vogel az amerikaiaknak dolgozott Ausztriában.

Megkértem a barátaimat Langleyben, hogy nézzenek utána, hátha felbukkan valahol Vogel neve. Túlzott remény, de lehet, hogy szerencsénk lesz.

Gabriel az anyja vallomására pillantott. Nem fogok elmesélni mindent abból, amit láttam. Nem tudok. Ennyivel tartozom a halottaknak...

- Az édesanyád nagyon bátor asszony volt, Gabriel. Ezért is választottalak téged. Tudtam, hogy, kiváló anyagból gyúrtak.

- Bátrabb volt, mint én.

- Igen - mondta Shamron. - Mindannyiunknál bátrabb volt.

***

BRUCE CRAWFORD valódi foglalkozását igen nagy titok övezte Izraelben. A magas, arisztokratikus amerikai a CIA Tel Aviv-i irodájának a főnöke volt. Gyakran szolgált összekötőként az izraeliek és a palesztinok között, és majdnem minden éjszaka csörgött a telefonja. Fáradt volt, és úgy is nézett ki.

A Haraykon utcában található követségi épület udvarában üdvözölte Shamront, majd bekísérte az épületbe. Az iroda nagy volt, és Shamron kissé túldíszítettnek találta. Inkább egy vállalati igazgató birodalmára, semmint egy kém búvóhelyére hasonlított, de az amerikaiak már csak ilyenek. Shamron belesüppedt az egyik bőrszékbe, és elfogadta a titkárnőtől a pohár jeges vizet. Már éppen rá akart gyújtani egy török cigarettára, amikor észrevette a Crawford íróasztalára helyezett „Dohányozni tilos” táblácskát.

Crawford nem tért azonnal a tárgyra, de Shamron nem is számított másra. A kémek között létezett egy íratlan szabály, miszerint ha valaki szívességet kér a barátjától, készüljön fel arra, hogy esetleg meg is kell dolgoznia érte. Mivel technikai értelemben Shamron nem volt játékban, a bölcsességén és a jó tanácsain kívül semmit sem tudott felajánlani.

Egy óra múlva Crawford végre a tárgyra tért.

- Ami azt a Vogel-ügyet illeti...

Az amerikai lehalkította a hangját, mire Shamron előrehajolt. Crawford játszadozott a türelmével, kivett egy gemkapcsot, és idegtépő lassúsággal kiegyenesítette.

- Átnéztük az aktáinkat - mondta végül Crawford az asztalra szögezett tekintettel. - Kiküldtünk egy csapatot Marylandbe, hogy ássák ki az archívum mellékleteit. Attól félek, nem jött be a dobásunk.

- Mi az, hogy nem sikerült? - Shamron időnként úgy érezte, az amerikaiak túl sok sporthasonlatot használnak.

A kémek világában csak siker vagy kudarc létezik, és ez utóbbi a Közel-Keleten igen sok vért jelent.

- Mit akar ez jelenteni pontosan?

- Azt jelenti - mondta Crawford pedánsan hogy a kutatásunk nem vezetett eredményre. Sajnálom Ari, de néha ez is előfordul.

Felemlte a kiegyenesített gemkapcsot, és alaposan szemügyre vette, mintha büszke lenne a teljesítményére.

Gabriel Shamron autójának a hátsó ülésén várakozott.

- Hogy ment?

Shamron rágyújtott egy cigarettára és elmesélte, mi történt.

- Hiszel neki?

- Tudod, ha azt mondta volna, hogy találtak egy rutinjellegű személyi aktát, talán elhittem volna. De semmit? Mit gondol, ki vagyok én? - Meg vagyok sértve, Gabriel. Komolyan mondom.

- Szerinted az amerikaiak tudnak valamit Vogelről?

- Bruce Crawford éppen most bizonyította be nekünk.

- Shamron a rozsdamentes acélkaróráját bámulta. - A fenébe! Egy órán keresztül hazudozott nekem, most meg a gépet is lekésed!

Gabriel lenézett a telefonra.

- Tedd meg - suttogta. - Mi lesz már?

Shamron felkapta a telefont és tárcsázott.

- Shamron vagyok - mondta. - Egy El Al járat harminc perc múlva indul Lódból Rómába. Éppen most derült ki, hogy valami műszaki probléma miatt egyórás késésre kell számítani. Értette?

***

KÉT ÓRÁVAL KÉSŐBB megcsörrent Bruce Crawford telefonja. Felkapta a kagylót. Felismerte a hangot: az a férfi volt, akit Shamron megfigyelésével bízott meg. Veszélyes lehet a Hivatal egykori főnökét követni, ráadásul hazai pályán, de Crawford csak parancsot teljesített.

- Miután elhagyta a követséget, Lodba ment.

- Mit csinált a repülőtéren?

- Egy utast vitt magával.

- Felismerte?

A férfi azt mondta, igen. Anélkül, hogy megemlítette volna a nevét, jelezte, hogy egy kiemelkedő ügynökről van szó, aki nemrégiben egy közép-európai városban tevékenykedett.

- Biztos benne, hogy ő volt az?

- Kétségkívül.

- Hová ment?

Amikor Crawford meghallotta a választ, letette a telefont, majd azonnal a számítógépe előtt termett, és rákapcsolt a központi biztonsági vonalra. A szöveg világos és tömör volt, pontosan olyan, ahogyan a címzett szerette.

Éliás Rómába tart. Ma este érkezik a Tel Aviv-i El Al járatral.

18 Róma

Gabriel az apostoli palota falain kívül akart találkozni a vatikáni emberével. A régi zsidó gettó közelében található Pipernóba, egy régi étteremben találkoztak. Igazi római decemberi délután volt, és Gabriel, aki elsőnek érkezett, az étterem előtt foglalt helyet a ragyogó, meleg napsütésben.

Néhány perc múlva megjelent a téren egy pap, és határozott léptekkel az étterem felé tartott. Magas volt és karcsú, és olyan jóképű, akár egy olasz mozibálvány. A fekete papi ruhájának a szabása elárulta, hogy nincs híján a személyes és szakmai hiúságnak. Persze, megvolt rá az oka, hogy így érzett. Monsignor Luigi Donati, Őszentsége VII. Pál pápa magántitkára a római-katolikus egyház második embere volt.

Volt valami hideg keménység Luigi Donatiban, és Gabriel nehezen tudta volna elképzelni egy keresztelőn, vagy az umbriai szegénynegyedben. A szeméből valósággal sugárzott a határozottság és az intelligencia, de kemény álla azt sugallta, hogy veszélyes lenne keresztezni az útjait. Gabriel ezt már saját tapasztalatból is tudta. Egy évvel ezelőtt egy ügy kapcsán kereste fel a Vatikánt, és Donatival közösen sikerült meggyőztetni egy pápa elleni merényletet. Luigi Donati tartozott Gabrielnek egy szívességgel, és Gabriel nem kételkedett benne, hogy Donati megfizeti a tartozásait.

Donati kifejezetten szeretett a római kávéházakban időzni. Határozott stílusa miatt nem volt sok barátja, és a főnökéhez hasonlóan időnként ő is szeretett kiszabadulni a Vatikánból. Úgy kapaszkodott bele

Gabriel meghívására, mint fuldokló a mentőővbe, és Gabrielnek volt egy olyan érzése, hogy Luigi Donati kétségbeesetten magányos ember.

A pap elővett egy arany öngyújtót, és rágyújtott egy cigarettára.

- Hogy mennek a dolgai? - kérdezte.

- Egy újabb Bellinin dolgozom. A Crisostomo-oltárképen.

- Igen, tudom.

Mielőtt pápává választották volna, Pietro Lucchesi kardinális Velence pátriárkája volt, és Luigi Donati már akkor is mellette dolgozott. Azóta is szorosan kötődött Velencéhez, és aligha történt valami a városban, amiről ne szerzett volna tudomást.

- Remélem, Francesco Tiepolo jól bánik magával.

- Természetesen.

- És Chiara?

- Jól van, köszönöm.

- Gondolkodott már azon, hogy... hivatalossá tegye a kapcsolatukat?

- Ez nagyon bonyolult, Luigi.

- Igen, de mi nem az?

- Tudja, egy pillanatig úgy beszélt, mint egy pap.

Donati hátravetette a fejét, és kitört belőle a nevetés.

Látszott rajta, hogy megnyugodott.

- A Szentatya üdvözlését küldi. Sajnálja, hogy nem csatlakozhatott hozzánk. A Piperno az egyik kedvenc étterme. Azt javasolta, kezdjük a filetti di baccalával. Szerinte ez a város legjobb konyhája.

- A csalhatatlansága az előételekre is kiterjed?

- A pápa csak a hit és az erkölcs kérdéseiben csalhatatlan, és attól tartok, ez már nem teljed ki a sült tökelhalfilére is. De e tekintetben igen széles körű tapasztalatokkal rendelkezik. A maga helyében kipróbálnám a filettit.

Megjelent a fehérkabátos pincér, és Donati rendelt. A frascati mellett lassan felengedett, akár a lágy hangulatú délután. A következő öt percben a kúria pletykáival és intrikáival traktálta Gabrielt, aki ismerősnek találta a történeteket. A Vatikán sokban hasonlított a Hivatalhoz. Végül Gabriel abba az irányba terelte a beszélgetést, ami Rómába hozta: a római katolikus egyháznak a holokausztban játszott szerepére.

- Hogy halad a Történelmi Bizottság munkája? - kérdezte.

- Nagyon jól. A titkos archívumokból elszállítják a dokumentumokat, és a lehető legtárgyilagosabban végzik el az elemzéseket. Hat hónap múlva esedékes az előzetes beszámolójuk.

- Nem tud róla, mit fog tartalmazni az előzetes beszámoló?

- Mint mondtam, nem akarjuk befolyásolni a történészek kutatását.

A pohara fölött Gabriel kétkedő tekintetet vetett Donatira, aki, ha nem viselt volna papi ruhát és gallért, profi kémnek is bevált volna. Egyszerűen sértő lett volna azt feltételezni Donatiról, hogy nem rendelkezik legalább két forrással a bizottságban, amit két korty frascati között közölt is a Monsignoréval. A pap bevallotta, hogy jól látja a dolgokat.

- Rendben van. Mondjuk, nem vagyok teljesen tájékozatlan a bizottság munkájával kapcsolatban.

- És?

- A beszámoló elkészítésekor figyelembe veszik a Piusra nehezedő rettenetes nyomást, de még így sem festenek valami hízelgő képet róla, vagy a közép- és kelet-európai egyházak tevékenységéről.

- Idegesnek tűnik, Luigi.

A pap előrehajolt, és látszott rajta, hogy megfontolja a mondanivalóját.

- Kinyitottuk Pandora szelencéjét, barátom. Ha már beindult a folyamat, nem lehet megjósolni a végét, és fogalmunk sincs, az egyház mely területeire lesz hatással. A liberálisok megragadják az alkalmat, és egy Harmadik Vatikáni Bizottságot követelnek a Szentatyától. A reakciók eretnekségre gyanakodnak.

- Valami komoly?

A Monsignor ismét hosszasan gondolkodott, mielőtt válaszolt volna.

- Igen komoly megmozdulások vannak a franciaországi Languedocban - ezek a reakciók meg vannak győződve, hogy a Második Vatikán a sátán műve, és 23. János óta minden pápa eretnek.

- Azt hittem, az egyház eleve bővelkedik az efféle elemekben. Nekem is megvannak a tapasztalataim a Crux Vera nevezetű szervezettel kapcsolatban.

Donati mosolygott.

- Ezt a csoportot is ugyanabból az agyagból gyúrták, azzal a kivétellel, hogy őket nem támogatják a Kúrián belül. A Szentatya csekély befolyással bír felettük, és a helyzet egyre feszültebb.

- Szívesen segítek, ha kell.

- Vigyázzon barátom, még szaván fogom.

A pincér kihozta a filetti di baccalát. Donati citromlevet facsart a tányérjára, és jókora adag halat tömött a szájába. Aztán leöblítette egy kis frascatival, és elégedetten hátradőlt a székében. Ennek a vatikáni

papnak ritka élvezetet jelentett a napsütötte római téren elfogyasztott ebéd. Nekilátott a következő filének, és megkérdezte Gabrieltől, mi szél hozta a városba.

- Gondolom, kitalálja, hogy a Történelmi Bizottsággal kapcsolatos ügyön dolgozom.

- Hogyan?

- Okom van feltételezni, hogy a háború végén a Vatikán segített egy bizonyos Erich Radek nevezetű SS-tisztnak, hogy megszökjön Európából.

Donati abbahagyta az evést, és az arca hirtelen elkomolyodott.

- Óvatosan a feltételezésekkel, barátom. Lehetséges, hogy ezt a Radeket segítette valaki Rómából, de biztosan nem a Vatikánból.

- Meg vagyunk győződve, hogy Hudal püspök tette, az Animából.

Donati arcáról elmúlt a feszültség.

- Sajnos, a jó püspök valóban segített néhány náci szökevénynek. Ezt nem tagadhatom. Miből gondolja, hogy Radeket is ő támogatta?

- Radek osztrák katolikus volt. Hudal a római német szemináriumon tanított, és a német és az osztrák közösség gyónatója volt. Ha Radek Rómába jött segítségért, biztosan Hudal püspökhöz fordult.

Donati egyetértően bólintott.

- Ezzel nem vitatkozom. Hudal püspök meg akarta védeni a honfitársait a győztes szövetségesek bosszújától. Ugyanakkor ez nem jelenti azt, hogy tudomása volt arról a tényről, hogy Erich Radek háborús bűnös lett volna. Honnan tudhatta volna? Olaszországot elárasztották a háború elől menekülő emberek milliói, és mindenki segítséget keresett. Ha Radek egy szomorú történettel kereste meg Hudalt, elképzelhető, hogy segített rajta.

- Nem kellett volna megkérdeznie Radeket, hogy miért akar megszökni?

- Talán igen, de naivság lenne azt feltételezni, hogy Radek igazat mondott volna. Hazudott volna, és Hudal püspöknek nem állt módjában kiderítenie az igazat.

- Az emberek nem szoktak meg minden ok nélkül Luigi, és a holokauszt sem volt titok. Hudal püspöknek tudnia kellett volna, hogy háborús bűnösökön segít, akik mellesleg az igazságszolgáltatás elől menekülnek.

Donati megvárta, míg a pincér felszolgált a tésztát.

- Értse meg, hogy abban az időben a katolikus egyházon belül és kívül sok szervezet és egyén segítette a menekülteket, és Hudalt nem tekintheti elszigetelt esetnek.

- Honnan szerezte a pénzt a tevékenységéhez?

- Azt mondta, hogy a szeminárium számlájáról származik.

- És maga elhiszi? Hudal minden emberének szüksége volt zsebpénzre, hajójegyre, vízumra, új életet kellett kezdeniük egy idegen országban, arról már nem is beszélve, hogy az utazásig el is kellett őket rejtteni Rómában. Hudal több száz SS-katonának segített. Ez sok pénz Luigi, több százezer dollár. Nem tudom elhinni, hogy az Animának ennyi felesleges pénze lett volna.

- Tehát arra gondol, hogy valaki mástól kaphatta a pénzt - mondta Donati, és szakértő mozdulattal a villájára tekerte a tésztát. - Valaki, mint például a Szentatya, természetesen.

- A pénz máshonnan származott.

Donati letette a villáját.

- Van rá bizonyíték, hogy Hudal püspök a Vatikántól kapott pénzt a menekültek támogatására.

- Ezek nem voltak menekültek, Luigi. Legalábbis nem mindegyik. A többségük kimondhatatlan dolgokat művelt a háborúban. Azt akarja mondani, hogy Piusnak fogalma sem volt róla, hogy Hudal a háborús bűnösök menekülésében segédkezett?

- Mondjuk, hogy a túlélők tanúbizonysága és a többi bizonyíték alapján nagyon nehéz lenne bebizonyítani ezt az állítást.

- Nem tudtam, hogy kánonjogot is tanult Luigi, mondta Gabriel, majd lassan megismételte a kérdést.

Tudott róla a pápa, hogy Hudal a háborús bűnösök menekülésében segédkezett?

- Öszentsége ellenezte a nürnbergi pereket, mert szerinte ez csak Németország újbóli felébredéséhez és a kommunizmus megerősödéséhez vezetne. Azt is mondta, hogy a szövetségeseket nem az igazság, hanem a bosszú vezérli. Lehetséges, hogy a Szentatya tudott róla, hogy Hudal püspök a náciakat segítette, és egyetértett vele. - Donati a villájával Gabriel tésztájára mutatott. - Egyen, mert kihűl.

- Azt hiszem, elment az étvágyam.

Donati beletúrt Gabriel tésztájába.

- És mit tett ez a bizonyos Radek?

Gabriel röviden beszámolt Erich Radek Sturmbannführer ragyogó SS-karrierjéről, kezdve az Adolf Eichmann mellett végzett munkájával a bécsi zsidó kivándorlási hivatalban, egészen az Aktion 1005 parancsnokságáig. A beszámoló végére Donatinak is elment az étvágya.

-Valóban azt hitték, hogy titokban tarthatják egy ilyen szörnyű rémtett bizonyítékait?

- Nem vagyok benne biztos, hogy ezt hitték, de a tervük sikerrel járt. Az Erich Radekhez hasonló emberek miatt sose tudjuk meg, pontosan bányán vesztek oda a soában.

Donati a borába bámult.

- Mit akar megtudni Hudal püspökről?

- Feltételezzük, hogy Radeknek szüksége volt egy útlevele. Ezért Hudal a Nemzetközi Vöröskereszthez fordulhatott. Tudni akarom, milyen név szerepelt azon az útlevele. Vízumra is szüksége volt. - Gabriel szünetet tartott. - Tudom, hogy régen volt, de Hudal püspök készített feljegyzéseket. Igazam van?

Donati lassan bólintott.

- Hudal püspök személyes iratai az Anima archívumában vannak. És le vannak pecsételve.

- Ha létezik valaki Rómában, aki el tudja távolítani azokat a pecséteteket, akkor az maga, Luigi.

- Nem ronthatunk be csak úgy az Animához, hogy megnézzük a püspök iratait. A jelenlegi rektor, Theodor Drexler püspök nem bolond. Szükségünk lesz egy magyarázatra - egy fedőtörténetre, ahogy a maga szakmájában mondják.

- Már van is egy.

- Éspedig?

- A Történelmi Bizottság.

- Mondjuk azt a rektornak, hogy a Bizottság Hudal papírjaira kíváncsi?

- Pontosan.

- És ha nem akarja kiadni a papírokat?

- Akkor majd kitalálok valakit.

- És kit tisztelhetek majd magában?

Gabriel a zsebébe nyúlt, és elővett egy fényképes igazolványt.

- Shamuel Rubenstein, a jeruzsálemi Héber Egyetem összehasonlító történelem tanszékéről. -

Donati visszaadta a kártyát, és megrázta a fejét.

- Theodor Drexler kiváló teológus. Beszélgetni akar magával - esetleg a két ősi vallás közös gyökereiről kérdezi. Biztosra veszem, hogy lebukik, és a püspök azonnal átlát a mesterkedésén.

- Csak önön múlik, hogy ez ne következzen be.

- Túlbecsüli a képességeimet, Gabriel.

- Hívja fel, Luigi. Feltétlenül meg kell néznem azokat a papírokat.

- Megteszem, de van egy kérdésem. Miért?

Amikor Donati meghallgatta Gabriel válaszát, azonnal felhívott egy számot a mobiltelefonján, és kérte, hogy kapcsolják neki az Animát.

19 Róma

A SANTA MARIA DELL'ANIMA-templom a Centro Storicóban, a Piazza Navonától nyugatra található. Már négy évszázada imádkoznak itt a római németek. IV. Adrian pápa, egy utrechti német hajóács fia volt az utolsó pápa II. Pál pápa előtt, aki nem volt olasz származású. A sírja a főoltártól jobbra helyezkedik el. A szomszédos szemináriumba a Via della Pacén keresztül lehet eljutni, és másnap reggel a két férfi pontosan ezen a helyen találkozott Theodor Drexler püspökkel.

Monsignor Donati kissé olaszos németséggel üdvözölte, majd Gabrielt „a tanult Shamuel Rubenstein professzorként” mutatta be a Héber Egyetemről. Drexler olyan szögben nyújtotta a kezét, hogy Gabrielnek fogalma sem volt, hogy a püspök most kézcsókra vagy kézfogásra számít-e. Rövid habozás után határozottan megrázta a püspök hideg kezét.

A rektor felvezette őket egy irodába, melynek polcai roskadoztak a könyvektől, majd a helyiség legnagyobb székében foglalt helyet. Nagy aranykeresztje megcsillant a hatalmas ablakokból beáradó napsütésben. Alacsony és jól táplált hetvenéves férfi volt, fehér haja kerek foltban kopaszodott a feje tetején, és az arca hihetetlenül rózsaszín volt. Apró szája állandóan mosolyra húzódott, és világoskék szeme kivételes intelligenciáról árulkodott. Az ilyen arcok adnak erőt a betegeknek, és istenfélelemre tanítják a bűnösöket. Monsignor Donatinak igaza volt: nem árt, ha Gabriel résen lesz.

Donati és a püspök néhány percig a Szentatyáról beszélgettek. Donati elmondta, hogy Őszentsége nagyon elégedett Drexler püspök tevékenységével. Több alkalommal is „excellenciád”-nak szólította a püspököt. A beszélgetés végére Drexler már annyira elégedett volt, hogy Gabriel attól tartott, lecsúszik a székéről.

Amikor Monsignor Donati végül rátért a látogatásuk céljára, Drexler arca hirtelen elkomorodott, bár továbbra is mosolygott.

- Nem értem, hogyan segíthetné a katolikusok és a zsidók közötti megbékélést Hudal püspök háború utáni tevékenységének, és a nációkkal való kapcsolatának a vizsgálata. - A hangja lágy volt, de száraz, és bécsiesen beszélt németül. - Egy tisztességes és tárgyilagos vizsgálat azt is kiderítené, hogy számos zsidón is segített.

Gabriel előrehajolt. Ideje volt, hogy a Héber Egyetem tudós professzora is csatlakozzon a társalgáshoz.

- Excellenciád arra utal, hogy a német megszállás ideje alatt Hudal püspök zsidókat rejtegetett?
- Előtte és utána is. Sok zsidó élt az Anima falai között. Természetesen kikeresztelkedett zsidókról volt szó.

- És akik nem keresztelkedtek ki?
- Őket nem lehetett itt rejtegetni. Nem lett volna helyes. Máshová küldtük őket.
- Bocsásson meg excellenciád, de hogyan lehet megkülönböztetni a kikeresztelkedett zsidókat a társaiktól?

Monsignor Donati keresztbe tette a lábait, és gondosan lesimított egy ráncot a nadrágján, mintegy jelezve Gabrielnek, hogy ne erőltesse a témát. A püspök vett egy mély levegőt, és válaszolt a kérdésre.

- Megtörténhetett, hogy feltettek nekik néhány egyszerű kérdést a hitről és a katolikus vallásról. Vagy el kellett volna mondaniuk a Miatyánkot vagy az Ave Mariát. Általában hamar kiderült, hogy ki mond igazat, és ki hazudik annak érdekében, hogy menedéket találjon a szemináriumban.

Valaki kopogott az ajtón, és egy fiatal novícius lépett be, kezében egy ezüsttálccával. Teát töltött Donatinak és Gabrielnek. A püspök mindössze citromkarikával ízesített forró vizet ivott.

Amikor a fiú távozott, Drexler azt mondta:

- De biztos vagyok benne, hogy magát nem az érdekli, hogy Hudal püspök a zsidókat rejtegette a náci elöl, igazam van, Rubenstein professzor? Az érdekli, milyen támogatást nyújtott a német tiszteteknek a háború után.

- Nem a német tiszteteknek. A körözött háborús bűnösöknek.

- Nem tudta, hogy bűnösök.

- Ezt a kijelentést sajnós nem fogadhatom el, excellenciás uram. Hudal püspök elkötelezett antiszemita és Hitler rezsimjének lelkes támogatója volt. A háború után nem tagadta meg a segítséget az osztrákoktól és a németektől, és nem firtatta, milyen bünteteket követtek el azelőtt.

- A zsidóellenessége teológiai, nem pedig társadalmi jellegű. És a náci rezsim támogatásával kapcsolatban semmit sem mondhatok. A szavai és a tettei ellene szólnak.

- És az autója - tette hozzá Gabriel. Jó hasznát vette Moshe Rivlin információinak. - Hudal püspök kitűzte a Reich zászlaját a hivatalos limuzinjára. Nem rejtette véka alá, hogy kinek a pártján áll.

Drexler ivott egy kis vizet, majd Donatira nézett. - Másokkal együtt én is kifejeztem aggodalmamat a Szentatya Történelmi Bizottságával kapcsolatban, de merő tiszteletből nem tettem szót. Most úgy látom, az Animát vették górcső alá, de nem hagyom, hogy a történelem sarába tiporják ennek a csodálatos intézménynek a hírnevét.

Monsignor Donati felnézett. A nyugodt felszín alatt a pápa titkárát felháborította a rektor szemtelensége. A püspök ütött egyet, és ő készen állt a válaszra, de végül sikerült nyugalmat erőltetnie magára.

- Excellenciás uram, a Szentatya azt óhajtja, hogy tegye lehetővé Rubenstein professzor számára, hogy megtekinthesse Hudal püspök iratait.

A szobára mély csend ereszkedett. Drexler a keresztjét babrálta, mintha valami kiutat keresne. Végül megadta magát.

- Nem áll szándékomban ellenkezni Öszentségével. Nem maradt más választásom, kénytelen vagyok együttműködni, Monsignor Donati.

- A Szentatya nem fogja elfelejteni, Drexler püspök.

- Én sem, Monsignor Donati.

Donati gúnyosan mosolygott.

- Tudomásom szerint a püspök személyes iratai itt maradtak, az Animában.

- Úgy van. A levéltárunkban vannak. Beletelik néhány napba, míg megtaláljuk és összerendezzük őket, hogy Rubenstein professzor elolvashassa és megérthesse őket.

- Milyen kedves öntől, excellenciás uram - mondta Monsignor Donati. - De most azonnal szeretném látni azokat az iratokat.

***

A PÜSPÖK LEVEZETTE ŐKET egy csigalépcsőn, melynek a fokai annyira kopottak voltak, hogy csúsztak, mint a jég. Odalenn egy masszív tölgyfaajtót találtak, ami még faltörő kossal sem lehetett volna betörni.

Drexler kinyitotta az ajtót, majd a vállával belökte. Egy pillanatig pislogott a félhomályban, majd felkapcsolta a villanyt. A fejük felett az árkádos kőmennyezetten zümmögtek az égők, és egy hosszú, földalatti folyosó tárult eléjük.

Az alagutat alacsonyabb emberek számára építették. Az alacsony püspök könnyedén haladt, de Gabrielnek már le kellett hajtania a fejét, nehogy beleüsse az égőkbe. A százkilencven centi magas Monsignor Donatinak már teljesen meg kellett hajolnia.

Itt volt az Anima és a szemináriumának keresztelői, házassági és elhalálozási okiratai, több mint négyszáz évre visszamenőleg. Az itt szolgáló papokról és a szeminárium falai között tanuló diákokról szóló feljegyzések is megvoltak még. Egyes iratokat fenyőfaszekrényekben, másokat egyszerű kartondobozokban tároltak. Az újabb iratokat már modern műanyag dossziékban helyezték el. Átható penész és rothadásszag terjengett. Gabriel, aki tudott egyet s mást a hideg és a nedvesség káros hatásairól, már letett róla, hogy éppen megtalálják Hudal püspök papjait.

Az alagút vége felé egy kis, katakombaszerű kamrára bukkantak, benne több hatalmas ládával, melyeken beroszdásodtak a lakatok. Drexler püspök elhozta a kulcsait. Kipróbálta az egyiket, de nem működött. Egy ideig még kínlódott velük, majd átadta a kulcsokat „Rubenstein professzornak”, aki azonnal kinyitotta a régi zárat.

Drexler felajánlotta, hogy segít nekik megkeresni az iratokat, de Monsignor Donati vállon veregette, és azt mondta, ketten is boldogulnak. Az aprócska püspök keresztet vetett rájuk, majd lassan kiment az alagútból.

***

KÉT ÓRA múlva Gabriel megtalálta, amit keresett. Erich Radek 1948. május 3-án érkezett meg az Animába, és május 24-én a Szentszék Segélybizottsága, a Vatikán menekültügyi szervezete kiállította számára a 9645/99 számú, „Otto Kerbs” nevére szóló vatikáni személyazonossági okmányt. Ugyanazon a napon Hudal püspök segítségével megszerezte a vöröskeresztes útlevelét. A következő héten kiállították számára a szíriai vízumot. A püspöktől kapott pénzen megvette a másodosztályú jegyét, és június végén Genovában hajóra szállt. Krebsnek ötszáz dollár volt a zsebében, és a püspök megőrizte a Radek aláírásával ellátott elismervényt. Radek aktái között megtalálták egy damaszkuszi bélyegzővel ellátott levelet, melyben Otto Krebs köszönetét mondott Hudal püspöknek és a Szentatyának a segítségükért, és megígérte, hogy egy nap visszafizeti az adósságát.

20 RÓMA

DREXLER PÜSPÖK még egyszer meghallgatta a magnófelvételt, majd felhívott egy bécsi telefonszámot.

- Attól tartok, van egy kis probléma.
- Miféle probléma?

Drexler beszámolt a férfinak Monsignor Donati és a jeruzsálemi Héber Egyetem professzorának a látogatásáról.

- Mit mondott, hogy hívják?
- Rubensteinnek. Azt mondta, a Történelmi Bizottság kutatója.
- Nem hiszem, hogy igazi professzor.
- Erre én is rájöttem, de nem voltam abban a helyzetben, hogy nyíltan megkérdézzem tőle.

Monsignor Donati nagyon befolyásos a Vatikánban. Rajta kívül csak egyetlen ember rendelkezik nagyobb befolyással, az az eretnek, akinek dolgozik.

- Mit kerestek?
- Hudal püspök iratait akarták, és egy bizonyos osztrák menekült érdekelte őket.

A választ hosszú csend követte.

- Elmentek már az Animából?
- Igen, körülbelül egy órával ezelőtt.
- Miért nem telefonált korábban?
- Reméltem, hogy hozzájutok még egy-két hasznos információhoz.
- Hallgatom.
- A professzor a Via Giulián szállt meg a Cardinal Hotelben. És René Duran néven, kanadai útlevéllel jelentkezett be.

- Rómából kellene elhoznia egy órát.
- Mikor?
- Azonnal.
- Hol van?
- Van egy férfi a Cardinal Hotelben, a Via Giulián. René Duran néven jelentkezett be, de a Rubenstein nevet is használja.
- Meddig marad Rómában?
- Nem tudjuk, ezért kell azonnal odamennie. Két óra múlva indul egy Alitalia gép Rómába. Lefoglaltunk a nevére egy első osztályú jegyet.
- Ha repülővel utazom, nem vihetem magammal a szerszámaimat, pedig szükségem lesz rájuk a javításhoz. Valaki adjon nekem szerszámokat Rómában.
- Mindent elintéztem. - A férfi lediktált egy telefonszámot, és az órásmeister elraktározta az emlékeztetőben. Nagyon profi és fontos emberről van szó, és próbáljon meg diszkrét lenni. Ezért választottam önt erre a feladatra.
- Van fényképe erről a Duranról?
- Máris elfaxolom.

Az órásmeister letette a telefont, majd lekapcsolta a bolt előtti villanyt. Aztán bement a műhelyébe és kinyitott egy szekrényt. Kivette a kisméretű táskát, amiben egy váltás ruha és a borotválkozó készlete volt. Megérkezett a fax. Az órásmeister felvette a kabátját és a kalapját, és szemügyre vette a halott férfi arcképét.

21 Róma

Másnap reggel Gabriel beült a Doney kávéházba. Félóra múlva bejött egy férfi, és a pulthoz ment. A haja olyan volt, akár az acélgyapot, széles arcát himlőhelyek borították. Drága ruhákat viselt, de minden stílus nélkül. Gyorsan megivott két presszókávét, és közben dohányzott. Gabriel belenézett a La Republicájába, és mosolygott. Shimon Pazner már öt éve volt a Hivatal római embere, de még mindig nem sikerült levetköznie tüskés, negevi telepési modorát.

Pazner fizetett és kiment a mosdóba. Amikor visszatért, napszemüveget viselt, ami azt jelentette, hogy beszélhetnek. Kiment a forgóajtón, egy pillanatra megállt a Via Veneto járdáján, majd jobbra fordult. Gabriel az asztalon hagyta a pénzt, és utánaeredt.

Pazner átment a Corso d'Italián, és belépett a Villa Borghésébe. Gabriel egy kicsit továbbsétált a Corsón, és csak később ment be a parkba. Egy fasorban találkozott össze Paznerrel, akinek a montreali René Duranként mutatkozott be. Továbbsétáltak a Galleria irányába, közben Pazner rágyújtott, egy cigarettára.

- Úgy hírlík, valamelyik este vékony jégen táncolt az Alpokban.
- A hírek gyorsan terjednek.
- Tudja, hogy a Hivatalban semmi sem maradhat titokban, de magának nagyobb problémája van.

Lev világosan elmondta a szabályokat. Allon túlment minden határon. Ha bekopogtatna az ajtaján, azonnal dobja ki. Pazner kiköpött. - Az Öreg iránti tisztelet hozott ide, nem maga, Monsieur Duran. Erről ne feledkezzen meg.

Leültek egy márványpadra a Galleria Borghese udvarán, és körülnéztek, hogy követik-e őket. Gabriel beszámolt Paznernek az Erich Radek nevezetű SS-tisztről, aki Otto Krebs néven jutott be Szíriába.

- Nem az ókori civilizáció miatt ment Damaszkuszba mondta Gabriel. - A szírek jó okkal engedték be az országba, és ha közel állt a rezsimhez, biztosan felbukkan a neve az aktákban.

- Azt akarja, hogy nézzek utána, hátha megtaláljuk Damaszkuszban?
- Pontosan.
- És hogyan végezhetnék bármilyen kutatást Lev engedélye nélkül? - Gabriel úgy nézett a férfire, mintha sértőnek találta volna a kérdést. Pazner visszakozott. - Rendben, tegyük fel, hogy van egy barátnőm a kutatási osztályon, aki belenézhet az aktákba.

- Csak egy barátnője?

Pazner vállat vont, és elhajította a cigarettáját.

- Szerintem sötétben tapogatózik. Hol szállt meg?

Gabriel megmondta.

- A Campo dei Fiori északi végében, a kút mellett van egy La Carbonara nevű hely.

- Ismerem.

- Legyen ott nyolckor. Nyolc-harmincra lesz egy asztalfoglalás Brunacci névre. Ha az asztalt két személyre foglalták le, azt jelenti, hogy a kutatás nem járt eredménnyel. Ha négy személyre szól, jöjjön el a Piazza Farnesére.

***

A TIBERIAS MÁSÍK partján, a Szent Anna-kapu melletti kis téren az órasmester egy kávéház előtt üldögélt, és cappuccinót kortyolgatott. A szomszédos asztalnál két reverendás pap heves párbeszédbe bonyolódott. Az órasmester nem beszélt olaszul, de a viselkedésükből vatikáni bürokratáknak nézte őket. Egy púpos hátú kóbor macska az órasmester lába közé furakodott, és ennivalóért nyávogott. A férfi a bokái közé szorította az állatot és lassan fokozta a nyomást, míg a szerencsétlen állat kétségbeesetten nyávogott, és elmenekült. A papok feddő tekintetet vetettek rá; az órák az asztalra tette a pénzt és odébállt. Macskák egy kávéházban... Már alig várta, hogy elvégezze a feladatát Rómában, és visszatérhessen Bécsbe.

Tovább sétált, majd egy pillanatra lenézett a folyóra. Egy turista a kezébe nyomott egy fényképezőgépet, és valami érthetetlen szláv nyelven megkérte, hogy fényképezze le a Vatikánnal a háttérben. Az osztrák szó nélkül az órájára mutatott, mintegy jelezve, hogy késésben van, és hátat fordított.

Áthaladt a hatalmas téren - éppen akkor nyitották meg Bernini oszlopsorát. A tér valamelyik pápa nevét viselte. A férfit nem igazán érdekelte a történelem, de tudta, hogy ez a pápa igen ellentmondásos személyiség volt. Viccesnek találta a róla terjedő pletykákat. Még hogy nem segített a zsidóknak a háborúban? Mióta kell a pápának segíteni az egyház ellenségeinek?

Befordult a Janiculum parkba vezető keskeny utcába. Továbbhaladt a kopott macskaköveken, és megkereste a címet, amit aznap reggel mondtak meg neki a telefonba. A piszkos üvegre az ARTICOLI RELIGIOSI szavakat írták, alatta pedig apróbb betűkkel egy nevet talált: GIUSEPPE MONDIANI. Az órasmester elővette a papírt, amire felírta a címet. Via Borgo Santo Spirito, 22. szám. Jó helyen járt.

Benézett az ablakon - a helyiség tele volt feszületekkel, Mária-szobrokkal, ősrégi szentek szobraival, rózsafüzérekkel és érmékkel, melyeket állítólag a pápa is megáldott. Az utcáról beáramló por mindent belepett. Bár a férfi szigorú katolikus neveltetésben részesült, eltöprengett azon, hogy vajon miért imádkoznak az emberek a szobrokhoz. Nem hitt istenben és az egyházban, sem a sorsban, a halál utáni életben vagy a szerencséiben. Szerinte az ember irányítja a sorsát, ahogy az órák is a fogaskereket működtetik.

Kinyitotta az ajtót és belépett. Megszólalt egy kis csengettyű, mire a hátsó szobából kijött egy férfi. Viseltes kardigánja alatt nem volt ing, és a nadrágja is régen látott vasalót. Kopaszodó haját a feje tetejére fésülte. Az órasmester már messziről megérezte a kellemetlen illatú arcszeszét. Arra gondolt, hogy vajon a vatikániak tudják-e, honnan származnak a kegytárgyaik.

- Mit óhajt?

- Signor Mondianit keresem.

A férfi bólintott, mintegy jelezve, hogy jó helyen jár, és foghíjas mosollyal üdvözölte.

- Maga bizonyára a bécsi úriember - mondta Mondiani. - Felismerem a hangját.

Kezet nyújtott. A tapintása puha és nedves volt, éppen olyan, amilyennek az órasmester elképzelte. Mondiani bezárta a bejárati ajtót, majd kiakasztott egy olasz és angol nyelvű táblát, hogy jelezze: a bolt bezárt. Aztán felkísérte a vendégét a recsegő lépcsőn. Odafenn egy iroda volt. A függönyöket behúzták, a levegőben női parfümillet és valami csípős ammóniaszag terjengett. Mondiani a kanapéra mutatott. Az órasmester lenézett, és azonnal megjelent előtte egy kép. Inkább állva maradt. Mondiani vállat vont - Ahogy óhajtja.

Az olasz leült az íróasztalához, kisimított egy-két papírt, és végighúzta a kezét a narancssárgás-feketés árnyalatra festett haján, amitől az őszülő hajú órasmesternek máris nagyobb lett az önbizalma.

- A bécsi kollégája azt mondta, szüksége van egy fegyverre. - Mondiani kihúzta az egyik fiókot, kivett egy sötét színű fegyvert, amit elégedett arccal a kávéfoltos asztalra helyezett. - Remélem, megfelel önnek.

Az órasmester kinyújtotta a kezét, és Mondiani odaadta a pisztolyt.

- Egy kilenc milliméteres Glock. Remélem, ismeri ezt a típust. Végül is osztrák márka.

Az órasmester felnézett.

- Ezt is megáldotta a Szentatya?

Az arckifejezése láttán Mondianinak elment a kedve a viccelődéstől. Ismét benyúlt a fiókba, és előhúzott egy doboz lőszert.

- Kér még egy dobozzal?

Az órászmesternek nem állt szándékában tűzharcba bocsátkozni, de arra gondolt, nem árt, ha tartalék löszert is visz magával. Bólintott, mire a férfi kivett egy második dobozt is.

Az órászmester kinyitotta a dobozt, és megtöltötte a tárat. Mondiani megkérdezte, hogy kér-e hangtompítót, mire az órászmester bólintott.

- Ez már itt, Olaszországban készült - büszkélkedett Mondiani. - Nagyon hatékony, és lövéskor a fegyver csak annyi hangot ad ki, mint egy sóhajlás.

Az órászmester a jobb szeméhez emelte a hangtompítót, és átnézett a csövön, majd elégedetten letette az asztalra a fegyver mellé.

- Óhajt még valamit?

Az órászmester emlékeztette Signor Mondianit, hogy egy motorkerékpárt is kért.

- Ó igen, a motorino - mondta Mondiani, és elővett egy kulcsosomót. - Kinn van a bolt előtt. Előkészítettem a két sisakot, ahogyan kérte, két különböző színben. Egy feketét és egy vöröset választottam. Remélem, megfelel.

Az órászmester a karórájára pillantott. Mondiani megértette. Elővett egy gyorsírótümböt és egy megrágott végű ceruzával kiállította a számlát.

- A fegyver tiszta és lenyomozhatatlan - mondta. - Azt javaslom, dobja be a folyóba, ha végzett. Így a Polizia di Stato sose bukkan a nyomára.

- És a motor?

Lopott, mondta Mondiani.

- Hagyja valami nyilvános helyen, a kulcsokkal együtt - például egy forgalmas pizzéria előtt. Biztos vagyok benne, hogy néhány percen belül már új gazdára lel.

Mondiani leírt még egy számot, majd a férfi felé fordította a jegyzetfülből. Hál istennek, euróban számolt. Az órászmester sose szeretett lírában számolni.

- Kissé magas ez az ár, nem gondolja, Signor Mondiani?

Mondiani vállat vont, és elmosolyodott. Az órászmester felvette a hangtompítót és gondosan a cső végére csavarta.

- Ez az összeg - mondta, és a mutatójával a jegyzetfülből bökött.

- Ez micsoda?

- A közvetítői díjam - jelentette ki Mondiani rezzenéstelen arccal.

- Háromszor annyit kért a Glockért, mint amennyit Ausztriában fizettem volna. Ez éppen elég jutalék, Signor Mondiani.

Mondiani védekezően felemelte a kezét.

- Olaszországban így üzletelünk. Akarja a fegyvert vagy sem?

- Igen - felelte az órászmester -, de tisztességes áron.

- Attól tartok, Rómában ez az ára.

- Az olaszoknak vagy a külföldieknek?

- Szerintem jobb lenne, ha mással kötne üzletet mondta Mondiani és kinyújtotta a kezét. Remegett. - Kérem, adja vissza a fegyvert és távozzon.

A férfi felsóhajtott. Talán így lesz a legjobb. Az információk ellenére Signor Mondiani nem tűnt túlságosan megbízhatónak. Egy gyors mozdulattal a tárból lökte a tülből, mire Signor Mondiani felemelte a kezét. A golyók először a kezébe, majd az arcába fúródtak. Az órászmester kisurrant az irodából, és elismerően nyugtázta, hogy Mondiani legalább egy dologban őszinte volt: a lövést szinte meg sem hallotta.

***

KIMENT A BOLTBÓL, és bezárta az ajtót. Már majdnem sötét volt, a bazilika dómja a sötét égboltra veszett. Felpattant a motorra, és végigrobogott a Via della Conciliazionén, a Castel San Angelo sárszínű falai felé. Átment a hídon, majd a Centro Storico szűk utcáin át a Via Ginliára ért.

A motort leállította a Cardinal Hotel előtt, levette a sisakját, majd bement a hallba, ahonnan az ókori római gránitból épített katakombaszerű bárba lépett. Rendelt egy kólát, és az itallal a hall melletti folyosón elhelyezett asztalkához ült. Pisztáciát majsolt, és az olasz lapokat böngészte.

Hét harminckor egy férfi lépett ki a liftből: rövid, sötét haja a halántékánál őszült, és ragyogó zöld szeme volt. Leadta a kulcsot a recepción, majd kiment az utcára.

Az órászmester megitta a kóláját, és ő is távozott. Signor Mondiani motorinójához sietett, és beindította. A fekete sisak a kormányra volt akasztva. A férfi elővette a vörös sisakot és felvette, a feketét pedig berakta a csomagtartóba.

Felnézett, és figyelte, ahogy a zölde szemű férfi határozott léptekkel a Via Giulia irányába tart. Aztán berúgta a motort és lassan utánaeredt.

22 Róma

A LA CARBONARABAN NÉGY személyre foglaltattak asztalt. Gabriel elsétált a Piazza Farnesére, ahol Pazner a francia nagykövetség előtt várt rá. Elgyalogoltak az Al Pompierébe, és a helyiség végében egy csendes asztalhoz ültek. Pazner vörösbort és polentát rendelt, és átadott Gabrielnek egy fehér borítékot.

- Eltartott egy kis ideig - mondta Pazner de végül egy bizonyos Alois Brunnerrel kapcsolatos beszámolóban bukkantak rá Krebsre. Tud valamit erről a Brunnerről?

Gabriel elmondta, hogy a férfi Eichmann egyik legfontosabb támogatója volt, a deportálások szakértője, aki kiválóan értett ahhoz, hogy gettókba, majd gázkamrákba terelje a zsidókat. Az osztrák zsidók deportálása idején dolgozott Eichmannal. Később a szaloniki és Franciaországban a vichy-i zsidók deportálását intézte. Pazner arca őszinte döbbenetet tükrözött.

- És a háború után Szíriába költözött, ahol George Fischer néven élt, és a rezsim tanácsadójaként dolgozott. Ami azt illeti, Alois Brunner építette ki a modern szíriai kémelhárítást és biztonsági szolgálatot - folytatta.

- Krebs is neki dolgozott?

- Úgy tűnik. Nyissa ki a borítékot. És azt ajánlom, megfelelő tisztelettel kezelje a beszámolót. A férfi, aki összeállította, igen nagy árat fizetett érte. Vessen egy pillantást az ügynök kódnevére.

„MENASHE” - Ez volt a legendás izraeli kém, Eli Cohen kódneve. Cohen 1924-ben született Egyiptomban, majd 1957-ben kivándorolt Izraelbe, és azonnal belépett az izraeli titkosszolgálatba. A pszichológiai vizsgálat vegyes eredményeket hozott. A profilkészítők rendkívül intelligensnek találták, akinek kivételesen jó emlékezőtehetsége van a részletek iránt. Ugyanakkor megjósolták, hogy a „túlzott önteltsége” veszélyes lehet, és terepen felesleges kockázatokat fog vállalni.

Cohen aktája a polcon porosodott, mígnem 1960-ban a szíriai határon egyre növekvő feszültség miatt az izraeli titkosszolgálat vezetői rájöttek, hogy azonnal Damaszkuszba kell küldeniük egy kémét. Mivel hosszas keresgélés után sem találtak megfelelő embert, kiszélesítették a kört, és újra megvizsgálták azokat, akiket azelőtt más okból utasítottak el. Ismét felütötték Cohen aktáját, és a férfi hamarosan el is kezdte a felkészülést a feladatra, ami végül a halálához vezetett.

A hathónapos intenzív kiképzést követően a Kamal Amin Thabit álnevet viselő Cohent Argentínába küldték, hogy kiépítse a fedőtörténetét, miszerint egy sikeres szíriai üzletember, aki egész életében külföldön élt, és haza akart települni. Behízelegte magát a Buenos Aires-i Szíriai közösségbe, és számos fontos barátságot kötött, többek között Amin al-Hafez őrnaggyal, a későbbi szíriai elnökkel is jóban volt.

1962 januárjában Damaszkuszba költözött, ahol import-export vállalkozásba fogott. Megfogadta a Buenos Aires-i szíriai közösség tanácsait, és hamarosan a damaszkuszi társadalmi és politikai élet népszerű alakja lett. Magas rangú katonákkal és a hatalmon levő Ba'ath párt tagjaival barátkozott. A szíriai katonatisztek megmutatták Cohennek a katonai táborokat, és még a stratégiai fontosságú Golán-fennsíkon lévő erődítményekhez is elvitték. Amikor al-Hafez őrnagy elnök lett, már az a gondolat is felmerült, hogy „Kamal Amin Thabit” a kabinet tagja, sőt hadügyminiszter lesz.

A szíriai titkosszolgálatnak fogalma sem volt róla, hogy a kedélyes Thabit valójában egy izraeli kém, aki folyamatosan tájékoztatja a határon túli feletteseit. A sürgős üzeneteket morzejelekkel közvetítette, a hosszabb és részletesebb beszámolókat láthatatlan tintával írta meg, és damaszkuszi bútorokba rejtve küldte az Európában állomásozó izraelieknek. Cohen révén az izraeli katonai stratégiák kiváló áttekintést kaptak a damaszkuszi politikai és katonai helyzetről.

A Cohennel kapcsolatos jóslatok végül beigazolódtak. Egyre vakmerőbben rádiózott, minden reggel ugyanabban az időben küldte az üzeneteit, vagy egy nap alatt több üzenetet is továbbított a feletteseinek. Üdvözléseket küldött a családjának, és amikor az izraelieket megverték egy nemzetközi futballmeccsen, hosszasan sajnálkozott a vereség miatt. A korszerű szovjet gyártmányú rádiódetektorokkal felszerelt szíriai titkosszolgálat nekilátott felkutatni a damaszkuszi kémét. Amikor 1965. január 18-án rajtaütöttek a lakásán, éppen az izraelieknek küldött egy üzenetet. 1965 májusában felakasztották, és a szíriai televízió élőben közvetítette az eseményt, Gabriel a pislákoló gyertya fényénél olvasta el az első beszámolót. 1965 májusában küldték el az európai csatornán keresztül. Részletes beszámolót tartalmazott a Ba'ath párt belpolitikájáról és intrikáiról, és egy bekezdésben Alois Brunnert is megemlíttette.

Herr Fischerrel a Ba'ath párt egyik vezető alakjának a koktélpartiján ismerkedtem meg. Herr Fischer nem nézett ki túl jól, mivel nemrégiben egy kairói levélbomba több ujját is leszakította az egyik kezéről. A merényletért a Tel Aviv-i zsidó mocskokat okolta. Kijelentette, hogy az egyiptomi tevékenységével végre törleszti majd az adósságát azokkal az ügynökökkel szemben, akik megpróbálták megölni. Aznap este Herr Fischer egy bizonyos Otto Krebs társaságában volt. Fischer magas volt és kék szemű, nagyon németes külsejű, nem úgy, mint Brunner. Sok whiskyt ivott, és sebezhetőnek látszott, olyan embernek, mint akit meg lehet zsarolni.

- Ennyi? - kérdezte Gabriel. - Egy találkozás a koktélpartin?

- Látszólag igen, de ne csüggedjen. Cohen adott még egy támpontot. Nézze csak a következő beszámolót.

Múlt héten találkoztam „Herr Fischerrel” a Védelmi Minisztérium fogadásán. A barátjáról, Herr Krebs felől kérdeztem. Azt mondta, hogy Krebszel egy üzleti vállalkozásról beszélgettünk, és nagyon csalódott vagyok, hogy nem hallottam felőle. Fischer azt felelte, hogy ez nem meglepő, hiszen Krebs nemrégiben Argentínába költözött.

Pazner öntött Gabrielnek egy pohár bort.

- Úgy hallottam, Buenos Aires nagyon szép ebben az évszakban.

***

A KÉT FÉRFI a Piazza Farnesén vált el, és Gabriel egyedül ment vissza a szállodájába. Az éjszaka hűvös, és az utca nagyon sötét volt. A mély csendben hangosan visszhangoztak a léptei, és Gabriel azon ábrándozott, milyen lehetett Róma százötven évvel azelőtt, amikor minden hatalom a vatikániak kezében összpontosult? Erich Radekre gondolt, ahogy éppen ezen az utcán járkal, miközben a szabadságát jelentő útlevelére és jegyére várakozott.

De vajon valóban Radek volt az, aki Rómába jött?

Hudal püspök irataiban az állt, hogy Radek 1948-ban jött az Animába, és hamarosan Otto Krebsként távozott. Eli Cohen 1963-ban, Damaszkuszban találkozott „Krebs”szel, aki állítólag Argentínába költözik. Ezek a tények igen ellentmondásosnak látszottak. A Staatsarchiv dokumentumai szerint 1946-ig Vogel Ausztriában élt, és az amerikai megszállóknak dolgozott. Ha ez igaz, akkor Vogel és Radek nem lehet egy és ugyanaz a személy. Akkor meg mivel magyarázható Max Klein kijelentése, miszerint ő Vogelt látta Birkenauban? És a gyűrű, amit Vogel felső-ausztriai házából hozott el? 1005, gratulálok, Heinrich... És a karóra? Erichnek tisztelettel, Monica... Talán 1948-ban valaki más jött el Rómába Erich Radek helyett? És ha igen, miért?

Túl sok a kérdés, gondolta Gabriel, és csak egyetlen nyomot követhet: Fischer azt felelte, hogy ez nem meglepő, hiszen Krebs nemrégiben Argentínába költözött. Paznernek igaza van. Kénytelen Argentínában folytatni a kutatást.

A mély csendet hirtelen egy motorino zümmögése törte meg. Gabriel a válla fölött látta, ahogy a motor a Via Giuliára kanyarodik. Megállt, és kivette a kezét a kabátzsebéből. Döntenie kellett. Álljon ki harcolni, mint a rómaiak, vagy eredjen futásnak? Néhány másodperc múlva a sisakos motoros a dzsekijébe nyúlt és elővett egy hangtompítós pisztolyt.

A fegyver hirtelen három tűzcsóvát köpött ki, mire Gabriel beszaladt egy szűk utcába. Az egyik épület sarokkövein három lyuk tátongott. Gabriel lehajtotta a fejét, és futásnak eredt.

A motorino túlságosan gyors volt, hogy bevegje a kanyart. Az utca elején megcsúszott, majd ügyetlenül körözött, így Gabriel értékes másodpercekhez jutott, és némi előnyre tett szert a támadójával szemben. Jobbra fordult, a Via Giuliával párhuzamos utcába, majd hirtelen balra kanyarodott. Róma legnagyobb utcája, a forgalmas Corso Vittorio Emanuele II. felé igyekezett, ahol biztosan el tud majd rejtőzni.

A motorino zümmögése erősödött. Gabriel a válla fölött visszapillantott, és látta, hogy a motor még mindig a nyomában halad, és vészesen csökkent köztük a távolság. Fokozta az iramot, a karjaival kalimpált, a lélegzete egyre szaggatottabbá vált.

Az utcában megjelent egy másik motoros is, és azonnal fékezett. A sisakos motoros fegyvert rántott. Hát így kell megtörténnie - csapdába csalták, két bérgyilkos vadászik rá, és esélye sincs a menekülésre. Mozgó célpontnak érezte magát.

Tovább futott a fény felé. A karjai felemelkedtek, és meghallotta a saját hangját. Kiáltott. A környező épületek stukkófalai visszaverték a hangot, és már nem hallotta a mögötte haladó motor hangját. Megjelent előtte Erich Radek arca, ahogy egy lengyel úton az anyja halántékához nyomja a fegyvert. Csak akkor döbönt rá, hogy németül kiáltott. Az álmai nyelvén. A rémálmai nyelvén.

A második bérnyíl leengedte a fegyvert, majd feltolta a sisak ellenzőjét.

Gabriel meghallotta a nevét.

- Feküdj! Feküdj! Gabriel!

Felismerte Chiara hangját, és a kövezetre vetette magát. Chiara lövései a feje felett repültek el, és eltalálták a közelgő motorinót. A jármű megpördült, és egy épületnek csapódott. A bérnyíl lerepült a motorról és a kövekre zuhant. A fegyvere Gabriel mellett ért földet, aki kinyúlt érte.

- Ne, Gabriel! Hagyd! Siess!

Gabriel felpillantott és látta, hogy Chiara felé nyújtotta a kezét. Felpattant a motorino hátsó ülésére, és belekapaszkodott a lányba. A motor felbődült, és a folyó felé iramodott.

***

SHAMRON megtiltotta minden testi kapcsolatot a férfi és női ügynökök között, de azon az estén Gabriel és Chiara megszegte a szabályt. Gabriel csak a szeretkezés után kérdezte meg a lányt, hogy miképpen talált rá.

- Shamron elmondta nekem, hogy Rómába jössz, és megkért, hogy vigyázzak rád. Természetesen beleegyeztem, hiszen engem is érint, hogy mi történik veled.

Gabriel azon morfondírozott, hogyhogy nem vette észre, hogy ez a száznyolcvan centi magas olasz istennő a nyomába eredt, de tudta, hogy Chiara Zolli igen jól végzi a munkáját.

- El akartam menni veled ebédelni a Pipernóba - kacérkodott Chiara. - De aztán meggondoltam magam.

- Mennyit tudsz az ügyről?

- Csak annyit, hogy a Béccsel kapcsolatos legrosszabb félelmeim is valóra váltak. Mi lenne, ha elmesélnéd?

Gabriel beszámolt a bécsi eseményekről és a Shimon Paznertől kapott információkról.

- Tehát ki küldte azt a férfit Rómába, hogy megöljön?

- Szerintem ugyanaz a személy lehetett, aki Max Kleint is megölette.

- Hogyan találtak meg itt?

Erre már Gabriel is gondolt, és az Anima osztrák rektorára, a pirosposzsgás Theodor Drexler püspökre gyanakodott.

- És most hová megyünk?

- Hogyhogy megyünk?

- Shamron azt mondta, vigyázzak rád. Ugye nem akarsz, hogy megszegjem a Memuneh utasítását?

- Azt mondta, Rómában vigyázz rám.

- A feladat nyitott - felelte a lány harciasan Gabriel egy ideig csak a lány haját simogatta. Igazság szerint jól jönne egy útitárs és egy figyelő tekintet, bár jobban szeretne volna, ha nem a szeretett nőt teszi ki a veszélynek. De Chiara bebizonyította, hogy értékes segítség a bajban.

Az éjjeliszekrényen volt egy biztonságos telefon. Gabriel tárcsázta a jeruzsálemi számot, és sikerült felébresztenie Moshe Rivlint. A férfi megadta neki egy Buenos Aires-i férfi nevét, valamint a San Telmo-i címét és telefonszámát. Aztán felhívta az Aerolineas Argentinast, és a másnap esti járatra lefoglalt két első osztályú jegyet. Letette a telefont.

- Valamit kiáltottál abban a sikátorban, amikor felém szaladtál - mondta Chiara. - Nem emlékszel, mit akartál mondani?

Gabriel nem emlékezett. Mintha álmában történt volna.

- Őt szólítottad - mondta Chiara.

- Kicsodát?

- Az édesanyádat.

Akkor eszébe jutott az a kép, ami menekülés közben átsuhant az agyán. Arra gondolt, hogy valóban lehetséges, hogy az anyját szólította. Amióta elolvasta a tanúságát, folyton ő járt a fejében.

Biztos, hogy Erich Radek ölte meg azokat a szegény lányokat Lengyelországban? És ha Ludwig Vogel azonos Erich Radekkel?

Gabriel kinyújtotta a kezét, és lekapcsolta a lámpát.

23 RÓMA

A VIA DELLA PACE teljesen kihalt volt. Az órásmester megállt az Anima kapujánál, és leállította a motorját. Remegő kézzel megnyomta a kaputelefon gombját. Semmi válasz. Újra csengetett. Ez alkalommal megszólalt egy fiatal hang, és olasz nyelven köszöntötte. Az órásmester német nyelven közölte vele, hogy találkozni szeretne a rektorral.

- Attól tartok, ez nem lehetséges. Kérem, telefonáljon reggel, és Drexler püspök boldogan áll a rendelkezésére. Buona notte, signore.

Az órásmester keményen megnyomta a gombot.

- A püspök egyik bécsi barátja mondta nekem, hogy jöjjen ide. Sürgős ügyről van szó.

- Hogy hívják azt az embert?

Az órásmester az igazsághoz híven válaszolt, mire egy kis szünetet követően a fiú közölte, hogy azonnal lemegy érte.

A férfi szétnyitotta a dzsekijét, és szemügyre vette a jobb kulcscsontja alatti sebet. A lövés hője kiégette a bőr környékén az ereket, így alig vérzett, de a sokk és a láz nagyon megviselte. Kiskaliberű fegyver volt, gondolta, valószínűleg egy 22 milliméteres. Ezzel a fegyverrel nem lehet komoly belső sérüléseket okozni, de akkor is szüksége van egy orvosra, hogy eltávolítsa a golyót és megtisztítsa a sebet, mielőtt elfertőződne.

Felpillantott. Az udvarban megjelent egy reverendás alak - egy tizenöt éves, angyalarcú novícius - és a kapuhoz ment.

- A rektor azt mondta, nem igazán alkalmas, hogy ilyenkor jöjjön a szemináriumba - mondta a novícius. Azt javasolja, keressen egy másik helyet ma estére.

Az órásmester előhúzta a Glockot, és az angyali arcra szögezte.

- Nyisd ki a kaput - suttogta. - Azonnal.

***

- IGEN, DE MIÉRT küldte ide? - A püspök hirtelen felemelte a hangját, mintha a bűn csapdájától óvna a gyülekezetét. - Az lenne a legjobb, ha azonnal elhagyná Rómát.

- Most nem képes utazni, Theodor. Orvosra van szüksége, és egy nyugodt helyre, ahol pihenhet.

- Értem. - A püspök pillantása az íróasztala másik oldalán üldögélő, ősz hajú férfire esett. - De figyelmeztetem, hogy ezzel igen kényes helyzetbe hozza az Animát.

- Sokkal rosszabb helyzetbe is kerülhet az Anima, ha Rubenstein barátunk sikerrel jár.

A püspök nagyot sóhajtott.

- Huszonnégy órát maradhat, egyetlen perccel sem tovább.

- És ugye keres neki egy orvost? Ne feledje, hogy diszkrétnak kell lennie.

- Ismerek valakit. Néhány évvel ezelőtt segített nekem, amikor az egyik fiú verekezésbe keveredett.

Biztos vagyok benne, hogy számíthatok a diszkréciójára, bár egy lőtt seb nem mindennapos látvány egy szemináriumban.

- Bízom benne, hogy kitalál valami magyarázatot. Maga nagyon okos, Theodor. Beszélhetek vele egy percet?

A püspök odanyújtotta a telefont az órásmesternek, aki megragadta a véres kezével. Aztán a püspökre nézett, és a fejével jelezte, hogy egyedül szeretne maradni. A bérnyílkos a füléhez tartotta a kagylót. A bécsi férfi megkérdezte, mi a baj.

- Nem mondta, hogy a célpontot őrzik. Ez a baj.

Aztán elmesélte, mi történt, amikor a második személy is megjelent a motoron. Egy pillanatnyi szünet után megszólalt a bécsi ember:

- A nagy sietségben elmulasztottam figyelembe venni egy fontos információt. Most már tudom, hogy ez hanyagság volt részemről.

- Egy fontos információt? Mégis, mi lenne az?

A bécsi férfi bevallotta, hogy a célpont az izraeli titkosszolgálat ügynöke volt.

- A római események fényében - mondta - ezek a kapcsolatok sose szűnnek meg.

Az isten szerelmére, gondolta az órásmester. Egy izraeli ügynök? Ezt azért nem nevezné apró részletnek. Először arra gondolt, hogy azonnal visszatér Bécsbe, és otthagyja az öreget, hogy másszon ki a bajból, ahogy tud, de végül úgy döntött, a maga hasznára fordítja a helyzetet. Még sose vallott kudarcot. Ez nem csupán a szakmai büszkeségről és a hírnévről szólt. Egyszerűen meg volt győződve, hogy nem lenne bölcs dolog életben hagyni egy potenciális ellenfelet, különösen a hírhedt izraeli titkosszolgálat emberét. A válla lüktetett, és már alig várta, hogy golyót eresszen abba a bűdös zsidóba. És a barátjába is.

- Az árak emelkedtek - mondta az órásmester. - Lényegesen.
- Számítottam erre - felelte a bécsi férfi. - Megduplázom a díját.
- Háromszor annyit kérek - vágott közbe az órásmester, és a bécsi férfi némi habozás után beleegyezett.
- Meg fogja találni?
- Előnyben vagyunk vele szemben.
- Éspedig?
- Tudjuk, milyen nyomon fog elindulni, és azt is tudjuk, mi a következő úticélja. Drexler püspök majd gondoskodik róla, hogy megfelelő orvosi ellátásban részesüljön. Addig pihenjen. Hamarosan újra hívom.

24 BUENOS AIRES

ALFONSO RAMIREZNEK már régen meg kellett volna halnia. Kétségkívül Argentína és egész Latin-Amerika egyik legbátrabb embere volt. A keresztes hadjáratot folytató újságíró és író Argentína gyilkos múltja tisztázásának szentelte az életét. Az argentin lapok túlságosan ellentmondásosnak és veszélyesnek tartották ahhoz, hogy alkalmazzák, így az írásait az Egyesült Államokban és Európában adták ki. A politikai és pénzügyi elit tagjain kívül Ramireznek nem volt túl sok argentin olvasója.

Személyesen is megtapasztalta az argentin brutalitást. A Piszkos Háború idején a katonai junta kilenc hónapra börtönbe vetette, ahol kis híján halálra kínozták. Egy katonai halálosztag elrabolta a baloldali politikai aktivistaként működő feleségét, és egy repülőből a dél-atlanti jeges vizekbe vetették. Az Amnesty International közbeavatkozása nélkül valószínűleg Ramirez is erre a sorsra jutott volna, de szabadon bocsátották, és a felismerhetetlenségig összevert író tovább folytatta a tábornokok elleni keresztes hadjáratát. 1983-ban egy demokratikusan megválasztott civil kormány lépett a helyükre, és Ramirez segítségével több tucat katonatisztet állítottak bíróság elé a háborúban elkövetett bűneik miatt. Köztük volt az a százados is, aki élve a tengerbe dobta Alfonso Ramirez feleségét.

Az utóbbi években Ramirez minden tehetségét annak szentelte, hogy felderítse Argentína történelmének egy olyan fejezetét, melyet a kormány, a sajtó, de maguk a polgárok sem szívesen emlegettek. A hitleri birodalom összeomlása után a Perón-kormány és a Vatikán fáradhatatlan támogatásával több ezer háborús bűnös - német francia, belga és horvát - érkezett Argentínába. A nácik jelentős befolyásra tettek szert, és Ramirez állandó veszélynek volt kitéve. Az irodájában két alkalommal is bombát helyeztek el, és olyan sok levélbombát kapott, hogy végül a posta megtagadta a kézbesítést. Gabriel tudta, hogy Moshe Rivlin közbenjárása nélkül Ramirez aligha lett volna hajlandó találkozni vele.

Végül Ramirez azonnal elfogadta az ebédmeghívását, és egy szomszédos kávéházat javasolt San Telmóban. Gabriel fél háromkor érkezett meg, de az argentin késett.

Argentínában igazi nyár van januárban, és elviselhetetlen volt a hőség. Gabriel már hozzászokott a nagy meleghez, de mivel alig pár napja még az osztrák Alpokban volt, a hirtelen éghajlatváltozás váratlanul érte a szervezetét. A kávéház nyitott ajtaján keresztül valóságos hőhullámok ömlöttek befelé. Gabriel nem vette le a napszemüvegét, és az inge a hátára tapadt.

Megivott egy nagy pohár hideg vizet, majd elrágcsált egy citromkarikát, közben állandóan az utcát figyelte. Egy pillanatra Chiarára nézett. A lány Camparit iszogatót. Rövidnadrágot viselt, és hosszú lábait kinyújtotta a napsütésbe. A haját laza kontyba tűzte, és a nyakszirtjén megcsillant a verejték. A karóráját a bal kezén viselte. Ez volt a jel. A bal kéz azt jelentette, hogy tiszta a terep, de Gabriel tudta, hogy a San Telmo-i forgatagban még egy Chiarához hasonló tehetséges ügynök is követhet el hibákat.

Ramirez csak háromkor érkezett meg, és nem is kért elnézést a késésért. Nagydarab férfi volt, vastag karú és fekete szakállú. Gabriel a kínzások nyomait kereste, de semmit sem látott. Amikor megrendelte a két marhasültet és egy üveg vörösbort, öblös hangjára összezdültek a polcon az üvegek. Gabriel megkérdezte, hogy valóban bölcs dolog-e ebben a hőségben vörösbort és marhasültet rendelni, de Ramirez olyan pillantást vetett rá, mint aki mélységesen sértőnek találja a kérdést.

- A marhasült az egyetlen dolog, ami igazi ebben az országban - mondta. - Ráadásul a jelenlegi gazdasági helyzetben... - A szavait elnyelte egy arra haladó cementszállító kamion.

A pincér az asztalra helyezte a bort, amit egy címke nélküli zöld üvegben hozott ki. Ramirez töltött, és megkérdezte Gabrielt, kit keres. Amikor meghallotta a nevet, az argentin felhúzta a szemöldökét.

- Otto Krebs, mi? Ez valódi vagy az álnév?
- Álnév.
- Honnan tudja?

Gabriel átadta neki a római Santa Maria dell'Animából származó iratokat. Ramirez előhúzott a zsebéből egy koszos olvasószeműveget, és elkezdte tanulmányozni őket. Gabriel egyáltalán nem örült annak, hogy nyilvános helyen olvassák ezeket a papírokat, és a biztonság kedvéért Cinarára pillantott. A karóra még mindig a bal kezén volt. Ramirezén látszott, hogy meglepték az olvasottak.

- Hogyan jutott hozzá Hudal püspök irataihoz?

- Van egy barátom a Vatikánban.

- Nem, magának egy igen befolyásos barátja van a Vatikánban. Az egyetlen ember, aki ráveheti Drexler püspököt, hogy megmutassa Hudal papírjait, az maga a pápa!

- Ramirez Gabrielre emelte a poharát. - Lássuk csak: 1948-ban egy Erich Radek nevezetű SS-tiszt Rómába érkezik, és Hudal püspöknél keres menedéket. Néhány hónap elteltével Otto Krebsként távozik, és Szíriába hajózik. Még mit tudunk róla?

A következő irat az előzőhöz hasonló döbrent kifejezést varázsolt az argentin újságíró arcára.

- Mint látja, az izraeli titkosszolgálat szerint az emberünk, akit most már Otto Krebsként ismerünk, 1963-ban már Damaszkuszban található. A forrás nagyon jó, az információ személyesen Alois Brunnertől származik. Brunner szerint 1963-ban Krebs elhagyta Szíriát és idejött.

- És semmi oka azt feltételezni, hogy még mindig ott van?

- Ezt akarom kideríteni.

Ramirez összefonta vastag karjait, és Gabrielt figyelte. A csendet csak az utcáról beszűrődő forgalom zaja törte meg. Az argentin sztorit szimatolt, de Gabrielt ez nem érte váratlanul.

- Tehát hogyan lehet, hogy sikerült egy Duran nevezetű montreali embernek rátenni a kezét a vatikáni és az izraeli titkosszolgálat fontos dokumentumaira?

- A válasz egyszerű: jók a forrásaim.

- Nagyon sok a dolgom, Monsieur Duran.

- Ha pénzt akar...

Az argentin tiltakozva felemelte a kezét.

- Nem kell a pénze, Monsieur Duran. Én is tudok pénzt keresni. Én a sztorit akarom.

- Tudnia kell, hogy igencsak megakadályozza a nyomozásomat, ha megszellőzteti a sajtóban.

Ramirez megsértődött.

- Monsieur Duran, biztos vagyok benne, hogy elegendő tapasztalattal rendelkezem a Duran-féle emberekkel kapcsolatban. Pontosán tudom, mikor kell csendben nyomozni, és mikor írhatok.

Gabriel habozott egy pillanatig. Nem akart nézeteltérésbe keveredni az argentin újságíróval, de azzal is tisztában volt, hogy Alfonso Ramirez barátsága nagyon hasznos lehet a számára.

- Hol kezdjük? - kérdezte.

- Szerintem először azt kellene kideríteni, hogy Alo'is Brunner igazat mondott-e a barátjával, Otto Krebszel kapcsolatban?

- Pontosán.

- És ezt hogyan tudhatjuk meg?

Abban a pillanatban az asztaluknál termett a pincér. Gabriel akkora adag marhasültet kapott, amiből egy négytagú család is jóllakhatott volna. Ramirez mosolygott, és nekilátott az evésnek.

- Bon apétit, Monsieur Duran. Egyen! Valami azt súgja, szüksége lesz az erejére.

***

ALFONSO RAMIREZ a nyugati félteke utolsó működő Volkswagen Siroccóját vezette. A kocsi egykor sötétkék volt, de mostanra már alaposan megkopott a színe. A szélvédőn egy hatalmas repedés éktelenkedett, és az anyósülés felőli ajtó annyira behorpadt, hogy Gabrielnek össze kellett szednie az erejét, hogy kinyissa. A légkondicionálás már nem működött, és a motor hangosan dübörgött.

Letekert ablakkal haladtak végig az Avenida 9 de Julién. Az autóban röpködtek a füzetlapok és egyéb jegyzetek, de Ramirez még akkor sem zavartatta magát, amikor több oldal is kirepült az ablakon. Késő délutánra járt az idő, és a hőség egyre fokozódott. Gabrielnek megfájdult a feje a bortól, és a nyitott ablak felé fordult. A sugárút kifejezetten csúnya volt. A kecses régi épületek homlokzatait teleragasztották német luxusautó- és amerikai üdítőital reklámokkal, holott az ország pénze teljesen elértéktelenedett.

A folyó felé kanyarodtak. Ramirez a visszapillantó tükörbe nézett. Az élet megpróbáltatásai kifejlesztették benne az utcai ösztönöket.

- Egy lány követ bennünket egy motoron.

- Igen, tudom.

- Eddig miért nem mondta?

- Mert nekem dolgozik.

Ramirez most már alaposan megfigyelte a követőjüket.

- Felismerem az ilyesmit. Az a lány ott volt a kávéházban is, ugye?

Gabriel lassan bólintott. Lüktetett a feje.

- Maga nagyon szerencsés ember, Monsieur Duran. Ez a lány igazán gyönyörű teremtés.

- Maga csak a vezetésre figyeljen, Alfonso. Ő majd vigyáz magára.

Őt pere múlva Ramirez leparkolt az egyik utcában, ami a kikötő felé vezetett. Chiara elhaladt mellettük, majd egy hirtelen kanyarral az egyik fa árnyékába húzódott.

Ramirez leállította a motort. Kegyetlen volt a hőség.

Gabriel azonnal ki akart szállni, de az argentin még mondani akart valamit.

- Az Argentínában tartózkodó náccikkal kapcsolatos dokumentumok többségét a Tájékoztatási Hivatalban őrzik.

Annak ellenére, hogy a hagyományos harmincéves elévülési idő már rég lejárt, a riporterek és a kutatók számára még mindig hozzáférhetetlenek. Az 1955-ös puccs idején Perón valószínűleg megsemmisítette a veszélyesebb aktákat.

Az utca másik oldalán egy autó lelassított, és a sofőr alaposan szemügyre vette a motoros lányt. Ezt Ramirez is észrevette, és a visszapillantó tükörben figyelte az autót, majd folytatta a mondanivalóját.

- 1977-ben a kormány létrehozta az Argentínai Náci Tevékenységét Vizsgáló Bizottságot, ami már a kezdetek kezdetén komoly problémával találta szembe magát. Tudja, 1996-ban a kormány elégette az összes terhelő bizonyítékot, ami még a birtokukban volt.

- Minek kellett létrehozni a bizottságot?

- Természetesen azért, hogy megmutassák a világnak, hogy legalább megpróbálták, de Argentínában csak eddig terjed a kutatás. Egy valódi vizsgálódás bebizonyította volna Perón közreműködését a háború utáni náci exodusban. Valószínűleg az is kiderült volna, hogy jelenleg pontosan hány náci él itt. Ki tudja? Talán a maga embere is itt van.

Gabriel az épületre mutatott.

- Ez itt micsoda?

- A Hotel de Immigrantes, annak a több millió bevándorlónak az első állomása, akik a 19. és a 20. században érkeztek Argentínába. A kormány itt szállásolta el őket, míg munkahelyet és lakást találtak maguknak. Most a Bevándorlási Hivatal raktáraként üzemel.

- De hát mit tartanak itt?

Ramirez kinyitotta a kesztyűtartót, és kivett belőle két pár orvosi gumikesztyűt és papírmaszkokat.

- Nem valami tiszta hely. Remélem, nem fél a patkányoktól.

Gabriel felemelte a kilincset, és az ajtónak vetette a vállát. Az út másik oldalán Chiara leállította a motort, és felkészült a várakozásra.

***

A BEJÁRATNÁL EGY unatkozó rendőr álldogált. A recepciónál egy forgóventillátor előtt az egyenruhás lány egy divatmagazint olvasott. A poros asztalon keresztül feléjük tolt egy bejelentkezési naplót, amit Ramirez aláírt, és beírta az időt. Kaptak egy-egy kitűzött is. Gabriel a 165-ös számot kapta. Az ingzsebére tűzte, és követte Ramirez a lifthez.

- Két óra múlva zárunk - kiáltotta utánuk a lány, majd lapozott egyet a magazinjában.

Beszálltak egy teherliftbe, és Ramirez behúzta az ajtót, majd megnyomta a legfelső emelet gombját. A lift lassan vánszorgott felfelé. Odafenn olyan rekkenő forróság és hatalmas por fogadta őket, hogy alig kaptak levegőt. Ramirez felhúzta a kesztyűjét, és feltette a maszkját. Gabriel követte a példáját.

Egy hatalmas, háztömbnyi nagyságú helyiségbe léptek, amelyben végeérhetetlen sorokban álltak a fadobozoktól roskadozó acélpolcok. A törött ablakokon ki-be röpködtek a sirályok. Gabriel fülét megütötte az apró karmok kaparászása és a macskák nyávogása. A por és a penészes papír szaga még a maszkon is áthatolt. A római Anima földalatti levéltára valóságos paradicsom volt ehhez a romhalmazhoz képest.

- Mik ezek?

- Azok a dolgok, amit Perón- és a Menem-kormány nem tartott eléggé fontosnak ahhoz, hogy megsemmisítse. Ebben a helyiségben azok a bevándorlási kartonok vannak, amiket minden utasnak ki kellett tölteni, aki 1920 és 1970 között szállt partra a Buenos Aires-i kikötőben. Egy emelettel lejjebb megtaláljuk a hajók utaslistáit. Mengele, Eichmann, mindannyian itthagyták az ujjlenyomataikat. Talán még Otto Krebs is.

- Miért van ekkora rendetlenség?

- Hiszi vagy sem, azelőtt még ennél is rosszabb volt. Néhány évvel ezelőtt egy Chela nevezetű bátor lélek évek szerint katalogizálta a kartonokat. Ezt a helyiséget róla nevezték el. Itt vannak az 1963-as bevándorlási kartonok. Jöjjön utánam. - Ramirez megállt, és a padlóra mutatott.

- Vagyázzon a macskaszarral.

Fél háztömbnyivel arrébb megtalálták, amit kerestek. Az 1963-as bevándorlási kartonok több tucat acélpolcot foglaltak el. Ramirez megkereste azokat a fadobozokat, melyek a K betűvel kezdődő vezetéknévű utasok kartonjait tartalmazták, és óvatosan a padlóra helyezte őket. Négy Krebs nevezetű bevándorlót is talált, de egyetlen Otto sem volt közöttük.

- Nem lehet, hogy rossz helyre került a kartonja?

- Elképzelhető.

- Lehetséges, hogy valaki elvitte?

- Ez Argentína, barátom. Minden lehetséges.

Gabriel elkéseredetten a polcoknak dőlt. Ramirez visszapakolta a kartonokat a dobozba, és a dobozt a helyére tette. Aztán az órájára pillantott.

- Zárásig még egy óra negyvenöt percünk van. Maga lásson neki az 1963-as évektől, én az azelőtti időszakokkal próbálkozom. A vesztes fizeti az italt.

***

A FOLYÓ FELŐL nagy vihar közelgett. A törött ablakon keresztül Gabriel látta, ahogy egy fekete felhő eltakarja a napot. A Chela-teremben már alig lehetett látni. Az eső robbanásszerűen eredt el, végigsöpört az ablakokon, és eláztatta az értékes dokumentumokat. A restaurátor Gabriel elképzelte, ahogy szétfolyik rajtuk a tinta, és örökre odavesznek az iratok.

Újabb három Krebsre bukkant: az egyik 1965-ös, két másik pedig 1969-es bevándorló volt, de egyikük keresztnéve sem volt Otto. A sötétség nagyon megnehezítette a keresést, és csak úgy bírta elolvasni a kartonokat, ha a dobozokat az ablak mellé cipelte, ahol besűrűdött némi fény. Ott lekuporodott, szorgosan keresgélt, miközben az eső végigcsorgott a hátán.

A recepciós lány felment, és szólt, hogy tíz pere múlva zárnak. Gabriel még csak az 1972-es évnél tartott, és nem akarta a következő napot is itt tölteni. Gyorsított a tempón.

A vihar ugyanolyan hirtelen állt el, ahogyan érkezett. A levegő hűvösebb és érezhetően tisztább lett. Csend volt, csak a csatornán lezúduló esővíz hangja hallatszott.

Gabriel tovább keresgélt: 1973... 1974... 1975... 1976...

Nem volt több Krebs nevű utas. Semmi.

A lány visszatért, ez alkalommal már azzal a szándékkal, hogy kikergesse őket az éjszakába.

Gabriel az utolsó ládát is az ablakhoz vonszolta, és akkor látta, hogy Ramirez spanyolul beszélget a lánnyal.

- Van valami? - kérdezte Gabriel.

Ramirez megrázta a fejét.

- Meddig jutott?

- Végig. És maga?

Gabriel megmondta.

- Gondolja, hogy érdemes holnap is visszajönni?

- Talán nem - mondta Ramirez, majd vállon veregette Gabrielt. - Ugyan már, majd veszek magának egy sört.

A lány elvette tőlük a belépőket, és lekísérte őket a teherlifttel. A Sirocco ablakait nyitva felejtették.

Gabriel elkéseredve ült be a szétázott ülésre. A motor dübörgése felverte az utca csendjét. Ahogy elindultak, Chiara is utánuk eredt. A ruháiból csöpögött a víz.

A levéltártól két háztömbnyire Ramirez az ingzsebébe nyúlt, és előhúzott egy bevándorlási kartont.

- Mosolyogjon, Monsieur Duran - mondta, és odanyújtotta a kartont Gabrielnak. - Argentínában néha megéri taktikázni. Abban az épületben egyetlen fénymásoló van, és a lány kezeli. Nekem is és a felettesének is készített volna egy-egy másolatot.

- És ha Otto Krebs még mindig Argentínában van, és még mindig él, bizonyára tudomást szerez róla, hogy érdeklődtünk iránta.

- Pontosan.

Gabriel feltartotta a kartont.

- Hol volt? - kérdezte.

- Ezerkilencszáznegyvenkilenc. Gondolom, Chela rossz dobozba rakta.
Gabriel elkezdett olvasni. Otto Krebs 1963 decemberében, egy athéni hajón érkezett Argentínába.
Ramirez a lap alján lévő számra bökött: 245276/62.
- Ez a kiszállási engedély. Valószínűleg a damaszkuszi argentin konzulátus állította ki. A végén a „62” a kiállítás évét jelöli.
- Hogyan tovább?
- Tudjuk, hogy megérkezett Argentínába. - Ramirez vállat vont. - Akkor lássuk, megtaláljuk-e.

***

VISSZAMENTEK SAN TELMÓBA, és leparkoltak egy olasz stílusú bérház előtt. Buenos Aires többi épületéhez hasonlóan egykor ez is gyönyörű volt, de a homlokzata most már erősen megkopott, és a szennyezett levegő teljesen tönkretette.

Felmentek a lépcsőkhöz. A lakásban fülledt meleg fogadta őket. Ramirez bezárta maguk mögött az ajtót, majd kitarta az ablakokat. Gabriel kinézett az ablakon, és észrevette az utca túloldalán parkoló Chiarát.

Ramirez behozott két üveg argentin sört a konyhából. Az egyik párás oldalú üveget odaadta Gabrielnek, aki azonnal kiitta a felét. Az alkohol csillapította a fejfájását.

Ramirez bekísérte az irodájába, ami pontosan úgy nézett ki, mint ahogyan Gabriel elképzelte - nagy és kopott, akárcsak a gazdája, a székek tele voltak könyvekkel, és a hatalmas íróasztalt betemette a sok papír. A nehéz függönyök kiszűrték az utcáról beáramló zajt. Míg Gabriel a sörét iszogatta, Ramirez nekilátott telefonálni.

Egy órába is beletelt, míg Ramirez sikerrel járt. 1964-ben Otto Krebs bejelentkezett az észak-patagóniai barilochei rendőrségen. Negyvenöt perccel később ismét kiderített valamit. 1972-ben az argentin útlevélkérelmében Krebs egy Puerto Blest-i laccímet tüntetett fel. A városka Barichole közelében volt. Negyedóra múlva mást is talált: 1982-ben érvénytelenítették az útlevelet.

- Miért? - kérdezte Gabriel.
- Mert az útlevél tulajdonosa meghalt.

***

AZ ARGENTIN AZ ASZTALRA terített egy számárfüles úti térképet, és a nyugati országrészt kezdte tanulmányozni.

- Megvan - mondta, és a térképre bökött. - San Carlos de Bariloche, röviden Barichole. Patagónia északi tövidékén van, svájci és német telepesek alapították a 19. században. Az argentin Svájként is ismert. Manapság a síelők kedvenc helye, de a náci és társaik valóságos Valhallaként tartották számon. Mengele imádta Barilochét.

- Hogy jutok el oda?
- Repülővel a leggyorsabb. Buenos Airesből óránként indulnak járatok. Hosszú út ez ahhoz, hogy megnézzem egy sírt.

- A saját szememmel akarom látni.
Ramirez bólintott.
- A Hotel Edehveissben szálljon meg.
- Az Edehveissben?
- Valóságos német enklávét - mondta Ramirez. - El sem hiszi, hogy Argentínában van.
- Nem akar velem tartani?
- Sajnos csak hátráltatnám. A barilochei társaság szemében persona non grátának számítottam. Túl sok időt töltöttem ott, és kellemetlen dolgok iránt érdeklődtem, ha érte, mire gondoltam. Szóval túlságosan jól ismerik az arcom. - Az argentin hangja hirtelen elkomolyodott. - Vigyázzon magára, Monsieur Duran. Barichole nem az a hely, ahol bárkivel szóba állhat. Nem szeretik, ha a kívülállók bizonyos emberek iránt érdeklődnek. Gondolom, ön is érzi, mennyire feszült a helyzet az egész országban.

Ramirez a papírai között kotorászott, majd megtalálta, amit keresett: a Newsweek magazin két hónappal azelőtti számát. Odaadta Gabrielnek, és azt mondta:

- A sztorim a harminchatodik oldalon olvasható. - Azzal kiment a konyhába sörért.

***

AZ ELSŐ HALOTT egy Enrique Calderon nevezetű férfi volt. Buenos Aires Palermo Chico-i kerületében találták rá a hálószobájában. Négy lövés a fejbe, profi munka. Gabriel, aki önkéntelenül is maga elé képzelte a látványt, Ramirezre bámolt.

- És a második? - kérdezte.

- Gustavo Estrada. Két héttel később ölték meg, amikor üzleti ügyben Mexikóvárosba utazott. A holttestét a szállodai szobájában találták meg, miután nem jelent meg a reggeli értekezleten. Ő is négy lövést kapott a fejébe. - Ramirez elhallgatott. - Ugye, jó sztori? Két sikeres üzletember, akiket döbbenetesen hasonló körülmények között végeznek ki. Az argentinok imádják ezt a szart. Egy ideig még azt is elfelejtették, hogy odalett a megtakarított pénzük.

- A gyilkosságok kapcsolatban állnak egymással?

- Ezt sose fogjuk megtudni, de szerintem igen. Enrique Calderon és Gustavo Estrada nem ismerték jól egymást, de az apjuk igen. Alejandro Calderon Perón egyik legfőbb támogatója volt, míg Martin Estrada a háború utáni években az argentin országos rendőrség vezetője.

- Akkor miért ölték meg a fiaikat?

- Őszintén szólva fogalmam sincs. El sem tudom képzelni, miért történt, de azt hallottam, hogy a régi német közösségben egymást érik a vádaskodások. Az idegek pattanásig feszültek. - Ramirez nagyot kortyolt a söréből. Vigyázzon magára Barilochéban, Monsieur Duran.

Addig beszélgettek, míg lassan rájuk sötétedett. A munkája során Gabriel nem sok embert kedvelt meg, de Alfonso Ramirez kivételt képezett. Csak azt sajnálta, hogy kénytelen volt hazudni neki.

Barilochéről, Argentínáról és a múltról beszélgettek. Amikor Ramirez Erich Radekról kérdezte, Gabriel mindent elmondott neki, amit csak tudott. Az argentin hosszan hallgatott, mintha fájdalmat okozott volna neki a tény, hogy szeretett hazája ilyen embereknek nyújtott menedéket.

Megbeszélték, hogy találkozni, ha Gabriel visszatér Barilochéból, majd a sötét folyosón elbúcsúztak egymástól. Odakinn lehűlt a levegő. Gabriel egy ideig a zsúfolt járdán sétált, míg egy piros motoros lány megállt mellette, és megveregette a hátát.

26 Buenos Aires - Róma - Bécs

A BONYOLULT elektromos felszerelés konzolja német gyártmányú volt. A célpont lakásában elrejtett mikrofonok és transzmitterek csúcsmínőségnek voltak - a nyugatnémet kémelhárítás munkája. A felszerelés kezelője Argentínában született, bár az ősei az osztrák Braunau am Inn faluból származtak, ezért a társai bizonyos tisztelettel tekintettek rá, mivel Adolf Hitler is ugyanebben a faluban született. Amikor a zsidó megállt a ház bejárata előtt, a megfigyelő azonnal lefénnyképezte. Rövidesen a motorbiciklis lány is elkanyarodott a ház előtt, és a férfit is lekapta, bár ez a kép nem sokat ért, mivel az arcát eltakarta a sisak. Újra meghallgatta a célszemély lakásában lezajlott párbeszédet, majd elégedetten a telefonért nyúlt. Egy bécsi számot tárcsázott. A bécsies német beszéd zene volt a füleinek.

***

A RÓMAI SANTA MARIA DELL'ANIMÁBAN egy novícius sietett végig a hálóterem második emeleti folyosóján. Majd megállt egy ajtó előtt. Abban a szobában szállásolták el a bécsi látogatót. Egy pillanatnyi habozás után bekopogott, majd megvárta, hogy engedélyt kapjon a belépésre. A fény megvilágította a keskeny ágyon heverő erős alakot. A férfi szeme sötét olajfoltokként csillogott.

- Telefonon keresik - mondta a fiú lesütött szemmel. A szemináriumban már mindenki hallott az előző este történetéről. - A rektor irodájában beszélhet.

A férfi felült, majd ugyanazzal a mozdulattal talpra is állt. Világos bőre alatt megrándultak az izomkötegek. Megérintette a vállát borító kötést, aztán felvett egy kereknyakú pulóvert.

A szeminarista kíséretében a látogató lement a kőlépcsőn, majd átvágott a kis udvaron. A rektor irodája üres volt, és csak az asztalon világított egy lámpa. Felvette a telefont, mire a fiú csendesen kisurrant, a szobából.

- Megtaláltuk.

- Hol?

A bécsi férfi megmondta.

- Holnap reggel Barilochéba megy. Ott várjon rá.

Az órásmester a karórájára pillantott, és gyorsan kiszámolta, mennyi lehet az idő Argentínában.

- Mégis hogyan? Csak délután indul gép Rómából.

- Ami azt illeti, néhány perc múlva indul egy repülő.

- Miről beszél?

- Mennyi idő alatt jut el Fiumicinóba?

***

A TÜNTETŐK a Hotel Imperial előtt voltak, amikor megérkezett a három autóból álló konvoj. Peter Metzler kinézett a Mercedes limuzin hátsó üléséről. Figyelmeztették, de a szokásos szomorú arcú csürhére számított, nem erre a plakátokkal és trombitákkal felszerelt határozott csoportra. Az osztrák baloldal teljes pánikban volt, akárcsak a New Yorki és jeruzsálemi támogatóik.

Dieter Graff a Metzlerrel szemközti ülésen foglalt helyet, és nyugtalannak tűnt. Joggal, hiszen húsz éven keresztül minden erejével azon volt, hogy az Osztrák Nemzeti Frontot az SS-tisztek és az újfasiszta álmodozók tünékeny szövetségéből erős és modern konzervatív politikai erővé kovácsolja össze. Újraalkotta a pártideológiát és a párt imázsát. Gondosan megszerkesztett üzeneteivel sikerült átcsábítania a Néppárt és a szociáldemokraták csatározásaitól megcsömörlött osztrák szavazókat. Metzler jelölésével most az osztrák politika fődjának, a kancellári tisztségnek a várományosa volt. Három héttel a választások előtt más sem hiányzott, mint a baloldali idiotákkal és a zsidókkal való konfrontáció.

- Tudom, mit gondolsz, Dieter - mondta Metzler. Szerinted biztonságosan kellene játszani - és használni kellene a hátsó kijáratot.

- Valóban gondoltam erre. Három ponttal vezetünk, és tartjuk a helyzetünket. Nem szeretném, ha valami csúnya dolog történne az Imperiálban, amit egyébként könnyen elkerülhetnénk, ráadásul minimum két pontot veszíthetünk miatta az előnyünkből.

- Úgy kerüljük el, hogy a hátsó kijáraton keresztül távozzunk?

Graff bólintott. Metzler a tévés operatőrre és a fotósokra mutatott.

- És tudod, mi lenne a holnapi Die Presse főcíme? Metzler meghátrált a bécsi tüntetők elől!

Gyávának fognak bélyegezni, Dieter, pedig nem vagyok az!

- Senki sem állította, hogy gyáva vagy, Peter. Csak időzítés kérdése.

- Túl sokáig használtuk a hátsó kijáratot. - Metzler megigazította a nyakkendőjét és a gallérját. -

Mellesleg a kancellárok nem a hátsó ajtón közlekednek. A főbejáraton lépünk be, emelt fővel, harcra készen, vagy be sem megyünk.

- Egészen jó szónok lett belőled, Peter.

- Jó tanárom volt. - Metzler elmosolyodott, és Graff vállára tette a kezét. - De attól tartok, a hosszú kampány kikezdte az ösztöneidet.

- Ezt miből gondolod?

- Nézd ezeket a huligánokat. A legtöbben még csak nem is osztrákok. A feliratok fele angolul van.

Világos, hogy ezt a kis tüntetést a külföldi provokátorok szervezték. Ha van egy kis szerencsém, konfrontálódok velük, és reggelre már öt ponttal fogunk vezetni.

- Erre nem is gondoltam.

- Csak szólj a biztonságiaknak, hogy nyugodjanak meg. Nekünk csak jó, ha tüntetők hóbörögnek.

Peter Metzler kinyitotta az ajtót és kiszállt. A tömeg dühödt morajlással fogadta, és a plakátok a magasba emelkedtek.

- Náci disznó.

- Reichsführer Metzler!

A férfi látszólag észre sem vette a felbolydulást. Egy fiatal lány, kezében egy vörös festékbe mártott ronggyal kitört a tömegből. A rongyot Metzler felé lendítette, aki könnyedén elhajolt előle. A tüntetők öröme a rongy egy Staadtpolizeit talált el. Két rendőr elkapta a lányt és elcipelték a helyszínről.

Metzler nyugodtan belépett a szálloda halljába, és bement a bálterembe, ahol a több ezer támogatója már három órája várt rá. Az ajtó előtt egy pillanatra megállt, majd belépett, mire kitört a lelkesedés. Graff kissé lemaradt, és figyelte, ahogy a jelöltjét elnyeli a tömeg. A férfiak kezét fogtak vele, vagy hátba veregették, a nők arcon csókozták.

Öt percbe is beletelt, mire Metzler az emelvényhez ért. Az emelvény tetején egy dirndlit viselő gyönyörű lány egy nagy korsó sört nyújtott át neki. Metzler a magasba emelte a korsót, mire kitört a lelkesedés. Hosszan ivott a sörből - amolyan osztrák módra, majd a mikrofon elé lépett.

- Engedjék meg, hogy megköszönjem önöknek, hogy ma este idefáradtak. A barátaimnak és a támogatóimnak is szeretném megköszönni, hogy ilyen meleg fogadtatásban részesítettek a szálloda előtt. - Az emberek nevettek.

- Úgy tűnik, ezek az emberek nem értik, hogy Ausztria az osztrákokért van, mi pedig az osztrák erkölcsi normák szerint alakítjuk a jövőnket. A külföldieknek és a kritikusoknak semmi közük szeretett

hazánk belügyeihez. Mi irányítjuk a jövőnket, az osztrák jövőnket, és ez a jövő három hét múlva valósággá válik!

Hatalmas taps.

26 Bariloche, Argentína

BARILOCHER TAGEBLATT recepciósa alaposan szemügyre vette Gabrielt, ahogy a férfi az asztalához igyekezett. A lánynak rövid, sötét haja, ragyogó kék szeme volt, és csinos arca finoman leburnult.

- Segíthetek? - kérdezte németül, ami aligha volt meglepő, mivel a Tageblatt német nyelvű újság volt.

Gabriel ugyanazon a nyelven válaszolt, bár odafigyelt, hogy a kiejtése ne legyen tökéletes. Azt mondta családfa kutatást akar végezni Barilochében, és az édesanyja bátyját, bizonyos Otto Krebst keresi. Tudomása szerint Herr Krebs 1982 októberében elhalálozott. Szeretné megnézni a levéltárat, hátha talál valamit a halálával kapcsolatban, például egy nekrológot.

A recepciós rámosolygott, majd felkapta a telefont és tárcsázott egy háromjegyű számot. Pergő német nyelven előadta a felettesének Gabriel kérését. A lány elhallgatott, majd letette a telefon és felállt.

- Jöjjön utánam.

Átkísérte egy kis irodán, a cipősarkai hangosan kopogtak a kopott linóleumpadlón. Fél tucat alkalmazott ingujjban pihent, cigarettáztak és kávéztak. Ügyet sem vetettek a látogatóra. Az archívum ajtaja nyitva volt, és a recepciós felkapcsolta a villanyt.

- Az adatbázisunk automatikusan tárolja a cikkeket, de attól tartok, csak 1998-ig visszamenőleg. Mit mondott, mikor halt meg az a férfi?

- Úgy tudom, 1982-ben.

- Szerencsése van. A nekrológok mindegyikét ellátták névmutatóval - természetesen kézzel, a hagyományos módon.

Odalépett az egyik asztalhoz, és kinyitott egy bőrfedelű könyvet. A lapok tele voltak apró betűs bejegyzésekkel.

- Milyen nevet mondott?

- Otto Krebs.

- Krebs, Otto - mondta a lány, és a K betűhöz lapozott.

- Otto... Itt is van. 1983. november. Meg akarja nézni a nekrológot?

Gabriel bólintott. A lány felírt egy hivatkozási számot, majd egy rakás kartondobozhoz lépett. A mutatóját végighúzta a címkéken, majd amikor megtalálta, amit keresett, megkérte Gabrielt, hogy vegye le a felső dobozokat. Amikor levette a doboz tetejét, az orrukat megcsapta a por és a régi papír illata. Az újságkivágások a megsárgult irattartókban voltak. Otto Krebs nekrológja elszakadt. A lány egy kis átlátszó ragasztóval helyrehozta, és megmutatta Gabrielnek.

- Ezt az embert kereste?

- Nem tudom - mondta Gabriel az igazságnak megfelelően.

A lány elvette a papírt, és gyorsan elolvasta.

- Azt írja, nem voltak testvérei. - Gabrielre nézett. Ennek nincs jelentősége. Sokan vannak, akik elfelejtik a múltjukat, hogy megvédjék az Európában maradt családtagjaikat, A nagyapám szerencsés volt. Ő legalább megtarthatta a nevét. - Gabriel szemébe nézett. - Horvátországban született - mondta összeesküvő hangon. - A háború után a kommunisták bíróság elé akarták állítani, hogy felakasszák. Szerencsére Perón megengedte, hogy idejöjjön.

A cikket a fénymásolóhoz vitte, és három másolatot készített róla. Aztán az eredetit visszatette a dossziéba, a másolatokat pedig odaadta Gabrielnek, aki menetközben elolvasta.

- Azt írja, egy katolikus temetőben temették el Puerto Blestben.

A recepciós bólintott.

- A tó túlsó oldalán van, néhány mérföldre a chilei határtól. Egy nagy estanciát vezetett odafenn. Ez is benne van a nekrológban.

- Hogyan jutok el oda?

- Menjen a Barilochétól nyugatra vezető autópályán. Az autópálya hamarosan véget ér. Remélem, jó autója van. Kövesse az utat a tavak mentén, majd menjen északi irányba. Egyenesen Puerto Blestbe ér. Ha most azonnal elindul, még sötétedés előtt odaér.

Az előtérben kezét fogtak, és a lány szerencsét kívánt.

- Remélem, ő az, akit keres - mondta. - Vagy nem. Sose lehet tudni.

A TÁVOZÁSÁT KÖVETŐEN a lány felvette a telefont és tárcsázott.

- Most lépett ki az ajtón.
- Hogy ment?
- Azt tettem, amit mondott. Nagyon barátságos voltam. Megmutattam neki, amit keresett.
- És mi volt az?

A lány megmondta.

- Hogyan reagált?
- Megkérdezte, hogy juthat el Puerto Blestbe.

A vonal megszakadt. A recepciós lassan letette a telefont, és a gyomrában hirtelen nagy ürességet érzett. Pontosan tudta, mi vár a férfire Puerto Blestben. Másokkal is ez történt, ha olyanok után kutattak, akik nem akarták, hogy megtalálják őket. Nem érzett iránta sajnálatot, csak bolondnak tartotta. Valóban azt hitte, hogy beveszik azt a bugyuta mesét a családfájáról? Mit képzelt magáról? Az ő hibája. De a zsidók mindig ilyenek. Folyton bajba keverednek.

Abban a pillanatban kinyílt az ajtó, és belépett egy napozóruhába öltözött nő. A recepciós felpillantott és elmosolyodott.

- Segíthetek?

***

A TIKKASZTÓ HŐSÉGBEN visszamentek a szállodába. Gabriel lefordította Chiarának a nekrológ szövegét.

- Azt írja, 1913-ban született Felső-Ausztriában, az apja rendőr volt, és 1938-ban belépett a Wehrmachtba, majd részt vett a Lengyelország és a Szovjetunió-ellenes kampányokban. Továbbá, hogy a bátorsága miatt kétszer is kitüntették, az egyiket személyesen a Führer adta át. Gondolom, az ilyesmivel el lehet dicsekedni Barilochében.

- És a háború után?

- Csak annyi, hogy 1963-ban Barilochéba érkezett. Két évig egy helyi szállodában dolgozott, majd egy Puerto Blest-i estanción helyezkedett el. 1972-ben megvásárolta a birtokot a tulajdonosoktól, és a haláláig azt vezette.

- Családtagok?

- Állítólag sose nősült meg, és egyetlen rokona sem él.

Megérkeztek a szállodába. A Hotel Edelweiss egy svájci stílusú alpesi ház volt, két utcányira az Avenida San Martin melletti tóparttól. Gabriel a repülőtéren bérelte az autót, egy Toyota négykerékmeghajtású járművet. Megkérte a parkolóőr, hogy hozza fel neki a garázsból, majd bement a könyveshez, hogy keressen egy autóstérképet. Puerto Blest pontosan ott volt, ahol a lány mondta, a tó túlsó oldalán, a chilei határ közelében.

Elindultak a tó partján. Ahogy elhagyták a várost, az utak egyre rosszabbak lettek. Mire Puerto Blestbe érkeztek, a nap már lenyugodott, és a falu csendbe burkolózott. Gabriel bement egy kávéházba, hogy útbaigazítást kérjen. Az alacsony, pirospozsgás férfi kiment az utcára, és heves gesztikulálással megmutatta neki az utat.

***

A KÁVÉHÁZBAN az ajtó melletti asztalnál az órásmester a söre mellől figyelte a párbeszédet. Felismerte a karcsú, fekete hajú és zöld szemű férfit. A Toyotában egy hosszú, sötét hajú nőt látott. Lehetséges, hogy ő lőtte vállon Rómában? Nincs jelentősége. Akkor is meghal, ha semmi köze az egészhez.

Az izraeli beszállt, és elhajtott a Toyotával. A pultos visszajött.

- Hová mennek azok ketten? - kérdezte az órásmester németül.

A férfi ugyanazon a nyelven válaszolt. Az órásmester kiitta a sörét, a pénzt pedig az asztalon hagyta. Még a legkisebb mozdulatra is belehasított a vállába a fájdalom. Kiment az utcára, és egy ideig a hűvösben álldogált, majd elindult a templom irányába.

***

A MIASSZONYUNK TEMPLOMA a falu nyugati végében volt. Előtte egy platánfákkal szegélyezett kövezett udvar volt. A temető a templom mögött volt, és a magas fűben legalább ezer fejfa sorakozott. Gabriel csípőre tett kézzel álldogált, és azon morfondírozott, vajon hogyan fogja megtalálni Otto Krebs sírját a félhomályban.

Visszament a templom elé, ahol Chiara az udvaron várt rá. Kitárta a templomba vezető súlyos tölgyfaajtót, majd mindketten bementek. Odabenn hűvös volt a levegő, és az orrukat megcsapta a gyertyaviasz, füstölő, bútorápoló és penész ismerős egyvelege, amit utoljára Velencében érzett, a katolikus templomokra jellemző illat. Mennyire más volt ez a templom, mint a cannaresi San Giovanni Crisostomo. Nem volt díszes oltára, sem márványoszlopok, vagy pompás oltárképek. A csupasz oltár felett egy szigorú kereszt lógott, és a Szűz szobra alatt lágy fényben pislácoltak a gyertyák. Az ólomüveg ablakok elvesztették a fényüket.

Gabriel habozva végigment a főhajón. Abban a pillanatban egy sötét alak lépett ki a sekrestyéből, és az oltár felé indult. A keresztnél megállt, térdet hajtott, majd Gabriel felé fordult. Alacsony és sovány férfi volt, fekete nadrágot, fekete, rövid ujjú inget és papi gallért viselt. Gondosan nyírt haja őszült a halántékánál, vonzó arca kipirult. Nem látszott rajta, hogy meglepte volna a két idegen jelenléte. Gabriel lassan elindult feléje. A pap kinyújtotta a kezét, és bemutatkozott: Ruben Morales atya.

- René Duran vagyok - mondta Gabriel. - Montreali vagyok.

A pap biccentett, mintha hozzászólt volna a külföldi látogatókhoz.

- Mit tehetek önért, monsieur Duran?

Gabriel elismételte a Barilochei Tageblattnál előadott történetét - azért jött Patagóniába, hogy megkeresse az édesanyja bátyját, bizonyos Otto Krebst. A pap összekulcsolt kezekkel hallgatta, közben kedves tekintettel figyelte Gabrielt. Mennyire más volt ez a pap, mint Monsignor Donati, a tapasztalt egyházi bürokrata, vagy Drexler püspök, az Anima rektora. Gabriel kellemetlenül érezte magát a hazugság miatt.

- Nagyon jól ismertem Otto Krebst - jelentette ki Morales atya. - És sajnálom, hogy ezt kell mondanom, de valószínűleg nem azonos azzal az emberrel, akit keres. Tudja, Herr Krebsnek nem voltak testvérei. Egyetlen családtagja sem volt. Mire olyan helyzetbe került, hogy eltarthatott volna egy feleséget és gyereket, már... - Az atya hangja elhalt. - Finoman fogalmazva már nem számított jó partinak. Meglátszott rajta az idő.

- Beszéltek önnek a családjáról? - Gabriel egy pillanatra elhallgatott, majd így folytatta: - Vagy a háborúról?

A pap felhúzta a szemöldökét.

- A gyónatője és a barátja voltam, monsieur Duran. A halála előtti években sok minderről beszélgettünk. Herr Krebs, akárcsak a többi, vele egykorú férfi sok halált és rombolást látott. Olyan dolgokat is elkövetett, melyeket később mélységesen megbánt, és szüksége volt a feloldozásra.

- És ön feloldozta, atyám?

- Biztosítottam felőle, hogy megleli a lelki békéjét, monsieur Duran. Meghallgattam a gyónását, kiszabtam a penitenciát. Felkészítettem a lelkét a Krisztussal való találkozásra. De egy hozzám hasonló egyszerű papnak talán nem áll hatalmában feloldozást adni ilyen hatalmas bűnökért. Erről még én sem vagyok meggyőződve.

- Megkérdezhetem, pontosan miről beszélgették? - kérdezte Gabriel biztató hangon. Tudta, hogy ingoványos talajon jár, és előre tudta a választ.

- A legtöbb beszélgetésünk gyónási titok. A többit a barátságunk miatt nem árulhatom el. Nem lenne helyes, ha most elárulnám önnek.

- De már húsz éve halott.

- Még a holtaknak is joguk van a magánélet szentségéhez.

Gabrielnek eszébe jutottak az édesanyja szavai: Nem fogok elmesélni mindent abból, amit láttam. Nem tudom. Ennyivel tartozom a halottaknak.

- Talán abból ki tudnám deríteni, hogy valóban a nagybátyámról van-e szó.

Morales atya lefegyverzően mosolygott.

- Én csak egy egyszerű falusi pap vagyok, monsieur Duran, de nem vagyok teljesen bolond. A híveimet is ismerem. Valóban azt hiszi, hogy maga az egyetlen, aki az állítólagos elveszett rokonát keresi? Biztos vagyok benne, hogy Otto Krebs nem lehetett, a maga nagybátyja. Abban sem vagyok biztos, hogy maga valóban René Duran, Montreálból. Most pedig, ha megbocsát...

Azzal sarkon fordult és elindult. Gabriel megérintette a karját.

- Legalább a sírját mutassa meg.

A pap felsóhajtott, majd felnézett az ablakokra. Besötétedett.

- Sötét van - mondta. - Válgon egy pillanatig.

Bement a sekrestyébe, majd rövidesen újra megjelent.

Vékony széldzseki volt rajta, és egy nagy elemlámpát is hozott. Kikísérte őket egy oldalajtón, majd átmentek templom és a paplak közötti kövezett ösvényen. Az ösvény végén egy fakaput láttak. Morales atya kinyitotta a reteszt, és az elemlámpa fényénél bementek a temetőbe. Gabriel az atya mellett lépkedett, Chiara pedig mögöttük haladt.

- Ön vezette a temetési szertartást, Morales atya?

- Igen, természetesen. Mindent én intéztem, mivel nem volt más, aki megtette volna helyettem.
A temető végébe értek, ahol az ösvény annyira elkeskenyedett, hogy már csak libasorban tudtak haladni.

Morales atya megállt, és a lámpát az egyik sírkőre irányította. Gabriel megnézte a nevet: OTTO KREBS. A név fölött egy apró, ovális üveg alatt meglátta a fényképet.

***

GABRIEL LEKUPORODOTT, és letörölte a port, majd szemügyre vette a fényképet. Nyilvánvalóan jóval a halála előtt készült, mert ez a férfi középkorú, talán a negyvenes évei végén lehetett. Egy dolog biztos volt: nem Erich Radek volt az.

- Gondolom, nem a nagybátyja, monsieur Duran?
- Biztos benne, hogy őt ábrázolja ez a fénykép?
- Igen, természetesen. Én magam válogattam ki a személyes dolgai közül.
- Esetleg megtekinthetném őket?
- Már nincsenek meg. És ha még meg is lennének...

Morales atya befejezetlenül hagyta a mondatot, és Gabriel kezébe nyomta az elemlámpát.

- Most magukra hagyom. Én a sötétben is hazatalálok. Amikor távoznak, csak hagyják a paplak ajtajában. Örülök, hogy megismerhettem, monsieur Duran.

Azzal az atya sarkon fordult, és eltűnt a sírkövek között. Gabriel Chiarára nézett.

- Radek képének kellene itt lennie, hiszen ő ment el Rómába, ahol megkapta az Otto Krebs nevére szóló útlevelet. 1948-ban Krebs Damaszkuszba ment, majd 1963-ban kivándorolt Argentínába. Krebs ebben a kerületben jelentkezett be. Radeknek kellene lennie.

- Ez mit jelent?

- Valaki más járt Rómában, aki Radeknek adta ki magát, - Gabriel a fényképre mutatott. - Ez a férfi volt az. Ez az a bizonyos osztrák, aki az Animában Hudal püspök segítségét kérte. Radek máshol volt, talán még mindig Európában bujkál. Valószínűleg azt akarta elhitetni az emberekkel, hogy elment onnan. És ha valaki mégis a nyomára akart bukkanni, végül egy teljesen más embert - Otto Krebst talált volna meg.

- Még mindig van egy nagy probléma - mondta Chiara. - Nem tudod bebizonyítani, hogy Ludwig Vogel és Erich Radek egy és ugyanaz a személy.

- Egyszerre csak egyet - mondta Gabriel. - Nem lehet olyan egyszerűen eltűnni. Radeknek segítségre volt szüksége. Valaki másnak is tudomása lehet erről.

- Igen, de vajon életben van-e?

Gabriel felállt, és a templom irányába nézett. A sírkövek között észrevette a feléjük közeledő alakot. Egy pillanatig azt hitte, Morales atya az, de aztán ahogy közeledett, rögtön tudta, hogy valaki másról van szó. A pap alacsony és sovány volt, ez a férfi pedig zömök és erős testalkatú, és gyorsan, fenyegetően közeledett a sírok között.

Gabriel felemelte az elemlámpát, és az arcába világított. Csak egy másodpercig látta az arcát, mielőtt a férfi a hatalmas kezével eltakarta volna: kopasz volt és szemüveges, vastag, őszes-fekete szemöldöke volt.

Gabriel zajt hallott maga mögött. Megfordult, és a fák közé világított. Két sötét ruhás férfi szaladt feléjük, kezükben félautomata fegyver.

Gabriel ismét a sírkövek felől közeledő férfire irányította a fényt és látta, hogy a dzsekijéből előhúzza egy fegyvert. Aztán hirtelen megállt. A tekintete nem Gabrielre és Chiarára, hanem a másik két férfire irányult. Egy-két másodpercig mozdulatlanul állt - majd hirtelen eltette a fegyvert, és elrohant az ellenkező irányba.

Mire Gabriel újra megfordult, a két fegyveres férfi már nagyon közel járt. Az első nekiment Gabrielnek, aki a temető kemény földjére esett. Chiara az arca elé kapta a kezét, amikor a másik férfi őt is leütötte. Gabriel érezte, ahogy egy kesztyűs kéz a szájára tapad, és a fülében érezte a támadója forró leheletét.

- Nyugalom Allon, barátok vagyunk. - Angolul beszélt, amerikai akcentussal. - Ne nehezítse meg a dolgunkat.

Gabriel lelökte a kezét a szájáról, és a támadójára nézett.

- Ki maga?

- Azt is mondhatnám, az őrangyalai vagyunk. A férfi, aki maguk felé tartott, hivatásos bérgyilkos, és kis híján mindkettőjünkkel végzett.

- És most mit akarnak tenni velünk?

A férfiak talpra segítettek, majd kikísérték őket a temetőből, és bementek a fák közé.

Harmadik rész

HAMVAK A FOLYÓBAN

27 Puerto Blest, Argentína

AZ ERDŐT egy meredek lejtő választotta el a temetőtől. Az éjszaka teljesen sötét volt, még a hold sem világított. Egymás után haladtak - a sort az egyik amerikai vezette, utána Gabriel és Chiara, mögöttük a másik amerikai haladt. Az amerikaiak éjjellátó készüléket viseltek, és a mozgásuk alapján Gabriel biztos volt benne, hogy az elit alakulatban szolgálnak.

Egy jól álcázott táborhelyre érkeztek - fekete sátor, fekete hálósákok, tűznek vagy főzésnek nyoma sem volt.

Az amerikaiak nekiláttak a csomagolásnak. Gabriel ismét megpróbálta kideríteni, hogy kicsodák és kinek dolgoznak, de a két férfi csak mosolygott.

Pár perc alatt összepakoltak, és minden nyomot eltüntettek. Gabriel felajánlotta, hogy segít cipekedni, de nem kértek belőle.

Elindultak, és tíz perc múlva már a sziklás vízmosásban voltak, ahol egy tökéletesen álcázott öreg Rovert találtak a rejtékhelyen, amit pótkerékkel és több kanna üzemanyaggal is felszereltek.

Chiara az első, Gabriel pedig a hátsó ülésen foglalt helyet, miközben az egyik amerikai a gyomrára célzott fegyverrel ült mellette, nehogy megszökjön. Néhány mérföldön keresztül a vízmosásban haladtak, majd egy elvadult ösvényre kanyarodtak. Pár mérföld után kiértek a Pietro Blestből kivezető autópályára, ahol az amerikaiak jobbra fordultak, az Andok irányába.

- Chile felé megyünk - jegyezte meg Gabriel.

Az amerikaiak nevettek.

Tíz pere múlva már átsuhantak a határon, amelyet egyetlen vacogó katona őrzött, majd a Csendes-óceán felé vették útjukat.

***

PORTO MONTT AZ ANCUD-ÖBÖL északi végében fekszik. Kiértek a repülőtérre, ahol egy Gulfstream 6500-as sugárhajtású gép már dübörgő motorokkal várt rájuk. A repülő ajtajában egy ősz hajjú amerikai állt, és üdvözölte Gabrielt és Chiarát a fedélzeten, majd „Mr. Alexander”-ként mutatkozott be. Gabriel az úticél iránt érdeklődött.

- Hazamegyünk, Allon úr. Azt javaslom, pihenjenek egy kicsit. Hosszú út áll előttünk - mondta a férfi.

***

AZ ÓRÁSMESTER A BARILOCHEI szállodából tárcsázta a bécsi telefonszámot.

- Meghaltak?

- Attól tartok, nem.

- Mi történt?

- Hogy teljesen őszinte legyek - mondta a férfi halvány, kibaszott fogalmam sincs.

28 Virginia

A BIZTONSÁGOS HÁZ az egyik virginiai lovas tanyán található, ahová kanyargós utakon, majd egy hosszú, kavicsos kocsifelhajtón kell végighaladni, melyet sűrű erdő és drótkerítés szegélyez. A helybéliek meg is sértődtek, amikor a „tulajdonos” egy külső céget bízott meg a kerítés felállításával. A réten két ló legelészik, melyekről a Cég alkalmazottai szellemesen azt állítják, hogy az alkalmazottakhoz hasonlóan őket is alávetik az éves hazugságvizsgálatnak.

A koloniál stílusú ház a hatalmas fák árnyékában, a birtok közepén található. A bútorzat rusztikus és kényelmes, mintha ezzel is együttműködésre ösztönöznék a vendégeket. A baráti titkosszolgálatok küldöttei is itt szoktak megszállni, akárcsak a hazaárulók. Utoljára egy iraki férfi vendégeskedett itt, aki Szaddámnak segített nukleáris bombát építeni. A felesége a híres Watergate-ben szeretett volna egy lakást, aztán a fia felgyújtotta a csúrt. Az igazgatóság kifejezetten örült, amikor végre elhagyták a létesítményt.

Délután leesett a hó, és az egész környék fekete-fehérben pompázott. Az első ülésen szundikáló Alexander hirtelen kinyitotta a szemét, és hatalmasat ásított, majd megnézte a karóráját.

Chiara felhívta Gabriel figyelmét a felső terasz korlátjánál őrszemként álldogáló kopasz alakra, mire Gabriel előrehajolt, és hatalmas szemeket meresztett rá. Shamron integetett, majd sarkon fordult és bement a házba.

Az előszobában üdvözölte őket. Mellette egy kordnadrágot és kardigánt viselő sovány férfi álldogált. Ősz haja és bajusza volt, a tekintete nyugodt, a kézfogása hűvös és kurta. A külleme alapján Adrian Carter, a CIA igazgatóhelyettese, leginkább egyetemi tanárnak vagy klinikai pszichológusnak látszott.

Körülményeskedve üdvözölték egymást, ahogyan a titkok világában szokás. Mivel ismerték egymást, felesleges volt álnevet használni. Carter bosszankodva méregette Chiarát, mintha hívatlan vendéget kapott volna, és ezt nem is titkolta.

- Ez a találkozó bizalmas jellegű - jelentette ki Carter. Nagyon halkan beszélt.

- Ő a társam - mondta Gabriel, és Chiarára nézett. Mindent tud az ügyről, és nem engedem, hogy távozzon.

Carter tekintete lassan Chiarára vándorolt.

- Egy ideje már figyeljük magát - pontosabban Bécs óta. Különösen a Café Centrálbeli látogatása tetszett. Szép kis jelenet volt, amikor szemtől szembe találta magát Vogelgel.

- Ami azt illeti, Vogel kezdeményezett.

- Ez rá vall.

- Ki ez az ember?

- Maga nyomozott utána. Miért nem meséli el?

- Szerintem egy Erich Radek nevezetű SS-gyilkos, és bizonyos okból kifolyólag az önök támogatását élvezi. Van egy olyan érzésem, hogy valaha az önök ügynöke volt.

Carter megfogta Gabriel vállát.

- Jöjjön - mondta. - Szerintem ideje elbeszélgetni.

***

A NAPPALIBAN égett a villany, és behúzták a függönyöket. A kandallóban ropogott a tűz, a tálalóasztalon hatalmas fémkannában gőzölgőit a kávé. Carter kiszolgálta magát, majd belesüppedt az egyik fotelbe. Gabriel és Chiara a kanapén foglaltak helyet, míg Shamron ide-oda járkált, mint aki tudja, hogy hosszú éjszakának néz elébe.

- El akarok mondani magának egy történetet, Gabriel

- kezdte Carter. - Egy olyan országról szól, amely akarata ellenére sodródott bele a háborúba, egy országról, amely legyőzte a világ legnagyobb hadseregét, majd néhány hónap múlva az egykori ellenfelével, a Szovjetunióval kellett szövetkeznie. Őszintén mondom, halálra voltunk rémülve. Tudja, a háború előtt még titkosszolgálatunk sem volt - legalábbis nem igazán. A pokolba, a maguk titkosszolgálatára egyidős a miénkkel. A háború előtt a Szovjetunió belüli egységünk mindössze pár fiúból és egy telexgépből állt. Aztán amikor egyik pillanatról a másikra szembe találtuk magunkat az orosz mumussal, szart se tudtunk róla. Fogalmunk sem volt az erős vagy gyenge oldalairól, vagy a szándékairól. Rádásul azt sem tudtuk, hogyan deríthetnénk ki ezeket. Elkerülhetetlen volt az újabb háború. És mi volt nekünk? Lószar. Se hálózati, se ügynök, semmi. Eltévedtünk a sivatagban, és sürgős segítségre volt szükségünk, és akkor megjelent Mózes a láthatáron, aki az ígéret földjére vezetett bennünket.

Shamron egy pillanatra félbeszakította a sétáját, és elárulta, hogy azt a bizonyos Mózes Reinhard Gehlen tábornoknak hívták, a német vezérkar keleti hadtestének a vezetője, egyben Hitler legfőbb kémje volt az orosz fronton.

- Gehlen azon kevesek egyike, aki volt annyira tökössé, hogy megmondja Hitlernek az igazat az oroszországi hadjárattal kapcsolatban - folytatta Carter. - Hitler annyira kijött a sodrából, hogy azzal fenyegetőzött, örültek házába csukatja. A háború vége felé Gehlen már a saját bőrét mentette. Az embereit rávette, hogy vegyék mikrofilmre a vezérkar Szovjetunióval kapcsolatos adatait, és az anyagot lepecsételt, vízálló tartályokban helyezte el. Ezeket elásta a bajor és az osztrák hegyekben, majd a vezérkar többi tagjával együtt feladta magát a kémelhárításnak.

- Maguk pedig tárt karokkal fogadták őket - mondta Shamron.

- Önök is ezt tették volna, Ari. - Carter egy pillanatig a tűzbe bámult. Gabriel szinte hallotta, ahogy elszámol tízig, hogy lecsillapodjon. - Gehlen megjelenésével minden imánk meghallgattatott. Az az ember a Szovjetunióban kémkedett, és most megosztja velünk a titkait. Elhoztuk ebbe az országba, és pár mérföldre

innen, Fort Huntban helyeztük el. Az egész amerikai biztonsági szolgálat a tenyeréből evett. Pontosan azt mondta nekünk, amit hallani akartunk: a sztálinizmus maga a megtestesült gonosz; Sztálin meg akarja dönteni a nyugat-európai kormányokat, majd katonai támadást intéz ellenük.

Állítólag globális tervei voltak, de Gehlen azt mondta, ne aggódjunk, mert a hátszágban megvannak a hálózatai, az alvó ügynökei és a sejtjei. Azt állította, mindent tud Sztálinról és a csatlósairól, de mi majd elbánunk velük. Carter felállt és a tálalóhoz lépett, hogy felmelegítse a kávéját.

- Gehlen tíz hónapon keresztül hízelgett nekünk Fort Huntban. Kemény feltételeket szabott, de az elődeimet annyira elkábította, hogy minden követelését elfogadták. Létrejött a Gehlen-szervezet, Gehlen pedig a pullachi telepünkre költözött, Németországba. Mi pénzeltük, mi adtuk az utasításokat, ő pedig irányította a szervezetet és alkalmazta az ügynököket, és a szervezet végül beépült a Hivatalba. - Carter visszaült a székébe. - Nyilvánvaló, hogy mivel a Gehlen-szervezet elsődleges célpontja a Szovjetunió volt, a tábornok olyan embereket alkalmazott, akiknek volt némi tapasztalatuk abban a térségben. Gehlen kinézett magának egy intelligens, energikus fiatalemberre - bizonyos Erich Radeket, egy osztrákot, aki azelőtt az ukrain Reichskommissariat főnökeként tevékenykedett. Radeket akkoriban a mannheimi büntetőtáborban tartottuk fogva, de átadták Gehlennek, és nemsokára Pullachban találta magát, ahonnan újraélesztette az ukrain hálózatát.

- Radek SD-tiszt volt - mondta Gabriel. - A háború után az SD-t, az SS-t és a Gestapót bünszervezeteknek nyilvánították, és a tagjait azonnali letartóztatás alá helyezték, ennek ellenére maguk mégis engedélyezték Gehlennek, hogy alkalmazza ezt az embert?

Carter lassan bólintott, mint egy tanár, aki elégedetten veszi tudomásul a diákja feleletét, de a legfontosabb dologról mégis megfeledkezett.

- Fort Huntban Gehlen megígérte, hogy nem alkalmaz egykori SS-, SD- vagy Gestapo tisztet, de ez csak formáság volt, és sose vártuk el tőle, hogy betartsa a szavát.

- Tudta, hogy Radek kapcsolatban állt az Einsatzgruppen ukrain tevékenységével? - kérdezte Gabriel. - Tudta, hogy ez az intelligens, energikus fiatalember a történelem legnagyobb büntetett próbálta meg eltusolni?

Carter megrázta a fejét.

- Akkoriban nem lehetett tudni, pontosan milyen atrocitásokat követtek el a németek. Ami az Aktion 1005-öt illeti, nem is hallottunk róla, és Radek SS-aktáiban nyoma sem volt annak, hogy elhagyta volna Ukrajnát. Az Aktion 1005 pedig szigorúan titkos birodalmi ügynek számított.

- Rendben van, Carter úr - szólt közbe Chiara -, de Gehlen biztosan ismerte Radek tevékenységét.

Carter felhúzta a szemöldökét, mintha meglepné a tény, hogy Chiara képes a beszédre.

- Lehetséges, de nem hinném, hogy Gehlent érdekelte volna. Nem Radek volt az egyetlen egykori SS-tiszt, akit be lehetett szervezni. Rajta kívül legalább ötvenen dolgoztak még a szervezetben.

- Sajnos Gehlen parancsnokainak sem számított, mondta Shamron. - Mindegy ki, csak kommunistaellenes legyen. Vagy talán nem így szervezték be az ügynököket a hidegháború idején?

- Riehard Helms szavaival élve: „Nem vagyunk cserkészek. Ha azok akartunk volna lenni, akkor cserkészek lennénk.”

- Nem valami együttérző, Adrian.

- Nem szokásom hisztériázni, Gabriel. Profi vagyok, akárcsak maga és a főnöke odaát. Az igazi világgal foglalkozom, és magukhoz hasonlóan én sem fogok elnézést kérni az elődeim tetteiért. A hírszerzésnek néha a gonosszal kell szövetkezni a jó érdekében - egy jobb világért, a haza és a barátaink biztonságaért. Azok az emberek, akik Reinhard Gehlent és Erich Radeket alkalmazták, az emberiséggel egyidős játékot játszottak, és jó játékosok voltak. Nem tagadom le a tetteiket, maguk meg végképp nem ítélezhetnek felettük.

Gabriel előrehajolt ültében. Alig bírta fékezni magát.

- Van némi különbség aközött, hogy a gonoszt eszközként vagy hírszerzőként alkalmazzuk. Erich Radek pedig egy fékevesztett gyilkos volt. Ha úgy tetszik, egy tömeggyilkos.

- Radek csak közvetett módon vett részt a zsidók kivégzésében - mondta Carter.

Chiara a fejét ingatta, mire Carter rosszalló tekintettel méregette, mintha máris megbánta volna, hogy befogadta a csapatba.

- Óhajt valamit mondani, Zolli kisasszony?

- Ó, igen - felelte Chiara. - Nyilvánvalóan nem ismeri részletesen az Aktion 1005-öt. Ön szerint kinek a megbízásából nyitotta fel Radek azokat a tömegsírokat? Mit gondol, miért építette meg azokat a kemencéket? - A szavait néma csend fogadta, mire így folytatta: - Erich Radek egy tömeggyilkos volt, maguk meg kémet faragtak belőle.

Carter lassan bólintott, Shamron pedig Chiarához lépett, és csillapító mozdulattal a vállára tette a kezét. Aztán Carterre nézett, mintha magyarázatot várna Radekkel kapcsolatban.

- Ó, igen - mondta Carter. - A szökecs Euróából. Itt kezd az ügy érdekessé válni.

***

ERICH RADEK hamarosan Gehlen tábornok legfontosabb embere lett. A tábornok az amerikaiakkal karöltve kész volt kiállni a védece mellett, és új személyazonossággal látták el: az osztrák Ludwig Vogel lett belőle, egy Wehrmacht-tiszt, akinek a háború utolsó napjaiban nyoma veszett. Radek két évig élt Pullachban Vogelként, és az új személyazonossága bombabiztosnak látszott. 1947 őszén mindez megdőlni látszott, amikor a nürnbergi perek során megkezdődött a 9. számú Einsatzgruppen-tárgyalás. Egyre többször merült fel Radek neve, akárcsak az Einsatzgruppen gyilkosságok bizonyítékainak eltusolására létrejött Aktion 1005 titkos akció.

- Gehlen ideges lett - mondta Carter. - Radeket hivatalosan eltűntnek nyilvánították, és a tábornok nem akart ezen változtatni.

- Tehát Radek nevében elküldték valakit Rómába - vágott közbe Gabriel és gondoskodtak a nyomokról, hogy ha valaki keresné, téves úton induljon el.

- Pontosan.

- Miért volt szükség a vatikáni útvonalra, amikor megvolt a saját menekülési útvonaluk? - vetette közbe Shamron.

- A kémelhárítás útvonalára gondol?

Shamron pislogott, és biccentett.

- Ezt inkább az orosz disszidenseknek tartottuk fenn, és ha Radeket is ezen az útvonalon menekítjük ki, azonnal kiderült volna, hogy nekünk dolgozik. Így a vatikáni csatornán keresztül megerősítettük azt a látszatot, miszerint a szövetségesek elől menekülő náci háborús bűnös.

- Milyen okos gondolat, Adrian. Bocsásson meg. Kérem, folytassa.

- Radek eltűnt - mondta Carter. - A Szervezet időnként becsúsztatott egy-két hamis nyomot a náci vadászok számára, de a hírekkel ellentétben Radek Pullachban élt, és Ludwig Vogel néven Gehlennek dolgozott.

- Milyen megható - dűnnyögte Chiara.

- Vegyék figyelembe, hogy 1948-at írtunk - folytatta Carter. - Akkoriban más volt a helyzet. A nürnbergi perek lefutottak, és a felek elvesztették az érdeklődésüket. A náci orvosok ismét praktizálhattak, a náci teoretikusok visszakapták a katedráikat, és a náci bírák visszatértek a pulpitushoz.

- És egy bizonyos Erich Radek nevezetű tömeggyilkos védelemre szoruló, kiemelt amerikai ügynök lett - mondta Gabriel. - Mikor tért vissza Bécsbe?

- 1956-ban, amikor Konrad Adenauernek köszönhetően a szervezet, Nyugat-Németország hivatalos kémelhárító szervezete a Bundesnachrichtendienst, közismert nevén a BND lett. Erich Radek immár Ludwig Vogel néven újra a német kormány szolgálatába állt. 1965-ben visszatért Bécsbe, hogy kiépítsen egy hálózatot, és hogy megbizonyosodjon róla, hogy a semleges új osztrák kormány továbbra is NATO- és nyugatbarát marad. Vogel egy BND-CLA közös vállalkozásnak tekinthető, hiszen közösen dolgoztuk ki a fedőtörténetét, együtt tisztogattuk meg az aktáit a Staatsarchivban, majd létrehoztuk számára a Duna-völgyi Kereskedelmi és Befektetési Társaságot, és gondoskodtunk róla, hogy a cége sikeres legyen. Vogel ravasz üzletember volt, és rövidesen az összes osztrák hálózatunkat az ő cégéből finanszíroztuk. Röviden: Vogel a legfontosabb osztrák befektetésünk - és egyik legértékesebb európai emberünk lett. Mesterkém volt. A fal leomlásával befejezte a küldetését, de akkor már egyébként is benne járt a korban. Így hát kölcsönösen biztosítottuk egymást a barátságunkról, köszönetet mondtunk a kiváló munkáért, és szétváltak útjaik. - Carter felemelte a kezét. - És ezzel véget is ért a történet.

- De hiszen ez nem igaz, Adrian - mondta Gabriel. Nem lennénk itt, ha így lenne.

- Most Max Kleinre gondol?

- Tudta?

- Vogel felhívta a figyelmünket arra, hogy esetleg történhet valami Bécsben. Megkért, hogy lépünk közbe, de akkor tájékoztattuk, hogy semmit sem tehetünk az érdekében.

- Tehát kézbe vette a dolgokat.

- Azt akarja mondani, hogy Vogel utasítására helyezték el a bombát a Háborús Kártérítési Ügyeknél?

- Valamint azt, hogy Max Kleint is ő gyilkoltatta meg. Carter elgondolkodott a hallottakon.

- Ezt sohasem tudjuk rábizonyítani. Mellesleg a robbantás és Max Klein halála osztrák földön történt, és nincs olyan osztrák ügyész, aki vádat emelne ellene. Tökéletes zsákutca.

- Értse meg végre, Adrian, hogy az ő neve Radek, nem Vogel, és már csak az a kérdés, hogy miért?

Miért zavarta annyira Radeket Eli Lavon nyomozása, hogy a gyilkosságtól sem riadt vissza? Még ha Eli és Max be is bizonyították volna, hogy Vogel valójában Erich Radek, nem volt félnivalója az osztrák államügyészekből. Túlságosan idős. Már túl sok idő telt el, Klein kivételével nem maradtak tanúk, és Ausztriában senkit sem ítélnék el egy öreg zsidó szavai alapján. Akkor miért lett volna szükség az erőszakra?

- Nekem úgy tűnik, mintha már lenne egy elmélete.

Gabriel Shamronhoz fordult, és héberül dűnnyögött neki pár szót. Az öreg a kezébe nyomta a nyomozás során keletkezett aktát. Gabriel kinyitotta, és kivette belőle a fényképet, amit Vogel salzkammerguti villájából hozott el. Letette az asztalra, és Carter felé fordította. Az amerikai a fényképről Gabrielre nézett.

- Ki ez a nő? - kérdezte Gabriel.

- A felesége, Monica.

- Mikor vette el?

- A háború idején - mondta Carter. - Berlinben.

- Az aktájában nyoma sem volt az SS által engedélyezett házasságának.

- Sok minden hiányzik abból az SS-aktából.

- És a háború után?

- A nő az igazi nevén telepedett le Pullachban. A gyerek 1949-ben született. Amikor Vogel visszaköltözött Bécsbe, Gehlen tábornok úgy gondolta, nem lenne biztonságos, ha Monica és a fia nyíltan együtt élne vele - és ezzel a Hivatal is egyetértett. A nő névházasságot kötött Vogel egyik alkalmazottjával, és Bécsben a Vogel melletti házba költözött. Végül a két házat összekötöttük egy folyosóval, hogy a felesége és a fia zavartalanul közlekedhessen. Nem lehetett tudni, ki figyeli a környéket, és az oroszok szívesen lebuktatták volna, ha tehetik.

- A fiú neve?

- Peter.

- És az ügynök, Monica férje? Kérem Adrian, árulja el a nevét.

- Szerintem, már tudja a nevét, Gabriel. - Carter habozott, majd kibökte: - Metzlernek hívják.

- Vagyis Peter Metzler, aki jó eséllyel pályázik a kancellári tisztségre, egy Erich Radek nevezetű náci háborús bűnös fia, és ezt Eli Lavon kideríthette volna.

- Úgy tűnik.

- Ez már alapos ok a gyilkosságra, Adrian.

- Brávó, Gabriel - mondta Carter. - De mit tehet ellene? Meggyőzi az osztrákokat, hogy ítéljék el Radeket? Sok szerencsét. Vagy nyilvánosságra hozza Peter Metzler apjának a nevét? Ha megteszi, azt is el kell árulnia, hogy Radek nekünk dolgozott, amivel rengeteget árthat a cégeinknek, pedig most van igazán szükségük a segítségünkre.

- Fenyegét, Adrian?

- Nem, csak tanácsot adok - mondta Carter. - Ez Realpolitik. Felejtse el. Nézze a másik oldalát.

Várja ki a halálát, majd felejtse el, hogy valaha is megtörtént.

- Nem - mondta Shamron.

Carter Shamronra nézett.

- Miért nem vagyok meglepve a válaszátlól?

- Mert én Shamron vagyok, és sohasem felejték.

- Akkor találjunk ki valamit, hogy ne keverjük bele az amerikaiakat ebbe a históriába. - Carter az órájára pillantott. - Későre jár - mondta. - Éhes vagyok. Nem eszünk valamit?

***

A KÖVETKEZŐ EGY ÓRÁBAN a társaság a gyertyafényes ebédlőben elfogyasztotta a sült kacsából és vadrizsből álló ízletes vacsorát, és egyetlen egyszer sem hozták szóba Erich Radek nevét. Shamron mindig azt vallotta, hogy mindennek megvan a maga ideje, így az este további részében hosszú pályafutásának a kalandjaival szórakoztatta a társaságot. Carter megigézve hallgatta a történeteket, míg az asztal másik végében Gabriel csendesen figyelte a jelenetet. Tudta, hogy ritka pillanatnak a tanúja: Shamron tökéletes beszervezést hajtott végre.

Az almás rétes és kávé mellett aztán Shamron önmagáról kezdett mesélni: lengyelországi gyerekkoráról, az ottani erőszakos antiszemitizmusról, a náci Németországban gyülekező viharfelhőkről.

- 1936-ban a szüleim elhatározták, hogy Palesztinába küldenek - mondta Shamron. - Ők a két nővéremmel együtt Lengyelországban maradtak abban a reményben, hogy a dolgok jóra fordulnak. A többiekhez hasonlóan ők is túl sokáig vártak. 1939 szeptemberében a rádió bemondta, hogy a németek lerohanták az országot. Akkor már tudtam, hogy soha többé nem látom viszont a családomat.

Shamron elhallgatott, és remegő kézzel rágyújtott egy cigarettára. Világosan kifejezte a szándékát: nem akarta elhagyni a házat Erich Radek nélkül, és biztos volt benne, hogy Adrian Carter nem fogja cserbenhagyni.

***

AMIKOR VISSZATÉRTEK a nappaliba, a kanapé előtti kávézóasztalkán egy magnót találtak. Carter elfoglalta a helyét a kandalló melletti székében, és megtömté a pipáját, majd amikor rágyújtott, a magnóra nézett és bólintott. Gabriel megnyomta a lejátszó gombot. A felvételen két férfihangot hallottak, az egyik zürichi, a másik bécsies akcentussal beszélt németül. Gabriel felismerte az utóbbit: Erich Radek volt az, akit egy héttel korábban a Café Centrálban hallott.

„A ma reggeli adatok szerint összesen két és félmilliárd dollár van a számlán. Ebből úgy egymillió készpénzben, dollárban és euróban, a többit pedig kötvényekbe, értékpapírokba, valamint jelentős mennyiségű ingatlanba fektettük...”

***

TÍZ PERCCSEL KÉSŐBB Gabriel leállította a szalagot. Carter a kandallóba üritette a pipáját, majd lassan újratömködté.

- Ez a beszélgetés a múlt héten zajlott le Bécsben mondta Carter. - A bankárt Konrad Beckernek hívják, és Zürichben él.

- És a számla? - kérdezte Gabriel.

- A háború után több ezer náci rejtőzködött Ausztriában, és mindegyikük dollár százmilliókat érő zsákmányt vitt magával: aranyat, készpénzt, műkincseket, ékszereket, ezüstöt, szőnyeget, falikárpitokat, melyeket az Allékban rejtettek el. Ezek az emberek nem tettek le arról, hogy egy szép napon visszaállítsák a Birodalmat, és a céljaikat ezekkel a kincsekkel akarták finanszírozni. Egy kisebb csoport megértette, hogy Hitler olyan mérhetetlenül hatalmas bűnököt követett el, hogy a nemzetiszocialisták még egy generáció múlva sem jutnak politikai hatalomhoz. Elhatározták, hogy egy nagyobb pénzösszeget helyeznek el egy zürichi bankban, és a számlához igazán egyedi módon lehetett hozzáférni: kikötötték, hogy kizárólag az osztrák kancellár levelével lehet aktiválni. Meg voltak győződve róla, hogy a forradalom Ausztriában, Hitlerrel együtt kezdődött, tehát a mozgalmat most is Ausztriából kellett elindítani. Eredetileg öt férfi ismerte a számlaszámot és a jelszót. Négyen már meghaltak, és amikor az ötödik megbetegedett, keresett valakit, akire rábízhatta a feladatot.

- Erich Radeket.

Carter bólintott, majd egy ideig csendben eregette a füstöt.

- Radek a legjobb úton van afelé, hogy a fiát kancellárrá válasszák, de egyetlen fillért sem fog látni abból a pénzből. Már több éve tudunk róla. Egy dolog, hogy 1945 előtt jutottak hozzá, de azt már nem hagyjuk, hogy rátegye a kezét a holokauszt során összeharcsolt két és félmilliárd dollárra. Tehát finoman megkönyékeztük Herr Beckert és a bankját. Radek még nem tud róla, de garantálom, hogy egy vasat sem lát a pénzből.

Gabriel visszatekerte a szalagot, majd megnyomta a gombot.

- Az ön társai nagylelkűek voltak azokkal, akik segítettek ebben a vállalkozásban. De attól tartok, váratlan komplikációk merültek fel.

- Miféle komplikációk?

- Úgy tűnik, mostanában többen is titokzatos módon haltak meg azok közül, akiknek pénzt kellett volna kapniuk.

STOP.

Gabriel kérdő tekintetet vetett Carterre.

- Ezt a számlát azért hozták létre, hogy megjutalmazzák azokat a személyeket és intézményeket, akik a háború után segítettek a nácioknak kijutni Európából. Radek szerint ez csak szentimentális ostobaság volt, és nem állt szándékában jótékonyásra költeni a pénzt. Mivel a társait nem tudta meggyőzni, némiképp megváltoztatta a körülményeket.

- Enrique Calderon és Gustavo Estrada is rajta volt a fizetési listán?

- Látnom, sokat tanult Alfonso Ramirezről - jegyezte meg Carter, és büntudatosan mosolyogott. - Buenos Airesbe is követték.

- Radek gazdag ember, és meg vannak számlálva az évei - mondta Gabriel. - Semmi szüksége arra a pénzre.

- Látszólag így is van, de a számla jelentős részét a fiára akarja hagyni.

- És a többit?

- A legfontosabb ügynökének a segítségével megvalósítja azt, amiért eredetileg létrehozták a számlát. Gondolom, tudják, ki ez az ember. A neve Manfred Kruz. Carter egy ideig a pipájával foglalkozott, ami közben kialudt. - Ezzel ismét ott tartunk, ahonnan elindultunk mondta. - Mihez kezdünk Erich Radekkel? Ha az amerikai igazság-szolgáltatásra bizzák, ők biztosan kivádják a halálát. Nem vihetik

erőszakkal Izraelbe, mert abból óriási botrány lenne. Képzeljék csak el: egy öreg osztrákot elrabolnak Bécs utcáin! Már most sem könnyű a helyzetük az Európai Közösséggel... Ha mégis sikerülne bíróság elé állítani, rólunk is lerántaná a leplet. Akkor hát mi a teendő, uraim?

- Talán létezik egy harmadik megoldás - vágta rá Gabriel.
- Éspedig?
- Rá kell venni Radeket, hogy önként menjen Izraelbe.
- És miből gondolja, hogy ez a gazember megteszi, amit akarunk?

Egész éjszaka ébren voltak. Gabriel előadta a tervét, Shamron pedig hozzátett egy-két hasznos ötletet. Carter először tiltakozott, de Gabriel gyorsan meggyőzte, és a lelke mélyén még imponált is neki a terv merészsége.

Mindenkinek megvannak a gyenge pontjai, mondta Gabriel. Radeknek pedig kettő is van: a kapzsiság és a fia. Egyrészt meg akarja kaparintani a zürichi pénzt, másfelől osztrák kancellárt akar faragni a fiából. Gabriel szerint Radek a fia miatt helyezett bombát Eliék irodájába, és Max Kleinnek is miatta kellett meghalni. Nem akarta, hogy a fia miatta szenvedjen, és minden jel arra mutat, hogy bármit megtesz érte. Versenyt futottak az idővel, mivel a választások kevesebb, mint három hét múlva kezdődnek. Radeket feltétlenül Izraelbe kell juttatni, még mielőtt leadnák az első szavazatokat, különben minden hiába.

Cartert már a legelejétől fogva furdalta a kíváncsiság, és végül megkérdezte Gabrielt, hogy a Cég egyik hivatásos bérgyilkosa miért akarja annyira elszántan bíróság elé állítani Radeket.

- Elmesélek egy történetet, Adrian - mondta Gabriel. A tekintete hirtelen a távolba vezett. -

Valójában jobban örülnék neki, ha személyesen mesélné el.

Azzal odaadta az édesanyja tanúságának a másolatát. Carter szótlanul elolvasta, és amikor befejezte, a szeme könnyesen csillogott.

- Irene Allon az édesanyja?
- Sajnos, csak volt. Már több éve halott.
- Honnan veszi, hogy az a férfi az erdőben Radek volt? Gabriel megemlítette az édesanyja festményeit.

- Jól van. Akkor maga fog tárgyalni Radekkel. De mi van akkor, ha nem hajlandó együttműködni?

Mit fog tenni, Gabriel?

- Nem lesz választása. Erich Radek soha többé nem teszi be a lábát Bécsbe.

Carter visszaadta a vallomást.

- Kiváló terv - mondta. - Vajon a miniszterelnök is így gondolja majd?
- Nem árt, ha felkészülünk az ellenvéleményre is, mondta Shamron.
- Lev?

Shamron bólintott.

- Ha megtudja, hogy én is benne vagyok, azonnal megvétőzza a tervet. De bízom benne, hogy Gabrielnak sikerül mellénk állítania a miniszterelnököt.

- Nekem? Ki mondta, hogy bejutok a miniszterelnökhöz?

- Én - felelte Shamron. - Mellesleg, ha Cartert meggyőzted, biztos vagyok benne, hogy a miniszterelnök sem fog tiltakozni. Rendkívül jó étvágyú embernek ismerem.

Carter felállt és nagyot nyújtózkodott, majd lassan az ablakhoz lépett. Amikor elhúzta a függönyöket, látták, hogy már hajnalodik.

- Már csak egyetlen dolog van hátra, mielőtt elindulnánk Izraelbe - mondta Shamron.

- A pénz? - kérdezte Carter.

- Mik a tervei?

- Még nem döntöttük el véglegesen.

- De én igen. Pontosan két és fél milliárd dollárt fog fizetni azért, hogy alkalmazta Erich Radeket, holott tudta, hogy gyilkos és háborús bűnös. Ezt a pénzt az elgázosított zsidóktól lopták el, és vissza akarom kapni.

Carter hátat fordított, és kinézett az ablakon.

- Maga egy körmönfont zsaroló, Ari Shamron.

Shamron felállt és felvette a kabátját.

- Öröm volt magával tárgyalni, Adrian. Ha minden a terv szerint alakul Jeruzsálemben, negyvennyolc órán belül találkozunk Zürichben.

29 JERUZSÁLEM

A TALÁLKOZÓT aznap este tízre beszélték meg. Az időjárás miatt Shamron, Gabriel és Chiara késve érkezett, de közölték velük, hogy a miniszterelnök sem ér oda időben. Bizonyára egy újabb krízist

kellett megoldani. Gabriel legalább öt kabinetfőnököt látott, népes kísérettel a nyomukban, akik úgy kiabáltak egymással, mint dühös rokonok az esküvőn, és a levegőben sűrű felhőkben állt a dohányfüst.

Bekísérték őket a biztonsági szolgálat számára fenntartott szobába, majd rájuk csukták az ajtót. Gabriel a fejét csóválta.

- Az izraeli demokrácia munka közben - mondta.

- Akár hiszed, akár nem, ma este teljes a nyugalom. Általában sokkal rosszabb a helyzet.

Gabriel egy székre rogyott. Abban a pillanatban tudatosodott benne, hogy már két napja nem borotválkozott és nem zuhanyozott. A nadrágján éktelenkedő kosz még a Puerto Blest-i temetőből származott. Amikor elmondta Shamronnak, az öreg elmosolyodott.

- Az argentin piszok csak hitelesebbé teszi a történetünket - mondta. - A miniszterelnöknek imponálni fog.

- Még sohasem jelentettem a miniszterelnöknek, Ari. Rám férne egy zuhany.

- Szerintem ideges vagy. - Shamront mulattatta Gabriel feszengése. - Életemben nem láttalak ennyire idegesnek. Végre látom, hogy te is ember vagy.

- Persze, hogy ideges vagyok. Ez az ember őrlít.

- Valójában ugyanolyan, mint én.

- Ezt most megnyugtatósnak szántad?

- Adhatok egy tanácsot?

- Ha muszáj...

- Szereti a jó történeteket. Mesélj neki valamit.

Chiara közelebb hajolt.

- Meséld el neki úgy, ahogy nekem, Rómában - mondta halkan.

- Csakhogy akkor éppen a karjaimban tartottalak - felelte Gabriel. - Valami azt súgja nekem, hogy ez a találkozó sokkal hivatalosabb lesz. - Elmosolyodott, majd így folytatta: - Legalábbis remélem.

Már majdnem éjfél volt, amikor a miniszterelnök titkára bedugta a fejét az ajtón, és szólt, hogy a nagy ember végre fogadja őket. Gabriel és Shamron felálltak, és a nyitott ajtó felé indultak. Chiara ülve maradt, mire Shamron megállt, és megfordult.

- Te meg mire vársz?

Chiara nagyra nyitotta a szemét.

- Én csak egy bat levija vagyok - tiltakozott. - Nem megyek be a miniszterelnökhöz. Édes istenem, nem is vagyok izraeli.

- Az életedet kockáztattad ezért az országért - jelentette ki Shamron nyugodtan. - Ott a helyed.

Beléptek a miniszterelnöki irodába. A tágas helyiség meglepően kopár volt, és csak az íróasztalon égett egy lámpa. Meglepődve észlelték, hogy Lev is jelen van a találkozón, aki minden lelkesedés nélkül üdvözölte őket, majd mindannyian helyet foglaltak.

A miniszterelnök ingujjban volt, és fáradt arca hosszú politikai csatározásról árulkodott. Shamronhoz hasonlóan ő sem ismert megalkuvást. A tekintete megállapodott Gabrielen. Shamron már megszokta ezt a pillantást. Gabriel mindig ilyen hatást váltott ki az emberekből.

Gabriel már találkozott egyszer a miniszterelnökkel, bár ettől eltérő körülmények között. 1988 áprilisában az államfő az izraeli védelmi erők parancsnoka volt, amikor Gabriel egy csapat kommandóssal együtt egy tuniszi villában rajtaütött Abu-Dzsihadon, a PFSZ második emberén, akit a felesége és a gyermekei szeme láttára lőtt le. A miniszterelnök Shamronnal együtt a Földközi-tenger felett, egy különleges kommunikációs gép fedélzetén tartózkodott, és az eseményeket egyenes adásban, Gabriel mikrofonján keresztül hallgatták végig. Azt is hallotta, ahogy Gabriel értékes másodperceket vesztegetett el, hogy lecsillapítsa Abu-Dzsihad hisztérikus feleségét és lányát. A miniszterelnök most azt akarta tudni, miért utasította vissza annak idején a kitüntetést.

- A körülmények miatt nem tartottam helyénvalónak, miniszterelnök úr.

- Sok zsidó vére tapadt Abu-Dzsihad kezéhez. Megérdemelte a halált.

- Igen, de nem a felesége és a gyermekei szeme láttára.

- Ő választotta ezt az életet - mondta a miniszterelnök. - A családjának nem kellett volna ott lennie. - Aztán hirtelen rájött, hogy kényes területre tévedt, és gyorsan témát váltott. - Úgy értesültem Shamrontól, hogy el akar rabolni egy nácit - mondta.

- Igen, uram.

A miniszterelnök feltartotta a kezét, mintegy beszédre buzdítva Gabrielt, aki higgadtan és érthetően adta elő a jelentését. Feszült figyelemmel hallgatták, ahogy beszámolt a római támadásról, majd az amerikaiak szerepéről. A miniszterelnök mellé lépett, és egyenként az íróasztalára helyezte a bizonyítékokat, miközben Shamron láthatóan nehezen bírta ki, hogy csendben maradjon. Lev sebesen jegyzetelt egy aranytollal, és időnként sokat sejtetően megnézte a karóráját.

- El tudjuk kapni? - kérdezte a miniszterelnök, majd hozzátette: - Anélkül, hogy ránk szakadna az ég?

- Igen, uram. Biztos vagyok benne, hogy sikerül.

- Hallgatom.

Gabriel magyarázata minden részletre kiterjedt, és amikor befejezte, a miniszterelnök biccentett, majd Levre nézett, mintha azt mondaná, hogy a továbbiakban szétválnak útjaik.

Lev monoton hangon előadta, hogy szerintem nem kellene az erőiket és a drága időt kiöregedett nációkra pazarolni. Radek letartóztatása veszélybe sodorná a védtelen európai zsidóságot, ahol már most is erős antiszemitizmus uralkodik. Mihez kezdünk, ha a nyílt utcán támadnak a zsidókra? Gondolják, hogy az osztrák hatóságok a segítségükre sietnek? Különb is: nem kötelező, hogy az izraeliek állítsák bíróság elé Radeket. Az amerikaiak pedig egyék meg, amit főztek. Hozzák nyilvánosságra mindazt, amit Radekról és Metzlerrel tudnak, majd hagyják őket sorsukra, és nem kell felesleges energiát pazarolni egy emberrablási hadműveletre.

A miniszterelnök elgondolkodott a hallottakon, majd Gabrielre nézett.

- Teljesen biztos benne, hogy ez a Ludwig Vogel valójában Radek?

- Efelől nincsenek kétségeim, uram.

Akkor a miniszterelnök Shamronhoz fordult.

- Az amerikaiak nem fognak megfutamodni?

- Az amerikaiak alig várják, hogy végre megoldódjon ez a probléma.

Akkor a miniszterelnök az előtte álló iratokra nézett, majd így szólt:

- Az elmúlt hónapot Európában töltöttem. Párizsban meglátogattam egy zsinagógát, amit néhány héttel azelőtt gyújtottak fel. A másnap reggeli lapokban azzal vádoltak, hogy ha az érdekeim megkívánják, mindig az antiszemitizmussal és a holokausztal hozakodom elő. Lehet, hogy ideje emlékeztetni a világot, hogy a túlélésünkért küzdünk ezen az ellenséges területen. Hozzák ide Radeket. Hadd hallja a világ, milyen bűnöket követett el, hogy megsemmisítse a soá bizonyítékait. Talán végre elcsendesednek azok, akik konspirációval vádoltak engem és a hozzánk hasonló embereket.

Gabriel megköszönte a torkát.

- Ez nem politika, uram - mondta. - Csupán igazságot akarunk tenni.

A miniszterelnök elmosolyodott.

- Egyetértek, Gabriel, de a politika és az igazság néha szorosan összefonódik, és nincs abban semmi erkölcstelen, ha az igazság a politika javát szolgálja.

Lev megérezte, hogy elvesztette a csatát, és megpróbálta kézbe venni az irányítást. Shamron azonban nem hagyta magát, és a miniszterelnök hasonlóképpen vélekedett.

- Az ötlet Gabrielé, tehát a megvalósításért is ő a felelős - mondta.

- Tisztelettel felhívom a figyelmét, uram, hogy Gabriel egy kidon, igaz, hogy a legjobb, de nem ért a hadműveletek megszervezéséhez, pedig nekünk most pontosan erre lenne szükségünk.

- Szerintem tökéletesek a tervei.

- Igen, de mi van az előkészítéssel és a megvalósítással?

- Shamron mindvégig mellette lesz, és segít neki.

- Éppen ettől félttem - mondta Lev gúnyosan.

A miniszterelnök felállt, és a többiek követték a példáját.

- Hozzák ide Radeket - mondta. - És nem érdekel, mit tesznek, de nem akarok botrányt Bécsben.

Tiszta ügyet akarok, semmi vér, semmi szívbjaj. - Levhez fordult: Biztosítson minden szükséges eszközt, hogy elvégezhessek a feladatot. Ne higgye, hogy a mentségére szolgál, hogy megvétőzte a tervet. Ha Gabriel és Shamron bajba kerül, maga is követi őket. Tehát semmi bürokrata duma. Együtt csinálják végig. Shalom.

***

AZ AJTÓBAN A MINISZTERELNÖK megragadta Shamron könyökét, és beszorította az egyik sarokba. Az egyik kezét Shamron válla fölött a falnak támasztotta, és elállta az útját.

- Képes lesz rá ez a fiú, Ari?

- Már nem fiú, miniszterelnök úr. Egyáltalán nem.

- Tudom, de meg tudja csinálni? Valóban rá tudja venni Radeket, hogy idejöjjön?

- Olvasta az édesanyja vallomását?

- Olvastam, és azt is tudom, hogy én mit tennék a helyében. Azonnal golyót röpítenék abba a mocskos fejébe, ahogyan ő is megtette másokkal.

- Ön szerint ez lenne az igazság?

- A civilizált emberek igazsága a tárgyalóterekben lakozik, de létezik a próféták igazsága, isten igazsága is. Ki ítélkezhet ilyen szörnyűségek felett? Milyen büntetést érdemel az ilyen? Életfogytiglani börtönbüntetést? Vagy talán fájdalommentes halált?

- Az igazságot, uram. Néha az igazság a legjobb bosszú.

- És ha Radek nem fogadja el a feltételeket?

Shamron vállat vont.

- Mik az utasításai?

- Nincs szükségünk egy újabb Demjanuk-ügyre. Semmi kedvem egy nemzetközi médiacirkuszra a holokausztnak. Jobban örülnék, ha Radek egyszerűen eltűnne a föld színéről.

- Eltűnne?

Shamron az arcán érezte a miniszterelnök leheletét.

- Biztos, hogy ő az, Ari?

- Ebben nem kételkedem.

- Akkor, ha úgy alakul, hallgattassa el. Erich Radek hatalmas teherként nehezedik Gabriel vállára. Most végre törleszthet. Ha Radek nem hajlandó idejönni, utasítsa, hogy ölje meg, és a kutyák lakmározzanak a véréből.

30 BÉCS

KRUZT VÉGTELEN nyugalommal töltötte el a hamisítatlan bécsi éjszaka csendje. Sajnos nem tartott sokáig. Az öreg ritkán telefonált az otthonába, és még sohasem fordult elő, hogy az éjszaka közepén rángatta volna ki az ágyából. Felkészült a rossz hírekre.

Az utcán nem tapasztalt semmi rendkívülit, és a visszapillantó tükörben ellenőrizte, hogy követik-e, de senkit sem látott. Kiszállt az autóból, és a kapuhoz lépett. A földszinten behúzták a sötétítő függönyöket, de minden szoba ki volt világítva, míg a második szinten csupán egyetlen helyen világított az ablak. Kruz becsengetett. A tarkóján érezte, hogy figyelik, de amikor hátrafordult, senkit se látott.

Ismét a csengő felé nyúlt, de mielőtt még megnyomta volna, már kinyílt a kapu. Belépett, és a küszöbön megjelent egy férfi, nyitott zakója alatt megvillant a Glock.

Kruz jól ismerte: Klaus Halder régen a Staatspolizei alkalmazásában állt, és most az öreg testőreként dolgozott. Halder rendszeresen elkísérte az öreget, ha kimozdult a házból, és ő fogadta a látogatókat is. A jelenléte olyan volt, akár az éjszakai telefonhívás: semmi jót nem jelentett.

- Hol van?

Halder szó nélkül a földre pillantott, mire Kruz bement a dolgozószobába. Az álfalat már elmozdították, és a lift már csak rá vált. Megnyomta a gombot, és lassan lement az alagsorba. A föld alatti helyiség sárga és aranyozott falai az öreg barokkos ízlését tükrözték. A kamrát annak idején az amerikaiak építették meg neki, hogy az oroszok ne tudják lehallgatni a tárgyalásokat. Ugyancsak ők építették meg az alagutat is, ahová csak a kombinációs zárral ellátott vastag acélajtón keresztül lehetett átjutni. Kruz egyike volt azon keveseknek, akik ismerték ezt az alagutat és a szomszéd ház lakóit.

Az öreg egy kis asztalnál ült, előtte egy pohár ital. Idegesen forgatta a poharat - kétszer jobbra, kétszer balra -, és Kruz azonnal tudta, hogy ideges. Jobb, jobb, bal, bal. Furcsa szokás, és pokolian fenyegető. Arra gondolt, hogy az öreg talán még az előző életében, egy másik világban tett szert erre a szokására. Eszébe jutott egy jelenet: a kihallgatóasztalhoz láncolt orosz politikai biztos, az asztal másik oldalán a tetőtől talpig feketébe öltözött öreg, ahogy a poharát forgatja, miközben végtelen kék szemével az áldozatát méregeti. Kruz gyomra még most is összerándult az emléktől. Az a szerencsétlen már azelőtt összeszarta magát, mielőtt komolyra fordultak volna a dolgok.

Az öreg felpillantott, és abbahagyta a pohár forgatását. Jeges tekintete Kruz ingére esett, majd egy üres székre mutatott. Kruz nem akarta felébreszteni a feleségét, így a sötétben kapkodta magára a ruháit. Gyorsan megigazította az ingét, és leült. A pohár ismét megmozdult - kettő jobbra, kettő balra. Jobb, jobb, bal, bal...

Az öreg azonnal a tárgyra tért, és úgy beszélt, mintha sose váltak volna el. Az elmúlt hetvenkét órában, mondta, kétszer is megkísérelték megölni az izraelit - egyszer Rómában, utána Argentínában. Sajnos nem jártak sikerrel. Rómában az izraeli titkosszolgálat egyik embere sietett a segítségére, míg Argentínában bonyolultabb volt a helyzet. Valószínűleg az amerikaiak is belekeveredtek az ügybe.

- Mit keresett az izraeli Argentínában? - kérdezte Kruz.

Általában megvárta, míg az öreg befejezi a mondanivalóját, de most, félórával azután, hogy kiugrasztották az ágyából, megfélemedezett magáról. Az öreg fagyos tekintettel méregette, a pohár halkan

koppant az asztalon. Kruz átlépte azt a bizonyos határt. Nem mindennap sikerült felbosszantania ezt az embert, aki hetvenkét óra alatt két kontinensen is megszervezett egy-egy gyilkossági kísérletet.

- Magának nem kell arról tudnia, miért volt Argentínában az izraeli, vagy hogy egyáltalán ott volt. Elegendő, ha tudja, hogy ez az ügy kezd veszélyessé válni. - A pohár ismét megmozdult. - Gondolom, sejti, hogy az amerikaiak mindent tudnak. Tudják, ki vagyok, hogy mit tettem a háború idején. Nem lehetett titokban tartani, és szövetségesek voltunk. A kommunisták ellen harcoltunk. Tudtam, hogy nem árulnak el, mert kínos dolgokról volt tudomásom. Nincsenek illúzióim, Manfred. Az ő szemükben csak egy szajha voltam, akit a magány és szükség óráiban kerestek meg, de a hidegháború után olyan lettem, mint egy asszony, akit legszívesebben örökre elfelejtenének. És ha most kapcsolatba léptek az izraeliekkel... - Elhallgatott.

- Érti, mit akarok mondani, Manfred?

Kruz bólintott.

- Feltételezem, Peterről is tudnak.

- Mindent tudnak. Mindkettőnkét tönkretelhetnek, de ezzel magukat is bajba sodorják.

Gondoskodtam róla, hogy ne forduljanak ellenem, de most már nem vagyok benne biztos, hogy nem teszik meg.

- Mit kell tennem?

- Tartsa szemmel az izraeli és az amerikai követségeket. Kövessék az összes ismert titkosszolgálati dolgozót. Figyeltesse a repülőtereket és a pályaudvarokat, és lépjen kapcsolatba az informátoraival a lapoknál, nehogy megszellőztessenek valamit a sajtóban.

- És mit mondjak a miniszternek, miért foglalkozom annyira kitartóan az amerikaiakkal és az izraeliekkel? Mit mondjak neki?

- Most nagyon sok múlik magán, Manfred. Nem érdekel, mit mond a miniszternek, csak végezze a dolgát. Nem hagyom, hogy Peter veszítsen. Megértette?

Kruz belenézett a könyörtelen kék szemekbe, majd bólintott. Az öreg felemelte a poharát, elmosolyodott, majd belekortyolt. Aztán a zakója belső zsebéből előhúzott egy darab papírt és az asztalra helyezte.

- Mi ez? - kérdezte Kruz.

- Egy telefonszám.

- Telefonszám? - kérdezte Kruz, de nem vette el a papírt.

- Nem tudhatjuk, hogyan alakulnak a dolgok. Elképzelhető, hogy erőszakot kell alkalmazni. Lehet, hogy nem áll majd módomban kiadni az utasításokat, és akkor magára fogok támaszkodni, Manfred.

Kruz felvette a papírt, és a két ujj között tartotta.

- Ha felhívom ezt a számot, ki veszi fel a telefont?

Az öreg mosolygott.

- Az erőszak.

31 ZÜRICH

HERR CHRISTIAN ZIGERLI, a Dolder Grand Hotel rendezvényszervezője sok tekintetben olyan volt, akár a szállodája: méltóságteljes és elegáns, határozott és visszafogott, aki megengedhette magának, hogy a magasból szemlélje a világot. Nem szerette a meglepetéseket, és megkövetelte, hogy a különleges szobafoglalások és konferenciák esetében hetvenkét órával azelőtt értesítsék, de amikor a Heller és Systech Vállalatok a Dolderben óhajtották megtartani a fúziós tárgyalást, Herr Zigerli 15 százalékos felárért hajlandó volt eltekinteni a három naptól. A szállás sose okozott neki problémát, de mint minden másnak, a Dolderben, ennek is megvolt az ára.

A szobafoglalást a Heller Vállalatok intézték - természetesen nem az öreg Rudolf Heller személyesen, hanem az olasz személyi asszisztense. Herr Zigerli hajlamos volt arra, hogy már az első találkozás alkalmával véleményt alkosson az emberekről. Általában nem zavarták az olaszok, de Elenát azonnal a rendkívül kellemetlen vendégek közé sorolta. Hangosan beszélt a telefonba, ami Zigerli szemében főbenjáró bűnnek számított, és úgy viselkedett, mintha a főnöke pénze mindenre feljogosította volna. Annak ellenére, hogy még sohasem szállt meg a Dolderben, rendkívül jól kiismerte magát az épületben, és hihetetlenül nagy igényei voltak. Négy egymás melletti lakosztályt kért, és kikötötte, hogy mindegyik a golfpályára néző terasz közelében legyen, és jól lehessen látni a tavat. Amikor Zigerli tájékoztatta, hogy ez nem lehetséges - mivel nem volt négy üres lakosztály egymás mellett, Elena megkérte, hogy költöztesse át a vendégeket. A szállodás erre azt felelte, hogy nem áll szándékában menekülteket csinálni a vendégeiből a kedvéért, mire a nő beleegyezett, hogy kiveszi a három, egymással szomszédos lakosztályt, valamint egy negyediket a folyosó végében.

- A küldöttség holnap délután kettőkor érkezik - közölte Elena. - Egy könnyű munkaebédet szeretnének. - Aztán a következő tíz percben a „könnyű munkaebéden” civakodtak.

Amikor végre sikerült összeállítani a menüt, Elena kijelentette, hogy ő és a Heller biztonsági főnöke négy órával a küldöttség előtt fog érkezni, és átvizsgálja a szobákat. Utána a személyzet tagjai kizárólag Heller biztonsági embereinek a kíséretében léphetnek be a szobákba. Herr Zigerli nagyot sóhajtott és beleegyezett, majd letette a telefont. Bezárta az irodája ajtaját, és néhány légzőgyakorlattal próbálta lecsillapítani háborgó idegeit.

Másnap hideg, borús reggelre ébredtek. A Dolder tornyai belevesztek a ködbe, és a szálloda előtti tökéletes aszfalt fekete gránitként csillogott. Herr Zigerli harcra készen várakozott a hallban. El fog késni, gondolta. Mindig késnek. Több lakosztályra lesz szüksége. Borzasztóan fog viselkedni.

A bejárat előtt megjelent egy fekete Mercedes szedán, mire Herr Zigerli diszkrétan a karórájára pillantott. Pontosan tíz óra volt. Ez igen. A portás kinyitotta a hátsó ajtót, és megjelent egy pár fekete csizma - Bruno Magli, gondolta magában Zigerli -, majd egy formás térd és comb. Herr Zigerli végigsimított a haján, majd előrelépett. Sok gyönyörű asszonyt látott már a szállodájában, de senki sem mozgott olyan kecsesen és elegánsan, mint a bájos Elena. Gesztenyebarna haját összefogta a tarkóján, a bőre színe olyan volt, akár a méz. Barna szemében megvillantak az aranyszínű pöttyök, és amikor kezet fogtak, világosabb színre váltottak. A hangja, az a követelőző, parancsoló hang most lágyan csengett, és a férfit teljesen elvarázsolt az olasz akcentusa. A nő elengedte a kezét, majd a komor társához fordult.

- Herr Zigerli, bemutatom Oskart. Ő a biztonsági emberünk.

Oskarnak nem volt vezetékneve, bár Zigerli szerint nem is volt rá szüksége. A vörösseszőke férfi akkora volt, mint egy díjbirkózó, arcát halvány szeplők borították. Oskar szeme türelmetlenül megvillant, és Herr Zigerli tudta, hogy mielőbb munkához szeretne látni.

- Felkísérem önöket - mondta. - Kérem, kövessenek.

Herr Zigerli inkább a lépcsőt választotta a lift helyett.

Valahogy megérezte, hogy ez az erdei ember nem szívesen várakozik a liftre, ha gyalog is feljuthat az emeletre. A szobák a negyedik emeleten voltak, és az utolsó fordulónál Oskar kinyújtotta a kezét a mágneskártyákért.

- Ha nem bántja, innen már egyedül is boldogulunk. Felesleges megmutatni a szobákat. Nem először vagyunk szállodában. - Kacsintott, majd barátságosan megveregette Herr Zigerli karját. - Csak mutassa meg, merre menjünk. Minden rendben lesz.

Persze, hogy rendben lesz, gondolta Zigerli. Oskar nagyon magabiztosnak tűnt. Vajon Elena is így látja? A kártyákat a biztonsági ember tenyerébe helyezte, majd megmutatta nekik az utat.

Herr Zigerli szerette a közmondásokat. A csendes vendég elégedett vendég - szokta mondani, és mivel semmi zajt nem hallott a negyedik emeletről, úgy gondolta, Elena és Oskar elégedettek a szállással. Ettől aztán Herr Zigerli is elégedetten mosolygott.

Csak délután kettőkor látta viszont őket, amikor lementek a hallba, hogy fogadják a küldöttséget. Odakinn most már havazott, de Herr Zigerlit ez sem zavarta, hiszen a szálloda biztonságos paradicsomnak látszott a viharban, akárcsak az egész ország.

Megérkezett az első limuzin, melyből két utas szállt ki. Az egyik maga Herr Rudolf Heller volt, egy alacsony, idős úriember, drága öltönyben és ezüstszerű nyakkendőben. Férge járása arra utalt, hogy hajlott kora ellenére egyedül intézi az ügyeit. Herr Zigerli üdvözölte a Dolderben, majd kezet fogott vele. A keze mintha kőből lett volna.

Hellert a komor arcú Herr Keppelmann kísérte. Úgy huszonöt évvel fiatalabb volt Hellernél, rövidre nyírt haja enyhén őszült a halántékánál, és ragyogó zöld szeme volt. Herr Zigerli számtalan testőrt látott már a Dolderben, és rögtön tudta, hogy Herr Keppelmann is az. Nyugodt, de tettere kész, csendes, de ugrásra kész és nagyon erős. A smaragdszínű szemek békések, de mindent észrevesznek. Herr Zigerli Elenára nézett, és látta, hogy a nő Herr Keppelmannat figyeli. Lehet, hogy a csendes testőr a világ legboldogabb embere?

A következő autóval megérkeztek az amerikaiak: Brad Cantwell és Shelby Somerset, a CEO és a COO Systech Távközlési Vállalatból, a Virginia állambeli Restonból. Volt bennük valami visszafogott elegancia, ami nem jellemző az amerikaiakra. Nem voltak túlzottan barátságosak, de nem is temetkeztek bele a mobiltelefonjaikba. Cantwell németül beszélt, akárcsak Herr Zigerli, és kerülte a szemkontaktust.

Somerset már barátságosabb volt. A kék zakó és a csíkos nyakkendő elárulta, hogy hosszú útról érkeztek, és a beszéde felsőosztálybeli neveltetést sejtetett.

Herr Zigerli kedvesen üdvözölte őket, majd diszkréten visszavonult. Ehhez különösen jól értett. Ahogy Elena a lépcsőkhöz kísérte a vendégeket, a szállodás besurrant az irodájába, és becsukta az ajtót. A csoport igen mély benyomást keltett benne, és érezte, hogy fontos dolgok vannak készülőben, ő pedig tökéletesen játszotta csekély kis szerepét. A mai világban ennek nem tulajdonítanak nagy jelentőséget, de Herr Zigerli apró kis birodalmában óriási fontossággal bírtak. Remélte, hogy a Heller Vállalatok és Systech emberei is hasonlóképpen éreznek.

***

ZÜRICH BELVÁROSÁBAN Konrad Becker a záráshoz készülődött, amikor az íróasztalán megcsörrent a telefon. Igaz, hogy a munkaidő csak öt perc múlva ért véget, de erős kísértést érzett, hogy ne vegye fel a telefont. A hosszú évek tapasztalata megtanította Beckert, hogy csak a problémás ügyfelek telefonálnak ilyen késői időpontban, és már így is nehéz napot tudhatott maga mögött. Aztán igazi svájci bankárhoz méltó módon mégis felvette a telefont.

- Becker és Puhl - jelentkezett automatikusan.
- Konrad, itt Shelby Somerset. Hogy a fenében van? Becker nagyot nyelt. Somerset, a CIA-s amerikai - legalábbis így mutatkozott be.
- Mit tehetek önért, Mr. Somerset?
- Hagya a hivatalos szölamokat, Konrad.
- Akkor mit óhajt?
- Menjen le a Talstrasséra, és szálljon be az ezüstsínű Mercedesbe.
- Mi okom lenne rá, hogy megtegyem?
- Találkozni akarunk magával.
- Hová visz az a Mercedes?
- Biztosíthatom, hogy kellemes helyre érkezik.
- Mit vegyek fel?
- Üzleti megbeszélés lesz. És Konrad...
- Igen, Mr. Somerset.
- Semmi trükk. Menjen le, és szálljon be az autóba. Figyeljük magát. Mindig is figyeltük.
- Milyen megnyugtató, Mr. Somerset - mondta a bankár, de a telefon már süket volt.

***

HÚSZ PERCCSEL később Herr Zigerli a recepciónál álldogált, amikor észrevette, hogy az egyik amerikai idegesen fel-alá járkál a bejárat előtt. Rövidesen megjelent egy ezüstsínű Mercedes, és egy alacsony, kopasz emberke szállt ki belőle. Ragyogó Bally cipők, bombabiztos diplomata táskák. Egy bankár, állapította meg Zigerli. Somerset bizalmasan rámosolygott az újonnan érkezőre, majd vállon veregette. A kis ember a meleg fogadtatás ellenére is úgy nézett ki, mint akit akasztani visznek. Ennek ellenére Herr Zigerli a tárgyalások sikerében bizakodott. A pénzes ember is megérkezett.

***

- JÓ NAPOT, Herr Becker. Nagyon örülök, hogy végre személyesen is találkoztunk. Heller vagyok. Rudolf Heller, ő pedig a társam, Herr Keppelmann. És az az úriember Brad Cantwell. Gondolom, Mr. Somerset már ismerik egymást.

A bankár néhányszor pislogott, majd kíváncsi tekintettel méregette Shamront, mintha az értékét akarná felbecsülni. Az aktatáskáját maga elé tartotta, mintha attól félne, hogy orvul megtámadják.

- A társaimmal egy vegyes vállalkozásba szeretnénk fogni, de szükségünk lenne a segítségére. De hiszen ez a bankárok dolga, nemde? Segíteni a nagy vállalkozásokat, ugye, Herr Becker? Hogy segítsenek az embereknek valóra váltani az álmaikat.

- Ez a vállalkozástól függ, Herr Heller.

- Értem - mondta Shamron mosolyogva. - Évekkel ezelőtt felkereste önt néhány német és osztrák férfi. Ők is egy vállalkozást akartak elindítani. Egy nagyobb összeget bíztak önre, és felhatalmazták, hogy jó haszonnal kamatoztassa a pénzt. Kiváló munkát végzett, és rengeteg pénzt szerzett nekik. Feltételezem, emlékszik ezekre az urakra. Gondolom, azt is tudja, honnan szerezték a pénzüket.

A bankár tekintete megkeményedett.

- Ugye, maga izraeli? - nézett Shamronra.

- Én inkább világpolgárnak tekinteném magam - felelte Shamron. - Sok helyen van otthonom, és több nyelven beszélek. Az üzleti érdekeimhez hasonlóan a lojalitásom sem ismer határokat. Svájci polgárként bizonyára érti, mit akarok mondani.

- Értem - mondta Becker -, de egyetlen szavát sem hiszem.

- És ha izraeli vagyok? - kérdezte Shamron. - Ez befolyásolná a döntését?

- Igen.

- Hogyan?

- Nem érdekelnek az izraeliek - jelentette ki Becker határozottan. - Vagy a zsidók, ha úgy tetszik.

- Ezt sajnálattal hallom, Herr Becker, de mindenkinek joga van a véleményéhez, és nem hibáztatom érte. A magam részéről sohasem hagytam, hogy a politika, hatással legyen a döntéseimre. Segítségre van szükségem, és pillanatnyilag ön az egyetlen, aki segíthet nekem.

Becker kíváncsian méregette.

- Pontosan milyen természetű ez a vállalkozás, Herr Heller?

- Tulajdonképpen roppant egyszerű. Azt akarom, hogy segítsen elrabolni az egyik ügyfelét.

- Ha jól értem, arra akar rávenni, hogy szegjem meg a svájci banki törvényeket - a többi törvényről már nem is beszélve?

- Valamint arra, hogy tartsa titokban a maga szerepét.

- És ha nem akarok együttműködni magukkal?

- Akkor kénytelen leszek világgá kürtölni, hogy ön a gyilkosok bankára, és a holokauszt során zsákmányolt két és félmilliárd dollárt őrzött a bankjában. A Zsidó Világkongresszus a fejét követeli majd, és keresztet vethet a bankjára.

A svájci könyörgő szemekkel nézett Shelby Somersetre.

- Megállapodtunk - nyögte.

- A megállapodás még mindig érvényes - szólalt meg az amerikai de a feltételek némiképp megváltoztak. Az ügyfele nagyon veszélyes ember, és sürgősen semlegesíteni kell. Szükségünk van magára, Konrad. Segítsen összetakarítani a szemetet. Tegyen végre valami jót.

A bankár idegesen dobolt az aktatáskáján.

- Igaza van. Valóban veszélyes ember, és ha részt veszek az elrablásában, én is veszélybe kerülök.

- Megvédjük, Konrad.

- És mi van akkor, ha ismét megváltoznak a „feltételek”? Akkor ki fog megvédeni?

- A számla szétosztásakor százmillió dollár ütötte volna a markát - szólt közbe Shamron. - Ezt most elfelejtheti, mert az összes pénzt át fogja adni nekem. Ha együttműködik, megkapja a felét. Ugye, tud számolni, Herr Becker?

- Igen, tudok.

- Ötvenmillió több mint amennyit megérdemel, de megkapja, ha együttműködik velünk.

- Írásos garanciát akarok.

Shamron szomorúan ingatta a fejét, mintegy jelezve, hogy bizonyos dolgokat sohasem szabad leírni, és ezt te is jól tudod, drága barátom.

- Mit kell tennem?

- Segítsen bejutni a házába.

- Hogyan?

- Sürgősen találkoznia kell a számla miatt. Esetleg alá kell írni valamit, vagy meg kell beszélni valamit a felszámolással kapcsolatban.

- És ha már benn vagyok?

- Utána már az új asszisztensére bízza a dolgokat.

- Miféle új asszisztensemre?

Shamron Gabrielre nézett.

- Talán ideje, hogy bemutassuk Herr Beckernek az új társát.

***

SZÁMOS NÉVVEL és személyiséggel rendelkezett. Herr Zigerli számára Oskar, a Heller cég biztonsági főnöke volt. A párizsi házimester Vincent Laffontként ismerte, úgy tudta, egy breton származású útikönyv-író, aki ideje nagy részét utazással tölti. Londonban Clyde Bridges volt, egy kanadai szoftvercég marketingigazgatója, Madridban pedig a nyughatatlan német, aki legszívesebben kávéházakban és bárókban tölti az idejét, és utazással próbálja elűzni az unalmát.

Valójában Uzi Navotnak hívták, és az izraeli titkosszolgálatban katta, azaz titkos ügynök volt. Főképpen Nyugat-Európában tevékenykedett, és széles körű nyelvtudásával, sármos megjelenésével és fatalista arroganciájával sikerült beépülnie a palesztin sejtekbe, és sok embert szervezett be az európai arab

nagykövetségeknél. Majdnem minden európai titkosszolgálatnál megvolt az embere, és a helyi zsidó közösségek önkéntesei, a sayaninok is segítettek neki a munkájában. A párizsi Ritzben mindig a legjobb asztalt kapta, mert az ottani maître d'hotel a Hivatal fizetett informátora volt, akárcsak a szobalányok főnöke.

- Konrad Becker, bemutatom Oskar Langét.

A bankár egy pillanatig mozdulatlanul állt, mintha hirtelen megdermedt volna. Aztán okos kis szemével Shamronra nézett, és megkérdezte:

- Mit kell tennem vele?
- Mondja meg maga. Nagyon jó a mi Oskárunk.
- El tud játszani egy ügyvédet?
- Kellő felkészüléssel akár a maga édesanyját is eljátssza.
- Meddig fog tartani ez a színjáték?
- Öt percig, talán még annyit sem.
- Ludwig Vogel mellett öt perc maga az örökkévalóság.
- Én is így hallottam - mondta Shamron.
- És mi lesz Klausszal?
- Ki az a Klaus?
- Vogel testőre.

Shamron mosolygott. Becker ellenállása szertefoszlott, és a bankár beállt a csapatba.

- Nagyon profi - mondta Becker. - Legalább hatszor jártam már a házban, de minden alkalommal megmotozott, és a táskámat is ki kellett nyitnom. Tehát ha esetleg fegyvert akarnak vinni a házba...

Shamron közbeszólt:

- Nem áll szándékunkban fegyvert vinni.
- Klausnál mindig van fegyver.
- Biztos benne?
- Azt hiszem, egy Glockja van. - A bankár megveregette a bal oldalát. - Pontosan itt hordja, és nem

rejtegeti.

- Kedves kis részlet, Herr Becker.

A bankár egy bólintással vette tudomásul a bókot.

- A részletekkel foglalkozom, Herr Heller. Elnézést kérek, Herr Heller, de hogyan gondolta, hogy elrabolhat valakit, akire fegyveres testőr vigyáz, míg az emberrablónak nincs fegyvere?

- Herr Vogel önként távozik a házból.

- Önkéntes emberrablás? - kérdezte Becker hitetlenkedve. Milyen sajátos. És hogyan lehet meggyőzni valakit, hogy önként beleegyezzen a saját elrablásába?

Shamron karba tette a kezét.

- Csak juttassa be Oskart a házba, és a többit bízza ránk.

32 MÜNCHEN

A LAKÁS egy régi bérházban volt, a bájos kis Lehel kerületben, Münchenben. A lift meglehetősen rozoga volt, és általában nem is működött, így ajánlatos volt gyalog felmenni a harmadik emeletre. A bútorok személytelenek voltak, akár egy szállodában. A hálószobában két ág, a nappaliban egy dívány volt. A szekrényben négy vállfa. A kamrában hosszan tárolható élelmiszerek, a konyhaszekrényben nyolc személyre elegendő étkészlet. A nappali ablaka az utcára nézett, de a zsalukat leengedték, így a lakás állandó sötétségbe burkolózott. A telefonok nem csengettek, hanem piros fénnel jelezték a hívást.

A nappali falait teleaggatták térképekkel: Bécs belvárosa, Bécs, Kelet-Ausztria, Lengyelország. A szemközti falon Kelet-Európa térképe, melyen Bécstől egészen a Balti-tengerig megjelölték a menekülési útvonalat. Shamron és Gabriel egy ideig a szín miatt vitatkozott, majd kiegyeztek a pirosban. A vonal távolról egy véres folyónak látszott, és Shamron pontosan ezt akarta ábrázolni: Erich Radek áldozatainak a véréét.

Shamron megkövetelte, hogy a lakásban németül beszéljenek, és Radeket csak és kizárólag Radek néven emlegethették, mivel nem volt hajlandó kiejteni az amerikaiaktól vásárolt nevét. Shamron más szabályokat is hozott: mivel ez Gabriel hadművelete volt, ő volt a vezető. Az édesanyjától tanult berlini akcentusával neki kellett eligazítást tartani a csapatoknak, ő tekintette át a bécsi megfigyelők beszámolóját, és a végső döntést is neki kellett meghoznia.

Az első napokban Shamron mindenben támogatta, de amint észrevette Gabriel növekvő önbizalmát, szerényen a háttérbe húzódott. Ennek ellenére minden ügynök felfigyelt a sötét karikákra a szeme alatt.

Mintha sohasem aludt volna. Folyton a térképeket tanulmányozta, vagy a konyhaasztalnál üldögélve egyik cigarettáról a másikra gyújtott.

- Olyan, mint egy halálos beteg, aki a saját temetését szervezi - jegyezte meg Oded, egy veterán németajkú ügynök, akit Gabriel az autózéssel bízott meg, amikor sor kerül a menekülésre.

Normális körülmények között egy ilyen műveletet több hétig kellene tervezni, de Gabrielnek csak néhány nap állt a rendelkezésére. Annak idején az Isten haragja akcióban szert tett némi tapasztalatra. A Fekete Szeptember terroristái állandóan mozgásban voltak, és őrzítő gyakorisággal bukkantak fel, majd ugyanolyan gyorsan el is tűntek. Amikor megtaláltak valakit, és sikerült azonosítani, a végrehajtó csapat villámgyorsan akcióba lépett. Megfigyelőkocsikat telepítettek, járműveket és biztonságos lakásokat béreltek, megtervezték a menekülési útvonalakat. A tapasztalat és a tudás jó szolgálatot tett Münchenben, és kevés titkosügynök tudott többet a gyors tervezésről és villámgyors lecsapásról, mint Gabriel és Shamron.

Estéknként megnézték a tévében a német híradót. A szomszédos Ausztriában zajló választások a németek figyelmét is lekötötték. Metzler egyre erősebbnek tűnt, a közvélemény-kutatások alapján nőtt a népszerűsége, akár csak a tábor. A müncheni lakásban Gabriel és a társai különös módon éppen Metzlernek szurkoltak, hiszen nélküle Radeket sem keríthetik kézre.

Lev rendszerint a hírek után jelentkezett be a Saul király sugárútról, és fárasztó keresztkérdéseknek vetette alá Gabrielt a napi eseményekkel kapcsolatban. Ilyenkor Shamron nagyon örült, hogy más a parancsnok. Gabriel fel-alá járkált, kezében a telefonnal, és türelmesen válaszolt a kérdésekre.

***

A DÉLUTÁNI ÓRÁKBAN Gabriel és Shamron kimenekült a lakásból, és az Angolkertben sétálgattak. Eichmann árnyéka felettük lebegett. Gabriel úgy érezte, mintha a letelepítéstől fogva ott lett volna. Jelen volt azon a bécsi éjszakán, amikor Max Klein elmesélte neki annak a bizonyos SS tisztnek a történetét, aki Birkenauban egy tucat zsidót gyilkolt meg, most pedig nyugodtan kávézgat a Café Centrálban. Ennek ellenére Shamron mostanáig nem emlegette a nevét.

Gabriel már sokszor hallotta az Eichmann elfogásáról szóló történetet. 1972 szeptemberében Shamron ezzel a történettel győzte meg, hogy csatlakozzon az Isten haragja akcióhoz. Az Angolkertben azonban sokkal több részletet is megismert, és tudta, hogy az öreg nemcsak a régi dicső napokat akarja felidézni. Shamron sose dicsekedett a sikereivel, és a kiadók is sokáig várhatnak az emlékirataira. Tudta, hogy Shamron jó okkal mesél Eichmannról. Már megtettem ezt az utat, mondta Shamron. Máskor, más helyen, más ember társaságában, de van valami, amit tudnod kell. Időnként Gabriel élő történelemnek tekintette a mesterét.

- Az volt a legnehezebb, amikor a menekülési tervre várakoztunk. Be kellett zárkózni a biztonságos házba ezzel a patkánnyal. Egyesek rá sem bírtak nézni. Én minden éjszakát a szobájában töltöttem, és őrködtem. Ki volt kötve a vaságyhoz, pizsamában volt, a szemén sötét szemüveg. Szigorúan megtiltották, hogy szóba álljunk vele, ezt kizárólag a vallatói tehették meg. Megszegtem az utasításokat. Meg kell értened: tudni akartam. Hogy történhetett meg, hogy ez a férfi, aki nem bírta elviselni a vér látványát, mégis hatmillió ember haláláért felelős? Megölte az anyámat és az apámat. A két nővéremet. Megkérdeztem tőle, hogy miért tette. Azt mondta, azért tette, mert ez volt a munkája - a munkája, Gabriel -, úgy beszélt, mint egy banki alkalmazott, vagy egy mozdonyvezető. Később egy hídon állva ezt mesélte:

- Csak egyetlen egyszer akartam megölni Gabriel, amikor megpróbálta elhitetni velem, hogy nem gyűlölte a zsidókat, hogy tulajdonképpen kedvelte és csodálta őket, és a mi szavaink hagyták el a száját: Shema, Yisrael, Adonai Eloheinu, Adonai Echad! Nem bírtam elviselni, hogy ezek a szavak éppen az ő szájából hangzanak el, abból a szájából, amely hatmillió ember megölésére adott ki parancsot. Betapasztottam a száját, hogy elhallgattassam, mire rátört a remegés. Azt hittem, szívinfarktus van. Azt kérdezte, meg akarom-e ölni, és könyörgött, hogy ne bántsam a fiát. Ez az ember, aki a szülei karjából tépte ki a gyerekeket, és a tűzbe vetette őket, a saját gyereke miatt aggódott, mintha mi is hozzá hasonlóknak lennénk, mintha gyermekeket gyilkolnánk.

Aztán egy elhagyatott sörkertben meg akartuk győzni, hogy önként jöjjön velünk Izraelbe, de természetesen nem állt kötelnek. Argentínában vagy Németországban akart bíróság elé állni, de megmondtam neki, hogy ez nem lehetséges. A karrieremet kockáztattam, amikor adtam neki egy kis bort és egy cigarettát. Nem ittam együtt ezzel a gyilkossal. Képtelen voltam. Elmagyaráztam neki, hogy lehetősége lesz elmondani a saját verzióját, hogy tisztességes tárgyalásban lesz része, és megfelelő védelmet is kap. Nem voltak illúziói, de látszott rajta, hogy tetszik neki az ötlet, hogy az egész világ előtt magyarázkodhat. Azt is közöltem vele, hogy ő legalább méltósággal halhat meg, nem úgy, mint azok a milliók, akik a

gázkamrákban lelték halálukat, miközben Max Klein szerenádott nekik. Aláírta a papírt, majd jó némethez illően kelezte, és ennyi volt.

Gabriel feszült figyelemmel hallgatta. Shamron minden átmenet nélkül Radekre terelte a szót.

- Te előnyben vagy, mert már találkoztál vele. Én csak távolról, megfigyelés közben láttam Eichmannt, de nem beszéltem vele, és a közelében sem ültem. Pontosan tudtam, milyen magas, de valójában nem tudtam elképzelni, milyen lehet valójában. Elképzeltem a hangját, de valójában nem tudtam, milyen. Te ismered Radeket, de Manfred Kruznak köszönhetően sajnos ő is tud egy-két dolgot rólad, és többet is ki akar deríteni. Kérdéseket fog feltenni. De semmilyen körülmények között ne beszélj vele. Ne feledd, hogy Erich Radek nem az őrség vagy a gázkamra felügyelője volt, hanem egy SD, egy tapasztalt vallató. Ne engedd, hogy kijátsszon. Most te vagy a főnök, és megtapasztalhatja a másik oldalt.

- Mivel érdemelte ki Eichmann és Radek az igazságszolgáltatást - kérdezte Gabriel -, míg a Fekete Szeptember palesztinjai bosszút állhattunk?

- Ügyes Talmud-magyarázó lennél, Gabriel.

- Te pedig megkerülöd a választ.

- A Fekete Szeptember terroristái esetében valóban szerepet játszott a bosszú, mert állandó fenyegetést jelentettek. Ha nem végeztünk volna velük, ők öltek volna meg bennünket. Háború volt.

- Miért nem lehetett letartóztatni őket, hogy a bíróság ítélkezzen felettük?

- Hogy az izraeli bíróságon, a nagy nyilvánosság előtt terjesszék a tanaikat? - Shamron határozottan megrázta a fejét. - Már így is megtették - felemelte a kezét, és az olimpiai parkra mutatott -, pontosan itt, ebben a városban, a kamerák előtt. Nem adhattunk nekik lehetőséget, hogy igazolják a tetteiket. Ártatlan embereket gyilkoltak meg.

Akkor Shamron elmondta Gabrielnek, mit óhajtott a miniszterelnök.

- Nem akarok megölni egy öregembert - felelte Gabriel.

- Ne gondold rá úgy, mint egy öregemberre. A ruhái és az arca egy öregemberre vallanak, de ő még mindig Erich Radek, a szörnyeteg, aki azért gyilkolt meg egy tucat embert Auschwitzban, mert nem ismertek fel egy Brahms darabot. Ez a szörnyeteg két lányt gyilkolt meg egy lengyel út mellett, mert nem voltak hajlandók letagadni a birkenau-i atrocitásokat. Milliók sírjait nyitotta fel, hogy még a halálukban is megalázza őket. A kor és a betegség nem menti fel a bűnei alól.

***

SHAMRON MÜNCHENBE vitette Moshe Rivlint. A Saul király sugárúti iroda sajnos két kezdő nyomozóra bízta a feladatot, akik a munkahelye és a lakása közötti útvonalon akarták megközelíteni a levéltárost. Azonban Rivlin, aki a brooklyni Brusnhurstben nőtt fel, rögtön észrevette, hogy követik. Öngyilkos Hamasz-terroristáknak nézte őket, és amikor megállt mellette az autó és a férfiak megszólították, Rivlin futásnak eredt. A kövér kis levéltáros jókora meglepetést okozott az ügynököknek, akiknek csak percek múlva, némi segítséggel sikerült elkapni Rivlint.

A férfi, késő este érkezett meg a Lehel kerületi biztonságos lakásba. Két, kutatási anyaggal teli bőröndöt hozott magával.

- Hogy akarják elkapni Erich Radeket, ha még egy kövér aktivista is kicsúszik a kezükből? - morgolódott Rivlin. - Jöjjön - szólt oda Gabrielnek, és az egyik csendes szobába mentek. - Rengeteg dolgunk van, és kevés az időnk.

***

A HETEDIK NAPON, szerdán Adrian Carter, alias Brad Cantwell is megérkezett Münchenbe. Gabriel és Shamron éppen akkor tértek haza az angolkerti sétájukból. A csapat tagjai már a helyükön voltak, így már csak Rivlin tartózkodott a lakásban, aki Yaacovként mutatkozott be a CIA igazgatóhelyettesének. A levéltáros tökéletesen alkalmazkodott az akció rendjéhez.

Gabriel teát főzött, Carter pedig kigombolta a kabátját, és szétnézett a lakásban. Hosszan szemlélte a térképeket, melyek szerint sohasem hazudnak, és nem azt mondják, amit hallani akarunk.

- Tetszik, ahogy átalakították a lakást, Herr Heller mondta Carter, és levette a kabátját. - Posztmodern rendetlenség, és ez a szag...

Gabriel a kezébe nyomott egy csésze teát.

- Miért jött ide, Adrian?

- Gondoltam, csak beugrom, hátha segíthetek valamit.

- Na persze.

Carter helyet csinált magának a kanapén, és lehuppant. Olyan volt, akár egy megfáradt üzletember egy hosszú tárgyalás után.

- Valójában a főnököm küldött ide. Szerintem rájött az akció előtti idegesség, és azt akarja, hogy az Iroda is képmen legyen.

- Vagyis?

- Pontosan tudni akarja a tervet.

- De hiszen ismeri a tervet, Adrian. Már Virginiában is elmondtam, és semmi sem változott azóta.

- Nagy vonalakban én is ismerem a tervet - mondta Carter. - De most szeretném, ha a végső változatba is beavatna.

- Vagyis azt akarja mondani, hogy az igazgató át akarja nézni a tervet, hogy aztán ő mondhassa ki az utolsó szót.

- Valahogy úgy. Nekem pedig Ari mellett kell lennem, amikor mozgásba lendülnek az események.

- És ha elküldjük a pokolba?

- Akkor ötven százalékos esélye van arra, hogy valaki figyelmezteti Erich Radeket, és bottal üthetik a nyomát. Ne húzzon ujjat az igazgatóval, Gabriel. Csak így kaphatja el Radeket.

- Már készen állunk, Adrian. Nincs időnk a hetedik emeleti javaslatokra.

Shamron leült Carter mellé.

- Ha a maga igazgatójának lenne egy csepp esze, távol tartaná magát ettől az üggyől.

- Ezt én is megpróbáltam megmagyarázni neki - bár nem pontosan ezekkel a szavakkal, de nem érdekli. Ez az ember a Wall Streetről jött, és szereti, ha átlátja a dolgokat, és mindig pontosan tudja, hogy mit művelnek az emberei. Az Irodát is így akarja irányítani, ráadásul az elnökkel is jó barátságban van. Ha nem teszi, amit mond, felhívja a Fehér Házat, és mindennek vége.

Gabriel Shamronra nézett, aki összeszorította a fogait és biccentett, majd tájékoztatták Cartert. A végén Carter ráérősen megtömté a pipáját.

- Nekem úgy tűnik, az urak készen állnak - mondta. Akkor mire várunk? A maguk helyében azonnal elindítanám az akciót.

Gabriel egyetértett vele. Felvette a telefont, és tárcsázta Uzi Navot zürichi számát.

33 BÉCS - MÜNCHEN

KLAUS HALDER halkán bekopogott a dolgozószoba ajtaján, majd benyitott. Odabenn a félhomályban az öregember a tévét bámulta - gőzerővel folyt a Metzler-kampány, és mindenki a kabinet összetételéről beszélt. Az öreg a távirányítóért nyúlt, és kikapcsolta a tévét, majd a testőrére nézett. Helder a telefon felé fordult, amely zölden villogott.

- Ki az?

- Herr Becker keresi Zürichből.

Az öreg felvette a kagylót.

- Jó estét, Konrad.

- Jó estét, Herr Vogel. Elnézést kérek a késői zavarásért, de attól tartok, nem várhattam reggelig.

- Valami baj van?

- Ó nem, éppen ellenkezőleg. A bécsi választási hírek fényében úgy határoztam, felgyorsítom az előkészületeket, és úgy járok el, mintha Peter Metzler győzelme már fait accompli lenne.

- Bölcs döntés, Konrad.

- Remélem, hogy így látja. Alá kellene írni néhány dokumentumot, és arra gondoltam, nem ártana, ha már most elindítanánk a folyamatot, és nem hagyunk mindent az utolsó pillanatra.

- Miféle dokumentumokat?

- Az ügyvédem jobban el tudja magyarázni. Ha önnek is megfelel, szeretnék elmenni Bécsbe. Csak néhány perc az egész.

- A péntek megfelel?

- Rendben van, de csak késő délután. Reggel fontos megbeszélésem lesz, és már nem tudom elhalasztani.

- Legyen, mondjuk négy óra?

- Nekem az öt óra jobban megfelelne, Herr Vogel.

- Rendben van. Tehát pénteken öt órakor találkozunk.

- Ott lesznek.

- Konrad?

- Igen, Herr Vogel?

- Ez az ügyvéd... megmondaná a nevét, kérem?

- Oskar Lange, Herr Vogel. Nagyon tehetséges ember. Már több alkalommal is dolgoztam vele.

- Remélem, ismeri a diszkréció fogalmát.

- Ez a legkevesebb, uram. Ön nagyon jó kezekben lesz.
- Jó éjszakát, Konrad.

Az öreg letette a telefont, és Halderre nézett.

- Jön vele valaki?

Bólintás.

- Eddig mindig gyedül jött. Most miért van szüksége segítségre?

- Herr Becker nemsokára százmillió dollár boldog tulajdonosa lesz, Klaus. Ez a zürichi gnómnak biztosan nem okoz csalódást.

A testőr az ajtó felé indult.

- Klaus?

- Igen, Herr Vogel?

- Talán mégis igaza van. Hívja fel a zürichi barátainkat, és nézzenek utána, hogy ismeri-e valaki ezt a bizonyos Oskar Langét.

EGY ÓRA MÚLVA megérkezett a felvétel a müncheni lakásba. Háromszor is meghallgatták a bankár és Vogel beszélgetését, de Adrian Carternek nem tetszett, amit hallott.

- Ugye tudják, hogy amint Radek letette a telefont, azonnal felhívott valakit Zürichben, hogy utánanézzon Oskar Langénak? Remélem, számítottak erre.

Shamron csalódottan nézett Carterre.

- Mit képzol rólunk, Adrian? Teljesen kezdőknek néz bennünket?

Carter meggyújtotta a pipáját, és nyugodtan várta a választ.

- Hallott már a sayanról? - kérdezte - Shamron. - Vagy a sayaninról?

Carter bólintott.

- A maguk kis önkéntes segítői - mondta. - A szállodai alkalmazottak, akiktől bejelentkezés nélkül is kapnak szobát. A kocsikölcsönzők dolgozói, akiktől lenyomozhatatlan autókhoz jutnak. Az orvosok, akik egyetlen kérdés nélkül kezelik az ügynökeiket. A bankárok, akikhez bármikor kölcsönért folyamodhatnak.

Shamron bólintott.

- A mi titkosszolgálatunk mindössze ezerkétszáz főből áll. A sayanin nélkül semmire se mennénk.

- És Oskar Lange?

- Egy zürichi adó- és ingatlanügyekkel foglalkozó ügyvéd. Véletlenül ő is zsidó, de ezt Zürichben nem szokták nagydobra verni. Néhány évvel ezelőtt elvittem egy csendes kis étterembe, és felvettem a segítőim közé. A múlt héten kértem tőle egy szívességet. Kölcsönkértem az útlevelét és az irodáját, és megkértem, hogy tűnjön el egy-két hétre. Amikor elárultam neki, miért van szükségem a segítségére, azonnal beleegyezett. Ami azt illeti, személyesen akart Bécsbe menni, hogy segítsen Radek elfogásában.

- Remélem, biztonságos helyen van.

- Így is mondhatjuk, Adrian. Jelenleg egy jeruzsálemi lakásban tartózkodik.

Shamron visszatekerte a hangfelvételt, majd lenyomta a lejátszó gombot.

- A péntek megfelel?

- Rendben van, de csak késő délután. Reggel fontos megbeszélésem lesz, és már nem tudom elhalasztani.

- Legyen, mondjuk négy óra?

- Nekem az öt óra jobban megfelelne, Herr Vogel.

- Rendben van. Tehát pénteken öt órakor találkozunk.

STOP.

***

MÁSNAP REGGEL Moshe Rivlin elhagyta a biztonságos lakást, és az El Al járáttal visszatért Jeruzsálembe. Csütörtök este hétkor megállt a ház előtt egy Volkswagen furgon, a tetején két pár sülleccel, és kétszer dudált.

Gabriel a nadrágja övébe csúsztatva a Berettáját. Carter sok szerencsét kívánt neki, Shamron arcon csókolta, és kiengedte a lakásból.

Shamron kilesett a sötét utcára, és nézte, ahogy Gabriel a sofőrhez lép. Rövid párbeszédet követően kinyílt az ajtó, és Chiara szállt ki a furgonból, majd megkerülte a kocsit, és átült az anyósülésre.

Az autó elindult, és Shamron addig követte a tekintetével, míg elnyelte a sötétség. Nem mozdult. Várni... Mindig csak várni...

34 ZÜRICH

KONRAD BECKER és Uzi Navot pontosan péntek délután egy óra öt perckor hagyták el a Hecker és Puhl irodát.

A Talstrasse másik oldalán a Hivatal egyik embere, Zalman egy szürke Fiat szedánból feljegyezte az időpontot, valamint az időjárást, és azonnal továbbította a híreket a müncheni lakásba Shamronnak. Becker szürke öltönyt és nyakkendőt viselt, mintha temetésre indult volna, míg Navot egy Armani zakót és kék inget meg nyakkendőt vett fel. Becker taxival akart kimenni a repülőtérre. Shamron jobban szeretne volna, ha az egyik emberével utaztak volna, de Becker mindig taxival ment a repülőtérre, és Gabriel nem akart változtatni ezen a szokásán.

Az indulás már sokkal bonyolultabb volt. Mivel az eső a hirtelen lehülés miatt jégpáncéllal vonta be az utakat, a Kloten repülőtér ideiglenesen felfüggesztette a tevékenységét. Az 1578-as bécsi járatra időben megtörtént a beszállás, de a gép mozdulatlanul várakozott a felszállópályán. Shamron és Adrian Carter a müncheni lakásból figyelték az eseményeket, és a következő lépésen vitatkoztak. Szóljanak Beckernek, hogy telefonáljon Radeknek, és értesítse a késésről? Mi van akkor, ha Radeknek más tervei vannak, és le akarja mondani a találkozót? A csapatok és a járművek már a helyükön várakoztak, és a késlekedés veszélybe sodorhatná az akciót. Shamron azt javasolta, hogy várjanak, és ezt tették.

Fél háromkor már megjavult az idő, és az 1578-as járat beállt a sorba a felszállópálya végében. Shamron gyors számításokat végzett. A gép kevesebb, mint húsz perc alatt Bécsben van, és ha nem késlekednek tovább, még időben Radeknél lesznek.

Háromnegyed háromkor felszállt a gép, így elhárult az akadály. Shamron tájékoztatta a bécsi Schwechat repülőtéren várakozó embereit, hogy a csomag úton van.

A vihar alaposan megrázta a gépet az Alpok felett, és Becker annyira ideges volt, hogy három miniatűr üveg Sztolicsnaját is megivott, majd kétszer elment a mosdóba. A három sorral hátrébb utazó Zalman mindent feljegyzett. Navotot semmi sem tudta kizökkenteni a nyugalmából, és békésen üldögélt az ablak mellett.

Schwechatban már alkonyodott, amikor pár perccel négy után földet értek. Zalman árnyékként követte őket az útlevélellenőrzés felé. Becker ismét meglátogatta a mosdót, és Navot egy szemvillanással jelezte Zalmannak, hogy menjen utána. A bankár legalább három percet töltött a tükör előtt, ami Zalman szerint túlságosan hosszú idő ahhoz képest, hogy a bankár gyakorlatilag kopasz volt. Már-már bokán rúgta Beckert, hogy indulásra serkentse, de aztán eszébe jutott, hogy a férfi teljesen amatőr ebben a játékban, és békén hagyta.

Az útlevélellenőrzés után Becker és Navot a kijárat felé indult, ahol a tömegben egy Mordecai nevű magas, vörösés megfigyelő specialista várt rájuk, kezében egy BAUER feliratú táblával. Az autója, egy nagy, fekete Mercedes szedán az épület előtt parkolt. Mögötte egy ezüstszínű ötajtós Audi állt. A kulcsok Zalman zsebében voltak.

Ahogy rátértek a bécsi útra, Zalman nagy ívben elkerülte őket. Felhívta a müncheni lakást, és tájékoztatta Shamront, hogy Navot és Becker időben elindultak, és a célpont felé közelednek. Háromnegyed ötkor Mordecai elérte a Duna-csatornát. Öt előtt tíz perccel már ráfordult az első kerületbe vezető útra, és a csúcsforgalomban a Ringstrasse felé közeledett. Bekanyarodott a macskaköves utcára, majd az első utcánál balra fordult. Azonnal meglátta Erich Radek díszes vaskapuját, de továbbhajtott.

***

- VILLOGTASSA A FÉNYSZÓRÓKAT - mondta Becker -, és a testőr kinyitja a kaput.

Mordecai engedelmeskedett. Néhány feszült pillanat következett, majd meghallották az éles kattanást, és a kapu lassan kinyílt előttük. Az ajtóban megjelent Radek testőre, a háttérben éles fényt vetett rá a csillár fénye. Mordecai megvárta, míg a kapu teljesen kinyílik, és csak akkor hajtott be a kis, patkó alakú kocsifelhajtóra.

Navot szállt ki elsőnek, majd Becker követte. A bankár kezét fogott a testőrrel, majd bemutatta neki „a zürichi partnerét, Herr Oskar Langét”. A testőr biccentett, és intett nekik, hogy menjenek be. Az ajtó becsukódott.

Mordecai az órájára nézett: 4:58. Felvette a mobiltelefonját, és egy bécsi számot tárcsázott.

- Nem érek oda időben a vacsorára - mondta.

- Minden rendben van?

- Igen - mondta. - Minden rendben.

***

MÜNCHENBEN NÉHÁNY MÁSODPERC múlva megjelent a jel Shamron számítógépének a képernyőjén. Shamron megnézte az óráját.

- Mennyi időt kapnak? - kérdezte Carter.

- Öt percet - felelte Shamron. - Egyetlen másodperccel sem többet.

***

A FEKETE AUDI SZEDÁN pár utcával arrébb várakozott. Zalman beállt mögéje, majd kiszállt és beült a jobb első ülésre. A kormány mögött Oded, egy barna szemű, bokszoló orrú, kisportolt férfi ült. Zalman azonnal megérezte rajta a feszültséget. Zalman egész délután jöttment, míg Oded a bécsi lakás foglyaként folyton azon töprengett, hogy mitévők legyenek, ha kudarcot vallanak. Az ülésen egy mobiltelefon hevert, a müncheniek vonalban voltak. Zalman még Shamron egyenletes lélegzését is hallotta. Elképzelte, ahogy a fiatal Shamron az argentinai esőben halad, ahogy Eichmann leszáll a buszról, és egyenesen feléje tart. Oded beindította a motort, mire Zalman visszatért a jelenbe. A műszerfalon világító órára nézett: 5:03... AZ E461, az osztrákoknak egyszerűen csak Brünnerstrasse, Béctől északra a Weinviertelen, Ausztria borvidékén keresztül halad. A cseh határ mindössze hetven kilométerre van, amit általában csak két lassú mozgású határőr őriz, akik a lehető legritkább esetben hajlandók elhagyni az alumínium- és üvegépületet. A határátkelő másik oldalán a csehek már alaposabbak, bár az osztrák oldalról érkezőket rendszerint tárt karokkal fogadják.

A határátkelőtől egy kilométerre, a dél-morvaországi dombok lábánál fekszik Mikulov. Ez a régi város pontosan olyan, mint bármely más határ menti település, de tökéletesen illett Gabriel hangulatához. Gabriel két megtépázott fenyő alatt, egy középkori vár kilátójánál várakozott. A hideg eső könnycseppeként áztatta a kabátját. Tekintete a határ felé tartó forgalmat fürkészte.

Az órájára pillantott. Most már benn vannak Radek villájában. Gabriel elképzelte a nyitott táskákat, a kávé és az italokat. Aztán megjelent előtte a havas úton haladó szürke rongyokba öltözött asszonyok sora. Az anyja, ahogy jéggá fagynak a könnyei.

- Mit mesélsz majd a gyerekednek a háborúról, zsidó?

- Az igazat, Herr Sturmbannführer. Az igazat mondom a gyerekemnek.

- Senki sem hisz majd neked.

Természetesen sohasem árulta el neki az igazat. Inkább papírra vetette, és elzárta a Yad Vashem aktái közé. Talán mégis a Yad Vashemben volt a legjobb helyen. Vannak dolgok, melyek annyira döbbeneteseek, hogy sokkal jobb, ha bezárják őket a többi szörnyűség közé, nehogy megfertőzzék a világot. Képtelen volt elmesélni neki, hogy Radek áldozata volt, ahogy Gabriel sem volt képes bevallani neki, hogy Shamron ítéletvégrehajtóként dolgozott. Pedig az anyja mindig is tudta az igazat. Ismerte a halál arcát, és Gabriel szemében is látta a halált.

A kabátzsebében halkan rezgett a telefon. Lassan a füléhez tette, és meghallotta Shamron hangját. A készüléket a kabátzsebébe ejtette, majd egy ideig csak álldogált, és a sötét osztrák síkságon feléje haladó fényszórókat nézegette.

- Mit mondasz majd neki, amikor találkoztok? - kérdezte Chiara.

- Az igazat - gondolta Gabriel. - Elmondom neki az igazat.

Elindult az ősrég városka keskeny utcáin, és lassan elnyelte a sötétség.

35 BÉCS

UZI NAVOT tudott egy-két dolgot a motozásról. Klaus Halder nagyon jól végezte a munkáját. Navot gallérjával kezdte, majd a műveletet az Armani nadrág hajtókájánál fejezte be. Lassan, ráérősen dolgozott, egyetlen részlet sem került el a figyelmét. Amikor végzett, gondosan megvizsgálta a zsebük tartalmát.

- Herr Vogel várja önöket - mondta végül. - Kérem, kövessenek.

Végigmentek a főfolyosón, majd egy duplaajtón keresztül beléptek a dolgozósobába. Erich Radek öltönyben és nyakkendőben üldögélt a kandalló mellett. Egyetlen biccentéssel üdvözölte a vendégeit, de nem állt fel. Navot megjegyezte magában, hogy Radek megszokta, hogy ülve fogadja a látogatóit.

A testőr csendesesen kisurrant a szobából, és magukra hagyta őket. Becker mosolyogva előrelépett, és kezét fogott Radekkel. Navot nem akarta megérinteni a gyilkost, de ebben a helyzetben nem volt más választása. Radek kezének hűvös és száraz volt a tapintása, a szorítása határozott, és cseppet sem volt öreges. Navot érezte, hogy átment a vizsgán.

Radek az üres székekre mutatott, majd felvette a szék karfájáról a poharát, amit ide-oda forgatott. Kétszer jobbra, kétszer balra. Navotnak hirtelen elszorult a gyomra a mozdulattól.

- Sok jót hallottam a munkájáról, Herr Lange - szólalt meg Radek. - Jó hírneve van a zürichi kollégái körében.

- Biztosíthatom, hogy csupa hazugság, Herr Vogel.

- Maga túlságosan szerény. - Radek megforgatta az italát. - Pár éve az egyik barátomnak dolgozott, bizonyos Helmut Schneidernek.

Most csapdába akarsz csalni, gondolta Navot. Felkészült erre az eshetőségre. A valódi Oskar Lange átadott neki egy listát azokról az ügyfeleiről, akikkel az elmúlt tíz évben került kapcsolatba, de Helmut Schneider neve nem szerepelt rajta.

- Számos ügyfelem volt az elmúlt években, de attól tartok, Schneider úr nem tartozott közéjük. Lehet, hogy a barátja összetéveszt valakivel.

Navot kinyitotta a diplomata táskáját, és felemelte a tetejét. Amikor felnézett, Radek szeme szigorúan a tekintetbe fúródott, és az itala forgott a poharában. Volt valami félelmetes nyugalom azokban a szemekben. Mintha egy portré figyelte volna.

- Lehet, hogy igaza van. - Radek szavai egyáltalán nem álltak összhangban az arc kifejezésével. - Konrad azt mondta, szüksége van az aláírásomra, a számla felszámolásához.

- Pontosan.

Navot kivett egy aktát, majd a táskát letette a földre. Radek tekintete követte a táskát, majd megállapodott Navot arcán, aki kinyitotta az aktát és felnézett. Mielőtt még megszólalt volna, meghallotta a telefont. Az éles csörgés úgy hangzott, mint egy sikoly a temetőben.

Radek nem mozdult. Navot a biedermeier íróasztal felé fordult, és a telefon másodszor is megszólalt. A harmadik csengetés megszakadt. A folyosóról beszűrődött a testőr hangja.

- Jó estét... Nem, sajnálom, de Herr Vogel tárgyal.

Navot kivette az első iratot. Radeken látszott, hogy gondolatban messze jár, a tekintete a semmibe veszett. Nyilvánvalóan a kinti beszélgetésre figyelt. Navot előredőlt, és a papírt olyan szögben tartotta, hogy Radek is lássa.

- Ez az első irat, amit alá kellene...

Radek felemelt keze elhallgattatta. A folyosón lépteket hallottak, majd kinyílt az ajtó. A testőr belépett, és odament Radekhez.

- Manfred Kruz keresi - suttogta, mintha templomban lenne. - Azt mondja, sürgős, és nem várhat.

***

ERICH RADEK LASSAN felállt a székéből, és a telefonhoz ment.

- Mi történt, Manfred?

- Az izraeliek.

- Mi van velük?

- A forrásaim azt jelentették, hogy az elmúlt néhány nap során egy nagyobb csapat gyűlt össze Bécsben, hogy elrabolják.

- Mennyire megbízható a forrása?

- Tökéletesen megbízható, és szerintem már nincs biztonságban az otthonában. A Stadtpolizei egyik egysége már úton van, hogy elszállítsa.

- Senki se jöhet be ide, Manfred. Elég, ha egy fegyveres őrt állít a ház elé.

- Az izraeliekről van szó, Herr Vogel. Ki akarom vinni a házból.

- Rendben van, ha ragaszkodik hozzá, de állítsa le az embereit. Manfred majd elintézi.

- Egyetlen testőr nem elég. Felelősséget vállaltam a biztonságáért, és rendőrségi védelem alá akarom helyeztetni. Ragaszkodom hozzá. A forrásom nagyon megbízható.

- Mikor érkeznek meg az emberei?

- Bármelyik percben. Készüljön fel az indulásra.

Radek letette a telefont, és a két férfire nézett.

- Uraim, sajnálom, de sürgős ügyről van szó. A tárgyalást elhalasztjuk. - A testőréhez fordult: - Nyissa ki a kapukat, Klaus, és hozzon nekem egy kabátot. Most.

***

A KAPU megmozdult. A Mercedes volánja mögött ülő Mordecai a visszapillantó tükörben észrevette az utcáról behajtó autót - a motorháztetején kék fény villogott. Az autó megállt mögötte, és csikorogva fékezett. Kipattant belőle két férfi, és felrohantak a lépcsőkön. Mordecai lehajolt, és lassan beindította a motort.

***

ERICH RADEK kiment a folyosóra. Navot összehajkolt és felállt. Becker megdermedt a székében, mire Navot a hónaljától fogva talpra állította.

Követték Radeket a folyosóra. A falakon és a mennyezeten kékes fény villogott. Radek a testőre mellett állt, és a fülébe súgott valamit. A testőr, kezében egy kabáttal feszült arccal figyelt. Ahogy felsegítette Radekre a kabátját, szemmel tartotta Navotot.

Valaki bekopogott, a két éles hang hangosan visszhangzott a házban. A testőr elengedte Radek kabátját, és az ajtóhoz sietett. Két civil ruhás férfi lépett be.

- Készen van, Herr Vogel?

Radek bólintott, majd Navotra és Beckerre nézett.

- Uraim, kérem, fogadják őszinte bocsánatkérésemet. Rettenetesen sajnálom, hogy kellemetlenséget okoztam.

Radek az ajtó felé fordult, Klaus a nyomában. Az egyik rendőr elállta az útját, és a tenyerét a testőr mellére tette. A testőr lesöpörte a kezét.

- Mit képzelsz, mit művel?

- Herr Kruz utasításaira cselekszünk. Azt mondta, védőőrizetbe kell vennünk Herr Vogel.

- Kruz sose adna ki ilyen parancsot. Pontosan tudja, hogy lépésről lépésre követem Herr Vogel. Ez mindig is így volt.

- Sajnálom, de minket így tájékoztattak.

- Mutassa a jelvényét és az igazolványát.

- Erre most nincs idő. Kérem, Herr Vogel. Jöjjön velünk.

A testőr hátralépett, és a felöltőjébe nyúlt. Amint észrevette a fegyvert, Navot előreugrott. A bal kezével megragadta a testőr csuklóját, és a fegyver csövét a gyomrába nyomta, majd jobb kézzel kétszer tarkón vágta. Az első ütéstől megingott, a másodiktól pedig térdre esett. A Glock nagyot csattant a márványpadlón.

Radek a fegyverre nézett, mintha egy pillanatig azt fontolgatná, hogy felvegye. Aztán sarkon fordult, berohant a dolgozószobájába, és becsapta maga után az ajtót.

Navot utánaeredt, és megpróbálta kinyitni, de nem sikerült.

Akkor hátralépett, és a vállával betörte az ajtót. A fa megreccsent, ő pedig bezuhant a szobába. Talpra kecmergett, és látta, hogy Radek már elmozdította a könyvespolcot, ami egy álfalat rejtett, és már az apró, telefonfülke nagyságú liftben állt.

Amikor a liftajtó kezdett becsukódni, Navot előrelelendült. Az utolsó pillanatban sikerült elkapnia Radek zakóját. Ahogy az ajtó Navot bal vállára csukódott, Radek megragadta a csuklóját, és megpróbált kiszabadulni a szorításából. Navot keményen tartotta.

Oded és Zalman a segítségére sietett. Zalman, aki magasabb volt a társánál, Navot feje felett próbálta kinyitni az ajtót. Oded közbe alulról segített neki. Az ajtó végre kinyílt.

Navot kirángatta Radeket a liftből. Most nem volt idejük a felesleges szavakra. Navot az egyik kezét az öreg szájára tapasztotta, míg Zalman megragadta a lábát, és felemelte. Oded lekapcsolta a villanyt.

Navot Beckerre nézett.

- Szálljon be az autóba. Mozogjon már, maga idióta.

Lecipelték Radeket a lépcsőkön, majd betuszkolták az Audiba. Radek erősen rángatta a szájára tapadó kezét, közben a lábával kalimpált. Navot hallotta, ahogy Zelman halkán káromkodik. Még a csata hevében is sikerült németül káromkodnia.

Oded kinyitotta a hátsó ajtót, majd azonnal beugrott a volán mögé. Navot fejével előre betuszkolta Radeket a kocsiba, és az üléshez szorította. Aztán Zelman is beszállt, és becsukta maga után az ajtót. Becker beszállt a Mercedes hátsó ülésére. Mordecai gázt adott, kikanyarodott az utcára, nyomában az Audival.

***

RADEK TESTE hirtelen elernyed. Navot levette a kezét a szájáról, és az osztrák szomjasan szedte a levegőt.

- Ez fáj - mondta. - Nem kapok levegőt.
- Elengedem, de előbb ígérje meg, hogy nem csinál semmi ostobaságot.
- Engedjen már el. Széttöri a csontjaimat, maga örült.
- Talán meg is teszem, öreg. Csak tegyen meg előbb egy szívességet. Mondja meg a nevét, kérem.
- Tudja a nevem. Vogelnek hívnak. Ludwig Vogelnek.
- Nem, nem, nem azt a nevét. A valódi nevét.
- Ez az igazi nevem.
- Nem akar felülni, hogy emberként hagyja el Bécset, vagy azt akarja, hogy egész úton magára

üljek?

- Fel akarok ülni. A fenébe, ez fáj!
- Akkor mondja meg a nevét.

A férfi elhallgatott, majd ezt suttogta:

- A nevem Radek.
- Sajnálom, de nem hallottam. Megismételné, kérem? Hangosan.

A férfi vett néhány mély lélegzetet, a teste megfeszült, majd megszólalt:

- A... nevem... Sturmbannführer... Erich... Radek!

***

A MÜNCHENI biztonságos lakásban Shamron számítógépen megjelent az üzenet: A CSOMAGOT MEGKAPTUK.

Carter hátra veregette.

- Az istenit! Elkapták. Tényleg elkapták!

Shamron felállt, és a térképhez lépett.

- Ez csak a könnyebbik része, Adrian. Kihozni már sokkal nehezebb lesz.

A térképet bámulta. Még ötven mérföld a cseh határig. Hajts, Oded - gondolta. Hajts, mint még soha életemben.

36 BÉCS

ODED MÁR LEGALÁBB egy tucatszor tette meg ezt az utat, de még sohasem vezetett vijjogó szirénával és a műszerfalon villogó kék fénnel, és Erich Radek sem figyelte a visszapillantó tükörben. A menekülés jobban alakult, mint gondolták. Az esti forgalomban tele voltak az utak, de a sziréna és a villogó megtette a hatását. Radek két alkalommal lázadt fel ellenük, de Navot és Zelman mind a kétszer keményen elhallgattatta.

Most már az E461-en száguldottak, északi irányba. Elhagyták a bécsi forgalmat, az eső folyamatosan esett és a szélvédő szélére fagyott. Egy táblán megvillant a felirat: CSEH KÖZTÁRSASÁG 42 KM. Navot visszanézett a válla fölött, majd héber nyelven szólt Odednek, hogy kapcsolja ki a szirénát és a villogót.

- Hová megyünk? - kérdezte Radek. Nehezen lélegzett. - Hová visznek? Hová?

Navot nem válaszolt, azt tette, amit Gabriel javasolt. Hadd kérdezzen, míg belekékül a feje - mondta Gabriel. De ne add meg neki azt az elégtételt, hogy válaszolsz. Csak árássza el a bizonytalanság. Ezt kell tenni, ha felcserélődnek a szerepek.

Navot tehát figyelte az elsuhanó falvakat - Mistelbach, Wilfersdorf, Erdberg - és csak egyetlen dolog járt a fejében: a testőr, akit öntudatlan állapotban hagyott Radek stöbbergassei házában.

Átsuhantak Poysdorfon, majd egy kétsávos útra fordultak.

- Hová megyünk? Hová visznek?

Navot már nem bírta elviselni a kérdezősködést.

- Haza megyünk - csattant fel. - Maga pedig velünk jön.

Radek fagyosan mosolygott.

- Csak egyetlen hibát vétett ma este, Herr Lange. Meg kellett volna ölnie a testőrömet, amikor még megtehetette.

***

KLAUS HALDER kinyitotta az egyik szemét, majd a másikat. Teljes volt a sötétség. Egy pillanatig még mozdulatlanul hevert, és megpróbált rájönni, milyen testhelyzetben is van. Arccal előre zuhant, a karjai az oldalán voltak, a jobb arca a hideg márványnak nyomódott. Megpróbálta felemelni a fejét, mire

iszonyatos fájdalmat érzett a nyakában. Akkor eszébe jutott: elő akarta venni a fegyverét, amikor hátulról kétszer tarkón ütötték. Az a zürichi ügyvéd volt, Oskar Lange. Most már tudta, hogy Lange nem ügyvéd volt. Ő is benne volt, ahogy már az elején sejtette.

Nagy nehezen feltérdelt, és a falnak támaszkodott. Becsukta a szemét, és megvárta, hogy kitisztuljon a látása, majd megdörzsölte a tarkóját. Jókorá daganatot érzett. Felemelte a bal karját, és megnézte a foszforeszkáló óráját: 5:57. Mikor történt? Öt óra után pár perccel, legalább 5:10-kor. Ha nem volt legalább egy helikopterük a Stephanplatzon, jó esély van arra, hogy még nem hagyták el Ausztriát.

Megtapogatta a zakója jobb belső zsebét, és érezte, hogy a telefonja még mindig nála van. Elővette és tárcsázott. Két csengetés. Egy ismerős hang.

- Kruz beszél.

***

HARMINC MÁSODPERCCEL később Manfred Kruz lecsapta a telefont, és átgondolta a helyzetet. A legkézenfekvőbb válasz az lett volna, hogy riadóztatja az ország összes rendőrségét, hogy az öreg elrabolták az izraeli ügynökök, lezáratja a határokat és a repülőteret. Kézenfekvő, de nagyon veszélyes. Egy ilyen lépés számtalan kényelmetlen kérdést vetne fel. Miért rabolták el Herr Vogelt? Ki volt ő valójában? Peter Metzler politikusi karrierje füstté válna, akárcsak Kruz pályafutása. Az ilyen ügyek még Ausztriában is önálló életre kelnek, és Kruz már éppen eleget látott ahhoz, hogy tudja: a kíváncsiságot nem lehet elaltatni Vogel küszöbénél.

Az izraeliek pontosan tudták, hogy meg lesz kötve a keze, és ügyesen megválasztották a pillanatot. Kruznak ki kellett találni valamit, hogy közbelépjen, hogy úgy állítsa meg az izraelieket, hogy közben ne tegyen tönkre mindent. Felvette a telefont és tárcsázott.

- Itt Kruz beszél. Az amerikaiak tájékoztattak bennünket, hogy értesüléseik szerint elképzelhető, hogy ma este egy al-Kaida csoport halad át az országon. Tudomásuk szerint európai szimpatizánsokkal együtt utaznak, hogy jobban beleolvadjanak a környezetbe. Ebben a pillanatban riasztottam a terrorelhárító egységeket. Fokozott, kettős szintű biztonsági intézkedéseket kérek a határokon, repülőtereken és pályaudvarokon.

Letette a telefont, és kinézett az ablakon. Dobott egy mentőövet az öregnek, csak kérdés, hogy képes lesz-e élni vele. Kruz tudta: még ha sikerrel is jár, az izraeli csoportot is semlegesítenie kell. A belső zsebébe nyúlt, és elővett egy darab papírt.

- Ha felhívom ezt a számot, ki veszi fel a telefont?

- Az erőszak.

Manfred Kruz a telefonért nyúlt.

***

AMIÓTA VISSZATÉRT Bécsbe, az órásmeister nemigen hagyta el a Stephansdom melletti kis boltjának a szentélyét. A sok utazás miatt felhalmozódtak a tennivalók. Többek között egy biedermeier faliórát is meg akart javítani, melyet 1840-ben készített a híres bécsi órásmeister, Ignaz Marenzeller. A mahagóni doboz megmaradt az eredeti állapotában, bár az egy darabból álló ezüstlapra több napi restaurálás vár. Az eredeti, kézzel készített biedermeier felhúzó lánc több, gondosan egymás mellett elhelyezett darabokban hevert a munkaasztalán.

Megcsörrent a telefon. Lehalkította a hordozható CD-lejátszóját, mire Bach Negyedik brandenburgi koncertója suttogássá halkult. Bach egyházi zeneszerző volt, de az órásmeister szerint ennél tökéletesebb zenét keresve sem találhatott volna egy antik időmérő eszköz megjavításához. Bal kézzel a telefonért nyúlt, de abban a pillanatban erős fájdalom sugárzott végig a vállán, a római és argentinai kalandjának az emléke. A kagylót a füléhez emelte, és a vállával megtámasztotta.

- Igen - szólalt meg szórakozottan.

- A közös barátunktól kaptam meg a számát.

- Értem - mondta a férfi óvatosan. - Segíthetek valamit?

- Nem én kérem a segítségét. A barátunkról van szó.

A férfi letette a szerszámain.

- A barátunk? - kérdezte.

- Elvégzett neki egy munkát Rómában és Argentínában. Feltételezem, tudja, kiről van szó?

Az órásmeister pontosan tudta. Az öreg két alkalommal is félrevezette, és komoly veszélybe sodorta az akcióját. Most pedig elkövette azt a halálos hibát, hogy megadta a nevét egy idegennak. Nyilvánvaló, hogy bajban van. A férfi gyanította, hogy az izraeliekről van szó. Úgy látta, itt a kiváló alkalom, hogy véget vessen a kapcsolatuknak.

- Sajnálom - mondta -, de szerintem összetéveszt valakivel.

A másik férfi megpróbált tiltakozni, de az órásmeister letette a telefont, majd felhangosította a CD-lejátszót, míg Bach zenéje teljesen be nem töltötte a műhelyt.

***

A MÜNCHENI biztonságos lakásban Carter letette a telefont, és Shamronra nézett, aki még mindig a térkép előtt álldogált, mintha ő is Radekkel együtt haladna a cseh határ felé.

- A bécsi emberek voltak. Ráálltak az osztrák kommunikációs rendszerre. Úgy tűnik, Manfred Kruz elrendelte a kettes szintű terroristariadót.

- Kettes szintű? Az meg mit jelent?

- Azt jelenti, hogy lesz egy kis probléma a határon.

***

A CSAPAT többi tagja egy befagyott patakmeder üregében várakozott. Két jármű volt: egy Opel szedán és egy Volkswagen kisbusz. Chiara a Volkswagen volánja mögött ült, a fényszórókat kikapcsolta, az ölében megnyugtató volt a Beretta tapintása. Életnek semmi jele, a falu sötét volt, az autópályán alig volt forgalom, és csak a szél és a fenyvesek zúgását lehetett hallani.

Hátrafordult, és végignézett az autó belsején, melyet kifejezetten Radek számára készítettek elő. A hátsó ülések alatt pedig egy speciális rejtékhelyét készítettek el, ahová a határátkeléskor fogják elrejtetni. Kényelmes helye lesz, sokkal kényelmesebb, mint amit megérdemel.

Kinézett az ablakon, de semmit sem látott. Aztán hirtelen feltűnt egy fény, egy ragyogó fehér fény, amittől a fák fekete minaretekhez hasonlítottak. Majd megjelentek a fényszórók, és ahogy felkapaszkodtak a dombra, a fény valósággal belefűrődött a földbe. Chiara belekapaszkodott a Berettájába, a mutatóujját a ravaszra helyezte.

Az autó a kisbusz mellé húzódott. Chiara benézett a hátsó ülésre, és Navot és Zelman között meglátta a gyilkost. Hátrakúszott, és még egyszer, utoljára ellenőrizte a rejtékhelyet.

- Vegye le a kabátját - szólalt meg Navot.

- Miért?

- Mert én azt mondtam.

- Jogom van tudni, hogy miért.

- Magának nincsenek jogai! Csak tegye, amit mondok.

Radek meg sem mozdult. Zelman megrángatta a zakója hajtókáját, de az öregember szorosan összefonta a karjait a mellkasán. Navot nagyot sóhajtott. Ha az öreg birkózni akar, majd megkapja. Navot kifeszítette az öreg karját, miközben Zelman lehúzta a jobb kabátujját, majd a balt. Aztán a halszákamintás zakó következett, majd Zelman feltépte az ingujját, és elővillant az öreg csupasz karja. Navot elővett egy nyugtatóval teli fecskendőt.

- Ezt a maga érdekében tesszük - mondta. - Nagyon enyhe, és csak rövid ideig tart. Könnyebben elviseli majd az utazást, és nem zavarja a szűk hely.

- Sose voltam klausztrofóbiás.

- Nem érdekel.

Navot Radek karjába szúrta a tűt, és befecskendezte a nyugtatót. Radek teste ellazult, majd a feje oldalra billent, az álla leesett. Navot kinyitotta az ajtót és kiszállt. A hónaljánál fogva megragadta a tehetetlen testet, és kiráncigálta az autóból.

Zelman megfogta Radek lábát, és a Volkswagenhez cipelték. Chiara odabenn kuporgott, kezében egy oxigénpalackkal és egy átlátszó műanyag maszkkal. Az öreget a padlóra fektették, majd Chiara az arcára helyezte a maszkot. A műanyag azonnal bepárasodott, tehát Radek légzése rendben volt. A lány ellenőrizte a pulzusát. Erős és folyamatos. Elrendezték az öreget a rejtékhelyen, majd becsukták a tetejét.

Chiara visszamászott a volán mögé, és elindította a motort. Oded becsapta a tolóajtót, és megveregette az üveget. Chiara sebességbe kapcsolta a Volkswagent, és elindult visszafele az autópálya irányába. A többiek beszálltak az Opelbe, és követték.

***

ÖT PERCCEL KÉSŐBB meglátták a határátkelő fényeit. Ahogy Chiara közelebb ért, látta, hogy hat jármű is várakozik előtte. Két határőr volt szolgálatban. Az elemlámpáik segítségével ellenőrizték az útleveleket, és benéztek az ablakokon. Chiara hátrapillantott. A rejtkehely csukva, Radek csendesen pihent.

Az előttük álló autót átengedték a cseh oldalra. A határőr intett nekik. Chiara leengedte az ablakot, és kipréselt magából egy mosolyt.

- Kérem az útlevelét.

Odaadta. A másik határőr a kisbusz jobb oldalára állt, és Chiara látta, ahogy megvilágítja a jármű belsejét.

- Valami baj van?

A határőr tovább nézte az útlevélfényképet, és egy szót sem szólt.

- Mikor lépett be Ausztriába?

- Ma.

- Hol?

- Olaszországból, Tarvisiónál.

A határőr még egyszer összehasonlította az arcát az útlevélfényképpel, majd kinyitotta az ajtót, és intett, hogy szálljon ki.

***

UZI NAVOT az Opel első üléséről figyelte a jelenetet. Odedre nézett, és halkán káromkodott. Aztán a mobiltelefonjáról felhívta a müncheni lakást. Shamron az első csengetésre felvette.

- Baj van - mondta Navot.

***

A HATÁRŐR utasította Chiarát, hogy álljon a kisbusz elé, és az arcába világított. Közben a másik határőr már kinyitotta a Volkswagen oldalajtóját. Chiara összeszedte magát, és egyenesen a vállatójára nézett. Megpróbált nem gondolni a gerincére tapadó Berettára. Vagy Gabrielre, aki a határ másik oldalán, Mikulovban várja őket. Vagy Navotra, Odedre és Zelmanra, akik tehetetlenül figyelték az Opelből.

- Hová utazik ma este?

- Prágába - felelte Chiara.

- Miért megy Prágába?

Chiara ránézett azzal a bizonyos semmi közöd hozzá tekintettel, majd azt mondta:

- A barátommal találkozom.

- A barátjával - ismételte meg a határőr. - Mivel foglalkozik a barátja Prágában?

- Olasz nyelvtanár - mondta Gabriel.

Chiara válaszolt.

- Hol tanít?

- A prágai Idegen Nyelvi Intézetben.

Chiara ismét válaszolt, ahogy Gabriel utasította.

- És mennyi ideje tanít a prágai Idegen Nyelvi Intézetben?

- Három éve.

- És gyakran meglátogatja?

- Havonta egyszer, néha kétszer.

A másik határőr bemászott a kisbuszba. Chiara elképzelte Radeket, ahogy oxigénmaszkkal az arcán fekszik.

Nehogy felébredj - gondolta. Ne mozdulj. Ne beszélj.

Légy jó fiú, legalább most az egyszer ebben a nyomorult életedben.

- És mikor lépett be Ausztriába?

- Már megmondtam.

- Mondja meg még egyszer, kérem.

- Ma.

- Hány órákor?

- Nem emlékszem az időre.
- Reggel volt? Vagy délután?
- Délután.
- Kora délután, Vagy késő délután?
- Korábban.
- Tehát még nappal volt? - Chiara habozott, de a férfi tovább erőltette: - Igen? Még nappal volt?

Chiara bólintott. A kisbusz belsejéből hallotta, ahogy a másik férfi kinyitja az egyik ajtót, de összeszedte magát, és nem vette le a szemét a vállatjáról. Az erős fényben a férfi arca lassan Erich Radekre kezdett hasonlítani - arra az Erich Radekre, aki kirángatott egy Irene Frankel nevezetű kislányt az 1945-ös birkenauai halálmenetből, és bevonszolta egy lengyel erdőbe, hogy még egyszer utoljára meggyőztörje.

„Mondd már, zsidó! Keletre költöztettek. Bőségesen volt ennivaló, és megfelelő orvosi ellátásban részesültetek. A gázkamrák és a krematóriumok zsidó-bolsevik hazugság.”

Én is vagyok olyan erős, mint te, Irene - gondolta. Meg tudom csinálni. Miattad teszem.

- Megállt valahol Ausztriában?

- Nem.

- Nem állt meg Bécsben?

- Már jártam Bécsben - mondta. - Nem tetszik.

A férfi tovább fürkészte az arcát.

- Ugye, maga olasz?

- Az útlevelem a kezében van.

- Nem az útlevelemre gondoltam, hanem a származására. A vérére. Olasz, vagy bevándorló, mondjuk a Közel-Keletről vagy Észak-Afrikából?

- Olasz vagyok - biztosította Chiara.

A másik határőr kiszállt a Volkswagenből, és megrázta a fejét. A vállat visszaadta Chiarának az útleveletét.

- Elnézést, hogy feltartóztattuk - mondta. - Kellemes utat kívánok.

Chiara beszállt, sebességbe tette az autót és átment a határon. Csorogtak a könnyei - a megkönnyebbülés és a düh könnyei. Először megpróbálta visszatartani a sírást, de nem sikerült. Az út elhomályosodott, a fények vörös patakokká változtak, és ő tovább könnyezett.

- Miattad, Irene - szólalt meg hangosam. - Miattad tettem.

***

A MIKULOVI pályaudvar a városka szélén, a dombok lábánál fekszik. Egyetlen peronja van, ami állandóan ki van téve a Kárpátokból alázóduló szélnek, és a kavicsos parkolót elárasztja az eső. Gabriel a pénztár melletti graffitivel telefirkált buszmegállóban húzta meg magát, a kezét a vízhatlan kabátja zsebébe süllyesztette.

Amikor a kisbusz csikorogva bekanyarodott a parkolóba, felnézett, majd megvárta, míg lefékez mellette. Chiara átnyúlt az ülésen, és kinyitotta az ajtót. A fényben észrevette, hogy a lány arca nedvesen csillog.

- Jól vagy?

- Igen.

- Nem akarod, hogy vezessek?

- Nem, meg tudom csinálni.

- Biztos?

- Csak szállj be, Gabriel. Rosszul vagyok a gondolattól, hogy egyedül vagyok ezzel az alakkal.

Gabriel beszállt, és becsukta az ajtót. Chiara megfordult, és ráhajtott az autópályára. Hamarosan észak felé száguldottak, a Kárpátok felé.

***

FÉLÓRA MÚLVA Brnóban, majd újabb egy óra múlva Ostravában voltak. Gabriel kétszer is ellenőrizte Radek állapotát. Aztán kihúzta az egyik fiókot, és elővett egy fecskendőt. Ez alkalommal Radek egy enyhe serkentőt kapott, hogy magához térjen. Lassan kinyitotta a szemét. Körülnézett, majd a tekintete megállapodott Gabrielen.

- Allon? - motyogta az oxigénmaszkon keresztül. Gabriel lassan bólintott.

- Hová visz?

Gabriel nem felelt.

- Meg fogok halni? - kérdezte, de még mielőtt még Gabriel válaszolhatott volna, ismét belesüppedt az öntudatlanságba.

37 KELET-LENGYELORSZÁG

AZ ÖNTUDATLANSÁG ÉS a kóma közötti határ olyan volt, mint egy színpadi függöny, és tetszés szerint léphetett át egyik állapotból a másikba. Az idő, akár a régi élete, elveszett számára. A gyönyörű bécsi háza mintha egy másik emberé lett volna, egy másik ember városában. Valami történt, amikor odakiáltotta az izraelieknek az igazi nevét. Ludwig Vogel most már önmaga számára is egy idegen volt, akivel sok-sok éve nem találkozott. Újra Radek volt. Az idő sajnos nem volt túl kegyes hozzá. A magas, gyönyörű, fekete ruhás férfit egy gyenge, öreg testbe zárta.

A zsidó egy kinyitható ágyba fektette. A kezét és a bokáit vastag, ezüstszerű csomagoló ragasztóval rögzítették, és leszíjazták, mint egy szellemi fogyatékos. A csuklóján keresztül közlekedett a két világ között. Mindössze egy bizonyos szögbe kellett fordítania, mire a ragasztószalag fájdalmasan belevágott a bőrébe, így az álmovilág függönyén keresztül a valóságba léphetett. Álmok? Lehet-e egyáltalán álmoknak nevezni ezeket a látomásokat? Nem, túlságosan is élénkek voltak, túlságosan sokatmondóak. Emlékek voltak, melyeket képtelen volt irányítani, és csak ideiglenesen szabhatott nekik határt, ha fájdalmat okozott magának a zsidó kötelével.

Az arca az ablak mellett volt, és az üveget nem fedték be. Ha ébren volt, láthatta az elhagyatott, sötét falvakat. Nem látott táblákat, így azt sem tudta, merre járhatnak. Egyszer, egy másik életben ő maga volt az éjszaka ura. Nem volt szüksége útjelzőkre, hogy tudja, merre jár. Emlékezett erre az útra: Dachnow, Zukow, Narol... Már azelőtt tudta a következő falu nevét, mielőtt átlépték volna a határát: Belzec...

Becsukta a szemét. Miért most, annyi év után? A háború után senkit sem érdekelt egy Ukrajnában szolgáló SD-tiszt - kivéve az oroszokat, természetesen -, és mire a nevét kapcsolatba hozták a végső megoldással, Gehlen tábornok elintézte a szökését és eltüntette a világ elől. A régi élete semmivé vált. Isten és az egyház, de még az ellenségei is megbocsátottak neki, amikor túlságosan fenyegetve érezték magukat a zsidó-bolsevikok által, és kapva kaptak a segítségén. A kormányok gyorsan megfélemltek az úgynevezett háborús bűnösről, és a Wiesenthalhoz hasonló amatőrök a nagy halakra koncentráltak, olyanokra, mint Eichmann vagy Mengele, és botor módon hagyták, hogy a kisebb halak nyugodt vizekben leljenek menedékre. Csak egyetlen alkalommal került veszélybe. A hetvenes évek közepén egy amerikai újságíró - természetesen zsidó - túl sokat kérdezősködött Bécsben. Aztán Salzburgtól délre az autója belezuhant egy szakadékba, és a veszély elhárult. Akkor habozás nélkül cselekedett. Talán Max Kleint is már a legelején bele kellett volna dobni egy szakadékba. Így Kleinnek maradt annyi ideje, hogy elmesélje a történetét ennek a zsidó Lavonnak, és ő elkésett.

Újra átlépett a függönyön. Berlinben volt, Heinrich Müller Gruppenführer, a Gestapo főnökének az irodájában ült. Müller a fogait piszkálja, és egy levelet lobogtat, amit Luther küldött a külügytől. 1942 volt.

- Úgy tűnik, a keleti tevékenységünkről szóló pletykák már az ellenségeinkhez is eljutottak. Az egyik Warthegau környéki telepünkkel is problémák vannak. Valami fertőzésre panaszkodnak.

- Megkérdezhetem, Herr Gruppenführer, hogy mit számít, ha a pletykák elérik a Nyugatot? Ki hinné el, hogy lehetséges az ilyesmi?

- A pletyka egy dolog, Erich. De a bizonyíték már teljesen más.

- Ki fogja felfedezni a bizonyítékot? Valami féleszű lengyel paraszt? Vagy egy ukrán kubikus?

- Talán a ruszlik.

- Az oroszok? Hogyan...

Müller felemelte a kezét. A beszélgetés véget ért. És akkor megértette. A Führer oroszországi kalandja nem a tervek szerint alakult. A keleti győzelem már nem látszott annyira biztosnak.

Müller előrehajolt a székén.

- A pokolba küldöm magát, Erich. Olyan mélyen belenyomom azt az északi arcát a szarba, hogy soha többé nem látja majd a napvilágot.

- Hogyan köszönhetném meg, Herr Gruppenführer?

- Takarítsa fel a szemetet. Mindent. Mindenhol. A maga feladata lesz, hogy csak pletyka maradjon.

És az akció végén ne hagyjon senkit életben.

Felébredt. Müller arca beleveszett a lengyel éjszakába. Ugye, milyen különös? A végső megoldáshoz való hozzájárulása nem gyilkosságból, hanem a bizonyítékok elrejtéséből állt, és most, hatvan évvel később mégis bajba került egy részeg auschwitzit vasárnap miatt. Az Aktion 1005? Igen, ezt ő találta

ki, de egyetlen zsidó túlélő sem tanúsíthatja, hogy jelen volt a kivégzéseknél, mivel nem voltak túlélők. Szigorúan végrehajtotta az akciót. Eichmannak és Himmlernek is ugyanezt tanácsolták. Bolondok voltak, hogy annyi túlélőt hagytak életben.

Felbukkant egy emlék: 1945 januárjában egy sor rongyos zsidó egy ehhez hasonló úton vonszolja magát. A Birkenauból kivezető úton. Ezer meg ezer zsidó, mindegyiknek megvan a saját története, mindegyik egy-egy tanú. Ő akkor a teljes tábor likvidálására szavazott, de a többiek nem akarták. Sürgősen kellett a rabszolga munkaerő a Birodalomban. Munkaerő? Birkenauban a legtöbb zsidó még járni is alig tudott. Nem voltak alkalmasak a munkára, csak a halálra, és ő elég sokat megölt közülük. Az isten szerelmére, miért parancsolták meg neki, hogy takarítsa el a hullákat, amikor a végén több ezer tanút kellett szabadon engednie a birkenauai táborból?

Nagy nehezen kinyitotta a szemét, és kinézett az ablakon. Egy folyó partján haladtak, talán az ukrán határ közelében lehettek. Ismerte ezt a folyót, hamuval és csontokkal volt teli. Vajon hány százezer ember hamvát rejti a Búg folyó?

Egy falu - Uhusk. Peterre gondolt. Ő figyelmeztette erre. „Ha majd komoly esélyeim lesznek arra, hogy megnyerjem a választásokat” - mondta Peter -, „valaki megpróbál besározni minket.” Tudta, hogy Peternek igaza van, de bízott benne, hogy közben tudja tartani a dolgokat. Tévedett, és most a fiának kell elviselni a megaláztatást, mindezt miatta. Mintha a zsidók egy kivégzőárokhoz vezették volna Petert, és fegyvert szegeztek volna a fejének. Vajon van-e annyi hatalma, hogy megállítsa őket, hogy ne húzzák meg a ravaszt, sikerül-e megegyezni velük, megmenekülhet-e még egyszer, utoljára?

És ez a zsidó, aki csak bámul rám azokkal a kemény, zöld szemével... Mit akar tőlem, mit tegyek? Kérjek bocsánatot? Sírjak? Ez a zsidó nem érti, hogy egyáltalán nem érzek büntudatot a történelem miatt. Az én kezemet az istenem és az egyházam vezették. Nem azt mondták a papjaink, hogy a zsidók ölték meg az isten fiát? A Szentatya és a bíborosok egyetlen szót se szóltak, holott pontosan tudták, mi folyik keleten. Miért várja el tőlem ez a zsidó, hogy hirtelen összetörjek, és kijelentsem, hogy borzasztó hibát követtünk el? És miért néz így rám? Milyen ismerősek azok a szemek. Már látta őket valahol. Lehet, hogy csak a gyógyszerek miatt van. Már semmiben sem lehetett biztos. Már abban sem volt biztos, hogy egyáltalán életben van. Talán már meg is halt. Lehet, hogy a lelke bolyong a Búg folyó fölött. Talán a pokolban van.

Egy másik falu: Wola Uhuska. A következő falut is ismerte. Sobibor...

Becsukta a szemét, és a függöny bársonyába burkolózott. 1942 tavasza van, a zsitomiri úton halad kifelé Kijevből, mellette az autóban egy Einsatzgruppen egység parancsnoka. Meg kell vizsgálni egy vízmosást, ami biztonsági problémává fajulhat. Az ukránok Babi Yarnak hívják ezt a helyet. Mire odaérnek, a nap már majdnem lenyugodott, és alkonyodik. Ennek ellenére még van annyi fény, hogy megnézzék a furcsa jelenséget a vízmosás alján. A föld mintha epilepsziás görcsöket kapott volna. A talaj hánykolódik, a levegő tele van gázokkal. És az a bűz! Jézusom, milyen bűdös, Még most is érzí.

- Mikor kezdődött?

- A tél végén. A talaj megolvadt, aztán a hullák is kiengedtek. Nagyon gyorsan oszlásnak indultak.

- Hányan vannak odalenn?

- Körülbelül harmincháromezer zsidó, néhány cigány és orosz fogoly.

- Zárja le az egész helyet, és amint lehet, elintézzük, de pillanatnyilag más helyek élveznek elsőbbséget.

- Milyen más helyek?

- Még sohasem hallott róluk: Birkenau, Belzec, Sobibor, Treblinka. Itt elvégeztük a feladatunkat, de a többi helyen új szállítmányokat várnak.

- Mit fog tenni ezzel a hellyel?

- Felnyitjuk a gödröket és elégetjük a hullákat, majd a csontokat összeuzzuk, és szétszórjuk őket az erdőkben vagy a folyókban.

- Harmincezer hullát akar elégetni? Ezt már a kiiktatásukkor is megpróbáltuk. Lángszórókat használtunk, az isten szerelmére. A nyitott krematóriumok nem fognak működni.

- Ez csak azért van, mert nem építettek megfelelő máglyát. Chelmnóban bebizonyítottam, hogy meg lehet csinálni. Bízson bennem, Kurt, egy nap ez a Babi Yar nevű helység nem lesz más, csak pusztaság, szóbeszéd, akárcsak az itt élő zsidók.

Megforgatta a csuklóit. Ez alkalommal a fájdalom elég nagy volt, hogy felébressze. A függöny nem akart szétnyílni. Az emlékek börtönének a fogságában maradt, egy hamvakkal teli folyóban.

EGÉSZ ÉJSZAKA úton voltak. Az idő elveszett az emlékeiben. A ragasztószalag elszorította a vérkeringését. Már nem érezte a végtagjait. Egyik percben lázas forróságot érzett, a másikon fázott. Egyszer az volt az érzése, hogy megálltak. Benzinszagot érzett. Vajon tankoltak? Vagy csak a benzinnel átitatott támfák emléke kísértette?

A gyógyszerek hatása elmúlt. Most már ébren volt, és biztos volt benne, hogy nem halt meg. A zsidó mozdulataiból arra következtetett, hogy az út végéhez közelednek. Áthaladtak Siedlcén, majd Sokolow Podlaskinál egy kisebb falusi útra fordultak. Elhagyták Dybowot, majd Kosow Lackit.

Lekanyarodtak a főútról, és egy földúton folytatták az utat. A kisbusz döcögött. A régi vasút még mindig itt van, gondolta. Egy ideig a sűrű fenyő- és nyírfaerdő mentén haladtak, majd megálltak egy kis parkolóban.

Akkor megjelent mellettük egy második autó is. Kiszállt belőle a három férfi, és a kisbuszhoz mentek. Felismerte őket. Ők hozták el Bécsből. A zsidó megállt mellette, és óvatosan levágta róla a csomagolószalagot, majd meglazította a bőrszíjakat.

- Jöjjön - mondta kedvesen. - Sétáljunk egyet.

38 Treblinka, Lengyelország

EGY ÖSVÉNYEN a fák közé mentek. Elkezdett havazni. A hópelyhek lassan szállingóztak a levegőben, és pernyeként telepedtek a vállukra. Gabriel megfogta Radek könyökét, aki először kissé bizonytalanul lépkedett, de ragaszkodott hozzá, hogy Gabriel segítsége nélkül mehesse. Szaggatott lélegzete megfagyott a levegőben. Az illata savanyú volt, és áradt belőle a félelem.

Mélyebben bementek az erdőbe. Az ösvény homokos volt, és finoman beborították a fenyőtűk. Oded néhány lépéssel előttük haladt, alig lehetett látni a hóesésben. Zelman és Navot mögöttük ment, Chiara pedig a tisztáson maradt, hogy vigyázzon az autókra.

Megálltak. A fákat öt méter széles sávban kivágták, és amikor Gabriel megvilágította, meglátták az egymástól egyforma távolságra elhelyezett köveket, egy régi kerítés maradványait. A tábor széléhez érkeztek. Gabriel kikapcsolta a lámpát, és Radeket a könyökénél fogva húzta maga után. Radek megpróbált ellenállni, de aztán bukdácsolt tovább.

- Csak tegye, amit mondok, Radek, és minden rendben lesz. Ne próbáljon elszaladni, mert innen nem menekülhet. Segítségért se kiáltson. Senki se fogja meghallani.

- Örömet okoz magának a félelmem?

- Valójában rosszul vagyok tőle. Legszívesebben meg sem érinteném. A hangját se szeretem.

- Akkor miért vagyunk itt?

- Csak meg akarok mutatni valamit.

- Nincs itt semmi látnivaló, Allon. Csak egy lengyel emlékmű.

- Pontosan. - Gabriel megrántotta a könyökét. - Jöjjön, Radek. Gyorsabban. Nincs sok időnk.

Nemsokára megvirrad.

Hamarosan újra megálltak az egyik vasút mellett, amelyen annak idején Treblinkából a táborba szállították a foglyokat. A talpfákat és a síneket már felszedték, és a vasútnak már csak a nyomait láthatták. Bementek a táborba, majd megálltak az egykori peron helyén, aminek a nyomait szintén kővel jelezték.

- Emlékszik, Radek? - A férfi nem szólt, nehezen szedte a levegőt. - Gyerünk, Radek. Tudjuk, ki maga, de most nem menekülhet. Nincs értelme játszadozni, és nem ajánlom, hogy bármit is letagadjon. Nincs időnk, ha meg akarja menteni a fiát.

Radek lassan hátrafordult. A száját összeszorította, a pillantása megkeményedett.

- Ki akarja bántani a fiamat?

- Ez a feladat tulajdonképpen önre vár. Mi csak el akarjuk mondani a világnak, hogy ki az apja, és ez tönkreteszi. Ezért helyezte el egy bombát Eli Lavon irodájában - hogy megmentse Petert. Senki sem nyúlhatott magához, legalábbis Ausztriában nem. Biztonságban volt. A fia az egyetlen ember, aki megfizethet a maga bűneiért. Ezért próbálta megölni Eli Lavont. Ezért gyilkolta meg Max Kleint.

Radek elfordult Gabrieltől, és a sötétséget fürkészte.

- Mit akar? Mit akar tudni?

- Meséljen erről, Radek. Olvastam róla, látom az emlékművet, de nem tudom elképzelni, hogyan is működött. Hogyan volt lehetséges füstté változtatni egy vonatrakomány embert mindössze negyvenöt perc alatt? Negyvenöt perc alatt, ugye, ezzel szoktak kérkedni az SS-tisztek? Negyvenöt perc alatt füstté változtattak egy zsidót. Tizenkétezer zsidót naponta. Összesen nyolcszáz ezer embert.

Radek olyan hangot adott ki, mint egy vallató, aki nem hiszi el a fogoly válaszát. Gabriel úgy érezte, mintha egy kő nehezedne a szívére.

- Nyolcszázezer? Honnan vette ezt a számot?
- A lengyel kormány hivatalos becslése alapján.
- És maga elhiszi, hogy egy rakás alsóbbrendű lengyel tudja, hogy mi zajlott ezekben az erdőkben?
- A hangja hirtelen megváltozott, most fiatalosan és parancsolóbban csengett. - Kérem Allon, ha beszélni akar erről, a tényekkel, és nem a lengyel idiotizmussal kellene foglalkozni. Nyolcszázezer? - Megrázta a fejét, és elmosolyodott. Nem, nem nyolcszázezren voltak. Sokkal többen.

***

A FÁK TETEJÉN hirtelen végigsöpört a szél. Radek kinyújtotta a kezét, és elkérte Gabrieltől az elemlámpát. Gabriel habozott.

- Csak nem gondolja, hogy megtámadom vele?
  - Hallottam már egy-két dolgot magáról.
  - Az régen történt.
- Gabriel odaadta neki az elemlámpát. Radek balra fordult, és egy sor örökzöldre világított.
- Pontosan itt volt az alsó tábor, az SS szállása. A szállás előtt kavicsos felszórta az utat, ide tavasszal és nyáron virágokat ültettek. Talán nem hiszi, de igen kellemes hely volt. Persze, nem volt túl sok fa. A fákat csak a tábor megsemmisítése után ültették ide. Akkor még csak cserjék voltak. Most már szép nagyra nőttek.
  - Hány SS volt itt?
  - Általában negyvenen voltak. A zsidó lányok takarítottak utánuk, de a főzést a lengyelekre bízta, három helyi lányra, akik a környező falvakból jöttek fel ide.
  - És az ukránok?
  - Őket az út másik oldalán helyezték el, öt barakkban. Stangl háza közepén helyezkedett el, a két út találkozásánál. Nagyon szép kertje volt. Egy bécsi ember tervezte.
  - Az újonnan érkezők sose látták a tábornak ezt a részét?
  - Nem, nem, a tábor egyes részeit gondosan elrejtették. Amikor megérkeztek a táborba, csak egy közönséges falusi vasúti megállót láthattak. Még egy hamis menetrendet is felszereltek. Persze, Treblinkából nem indultak vonatok. Ezt a peront csak üres vonatok hagyták el.
  - Ugye, itt is volt egy épület?
  - Látszólag egy közönséges állomásépület volt, de valójában tele volt mindazzal, amit az előző transzportoktól szedtek el. Azt a részt Állomás térnek hívták, ott pedig a Fogadási tér vagy a Válogatási tér volt.
  - Láttam valaha, amikor megérkeznek a transzportok?
  - Nekem semmi közöm nem volt hozzájuk, de igen, láttam.
  - Külön kezelték a nyugati és a keleti országokból érkező zsidókat?
  - Igen, így van. A nyugat-európai zsidókkal nagyon fortélyosan bántak. Semmi ostor, semmi kiabálás. Udvariasan megkérték őket, hogy szálljanak le a vonatról. A Fogadási téren fehér köpenyes orvosi személyzet várakozott, hogy gondoskodjanak a betegekről.
  - Ez csak porhintés volt. Az öregeket és a betegeket azonnal elvitték és lelőtték.
- Radek bólintott.
- És a keleti zsidók? Ők milyen üdvözlésben részesültek?
  - Ukrán ostorokban.
  - És aztán?
- Radek felemelte a lámpát, és a tisztás másik oldalára világított.
- Ott volt egy szögesdrót kerítés. A szögesdrót mögött két épület volt. Az egyik barakkban le kellett vetkőzni. A másik barakkban a munkaszolgálatos zsidók levágták az asszonyok haját. Amikor végeztek, arrafelé mentek. Radek megvilágította az ösvényt. - Volt egy ösvény, amolyan marhacsapás, nem volt túl széles, és szögesdróttal és fenyőgallyakkal volt elkerítve. Csőnek nevezték.
  - De az SS más nevet is adott neki, ugye?
- Radek bólintott.
- Ez volt a mennyei út.
  - És hová vezetett ez a mennyei út?
- Radek felemelte a lámpát.
- A felső táborba - mondta. - A haláltáborba.

***

EGY NAGY TISZTÁS felé mentek, amit több száz szikla tarkított - mindegyik kő egy-egy zsidó közösséget jelképezett, amit Treblinkában semmisítettek meg. A legnagyobb kő Varsó nevét viselte. Gabriel látta, ahogy a kövek mögött világosodik az égbolt. Lassan hajnalodott.

- A mennyei út egyenesen egy téglalapú épületbe vezetett. Itt voltak a gázkamrák - törte meg Radek a csendet. Készségesen beszélt. - Mindegyik kamra négyszer négy méter nagyságú volt. Eredetileg csak három kamra volt, de aztán kiderült, hogy növelni kell a kapacitást, így építettek még tízet. Egy dízelmotor szénmonoxid füstöt pumpált a kamrákba, és alig harminc percen belül bekövetkezett a fulladásos halál. Utána kihozták a holttesteket.

- Mi történt velük?

- Több hónapon keresztül odakinn égették el őket, nagy gödrökben. De a gödrök nagyon gyorsan megteltek, és az oszladozó tetemek megfertőzték a tábor.

- És akkor érkezett maga?

- Nem azonnal. Treblinka a negyedik helyen szerepelt a listánkon. Először a birkenauai, a belzeci és a sobibori gödröket kellett kitakarítani. Csak 1943 márciusában érkezünk Treblinkába. Amikor megérkeztem... - A hangja elhalkult. - Rettenetes volt...

- Mit tett?

- Felnyitottuk a gödröket, és kivettük a tetemeket.

- Kézzel?

Radek megrázta a fejét.

- Volt egy mechanikus ásónk. Így gyorsabban tudtunk dolgozni.

- A karom, ugye így hívták?

- Igen.

- És miután kiszedték a tetemeket?

- Nagy vasárványokra helyezték és elégették.

- Ennek is speciális elnevezése volt, ugye?

- Sütésnek - mondta Radek. - Sütésnek neveztük.

- És miután elégették a tetemeket?

- A csontokat összetörtük és elástuk őket, vagy levittük a Búghoz, és a folyóba dobtuk.

- És amikor kiürítették a régi gödröket?

- Utána a holttesteket egyenesen a sütőbe vitték a gázkamrákból. Így ment ez októberig, amikor bezárták a tábor, és minden nyomot meg kellett semmisíteni. Valamivel több, mint egy évig működött.

- És mégis sikerült nyolcszázezer embert megölni?

- Nem nyolcszázezret.

- Akkor bányán voltak?

- Több mint egymillióan. Szép teljesítmény, ugye? Több mint egymillió embert, egy ilyen kis helyen, egy lengyel erdő közepén.

Gabriel eltette az elemlámpát, és előhúzta a Berettáját. Radeket maga előtt terelte. Átmentek a kőmezőn. Zelman és Navot a felső táborban maradt. Gabriel mögött megcsikordultak Oded léptei a kavicsokon.

- Gratulálok, Radek. Maga miatt ez csak egy jelképes temető.

- Most meg fog ölni? Nem azt mondtam, amit hallani akart?

- Lehet, hogy maga büszke erre a helyre, de a mi szemünkben szent helynek számít. Csak nem gondolja, hogy megfertőzőm a vérével?

- Akkor miért teszi? Miért hozott ide?

- Hogy még egyszer megnézze. Hogy lássa a bűntettének a helyszínét, hogy felfrissítse az emlékezetét, és felkészülhessen a vallomására. Így a fia megmenekül attól a megaláztatástól, hogy ilyen apja van. Visszajön velünk Izraelbe, és megfizet a bűneiért.

- Nem az én bűnöm volt! Nem én öltem meg őket! Én csak Müller utasításainak engedelmeskedtem. Csak feltakarítottam a szemetet!

- Maga is kivette a részét a gyilkosságokból, Radek. Emlékszik arra a kis játékra, amit Max Kleinzel játszott Birkenauban? És a halálmenet? Ugye, maga is ott volt, Radek?

Radek lassított, és hátrafordította a fejét. Gabriel meglökte. Egy nagy, négyszögletes helyre érkeztek, ahol régen az égetőgödrök álltak. Tele volt fekete bazaltkockákkal.

- Öljön meg most, az istenit! Ne vigyen el Izraelbe! Tegye meg, és essünk túl rajta. Mellesleg maga ügyesen csinálja, vagy tévedek, Allon?

- Nem itt - mondta Gabriel. - Nem ezen a helyen. Azt sem érdemli meg, hogy betegye ide a lábát, hát még hogy meghaljon.

Radek térdre esett a gödör előtt.

- És ha önként magukkal megyek? Mi vár rám?

- Az igazság várja, Radek. Odaáll az izraeli emberek elé, és bevallja a bűneit. Az Aktion 1005-ben játszott szerepét. A birkenauai foglyok halálát. Azokat a gyilkosságokat, melyeket a halálmenetben követett el. Emlékszik azokra a lányokra, Radek?

Radek hirtelen hátrafordult.

- Honnan...

Gabriel félbeszakította.

- Nem lesz része tárgyalásban, de az élete hátralévő részét rácsok mögött fogja tölteni. A börtönben együtt fog dolgozni a Yar Vashem holokauszttal foglalkozó tudósaival, és részletesen elmeséli az Aktion 1005-öt. Elmondja a kételkedőknek, hogy pontosan mit tett a történelem legnagyobb tömeggyilkosságának a leplezése érdekében. Életében először igazat fog mondani.

- Kinek az igazát, a magáét vagy az enyémet?

- Csak egy igazság létezik, Radek. Treblinka az igazság.

- És mit kapok cserébe?

- Többet, mint amit érdemel - felelte Gabriel. - Hallgatunk Metzler apjáról.

- Képes lesz szövetkezni egy szélsőjobboldali osztrák kancellárral, csak hogy a markában tartson?

- Valami azt súgja, hogy Peter Metzler nagy barátja lesz Izraelnek és a zsidóknak. Semmivel sem akar majd felbőszíteni bennünket. Ami azt illeti, jóval a maga halála után is bármikor tönkre tudjuk tenni.

- Hogyan sikerült rávenni az amerikaiakat, hogy eláruljanak? Gondolom, zsarolással - zsidó módra. De ennél többről lehetett szó. Bizonyára megesküdtek, hogy nem fedik fel a Gelhlen-szervezethez és a CIA-hoz fűződő kapcsolatokat.

- Feleleljen, Radek.

- Miért bízna meg magában, egy zsidóban?

- Már megint a Die Stürmert olvasta? Azért fog megbízni bennem, mert nincs más választása.

- És mi haszna ennek az egésznek? Talán visszaadja bárkinek is az életét?

- Nem - jelentette ki Gabriel -, de a világ megtudja az igazat, maga pedig oda kerül, ahová való.

Fogadja el, Radek. Tegye meg a fiáért. Gondoljon arra, hogy megmenekülhet.

- Ezt nem tarthatja titokban. Egy nap minden kiderül.

- Majd a végén - mondta Gabriel. - Gondolom, maga sem hallgat a végtelenségig.

Radek lassan megfordult, és megvetően nézett Gabrielre.

- Ha igazi férfi lenne, megtenné. - Gúnyosan mosolygott. - Ami az igazságot illeti, akkor sem érdekelt senkit, amikor működött, és most sem fogja érdekelni az embereket.

Megfordult, és belenézett a gödörbe. Gabriel zsebre tette a Berettát, és odébb ment. Oded, Zelman és Navot mozdulatlanul álltak az ösvényen. Gabriel szó nélkül elsietett mellettük, és átvágott a táboron, a peron irányába. Mielőtt befordult volna a fák közé, egy pillanatra megállt és visszanézett. Radek Oded karjába kapaszkodott, és lassan felállt.

Negyedik rész

Az Abu Kabir foglya

39 JAFFA, IZRAEL

SOKAT VITATKOZTAK azon, hogy hol helyezték el. Lev biztonsági kockázatnak tekintette, és azt akarta, hogy a Hivatal folyamatosan gondoskodjon az őrzéséről. Shamron szokás szerint szembeszállt vele, hiszen nem akarta, hogy hön szeretett Hivatala börtönőri szerepet vállaljon. A miniszterelnök félig tréfásan azt javasolta, hogy Radeket erőltetett menetben küldjék Negevbe, és útközben talán végeznek vele a skorpiók és a keselyűk. Végül Gabriel kijelentette, hogy Radek számára az lenne a legnagyobb büntetés, ha közönséges bűnözőként bánnának vele. Egy rendőrségi fogdán helyezték el, egy lepusztult jaffai negyedben, Abu Kabirban.

A fogdát még a britek építették a Mandátum ideje alatt.

Radek elfogását csak hetvenkét óra múlva hozták nyilvánosságra. A miniszterelnök hivatalos közleménye rövid és szándékosan félrevezető volt. Nagyon vigyáztak, hogy ne hozzák feleslegesen kínos helyzetbe az osztrákokat. A miniszterelnök tájékoztatása szerint Radek hamis néven élt egy olyan országban, melyet nem kíván megnevezni, és a tárgyalásokat követően önként egyezett bele, hogy Izraelbe menjen. A megállapodás egyik feltétele, hogy nem áll bíróság elé, mivel az izraeli törvények értelmében az egyetlen lehetséges ítélet a halál lenne. Helyette állandó őrizetben lesz, és úgy „vallja bűnösnek magát” az emberiség elleni bűncselekményekben, hogy a Yad Vashem tudósaival összeállítják az Akcion 1005 átfogó történetét.

Radek elfogását nem övezte csinnadratta, és néhány órával a bejelentés után az országot egy öngyilkos merényletről szóló hír hozta lázba, aki huszonöt ember ölt meg egy jeruzsálemi piacon. Lev bizonyos morbid elégtételt érzett, mivel ezzel is bebizonyosodott, hogy az államnak sokkal fontosabb dolga is van, mint az öreg náci felkutatása. Az akciót Shamron ostobaságaként kezdte emlegetni, bár rövidesen a saját emberei is ellene fordultak. A Saul király sugárúti irodában Radek elfogása felszította a régi tüzeket. Lev megpróbált alkalmazkodni az új hangulathoz, de elkésett. Mindenki tudta, hogy az akciót a Memuneh és Gabriel irányította, és hogy Lev minden lehetséges módon meg akarta akadályozni. Lev népszerűsége veszélyesen csökkent.

Radek nemzetiségét nem lehetett sokáig titokban tartani. Amikor Abu Kabirba szállították, az eseményeket videoszalagon rögzítették, és az osztrák sajtó gyorsan és korrekt módon azonosította a foglyot, aki nem más, mint Ludwig Vogel, egy osztrák üzletember. Valóban beleegyezett, hogy önként távozzon Bécsből? Vagy elrabolták? A másnapi lapok tele voltak a Vogel pályafutásáról és politikai kapcsolatairól szóló spekulációval. Az újságírók veszélyesen közel kerültek Peter Metzlerhez. Renate Hoffmann, a „Koalíció Egy Jobb Ausztriáért” szervezettől hivatalos vizsgálatot indított, és kijelentette, hogy Radek kapcsolatba hozható a Háborús Kártérítési Ügyek Hivatalában történt robbantással, és Max Klein titokzatos haláláért is őt terheli a felelősség. Senki sem volt kíváncsi a mondanivalójára. A kormány szerint a robbantást iszlám terroristák követték el, Max Klein halála pedig öngyilkosság volt. Az igazságügyi miniszter szerint nem volt értelme a további nyomozásnak.

A Radek-ügy következő fejezete már nem Bécsben, hanem Párizsban játszódott le, ahol egy hajdani KGB-tiszt azt állította a francia televízióban, hogy Radek Moszkva bécsi embere volt. Egy szenzációhajhász Stasi mesterkém ugyanezt állította. Shamron először egy összehangolt félrevezetési kampánynak tekintette ezeket az állításokat, hogy eltereljék a figyelmet a CIA-ről - hiszen a helyükben ő is pontosan ezt tette volna. Aztán megtudta, hogy az Irodán belül kisebb pánikot okozott az a feltételezés, miszerint Radek kettős ügynök lett volna. Előásták a régi aktákat, és egy csapat szovjet ügynököt is összehívtak. Shamront titokban mulattatta az amerikai kollégák aggodalma. Szerinte tökéletes igazságszolgáltatás lenne, ha kiderülne, hogy Radek kettős ügynök volt. Adrian Carter engedélyt kért, hogy kihallgassa Radeket, miután az izraeli történészek végeztek vele. Shamron megígérte, hogy megfontolja a kérését.

***

AZ ABU KABIR foglyának fogalma sem volt a körülötte tomboló viharról. Magánzárkában töltötte a napjait, de ritkán panaszkodott. A celláját és a ruházatát tisztán tartotta. Az örök képtelenek voltak gyűlölni.

Bizonyos tekintetben Radek kiváló fogoly volt, és udvariasan viselkedett velük, amit ők hasonlóképpen viszonzottak. Némiképp kíváncsisággal tekintettek rá. Annak idején sokat olvastak a hozzá hasonló emberekről az iskolában, és többször is elhaladtak a zárkaja előtt, hogy vessenek rá egy pillantást. Radek lassan múzeumi kiállítási tárgynak kezdte érezni magát.

Csupán annyit kért, hogy minden nap kapjon egy újságot. A kérelmét továbbították Shamronnak, aki beleegyezett, feltéve, ha izraeli, nem valami német lapról van szó. A reggelivel együtt minden nap bevitték neki a Jerusalem Postot. Radek általában átugrotta a róla szóló cikkeket, és azonnal a külföldi hírekhez lapozott, és elolvasta az osztrák választásokról szóló beszámolókat.

Moshe Rivlin többször is meglátogatta, hogy felkészítse a közelgő vallomására. Úgy határoztak, hogy a vallomásokat videóra veszik, és esténként leadják az izraeli televízióban. Ahogy közeledett az első nyilvános fellépés napja, Radek egyre feszültebb lett, és Rivlin megkérte a börtön igazgatóját, hogy fokozottan figyeljék a foglyot, nehogy öngyilkosságot kövessen el. Egy ór közvetlenül a cellája mellett, a folyosóról figyelte Radeket, aki először méltatlankodott, de aztán hálásan fogadta a társaságot.

A tanúvallomás előtt egy nappal Rivlin még egyszer meglátogatta. Egy óráig maradt nála, de ez alkalommal a fogoly túlságosan szórakozott volt, hogy válaszoljon a kérdéseire. Rivlin összehajlította a dolgait, és szólt az őrnöknek, hogy nyissa ki a zárka ajtaját.

- Találkozni akarok vele - szólalt meg Radek váratlanul. - Kérdezze meg tőle, hogy megtisztelné-e a látogatásával. Mondja meg neki, hogy kérdezni szeretnék tőle valamit.
- Semmit sem ígérhetek - mondta Rivlin. - Nem áll...
- Csak kérdezze meg - mondta Radek. - Legfeljebb nemet mond.

***

SHAMRON UTASÍTOTTA Gabrielt, hogy Radek vallomásának első napjáig maradjon Izraelben, és Gabriel engedelmeskedett, bár türelmetlenül várta, hogy visszatérhessen Velencébe. A Zion-kapu közelében lakott egy biztonságos lakásban, és reggelenként az örmény negyed harangjaira ébredt. Az óváros falaira néző árnyékos teraszon üldögélt; kávézgatott és újságot olvasott. Mindvégig követte a Radek-ügyet, és örült, hogy Shamron nevét hozták kapcsolatba az elfogásával, és őt kihagyták belőle. Külföldön élt, hamis személyazonossággal, és nem szerette volna, ha a sajtó világgá kürtöli az igazi nevét. Ráadásul Shamron éppen eleget tett a hazájáért, és nála jobban senki sem érdemli meg a dicsőséget.

Ahogy múltak a napok, Radek arca egyre jobban elhalványodott az emlékezetében. Kiváló memóriája ellenére Gabriel egyre nehezebben tudta felidézni az arcát és a hangját. Treblinka már csak egy rémálomnak tűnt. Arra gondolt, hogy vajon az anyja is így érzett-e? Vajon Radek az anyja emlékeiben is hívatlan vendégként jelent meg, vagy neki is meg kellett erőltetnie magát, hogy le tudja festeni? Talán ez lehetett az oka annak, hogy oly sok túlélő inkább némaságba burkolózott. Egyre többször gondolt arra, hogy ha azon a bizonyos napon Radek a két lánnyal együtt az anyját is megöli, ő sem jött volna a világra.

Egy dologban biztos volt: még nem akart felejteni. Amikor az egyik délután Lev embere felkérte, hogy írja meg az akcióról szóló beszámolóját, boldogan beleegyezett, azonban kikötötte, hogy egy cenzúrázott változatot is szeretne írni a Yar Vashem levéltárának. Sokat vitatkoztak azon, hogy nyilvánosságra hozhatnak-e egy ilyen jellegű dokumentumot, de aztán megállapodtak abban, hogy csak nyolcvan év múlva hozzák nyilvánosságra, és Gabriel munkához látott.

A konyhaasztalnál írt, a Hivataltól kölcsönzött laptopon. Esténként bezárta a számítógépet a nappali padlójába rejtett széfbe. Nem volt tapasztalt író, így a feladatot ösztönösen a festő szempontjából közelítette meg. Először felvázolta a főbb történéseket, majd rétegről rétegre fejtette ki a cselekményt. A nap végére már Radek arcát is világosan látta, pontosan úgy, ahogy az anyja megfestette.

Délutánig dolgozott, majd szünetet tartott, és átsétált a Hadassah Egyetemi Kórházhoz, ahol egyhónapnyi öntudatlanság után Eli Lavon az ébredés jeleit mutatta. Elüldögélt Lavon mellett, és beszámolt neki az ügyről. Aztán visszatért a lakásba, és sötétedésig dolgozott.

Amikor befejezte a jelentést, kora estig a kórházban maradt, és véletlenül éppen akkor történt, hogy a beteg kinyitotta a szemét. Lavon pislogott, majd körülnézett a kórteremben, és a tekintete végre megállapodott Gabrielen.

- Hol vagyunk? Bécsben?
- Jeruzsálemben.
- Mit keresel itt?

- Jelentést írok a Hivatalnak.
- Miről?
- Egy Erich Radek nevezetű náci háborús bűnös elfogásáról.
- Radek?
- Azelőtt Ludwig Vogel néven élt Bécsben.
- Lavon mosolygott.
- Meséld el - suttogta, de mielőtt Gabriel megszólalt volna, ismét besüppedt az öntudatlanságba.

***

AMIKOR Gabriel aznap este hazatért, az üzenetrögzítője villogott. Megnyomta a lejátszó gombot, és Moshe Rivlin hangját hallotta: Az Abu Kabir foglya beszélni szeretne magával. Én elküldeném a pokolba, de a maga dolga.

40 Jaffa, Izrael

A BÖRTÖNT SZÖGESDRÓTTAL ellátott magas homokkő falak vették körül. Másnap reggel Gabriel bejelentkezett a külső kapunál, és azonnal beengedték. Az épület belsejébe egy szűk, elkerített folyosón kellett végighaladni, ami a treblinkai mennyei útra emlékeztette. A folyosó végén egy másik őr várta, és egy biztonságos helyiségbe vezette, majd egy ablak nélküli kihallgatószobába léptek. Radek már felvette a sötét öltönyét és nyakkendőjét a vallomáshoz, és úgy ült az asztalnál, mint egy szobor. Alig észrevehetően biccentett Gabrielnek, de nem állt fel.

- Vegye le a bilincset - mondta Gabriel az őrnök.

- Ez szabályellenes.

Gabriel szigorúan végigmérte az őrt, aki azonnal levette Radek bilincsét.

- Nagyon jól csinálja - szólalt meg Radek. - Újabb pszichológiai trükk? Be akarja bizonyítani, milyen hatalommal rendelkezik felettem?

Gabriel kihúzta a vasszéket, és leült.

- A jelen körülmények között szükségtelennek tartom az erődemonstrációt.

- Igaza van - mondta Radek. - Ennek ellenére csodálattal adózom magának, ahogy véghezvitte az akciót. Szeretném azt hinni, hogy én is ugyanolyan jól szerepeltem.

- Mégis, kinek? - kérdezte Gabriel. - Az amerikaiaknak, vagy az oroszoknak?

- Arra az idióta Belovra gondol?

- Igazat mondott?

Radek egy ideig csendben fürkészte Gabriel arcát, és kék szemébe néhány pillanatra visszatért a régi keménység.

- Ha az ember olyan sokáig benne van a játékban, néha nehéz megmondani, hol húzódik a határ igazság és hazugság között.

- Szerintem Belov biztosnak látszik az igazában.

- Igen, de ez a bolondok bizonyossága. Tudja, Belov sose volt olyan pozícióban, hogy ismerje a tényeket. - Radek témát váltott. - Gondolom, már látta a ma reggeli lapokat.

Gabriel bólintott.

- Győzelmet aratott. Úgy tűnik, a letartóztatásom nem befolyásolta az eseményeket. Az osztrákok sose szerették a külföldi beavatkozást.

- Ez ugye nem káröröm?

- Persze hogy nem - mondta Radek. - Csak azt sajnálom, hogy nem alkudoztam keményebben Treblinkában. Talán nem kellett volna olyan gyorsan beleegyeznem a feltételekbe. Már abban sem vagyok biztos, hogy a múltan valóban befolyásolta volna Peter kampányát.

- Bizonyos dolgokat még Ausztriában sem lehet megjósolni.

- Alábecsül bennünket, Allon.

Gabriel hagyta, hogy rájuk ereszkedjen a csend. Már-már megbánta, hogy eljött Radekhez.

- Moshe Rivlin azt, mondta, látni akar - mondta végül.

- Nincs sok időm.

Radek kihúzta magát a székében.

- Azon töprengtem, megtenné-e nekem - egy másik szakmabélinek, hogy válaszol a kérdéseimre.

- Ez a kérdéstől függ. Mi ketten két különböző szakmát képviselünk.

- Igen - mondta Radek. - Én amerikai titkosügynök voltam, maga meg egy bérnyilkos.

Gabriel felállt, mire Radek felemelte a kezét.

- Válgon - mondta. - Üljon le. Kérem...

Gabriel visszaült a székére.

- Az a férfi, aki az elrablásom estéjén telefonált...

- Úgy érte, a letartóztatásakor?

Radek felszegte a fejét.

- Rendben van, a letartóztatásom idején. Feltételezem, egy trükk volt.

Gabriel biccentett.

- Nagyon ügyes volt. Hogyan sikerült ennyire jól eljátszania Kruz szerepét?

- Ugye, nem gondolja, hogy válaszolok erre a kérdésre, Radek? - Gabriel az órájára nézett. - Remélem, nem ezért az egy kérdésért kellett Jaffába jönnöm?

- Nem - felelte Radek. - Még van valami, amit tudni szeretnék. Amikor Treblinkában voltunk, megemlítette, hogy én is részt vettem a birkenauai foglyok evakuálásában.

Gabriel félbeszakította.

- Megkérhetném, hogy legalább most beszéljen világosan, Radek. Szó sem volt evakuálásról.

Halálmenet volt.

Radek elhallgatott, majd így folytatta:

- Azt is mondta, hogy én személyesen is megöltem néhány foglyot.

- Tudom, hogy legalább két lányt gyilkolt meg - mondta Gabriel. - Biztos vagyok benne, hogy többen is voltak.

Radek becsukta a szemét, és lassan bólintott.

- Többen is voltak - mondta halkan. - Sokkal többen. Olyan tisztán emlékszem arra a napra, mintha a múlt héten lett volna. Már egy ideje tudtam, hogy közeleg a vég, de amikor megláttam a Reich felé haladó foglyok hosszú sorát... Akkor tudtam, hogy itt a Götterdämmerung. Elérkezett az istenek alkonya.

- Tehát meg akarta ölni őket?

Újabb bólintás.

- Azzal bíztak meg, hogy őrizzem meg a rettenetes titkukat, aztán több ezer élő tanút engedtek szabadon Birkenauból. Gondolom, el tudja képzelni, hogy éreztem magam.

- Nem - mondta Gabriel. - Fogalmam sincs, hogyan érezte magát.

- Volt egy lány - mondta Radek. - Emlékszem, hogy megkérdeztem tőle, mit mesél majd a gyerekeinek a háborúról. Azt mondta, az igazat fogja mondani. Megparancsoltam, hogy hazudjon. Megtagadta. Megöltem két lányt, de még mindig ellenállt. Valami okból kifolyólag elengedtem. Utána abbahagytam az öldöklést. Miután belenéztem a szemébe, tudtam, hogy semmi értelme.

Gabriel a kezére nézett.

- Gondolom, ez a lány volt a maga tanúja - mondta Radek.

- Igen, ő volt az.

- Érdekes - folytatta Radek. - Magának is pontosan olyan a szeme.

Gabriel felnézett. Némi habozás után megszólalt:

- Akkor mondja meg maga.

- Az édesanyja volt?

Csend, majd az igazság.

- Szeretném azt mondani, hogy sajnálom - mondta Radek -, de tudom, hogy a sajnálatom semmit sem jelentene magának.

- Igaza van - mondta Gabriel. - Ne mondja.

- Tehát miatta tette?

- Nem - felelte Gabriel. - Mindannyiunkért tettem.

Az ajtó kinyílt, és az ő szót, hogy ideje elindulni a Yar Vashemba. Radek lassan felállt, és előrenyújtotta a kezét. Amikor a bilincsek rákattantak a csuklójára, a tekintete mindvégig Gabriel arcán nyugodott. Gabriel elkísérte őket a kijáratig, majd figyelte, ahogy végigmennek a folyosón, és beszállnak a várakozó autóba. Eleget látott. Most már csak felejtetni akart.

***

AZ ABU KABIRI látogatást követően Gabriel elment Tzionához Safedbe. A művésznegyedben, egy kis kebab-kávézóban ebédeltek. Tziona a Radek-ügyről faggatta, de két órával a gyilkossal való találkozás után Gabriel nem volt olyan hangulatban, hogy beszéljen róla. Megeskette Tzionát, hogy titokban tartja az ő szerepét, majd gyorsan témát váltott.

Egy ideig a művészetről és a politikáról beszélgettek, majd szóba került Gabriel élete. Tziona tudott egy üres lakást néhány utcára a saját házától. A lakás elég nagy, hogy berendezhessen egy stúdiót, és Felső-Galilea legjobb fényével volt megáldva. Gabriel megígérte, hogy gondolkodik rajta, de Tziona tudta, hogy csak azért mondja, hogy ne okozzon csalódást. A nyugtalanság visszatért a szemébe, és alig várta, hogy útnak eredjen.

Kávézás közben Gabriel elmondta, hogy talált egy helyet, ahol elhelyezhet néhány darabot az anyja képeiből.

- Hol?
- A Yad Vashem Holokauszt Múzeumában.
- Tziona szeme könnyes lett.
- Milyen tökéletes hely - mondta.

Ebéd után felmentek Tziona lakásába. Több óra múlva végre sikerült kiválasztani a húsz legjobb darabot. Tziona felfedezett még két képet, melyek Erich Radeket ábrázolták, és megkérdezte Gabrielt, hogy mi a szándéka velük.

- Elégetem - felelte Gabriel.
- De most már nagyon értékesek lehetnek.
- Nem érdekel, mennyit érnek - csattant fel Gabriel. Soha többé nem akarom látni ezt az arcot.

Tziona segített bepakolni a képeket az autóba, és Gabriel visszament Jeruzsálembe. Először a Yad Vashemba ment. Egy kurátor átvette tőle a festményeket, majd Gabriel a tévé elé ült, hogy megnézzék Erich Radek vallomását. Az egész ország ezt tette. Gabriel áthajtott a néma utcákon, és az Olajfák hegyén egy követ helyezett az anyja sírjára, majd kádist mondott érte. Ugyanezt tette az apja sírjánál is. Aztán a repülőtérré hajtott, és az esti járáttal Rómába ment.

41 VELENCE - BÉCS

MÁSNAP REGGEL a Cannaregio negyedben Francesco Tiepolo belépett a San Giovanni Crisostomo templomba, és lassan végigment a templomhajón. Benézett a Szent Jeromos-kápolnába, majd a letakart állvány mögött észrevette a fényt. Előrelopakodott, és hatalmas mancsával megragadta az állványt, majd jó erősen megrázta. A restaurátor a homlokára tolta a nagyító szemüvegét, és lenézett.

- Üdvözlöm itthon, Mario - kiáltott fel Tiepolo. - Már kezdtem aggódni magáért. Merre járt?

A restaurátor visszarakta a szemüvegét, és a Bellini felé fordult.

- Csak tisztáztam egy-két dolgot, Francesco.

Tiepolo nem kérdezősködött tovább. Örült, hogy a restaurátor végre újra Velencében van.

- Mikor fejezi be?
- Három hónap - felelte a restaurátor. - Talán négy.
- Jobban örülnék a háromnak.

- Igen, Francesco. Tudom, hogy jobban örülne, de ha folyton megrázza az állványomat, sose fejezem be.

- Ugye, most már nem tervez több utat, Mario?
- Csak egyet - mondta a restaurátor. - De nem tart sokáig. Ígérem.
- Mindig ezt mondja.

***

A CSOMAG PONTOSAN három héttel később, motoros futárral érkezett meg a bécsi első kerületi órásműhelybe. Az órásmester személyesen vette át a csomagot. Aláírta a szelvényt, és egy kis összeggel jutalmazta meg a futárt a fáradozásáért. Aztán felvitte a csomagot a műhelyébe, és az asztalra tette.

A futár felszállt a motorra, és elrobogott. A sarkon egy pillanatra megállt, épp csak annyi időre, hogy jelezzen a Renault szedán volánja mögött ülő nőnek.

A nő elővette a mobiltelefonját és beütött néhány számot. Az órásmester azonnal felvette a telefont.

- Épp most küldtem önnek egy órát - mondta a nő. Megkapta?
- Kivel beszélek?

- Max Klein barátja vagyok - suttogta a nő. - És Eli Lavoné. És Reveka Gazité. És Sarah Greenbergé.

Leengedte a készüléket, és gyors egymásutánban beütött négy számot, majd még időben odafordult, hogy lássa az órásmester boltjából előtörő fényes tűzgolyót.

Továbbhajtott, a keze remegett a kormányon, majd a Ringstrasse felé ment. Gabriel sorsára hagyta a motorkerékpárt, és a sarkon várta. A nő megállt, hogy Gabriel beszállhasson, aztán rákanyarodott a széles körútra, és az autót elnyelte az esti forgalom. Az ellenkező irányból egy Staadtpolizei autó robogott feléjük. Chiara nem vette le a szemét az útról.

- Jól vagy?
- Azt hiszem, hányni fogok.
- Igen, tudom. Nem akarod, hogy vezessek?
- Nem, meg tudom csinálni.
- Hagynod kellett volna, hogy én adjam meg a detonátor jeleket.

- Nem akartam, hogy egy másik bécsi halál is a te lelkedet nyomja. - Lesöpört egy könnycseppet az arcáról. Rájuk gondoltál, amikor meghallottad a robbanást? Gondoltál Leah-ra és Danira?

A férfi hallgatott, és megrázta a fejét.

- Akkor mire gondoltál?

A férfi megtörölte Chiara könnyes arcát.

- Rád gondoltam, Chiara - mondta lágyan. - Csak rád gondoltam.

A SZERZŐ MEGJEGYZÉSEI

Az Utolsó esély a holokauszt befejezetlen ügyeivel foglalkozó regénytrilógia záródarabja. Az angol bérnyilkos háttérében a náci műkincsrablás és a svájci bankárok közreműködése áll. A gyóntató központi témája a katolikus egyház szerepe a holokausztban, valamint XII. Piusz pápa hallgatása.

Az Utolsó esély szintén megtörtént eseményeket dolgoz fel. Heinrich Gross valóban a hírhedt Spiegelgrund Klinik orvosa volt a háború idején, és az is megfelel a valóságnak, hogy 2000-ben az osztrákok tessék-lássék módon bíróság elé állították. Ugyanabban az évben egész Ausztriát megrázta a hír, miszerint a rendőrség és a biztonsági hivatalok emberei Jörg Haidernek és a szélsőjobbboldali Szabadság Pártnak dolgoztak, hogy lejárassák a kritikusaikat és a politikai ellenfeleiket.

Az Aktion 1005 volt annak a náci programnak a kódneve, amely a több millió zsidó halálának a bizonyítékait volt hivatott elleplezni. Az akció vezetőjét, egy bizonyos Raul Blobel nevezetű osztrák férfit a nürnbergi per során bűnösnek találták az Einsatzgruppen osztagok tömeggyilkosságaiban való részvételért, és halálra ítélték. 1951 júniusában akasztották fel a Landsberg börtönben, de sose kérdezték ki részletesen az Aktion 1005-ben játszott parancsnoki szerepével kapcsolatban.

Alois Hudal püspök valóban a Pontificio Santa Maria dell'Anima rektora volt, és több száz náci háborús bűnösnek segédkezett, hogy elhagyják Európát, többek között Treblinka parancsnokának, Franz Stanglnak is. A Vatikán azt állítja, hogy Hudal püspök a pápa és a többi szentszéki vezető tudta és beleegyezése nélkül cselekedett.

A több ezer háborús bűnös úti célja természetesen Argentína volt. Lehetséges, hogy néhányan még mindig ott élnek. 1994-ben az ABC hírcsatorna stábja felfedezte, hogy egy Erich Priebke nevezetű volt SS-tiszt nyíltan élt Barilochében. Nyilvánvaló volt, hogy Priebke annyira biztonságban érezte magát Barilochében, hogy, az ABC tudósítója, Sam Donaldson kérdésére beismerte, hogy 1944 márciusában központi szerepet játszott egy tömegmészárlásban. Priebkét kiadták Olaszországnak, bíróság elé állították és életfogytiglani börtönbüntetést kapott, bár később engedélyezték a „házi őrizetet”. Több évnyi tárgyalás után a katolikus egyház beleegyezett, hogy Priebke egy Róma környéki kolostorban élhessen.

Sajnos a végső megoldás részvevői közül csak nagyon kevesen fizettek meg a bűneikért. Több tízezren külföldre menekültek - még az Egyesült Államokban is menedékre leltek, mások pedig egyszerűen hazatértek, és folytatták az életüket. Egyesek abban a CIA támogatással létrehozott titkosszolgálati hálózatban dolgoztak, amelyet Reinhard Gehlen tábornok vezetett. Milyen hatással lehettek ezek az emberek az amerikai külpolitikára a hidegháború kezdetén? A választ talán sose fogjuk megtudni.

VÉGE